

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

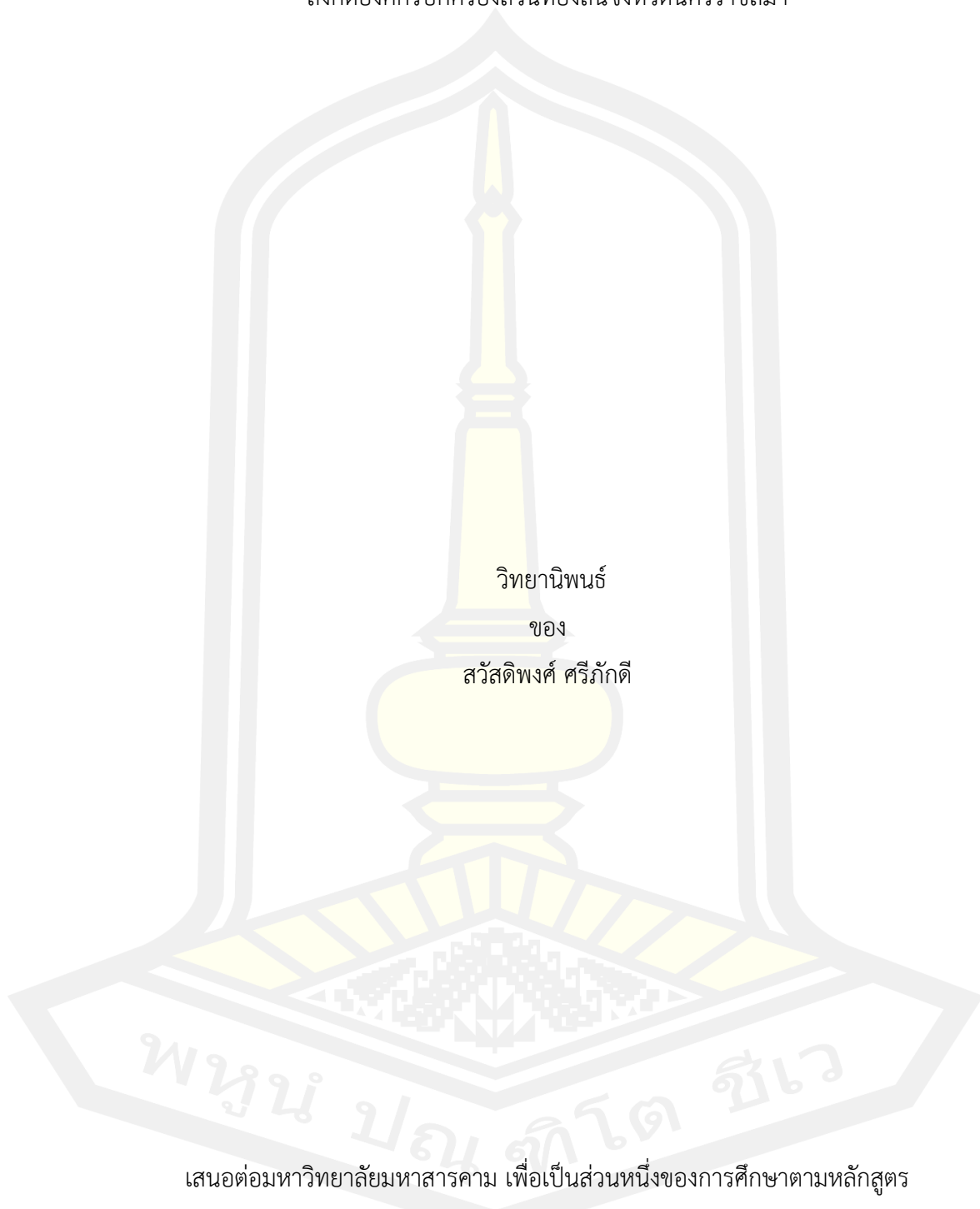
วิทยานิพนธ์
ของ
สวัสดีพงษ์ ศรีภักดี

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ตุลาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา

ตุลาคม 2565

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

The Development Guideline of Standard Criteria of Child Development Centers under
the Local Government Organization, Nakhon Ratchasima Province

Sawatdiphong Sripakdee

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements
for Master of Education (Educational Administration and Development)

October 2022

Copyright of Maharakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี
แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ

(ผศ. ดร. สีนธะวา คามดิษฐ์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รศ. ดร. บุญชม ศรีสะอาด)

..... กรรมการ

(ผศ. ดร. กาญจน์ เรืองมนตรี)

..... กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

(ผศ. ดร. อำนาจ ชนวงค์)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญา การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา ของมหาวิทยาลัย
มหาสารคาม

.....
(รศ. ดร. ขวลิต ชูกำแพง)

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ชื่อเรื่อง	การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา		
ผู้วิจัย	สวัสดีพงษ์ ศรีภักดี		
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร. บุญชม ศรีสะอาด		
ปริญญา	ศึกษามหาบัณฑิต	สาขาวิชา	การบริหารและพัฒนการศึกษา
มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	ปีที่พิมพ์	2565

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา และเพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา การดำเนินการวิจัยมี 2 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ และวิเคราะห์โดยใช้สถิติพื้นฐาน ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์และวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

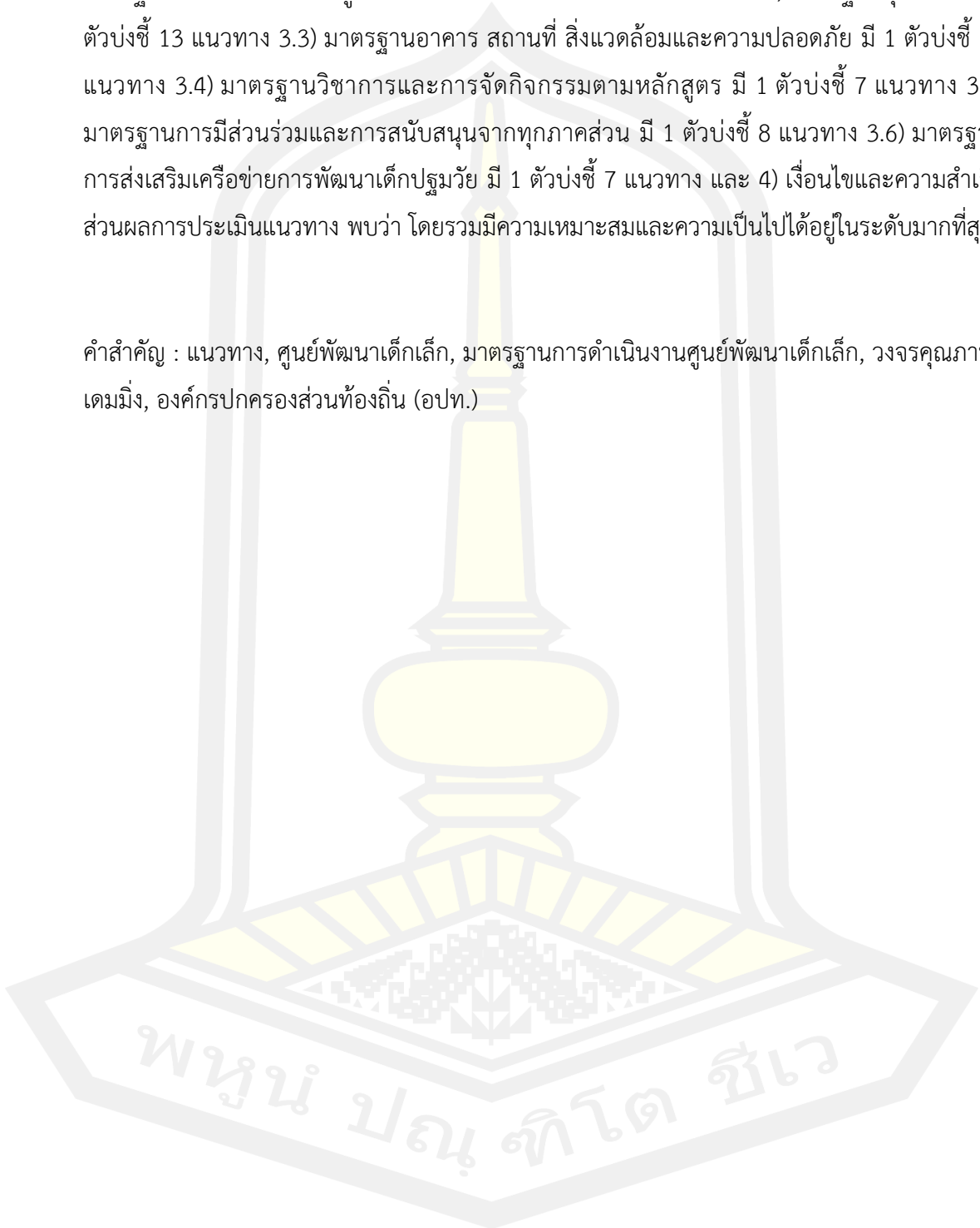
ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับมาก สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มาตรฐาน อาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ส่วนดัชนีความต้องการจำเป็น เรียงลำดับมาตรฐานจากมากไปน้อย ดังนี้ มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มาตรฐานบุคลากร มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดและ

หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ ซึ่งวิธีการดำเนินการจำแนกตามมาตรฐาน ได้แก่ 3.1) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มี 1 ตัวบ่งชี้ 7 แนวทาง 3.2) มาตรฐานบุคลากร มี 1 ตัวบ่งชี้ 13 แนวทาง 3.3) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มี 1 ตัวบ่งชี้ 10 แนวทาง 3.4) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มี 1 ตัวบ่งชี้ 7 แนวทาง 3.5) มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มี 1 ตัวบ่งชี้ 8 แนวทาง 3.6) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มี 1 ตัวบ่งชี้ 7 แนวทาง และ 4) เงื่อนไขและความสำเร็จ ส่วนผลการประเมินแนวทาง พบว่า โดยรวมมีความเหมาะสมและความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : แนวทาง, ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก, วงจรคุณภาพ เต็มมิ่ง, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

TITLE	The Development Guideline of Standard Criteria of Child Development Centers under the Local Government Organization, Nakhon Ratchasima Province		
AUTHOR	Sawatdiphong Sripakdee		
ADVISORS	Associate Professor Boonchom Srisa-ard , Ed.D.		
DEGREE	Master of Education	MAJOR	Educational Administration and Development
UNIVERSITY	Maharakham University	YEAR	2022

ABSTRACT

The objective of this research were to study the current situation and desirable condition to the standard criteria of child development centers under the local government organization, Nakhon Ratchasima province. And study the development guideline of standard criteria of child development centers under the Local government organization, Nakhon Ratchasima province. The research process had 2 phases. In the first phase, studied the current condition desirable condition for the standard criteria of child development centers. It is a survey research model. The tool of this research was the questionnaire and to analyze is used basic statistics. The second phase, The developed guideline of standard criteria of child development centers. It was a qualitative research by using interviews and group discussions. To analyze the data was analysis the content.

Research finding were as follows :

1. The current condition of the operates of child development centers. It were as follows : The academic and organizing activities of curriculum standard had high level. The desirable condition. It were as follows : The building, the ground,the environment and safe zone standard had highest level. For priority need index

modified (PNI_{modified}) by ordering according to the standard level form high to low follows : The building, the ground, the environment and safe zone standard, The academic and organizing activities of curriculum standard, The cooperation and supporting for social standard, The personnel standard, The supporting network of child development centers standard and The management of child development centers standard.

2. The developed guideline of standard criteria of child development centers consisted of 4 components as follows : 1) concepts and principles 2) objective 3) Methods. There were guideline for methods, which classified according to standards as follows : 3.1) there were 1 indicators and 7 guidelines in the management of child development centers standard 3.2) there were 1 indicators and 13 guidelines in the personnel standard 3.3) there were 1 indicators and 10 guidelines in the building, the ground, the environment and safe zone standard 3.4) there were 1 indicators and 7 guidelines in the academic and organizing activities of curriculum standard 3.5) there were 1 indicators and 8 guidelines in the cooperation and supporting for social standard 3.6) there were 1 indicators and 7 guidelines in the supporting network of child development centers standard. It impelled administration by using Deming Cycle (PDCA), and 4) the conditions form, for the assessment guideline, it was found that the overall suitability and the possibility of using at the highest level.

Keyword : Guideline, The Child Development Centers, Standard Criteria of Child Development, Deming Cycle (PDCA), The Local Government Organization

พหุ ม ประ โท ชี เว

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณาและความช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ได้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำ ตลอดการทำวิทยานิพนธ์ จนเสร็จสมบูรณ์ ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สินธวา คามดิษฐ์ ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กาญจน์ เรืองมนตรี กรรมการสอบ วิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อำนาจ ชนะวงศ์ ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำและตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องในการทำวิทยานิพนธ์จนเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศน์านนท์ นางอุไร เพ็ชรสุข นางสาวพัลลี โปยนอก นางศุภลักษณ์ วันนาพ้อ และนางฐานมณู พาลรัตน์ ผู้เชี่ยวชาญซึ่งได้ตรวจสอบเครื่องมือ การวิจัยและให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือการวิจัยในครั้งนี้ให้มีคุณภาพ และขอขอบพระคุณนายสุภมิต คนไว นางสาวกิริติ สุวรรณโน นางพรสวรรค์ ศิริเดชรัตนกุล นางสาวปรำงค์นุช อ่อนสีแดง และนางอรัญญา โปยนอก ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งให้ความอนุเคราะห์ในการ ตรวจสอบยืนยันแนวทางและให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขแนวทางให้มีความเหมาะสม และสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์สาขาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ที่ให้ความรู้ ประสบการณ์และคำชี้แนะต่าง ๆ ตลอดระยะเวลาที่ได้ศึกษา อยู่ในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ ขอขอบพระคุณผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูหรือผู้ดูแลเด็ก ซึ่งสังกัดองค์กรส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาทุกท่าน ที่ได้ให้ความร่วมมือ ในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้

ความสำเร็จครั้งนี้ได้รับกำลังใจด้วยดีจากบิดา มารดาของผู้วิจัย ซึ่งให้การสนับสนุนใน หลาย ๆ ด้าน ตลอดจนสำเร็จวิทยานิพนธ์ในครั้งนี้ ขอขอบพระคุณกลุ่มนิสิตคณะศึกษาศาสตร์ สาขาบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รุ่น พ.33 ห้อง 2 ทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจที่ ดีตลอดระยะเวลาการทำวิทยานิพนธ์

ผู้วิจัยขอน้อมบูชาพระคุณบิดา มารดา ผู้มีพระคุณทุกท่าน ตลอดจนบูรพาจารย์ที่ให้การอบรม สั่งสอนให้มีสติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม อันเป็นเครื่องชี้นำความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

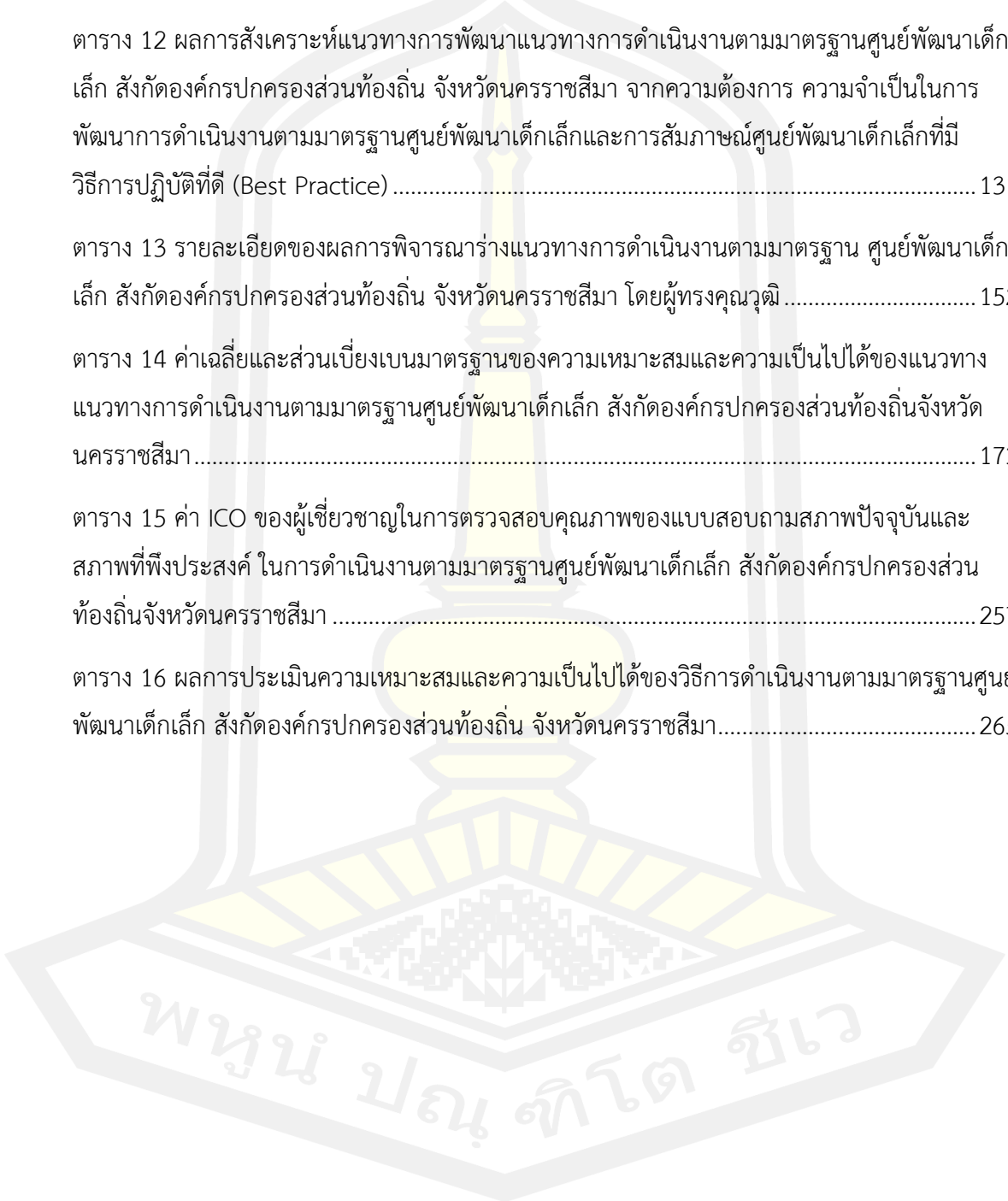
	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ฅ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
คำถามของการวิจัย.....	4
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	7
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.).....	9
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	19
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....	21
แนวทางและการพัฒนาแนวทาง.....	57
การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA).....	60
บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครราชสีมา.....	67
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	76
งานวิจัยในประเทศ.....	76

งานวิจัยต่างประเทศ.....	84
กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย.....	86
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	87
ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	89
ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา	95
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	101
ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	101
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	102
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	176
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	176
สรุปผล	176
อภิปรายผล.....	178
ข้อเสนอแนะ.....	186
บรรณานุกรม.....	188
ภาคผนวก.....	197
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	198
ภาคผนวก ข การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย	256
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์.....	260
ภาคผนวก ง ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีการดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา	264
ประวัติผู้เขียน.....	279

สารบัญตาราง

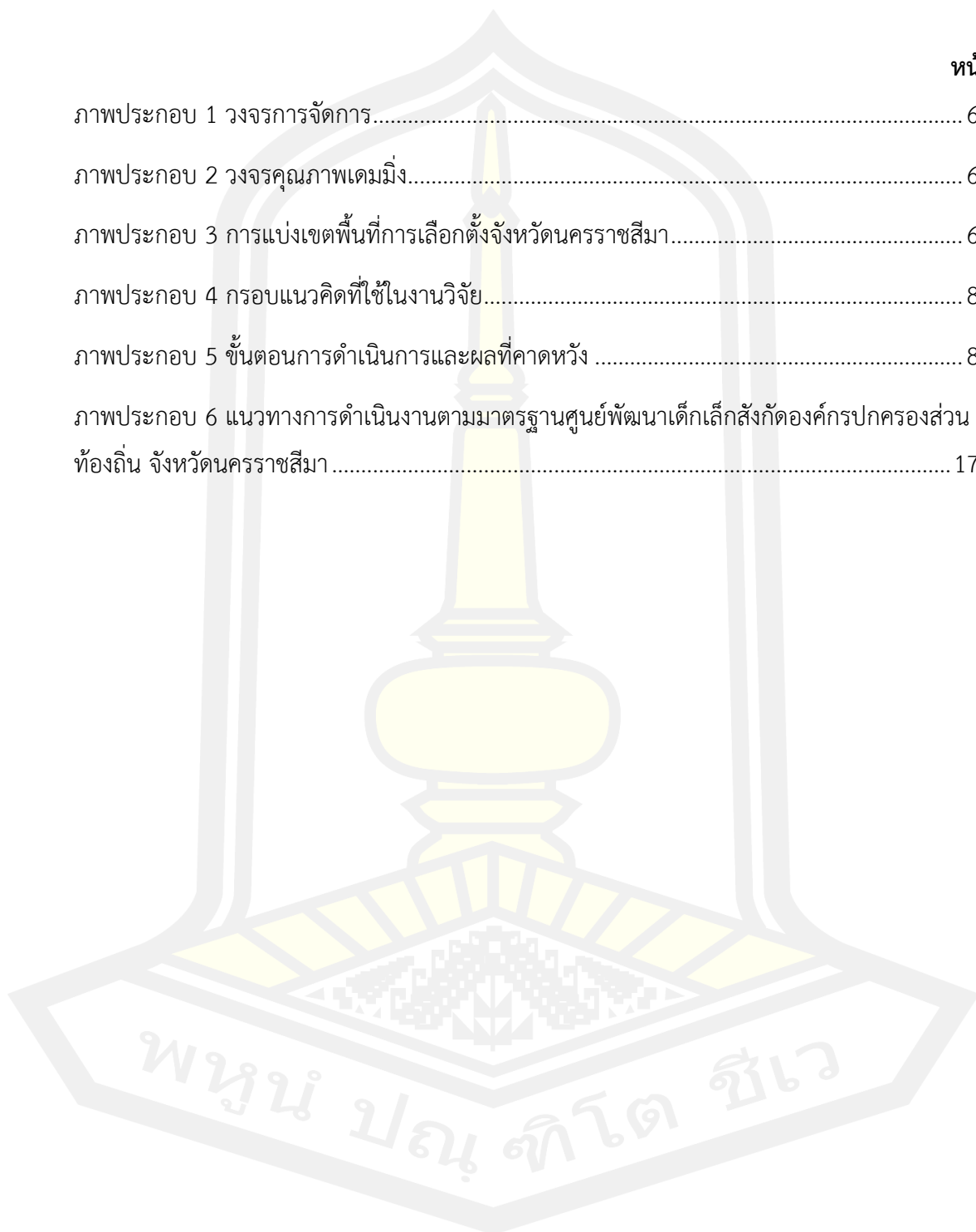
	หน้า
ตาราง 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนครราชสีมา เขต 7	71
ตาราง 2 ประชากรทั้งหมดในงานวิจัย	91
ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา	93
ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	103
ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	105
ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	106
ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร	109
ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย.....	111
ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	113
ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	115

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย.....	117
ตาราง 12 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จากความต้องการ ความจำเป็นในการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)	131
ตาราง 13 รายละเอียดของผลการพิจารณาร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	152
ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	173
ตาราง 15 ค่า ICO ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา	257
ตาราง 16 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา.....	265

สารบัญภาพประกอบ

	หน้า
ภาพประกอบ 1 วงจรการจัดการ.....	64
ภาพประกอบ 2 วงจรคุณภาพเดิมมีง.....	66
ภาพประกอบ 3 การแบ่งเขตพื้นที่การเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา.....	69
ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย.....	86
ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวัง	88
ภาพประกอบ 6 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา	172

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้าทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และวัฒนธรรม จะต้องอาศัยทรัพยากรหลาย ๆ อย่างประกอบกัน ทรัพยากรที่ถือได้ว่าเป็นมีความสำคัญเป็นอันดับแรกของการพัฒนาก็คือ ทรัพยากรมนุษย์ และสิ่งที่จะพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพนั้นก็คือ “การศึกษา” ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการเตรียมความพร้อมและส่งเสริมมนุษย์ให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพ เป็นพลังสำคัญในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญก้าวหน้า (อิสระภัทร์ คุณประเสริฐ, 2554) การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอด ความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุน ให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542)

รัฐบาลได้มีนโยบายกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะ รวมถึงด้านการจัดการศึกษา ดังจะให้เห็นจากการตราพระราชบัญญัติระเบียบกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมสามารถจัดการการศึกษา ดังในรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2550 ในมาตรา 80 รัฐต้องคุ้มครองพัฒนาเด็กเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย และมีหน้าที่ส่งเสริมและการกระจายอำนาจให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาได้ มาตรา 289 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทยมีสิทธิการจัดการศึกษาอบรมและการฝึกอาชีพตามความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น และเข้าไปมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาอบรมของรัฐ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 41 บัญญัติให้้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิในการจัดการศึกษาในระดับหนึ่งหรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมความต้องการภายในท้องถิ่น พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 บัญญัติให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส นอกจากนี้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในมาตรา 67 ได้กำหนดให้้องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ในการส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

พัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ ซึ่งจากการประมวลเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการกำหนดบทบาทหน้าที่ขององค์กรบริหารส่วนตำบลในการจัดการศึกษา อาจกล่าวได้ว่า เป็นภารกิจสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จะต้องจัดการศึกษาให้มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของชุมชนและเป็นไปเพื่อการตอบสนองความต้องการของท้องถิ่นเป็นหลัก ผลจากนโยบายการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา ทำให้ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งได้รับการถ่ายโอนภารกิจด้านการจัดการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งการศึกษาในระดับปฐมวัย หรือที่เรียกว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งมีอิสระในการที่จะบริหารงานด้านการศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับสภาพบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง (ต้องการ สุขเหลือ, 2551)

วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย เด็กส่วนใหญ่จะได้รับการดูแลจากพ่อแม่ และเครือญาติที่รวมอยู่ในครอบครัวใหญ่ เด็กจึงได้รับการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจมาตั้งแต่ยังเล็ก จนกระทั่งเจริญเติบโต มีพัฒนาการที่ดีและมีวิถีปฏิบัติที่ทำให้เด็กได้ซึมซับมาเป็นวิถีของตนเองโดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิถีแห่งการเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัย และความมีน้ำใจ โดยผ่านกระบวนการใช้ชีวิตในแต่ละวัน รวมถึงวิธีการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม เป็นวิถีชีวิตของคนไทยโดยแท้จริง แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ ความเจริญทางเทคโนโลยี อิทธิพล ของวัตถุนิยม และค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวไทยทั้งชุมชนเมืองและชนบทเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม ส่งผลให้บทบาทของสถาบันครอบครัวด้านการดูแลเด็กในครอบครัวลดความสำคัญลงด้วย เพราะ พ่อ แม่ สมาชิกของครอบครัวต่างทุ่มเทร่างกายและเวลาไปกับการทำงานนอกบ้าน จนกระทั่งไม่มีเวลาในการดูแลครอบครัวและเด็ก ทำให้มีความจำเป็นต้องนำเด็กเล็ก ๆ ไปฝากไว้กับสถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่หนึ่งซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ทรงคุณค่าในระยะเริ่มต้นของชีวิต (อมรชัย ตันติเมธ, 2542)

การจัดประสบการณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เน้นวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง เด็กจะต้องได้รับการอบรมเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง หลักสูตรมุ่งเน้นการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ครูผู้สอนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง เป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็กและมีบทบาทในการนำหลักสูตรไปใช้จริง เพื่อจัดประสบการณ์แก่เด็ก และพัฒนาเด็กโดยตรง ซึ่งเด็กจะสามารถพัฒนาได้เต็มศักยภาพหรือไม่ ขึ้นอยู่กับครูผู้สอนซึ่งเป็นผู้ให้การอบรมเลี้ยงดูและให้ความรู้เป็นสำคัญ (ประเวศ วัชชี, 2557) การดำเนินงานจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้จัดทำมาตรฐานเพื่อกำหนดเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยจัดแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1) มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก 2) มาตรฐานด้านบุคลากร 3) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุน จากทุกภาคส่วน 6) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (กรมส่งเสริมการปกครอง ส่วนท้องถิ่น, 2559)

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่รับผิดชอบ 32 อำเภอ 289 ตำบล เมืองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 334 แห่ง ประกอบด้วย องค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 85 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง มีเทศบาล ตำบลที่ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 84 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 144 แห่ง โดยปัญหา ในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นมีอยู่หลาย ๆ ด้าน เนื่องด้วยความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารงาน (ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา, 2555) ปัญหาและอุปสรรคในการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่หลายประการ ข้อมูลจากการติดตามการจัด การศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดย (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา, 2553) พบว่า ด้านบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายด้านการศึกษาขององค์การบริหารส่วนตำบล ยังไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง มักมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น และ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและไม่เข้าใจใน บทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาเท่าที่ควร บางแห่งยังไม่ได้จัดโครงสร้างรองรับงานด้านการศึกษา ขาดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ขาดความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องและขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง ด้านงบประมาณ พบว่า การจัดสรรงบประมาณ เพื่อการศึกษาไม่เพียงพอ ค่าเช่า มีขั้นตอนมาก และขาดความคล่องตัว เนื่องจากข้อจำกัดใน กฎระเบียบการเบิกจ่าย และการเงินการคลังด้านบริหารงานบุคคล สำนัก/กองการศึกษายังขาดครู และบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการศึกษา การสรรหาบุคลากร ขาดความยุติธรรม มีการใช้ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงทางการเมือง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สภาพอาคารเรียนเก่าไม่เหมาะสมต่อการจัด การเรียนการสอนและขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ บางแห่งพบว่า สถานที่ไม่ได้สัดส่วน ห้องเรียนคับแคบ ห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะและห้องส้วมมีขนาดไม่เหมาะสมกับ การใช้งานของเด็ก ด้านบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาขาดการ ปรับปรุงอย่างเป็นปัจจุบัน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะในการเป็นผู้นำ การใช้ หลักสูตร ครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตาม หลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการสนับสนุน จากชุมชนและความร่วมมือจากชุมชน ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา

ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังไม่มีการดำเนินการส่งเสริมเครือข่ายเท่าที่ควร และยังไม่มีการกำหนดการหรือแนวทางที่ชัดเจนหรือต้นแบบการพัฒนาเครือข่าย

จากปัญหาการทำงานดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะนักวิชาการศึกษาลึ้มเห็นว่าเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นเป็นปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก เนื่องจากปัจจัยและความแตกต่างหลาย ๆ ด้านของแต่ละท้องถิ่นอาจส่งผลให้เกิดปัญหาดังกล่าวขึ้น นอกจากนี้ผู้วิจัยยังได้สืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับเทคนิค วิธีการ กระบวนการต่าง ๆ เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาจากหลาย ๆ แหล่งข้อมูล พบว่า กระบวนการของวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) สามารถแก้ไขปัญหาคำเนินงานได้หลายรูปแบบ ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัจจุบันสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้กระบวนการปรับปรุงการทำงานอย่างเป็นระบบหรือวงจรบริหารงานคุณภาพเดมมิ่ง PDCA ในการแก้ปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสามารถดำเนินการตามขั้นตอนวงจรบริหารงานคุณภาพเดมมิ่ง PDCA ได้ดังนี้ 1. การวางแผนจัดประเภทของปัญหาแต่ละปัญหาตาม 6 มาตรฐานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (P) 2. กำหนดวิธีการแก้ปัญหารายชื่อ (D) 3. เสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบยืนยันความเป็นไปได้ (C) 4. นำวิธีการดังกล่าวไป Try Out เพื่อหาค่าอำนาจจำแนก (A) หากพบมีวิธีการหรือข้อใดไม่เหมาะสมในการแก้ปัญหา ผู้วิจัยจะดำเนินการปรับปรุงวิธีการแก้ไขปัญหานั้นใหม่ โดยเสนอผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตรวจสอบยืนยันความเป็นไปได้อีกครั้ง จนได้วิธีการแก้ไขปัญหานั้นที่เหมาะสม ด้วยวิธีการนี้จะทำให้ได้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก นำผลการวิจัยมาใช้เป็นแนวทางในการวางแผนและกำหนดนโยบายการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาต่อไป

คำถามของการวิจัย

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ควรเป็นอย่างไร

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ความสำคัญของการวิจัย

1. ได้ทราบถึงสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
2. ได้ทราบถึงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเป็นขอบเขตเนื้อหา และขอบเขตประชากร และกลุ่มตัวอย่าง หรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังนี้

1. ขอบเขตเนื้อหา ผู้วิจัยได้นำกรอบการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน มาใช้เป็นขอบเขตเนื้อหา เนื่องจากการดำเนินงานใด ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องปฏิบัติตามระเบียบและมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) กำหนด เพื่อให้เป็นแนวทางหรือการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกแห่งในสังกัด อยู่ในมาตรฐานเดียวกัน โดยมาตรฐานดังกล่าว ได้แก่

- ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร
- ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย
- ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร
- ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก

2. ขอบเขตประชากรและกลุ่มตัวอย่างหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล เพื่อให้สอดคล้องกับคำถามและความมุ่งหมายของการวิจัย ผู้วิจัยจึงนำเสนอแบ่งเป็น 2 ระยะ ดังนี้

2.1 การศึกษาสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดนครราชสีมา

2.1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูและผู้ดูแลเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล จังหวัดนครราชสีมา (นครราชสีมา เขต 7) จำนวน 22 แห่ง จำแนกเป็นผู้บริหารท้องถิ่น จำนวน 44 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 22 คน นักวิชาการศึกษา 22 คน ครูและผู้ดูแลเด็ก 96 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน

2.1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารองค์การบริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูและผู้ดูแลเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นครราชสีมา เขต 7) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 128 คน โดยการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิคการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) ให้ได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนที่เปิดตาราง โดยมีขั้นตอนการสุ่ม

2.2 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน

2.3 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 ท่าน

2.4 การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา กลุ่มผู้ให้ข้อมูลซึ่งทำหน้าที่ประเมินแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่ ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24 คน

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ กรอบแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ กรอบแนวทางการดำเนินงานตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ

ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร คือ กรอบแนวทางในการกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ที่จะเข้ารับตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตำแหน่งดังกล่าว ได้แก่ ผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และข้อกำหนดเกี่ยวกับผู้ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ ครูหรือผู้ดูแลเด็ก และผู้สนับสนุนการศึกษาอื่น ๆ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ กรอบแนวทางในการกำหนดคุณลักษณะของอาคาร สถานที่ พื้นที่ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์ของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ รวมถึงการเลือกสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปรับปรุงภูมิทัศน์ การสร้างความปลอดภัย ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจต่อการก่อสร้างและพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก

ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ กรอบแนวทางในการกำหนดเป้าหมายการจัดการศึกษา ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย มาตรฐาน วิธีการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2 - 6 ปี เพื่อให้การดำเนินกิจการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแนวทางเดียวกัน

ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน คือ กรอบแนวทางในการกำหนดข้อปฏิบัติ การสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ให้สังคมมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมกับการจัดกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้มีส่วนร่วมกับการกิจกรรมของชุมชน

ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ กรอบแนวทางในการสร้างเครือข่าย เพื่อการบริหารงานภายในสถานศึกษาปฐมวัยและการพัฒนาการศึกษาเด็กปฐมวัย สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ

2. พัฒนาแนวทาง คือ การกำหนดแนวทางหรือกำหนดวิธีดำเนินการ การดำเนินงานหรือกำหนดรูปแบบการปฏิบัติงานใหม่ เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการดำเนินงานในปัจจุบัน ลดปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน ทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและบรรลุตามวัตถุประสงค์ของงาน โดยประกอบพัฒนาแนวทางนั้นประกอบด้วย 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) ระบบกลไกดำเนินการ 4) วิธีดำเนินการ และ 5) เงื่อนไขความสำเร็จ

3. สภาพพึงประสงค์ คือ สภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่ต้องการให้เกิดขึ้นหรือคาดหวังให้เกิดขึ้น

4. สภาพปัจจุบัน คือ สภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกิดขึ้นจริง สามารถใช้วิธีการสังเกตเพื่อรวบรวมข้อมูลได้

5. นครราชสีมา เขต 7 คือ อำเภอหรือเขตพื้นที่ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดขึ้นเพื่อใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ อำเภอประทาย อำเภอโนนแดง อำเภอเมืองยาง อำเภอลำทะเมนชัย

6. ประชากร คือ จำนวนผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษานักวิชาการศึกษา ครูและผู้ดูแลเด็ก ทั้งหมดที่สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในจังหวัดนครราชสีมา เขต 7

7. กลุ่มตัวอย่าง คือ ขนาดตัวแทนของจำนวนประชากรทั้งหมด ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างได้จากการเทียบจำนวนประชากรทั้งหมดกับตาราง Krejcie และ Morgan

8. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ สถานศึกษาที่ถูกจัดตั้งขึ้นโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีวัตถุประสงค์ เพื่อจัดประสบการณ์และเสริมสร้างพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา) สำหรับเด็กระหว่าง 2-6 ปี

9. ผู้บริหารท้องถิ่น คือ นายกองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

10. ครูหรือผู้ดูแลเด็ก คือ ผู้ที่ทำหน้าที่ในการดูแล ให้ความรู้ สร้างพัฒนาการและจัดประสบการณ์ให้กับเด็กที่มาอายุระหว่าง 2-6 ปี โดยปฏิบัติหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11. PDCA คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน), Do (ปฏิบัติ), Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับบริษัท ฯลฯ

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ดังเสนอ ตามลำดับหัวข้อต่อไปนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)
2. การจัดการศึกษาปฐมวัย
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. แนวทางและการพัฒนาแนวทาง
5. การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)
6. บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัด นครราชสีมา
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)

1. ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ความหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายหรือคำนิยามไว้ จำนวนมาก ส่วนใหญ่แล้วคำนิยามเหล่านั้นต่างมีหลักการที่สำคัญคล้ายคลึงกัน จะแตกต่างกัน บ้างก็คือสำนวนและรายละเอียดปลีกย่อย ซึ่งสามารถพิจารณาได้ดังนี้

คลาร์ก (Clark, 1957) นิยามว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง หน่วยการปกครองที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะ และหน่วยการปกครองดังกล่าวนี้จัดตั้งและจะอยู่ในความดูแลของรัฐบาลกลาง

ฮอลโลเวย์ (Holloway, 1959) นิยามว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรที่มีอาณาเขตแน่นอน มีประชากรตามหลักที่กำหนดไว้ มีอำนาจการปกครองตนเอง มีการบริหารการคลังของตนเอง และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชน

ประธาน คงฤทธิศึกษากร (2535) นิยามว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นระบบการปกครองที่เป็นผลสืบเนื่องมาจากการกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ โดยนัยนี้จะเกิดองค์การทำหน้าที่ปกครองท้องถิ่นโดยคนในท้องถิ่นนั้น ๆ องค์กรนี้จัดตั้งและถูกควบคุมโดยรัฐบาล แต่ก็มีอำนาจในการกำหนดนโยบายและควบคุมให้มีการปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายของตนเองได้

กล่าวโดยสรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ หน่วยงานของรัฐบาลที่มีการบริหารภายใน กำหนดนโยบายการปฏิบัติงานเป็นของตนเอง ควบคุมงบประมาณโดยตนเอง ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการให้บริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งพื้นที่ใด โดยเฉพาะในเขตพื้นที่นั้น ๆ และมีสภาท้องถิ่นที่สมาชิกได้รับการเลือกตั้งจากประชาชนในการบริหารงาน

2. โครงสร้างการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

การปกครองส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันตามพระราชบัญญัติ ระเบียบบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2534 มาตรา 70 ได้แบ่งการปกครองส่วนท้องถิ่นเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล สุขาภิบาลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น ตามที่กฎหมายกำหนด ซึ่งได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา (ชูวงศ์ ฉายะบุตร, 2539) ต่อมาในปี 2537 ได้ประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ทำให้มีการปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้นอีก 1 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล หลังจากนั้นได้มีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะสุขาภิบาลเป็นเทศบาลใน พ.ศ. 2542

ดังนั้น การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงมี 4 รูปแบบ คือ

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด
2. เทศบาล
3. การปกครองรูปแบบพิเศษ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา
4. องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบได้กำหนดโครงสร้างอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบไว้ ดังนี้

1. องค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เพื่อทำกิจการส่วนจังหวัดที่ไม่อยู่ในอำนาจหน้าที่การบริหารราชการส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีฐานะเป็นนิติบุคคล โดยมีพื้นที่รับผิดชอบครอบคลุมเขตจังหวัด และเป็นการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ประกอบด้วย สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งทั้งสองส่วนมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

ในส่วนอำนาจหน้าที่ด้านการศึกษา พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546 มาตรา 45 (8) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้น เป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมดำเนินการ หรือใช้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ “การจัดการศึกษา” เป็นกิจการหนึ่ง ที่ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นเห็นสมควรให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดร่วมดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำให้และต่อมามีการประกาศใช้พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยในมาตรา 17 (6) กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา

2. เทศบาล

เทศบาลเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 โดยมาตรา 9 ถึงมาตรา 11 กำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาจัดตั้งเทศบาลไว้ ดังนี้

2.1 เทศบาลตำบล ได้แก่ ท้องถิ่นที่มีประกาศกระทรวงมหาดไทยในพระราชกฤษฎีกายกฐานะขึ้นเป็นเทศบาลตำบล โดยที่กฎหมายไม่ได้กำหนดไว้อย่างชัดเจนว่าการเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมีเงื่อนไขอย่างไร แต่ในทางปฏิบัติกระทรวงมหาดไทยได้ตั้งหลักเกณฑ์การเป็นเทศบาลตำบลว่า พื้นที่ที่จะจัดตั้งเป็นเทศบาลตำบลจะต้องมี รายได้ไม่ต่ำกว่า 12 ล้านบาท (ไม่รวมเงินอุดหนุน) มีประชากรตั้งแต่ 7,000 คนขึ้นไป และอยู่กันหนาแน่นไม่ต่ำกว่า 1,500 คน ต่อตารางกิโลเมตร

2.2 เทศบาลเมือง ได้แก่ ท้องถิ่น อันเป็นที่ตั้งศาลากลางจังหวัด หรือท้องถิ่น ชุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 10,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติเทศบาล

2.3 เทศบาลนคร ได้แก่ ท้องถิ่นชุมชนที่มีประชากรตั้งแต่ 50,000 คนขึ้นไป และมีรายได้พอควรแก่การที่จะปฏิบัติหน้าที่ ซึ่งกำหนดไว้ในกฎหมายว่าด้วยเทศบาล

โครงสร้างของเทศบาลแบ่งออกเป็น 2 ฝ่าย คือ สภาเทศบาลและคณะเทศมนตรี โดยสภาเทศบาลมีหน้าที่พิจารณาร่างข้อบัญญัติเทศบาลและกำกับดูแลการบริหารเทศบาลของ คณะเทศมนตรี มีหน้าที่ควบคุมและรับผิดชอบการบริหารกิจการของเทศบาลตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีนายกเทศมนตรีเป็นหัวหน้า ทั้งนี้ในแต่ละเทศบาลจะมีการแบ่งส่วนราชการแตกต่างกันตามความเหมาะสม

ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึงฉบับที่ 12 พ.ศ. 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ของเทศบาลในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเป็น 2 ประเภท คือ อำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดและอำนาจหน้าที่ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนด สำหรับอำนาจหน้าที่ตามที่กฎหมายจัดตั้งเทศบาลกำหนดมี 2 ส่วน คือ หน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ ทั้งเทศบาลตำบล เทศบาลเมือง และเทศบาลนคร จะต้องดำเนินการให้ราษฎรได้รับการศึกษา อบรม และหน้าที่ที่จะเลือกปฏิบัติได้เฉพาะเทศบาลเมืองและเทศบาลนคร คือ สามารถจัดตั้งและบำรุง โรงเรียนอาชีวศึกษาได้จัดให้มีและบำรุงสถานที่สำหรับการกีฬาและพลศึกษาได้ ส่วนอำนาจหน้าที่ ตามกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ กำหนดในส่วนของการศึกษาคืออำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติและพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 อย่างไรก็ตาม เมื่อมีการ ประกาศใช้พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 16 (9) ให้เทศบาลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา เทศบาลส่วนใหญ่จึงกำหนดให้มี “กองการศึกษา” เพื่อรับผิดชอบงานที่เกี่ยวกับการรับบริหาร การศึกษาการบริหารวิชาการและงานโรงเรียน เป็นต้น

3. การปกครองรูปแบบพิเศษ

การปกครองรูปแบบพิเศษมี 2 รูปแบบ ได้แก่ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ดังนี้

3.1 กรุงเทพมหานคร จัดตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2515 ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับ 335 ลงวันที่ 13 ธันวาคม 2515 เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ และต่อมา ได้ตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกรุงเทพมหานคร พ.ศ. 2528 กำหนดให้ กรุงเทพมหานครมีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่นนครหลวงและให้แบ่งพื้นที่ การบริหารเป็นเขตและแขวง มีโครงสร้างประกอบด้วย ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 1 คน รองผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร 4 คน สภากรุงเทพมหานครและสภาเขต

3.2 เมืองพัทยา เมืองพัทยาเป็นหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ที่จัดตั้งโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารเมืองพัทยา พ.ศ. 2521 การจัดโครงสร้างภายในของ เมืองพัทยาทามพระราชบัญญัติฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาเมืองพัทยาและปลัดเมืองพัทยา

สภาเมืองพัทยา เป็นฝ่ายนิติบัญญัติ มีสมาชิก 2 ประเภท ประเภทแรก เป็นสมาชิกที่มาจาก การเลือกตั้งของประชาชน จำนวน 9 คน ส่วนประเภทที่สอง เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ที่มาจากการแต่งตั้งโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย จำนวน 8 คน สภาเมืองพัทยาทำหน้า ที่วางนโยบายและอนุมัติแผนการบริหารเมือง พิจารณาและอนุมัติร่างข้อบัญญัติเมืองต่าง ๆ แต่งตั้ง บุคคลเป็นกรรมการสามัญและวิสามัญ รวมทั้งควบคุมการทำงานของปลัดเมืองพัทยา ส่วนปลัด เมืองพัทยาคือฝ่ายบริหาร โดยการว่าจ้างของสภาเมืองพัทยา มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารกิจการ

เมืองพัทยาให้เป็นไปตามนโยบายของสภาเมืองพัทยา ร่างแผน/ข้อบัญญัติงบประมาณและข้อบัญญัติอื่น รวบรวมปัญหาในการบริหารราชการเมืองพัทยา พร้อมข้อเสนอแนะ และรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี เพื่อเสนอสภาเมืองพัทยา

ในปี พ.ศ. 2542 ได้มีการตราพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการเมืองพัทยาฉบับใหม่ โดยมีโครงสร้างแบ่งเป็น 2 ฝ่าย คือ สภาเมืองพัทยาและปลัดเมืองพัทยา

เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามพระราชบัญญัติบริหารราชการเมืองพัทยา พ.ศ. 2542 มาตรา 62 (14) ซึ่งกำหนดว่า เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่กฎหมายระบุให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล ดังนั้นเมืองพัทยาก็มีหน้าที่ให้ราษฎรได้รับการศึกษาเช่นเดียวกับเทศบาล คือ มาตรา 50 (6) และมาตรา 54 (8) ตามพระราชบัญญัติเทศบาลและตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ซึ่งกำหนดไว้ในมาตรา 16 (9) ให้เมืองพัทยามีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา (โกวิท พวงงาม, 2544)

4. องค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุดและอยู่ใกล้ชิดประชาชนมากที่สุด จุดมุ่งหมายของการจัดตั้ง อบต. คือ การกระจายอำนาจไปสู่ประชาชนให้ได้มากที่สุด และสามารถพัฒนา อบต. ไปสู่การปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล

องค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลทำหน้าที่พัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยองค์การบริหารส่วนตำบลแบ่งโครงสร้างออกเป็น 2 ส่วน คือ สภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะกรรมการบริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

ในปี พ.ศ. 2540 มีการจัดตั้ง อบต. รวมทั้งสิ้น 6,397 แห่ง ซึ่งในจำนวนนี้เป็น อบต. ที่มีรายได้ต่ำกว่า 3 ล้านบาท เป็นจำนวน 5,788 แห่ง (ร้อยละ 90.48) พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 จึงมีบทบัญญัติให้ยุบรวมองค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้

1. อบต. ที่มีเขตติดต่อกันสามารถรวมกันได้ หากเป็นไปตามเจตนารมณ์ของประชาชนในตำบลนั้น
2. อบต. อาจร่วมกับหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นที่มีเขตติดต่อกันภายในเขตอำเภอเดียวกันได้ ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในตำบลนั้น
3. อบต. ที่มีประชากรไม่ถึง 2,000 คน ต้องยุบรวมกับ อบต. อื่นที่มีอาณาเขตติดต่อกันและอยู่ภายในอำเภอเดียวกัน ตามเจตนารมณ์ของประชาชนในตำบลนั้น

จากบทบัญญัติดังกล่าวมีผลทำให้ จำนวนของ อบต. มีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาและมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2548 มีจำนวน อบต. ทั้งสิ้น 6,622 แห่ง ทั้งนี้ อบต. ส่วนใหญ่ยังคงเป็น อบต. ขนาดเล็ก และเป็น อบต. ที่มีรายได้ต่ำกว่า 10 ล้านบาท

สำหรับอำนาจหน้าที่ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพระราชบัญญัติสภาตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 67 (5) และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2542 มาตรา 16 (9) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดการศึกษา

3. อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ได้กล่าวไว้ในพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ในส่วนที่ 3 อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2546)

มาตรา 66 องค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

มาตรา 67 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมายนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้

- (1) จัดให้มีการบำรุงทางน้ำและทางบก
- (2) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูล
- (3) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ
- (4) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- (5) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม
- (6) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- (7) คุ้มครอง ดูแลและบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- (8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่นและวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น
- (9) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมาย โดยจัดสรรงบประมาณหรือบุคลากรให้ตามความจำเป็นและสมควร

มาตรา 67 (8) ถูกแก้ไขและเพิ่มเติม (9) โดยพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2542 ตามลำดับ

4. กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.1 พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)

พ.ศ. 2545

1) หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 1 มาตรา ดังนี้

มาตรา 9 การจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบายและมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษาและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และประเภทการศึกษา
- (4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครู คณาจารย์และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- (5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา
- (6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น

2) หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 1 มาตรา ดังนี้

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐเอกชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

3) หมวด 3 ระบบการศึกษา ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 1 มาตรา ดังนี้

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัยและการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

- (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น
- (2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนาหรือศาสนาอื่น

(3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบัน ศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และ สถาบันสังคมอื่น เป็นผู้จัด

4) หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 1 มาตรา ดังนี้

มาตรา 29 ให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและ สถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชน เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูลข่าวสารและรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญา และวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์การพัฒนาระหว่างชุมชน

5) หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 2 มาตรา ดังนี้

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่ง หรือทุกระดับ ตามความพร้อมความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

6) หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 1 มาตรา ดังนี้

มาตรา 58 มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้วยงบประมาณการเงินและทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคลครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จัดการศึกษา ดังนี้

(1) ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยอาจจัดเก็บภาษีเพื่อการศึกษาได้ตามความเหมาะสม ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(2) ให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

ระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา โดยเป็นผู้จัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา บริจาคทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นให้แก่สถานศึกษา และมีส่วนร่วมรับภาระค่าใช้จ่ายทางการศึกษาตามความเหมาะสมและความจำเป็น

ทั้งนี้ ให้รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่งเสริมและให้แรงจูงใจในการระดมทรัพยากรดังกล่าว โดยการสนับสนุนการอุดหนุนและใช้มาตรการลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีตามความเหมาะสมและความจำเป็น ทั้งนี้ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

4.2 พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

1) หมวด 2 การกำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 2 มาตรา ดังนี้

มาตรา 16 ให้เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตนเอง
- (6) การส่งเสริมการฝึก และประกอบอาชีพ
- (9) การจัดการศึกษา
- (10) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา

และผู้ด้อยโอกาส

- (11) การบำรุงรักษา ศิลปะ จารีต ประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น

และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

- (14) การส่งเสริมกีฬา
- (15) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพ

ของประชาชน

- (16) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

มาตรา 17 ภายใต้ บังคับมาตรา 16 ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตน ดังนี้

- (1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำ

แผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

- (2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น
- (3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นอื่น

(4) การแบ่งสรรเงิน ซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

และสิ่งแวดล้อม

(5) การคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติ

(6) การจัดการศึกษา

ประชาชน

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของ

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดขยะมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

2) หมวด 3 การจัดสรรสัดส่วนภาษีและอากร ในหมวดนี้มีมาตราที่กล่าวถึงการจัดการศึกษา 2 มาตรา ดังนี้

มาตรา 23 เทศบาลเมืองพัทยาและองค์การบริหารส่วนตำบล อาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ดังต่อไปนี้

(9) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

มาตรา 24 องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจมีรายได้จากภาษีอากร ค่าธรรมเนียมและเงินรายได้ ดังต่อไปนี้

(6) ภาษีเพื่อการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

กล่าวโดยสรุป องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) คือ หน่วยงานของรัฐบาล มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการบริการประชาชนในเขตพื้นที่หนึ่งโดยเฉพาะ และกระจายอำนาจทางการปกครองของรัฐ แบ่งออกเป็น 4 รูปแบบ ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาลและการปกครองรูปแบบพิเศษ

พูน ปรณ ศิโต ชิว

การจัดการศึกษาปฐมวัย

1. ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ก) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิด ถึง 5 ปี 11 เดือน 29 วัน บนพื้นฐาน การอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม – วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

วัชรีย์ ร่วมคิด (2547) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาสำหรับเด็ก 0 – 6 ปี เพื่อเตรียมความพร้อม (Readiness) และส่งเสริมพัฒนาการ (Development) ด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญาให้กับเด็กวัยนี้ หรืออาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า เป็นการจัดการประสบการณ์หรือกิจกรรมที่มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กปฐมวัย รวมทั้งการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และคุณค่าที่เหมาะสมเพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับสูงขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2548) ได้กล่าวถึงความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความหมายที่เป็นสากล คือ การจัดการศึกษาในลักษณะการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อมให้เด็กแรกเกิด – 5 ปี ก่อนเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาปฐมวัย คือ การจัดการศึกษาให้กับเด็กที่มีอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งเป็นการอบรมเลี้ยงดูที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง อันที่จะช่วยส่งเสริมให้เด็กปฐมวัยได้รับการพัฒนาในทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ตลอดจนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ไปในทิศทางที่ถูกต้องเหมาะสม สอดคล้องกับพัฒนาการตามวัย ความสามารถ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้และวางรากฐานบุคลิกภาพและพัฒนาสมอง เพื่อให้เด็กเติบโตขึ้นอย่างมีคุณภาพ และพร้อมที่จะรับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นไปอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

2. ความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา ได้มีนักวิชาการได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยหรือระดับก่อนประถมศึกษา ไว้ดังนี้

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546 ข) กล่าวว่า สภาพวิกฤติทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ได้สร้างความกดดันให้เกิดความจำเป็นอย่างยิ่งในการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการจัดการศึกษาของไทย ให้สามารถผลิตผู้ที่มีความเป็นมนุษย์สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม อีกทั้งรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง สามารถปรับตัวอยู่ในสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมีคุณภาพ จากผลงานทางการวิจัยพบว่า เด็กปฐมวัยไทยจำนวนมากถึง 1 ใน 6 มีพัฒนาการล่าช้า ไม่สมวัย โดยมีอัตราส่วนเพิ่มขึ้นตามอายุ แสดงว่าเด็กเหล่านี้ขาดโอกาสการเรียนรู้และขาดการอบรมการเลี้ยงดูที่เหมาะสม รวมทั้งจำนวนเด็กที่มีความต้องการทางการศึกษาพิเศษเพิ่มขึ้น ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงจำเป็นต้องตระหนักถึงปัญหา มีการเฝ้าระวัง และดำเนินการให้ความช่วยเหลือเด็กอายุต่ำกว่า 6 ปี ทุกกลุ่มตั้งแต่แรกเกิด ตลอดจนมุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพ การจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับ พัฒนาการและศักยภาพของเด็ก

วารภรณ์ รักวิจัย (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าเป็นขั้นการพัฒนาการของเด็กที่พัฒนามาถึงระดับหนึ่งที่จะทำให้เด็กมีความสามารถที่จะเรียนรู้ พฤติกรรมใหม่ ๆ ได้อย่างง่าย โดยที่วุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีการพัฒนาถึงจุดหนึ่งซึ่งเป็นรากฐานให้ก้าวไปสู่การเรียนรู้ใหม่อย่างมีประสิทธิภาพ

Massoglia (1977) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาปฐมวัยว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ ซึ่งแนวคิดในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยนี้ทุกรูปแบบ ควรมีส่วนสำคัญดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมพัฒนาการของเด็กทุกด้าน นับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าเรียนในระบบโรงเรียน
2. วางพื้นฐานทางสุขภาพอนามัยให้กับเด็กตั้งแต่ต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่าง ๆ
3. สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโตและพัฒนาในทุก ๆ ด้าน
4. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญต่อลูก
5. อิทธิพลจากทางบ้านควรมีผลต่อกระบวนการพัฒนาเด็ก และสามารถนำไปเป็นหลักในการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย

กล่าวโดยสรุป การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นขั้นตอนการวางรากฐานของการพัฒนาการของเด็ก ที่ช่วยให้เด็กเกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่ โดยสร้างความพร้อมทางกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิรัตน์ บัวขาว (2535) กล่าวว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น คือ การจัดการศึกษาปฐมวัย จึงมีปรัชญาอยู่ที่การให้ความรัก ความอบอุ่น ที่มุ่งเตรียมความพร้อมให้กับเด็ก การจัดการศึกษาเด็ก เกิดวุฒิภาวะทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา มีพัฒนาการถึงระดับหนึ่ง เพื่อเป็นพื้นฐานในการเรียนรู้พฤติกรรมใหม่ ๆ ได้ง่ายขึ้น

เยาวพา เดชะคุปต์ (2540) ได้กล่าวถึงความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น คือ การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นพื้นฐานที่สำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ เนื่องจากเด็กระดับปฐมวัยจะเป็นช่วงอายุที่สามารถพัฒนาความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาได้อย่างเต็มที่ หากไม่ได้รับการพัฒนาส่งเสริมในช่วงนี้ อาจจะมีผลทำให้การพัฒนาในด้านต่าง ๆ เป็นไปอย่างเชื่องช้า ซึ่งกระทบต่อการเจริญเติบโตของเด็กในอนาคต

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2553) ให้ความหมายของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคือ สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับการจัดการศึกษาในท้องถิ่น คือ สถานที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีไว้สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้การอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นการเตรียมความพร้อมในการเรียนรู้ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. ความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึง ความสำคัญของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ดังนี้ เดิมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ เทศบาล ได้จัดการศึกษาปฐมวัยแก่เด็กอายุ 2-6 ปี ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยใช้งบประมาณจากเงินรายได้เทศบาลเป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารจัดการ เพื่อมุ่งพัฒนาความพร้อมแก่เด็กในวัย 2-6 ปี ให้ได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้ารับการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษา

ส่วนราชการต่าง ๆ ที่ดำเนินการจัดตั้งสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย มีศูนย์เด็กเล็ก จำนวน 7,520 แห่ง กรมการศาสนา กระทรวงศึกษาธิการ (ปัจจุบันอยู่ในสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม) มีศูนย์เด็กเล็กที่เรียกว่า ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด จำนวน 4,155 แห่ง และสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สพช.) มีโรงเรียนเรียกว่า การจัดการศึกษาอนุบาล 3 ปี จำนวน 2,651 แห่ง รวมทั้งสิ้น 14,326 แห่ง

ส่วนราชการดังกล่าวต่างมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเด็กวัย 2-6 ปี ให้มีความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา มีคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อศักยภาพในการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาเช่นเดียวกัน แต่ก็มีโครงสร้างการดำเนินงานและความเป็นเอกภาพในการบริหารจัดการที่แตกต่างกัน กล่าวคือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของกรมการพัฒนาชุมชนบริหารงานโดยคณะกรรมการพัฒนาเด็ก ซึ่งประกอบด้วย ตัวแทน ผู้ปกครอง/ผู้นำท้องถิ่น ศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด บริหารงานโดยคณะกรรมการบริหารศูนย์อบรมก่อนเกณฑ์ในวัด/มัสยิด ประกอบด้วย ผู้แทนครูผู้สอน ผู้แทนครูพี่เลี้ยง ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรชุมชน ผู้แทนสถานศึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ โดยมีเจ้าอาวาส/อิหม่าม เป็นประธาน และการจัดการศึกษาอนุบาล 3 ปี ของสำนักงานคณะกรรมการประถมศึกษาแห่งชาติ (สปช.) บริหารงานโดยผู้บริหารโรงเรียน

ต่อมาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ดำเนินการได้ถ่ายโอนให้เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นเพื่อรองรับการกระจายอำนาจจากรัฐบาล เป็นผู้รับผิดชอบดำเนินการแทนตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ภายใต้การส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ และการพัฒนาบุคลากรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการดำเนินงาน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน

รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจ การดำเนินการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2-6 ปี อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล

3. มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยแบ่งมาตรฐานออกเป็น 6 ด้าน

3.1 มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ความหมายของมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ หน้าที่ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมายระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ ซึ่งแบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ

พรวิสาข์ มะลาศรี (2559) ได้กล่าวถึง ความหมายของมาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ ลักษณะของการส่งเสริมและพัฒนาในด้านการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เกิดประสิทธิภาพตามรูปแบบบริหารงาน

ขั้นตอนของการดำเนินงานบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการดำเนินงานบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ไว้ดังนี้

1. ด้านการบริหารงานวิชาการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนตาม

พระราชบัญญัติ กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยรับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ ได้แก่ กรมการพัฒนาชุมชน สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ และกรมการศาสนา จึงทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการดำเนินงานจัดการศูนย์ที่แตกต่าง และหลากหลาย ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงกำหนดแนวทางการดำเนินงานจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่รับถ่ายโอนจากส่วนราชการต่าง ๆ และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง ดังนี้

1.2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชนและสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ให้ปฏิบัติตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอน จากกรมการศาสนา ให้ปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว 276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554 เรื่อง ข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการบริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับ ประถมศึกษาในศาสนสถาน ดังนี้

1) รูปแบบที่ 1 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการศูนย์ทั้งหมด ได้แก่ ด้านการบริหารจัดการ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ และด้านวิชาการ เช่นเดียวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จัดตั้งเอง และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับถ่ายโอนจากกรมการพัฒนาชุมชน และสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2) รูปแบบที่ 2 กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและ ศาสนสถานร่วมกันบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบให้ชัดเจน ว่าหน่วยงานใดจะมีหน้าที่รับผิดชอบงานด้านใด โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการ บริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว 276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554

3) รูปแบบที่ 3 กรณีศาสนสถานเป็นผู้รับผิดชอบในการบริหาร จัดการศูนย์ทั้งหมด โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทำหน้าที่จัดสรรเงินอุดหนุนให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นผู้รับผิดชอบในการบริหารจัดการ ยกเว้นรายการอาหารเสริม (นม) ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเป็นผู้จัดซื้อจัดจ้างให้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ปฏิบัติตามข้อเสนอแนะแนวทางปฏิบัติในการ บริหารจัดการศูนย์อบรมเด็กก่อนระดับประถมศึกษาในศาสนสถาน ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท 0893.4/ว 276 ลงวันที่ 21 มกราคม 2554

2. ด้านการจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใดประสงค์จะจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นต้องมีความพร้อมในการบริหารจัดการศูนย์ ทั้งในด้าน งบประมาณ ด้านอาคารสถานที่ และด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยให้ดำเนินการตาม ขั้นตอน ดังนี้

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่มีความต้องการจัดตั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการของชุมชนในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในพื้นที่ ดังกล่าว โดยในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีจำนวนเด็กเล็กอายุ 2-6 ปี ที่จะเข้ารับการศึกษ

ไม่น้อยกว่า 20 คน (ยกเว้นแต่กรณีพื้นที่เสี่ยงหรือการคมนาคมไม่สะดวกแต่ต้องมีเด็กเล็กไม่น้อยกว่า 15 คน)

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่เหมาะสมสำหรับจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่จะดำเนินการจัดตั้ง โดยอาจจะเป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก่อสร้างเองหรืออาคารที่ได้รับการอนุญาตจากหน่วยงานหรือองค์กรต่าง ๆ อย่างถูกต้องตามกฎหมาย เพื่อใช้เป็นอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. จัดทำแผนดำเนินงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในแต่ละด้าน ได้แก่

3.1 แผนการสำรวจประชากรเด็กเล็กอายุ 2-6 ปี

3.2 แผนการรับนักเรียน และการจัดชั้นเรียน

3.3 แผนการสรรหาบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เพื่อทำหน้าที่ต่าง ๆ ได้แก่ ครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร หรือภารโรง เป็นต้น (กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังไม่มีอัตราข้าราชการ/พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก หรือครู จะสรรหาได้เมื่อได้รับการจัดสรร อัตราหรือมีอัตราตำแหน่งนั้น ๆ แล้ว)

3.4 แผนการจัดตั้งงบประมาณ เช่น เงินเดือน/ค่าตอบแทน ค่าสวัสดิการ ค่าอาหารกลางวัน ค่าอาหารเสริม (นม) ค่าจัดการเรียนการสอน สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ เป็นต้น

4. จัดทำโครงการและแผนดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อขอความเห็นชอบสภาท้องถิ่น

5. เมื่อได้รับความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่นให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้จัดทำประกาศจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระเบียบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ดำเนินการตามแผนการดำเนินงานในการจัดตั้งศูนย์ฯ เช่น เปิดรับสมัครนักเรียน รับสมัครบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

7. รายงานการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเบื้องต้นให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นทราบ โดยส่งเอกสารการประชุมสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และประกาศการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. เมื่อเปิดการเรียนการสอนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำรายงานการจัดการศึกษา จำนวนเด็กนักเรียน บุคลากร และงบประมาณที่ขอรับการสนับสนุน แจ้งให้กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

3. การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผล ความจำเป็นในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลเดิมที่ศูนย์ตั้งอยู่

ว่ามีความต้องการให้ย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความต้องการความคิดเห็นของชุมชน และมติที่ต้องการ

2. จัดทำแผนการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดวันย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ชัดเจน

3. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นำเรื่องเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัดตามลำดับ เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. เมื่อสภาท้องถิ่นให้ความเห็นชอบในการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. กรณีรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจากศูนย์ที่ย้ายรวม ที่มีความรู้ ความสามารถ และเหมาะสม เพื่อมอบหมายให้ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รวมศูนย์แล้ว

6. รายงานการย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่งเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชน มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศการย้ายรวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวนเด็ก และจำนวนบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ย้ายรวม ให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

4. การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ในกรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความประสงค์หรือมีความจำเป็นต้องยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด ให้คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพิจารณาเหตุผลความจำเป็นในการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผลกระทบต่อตำแหน่งหน้าที่ของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู หรือผู้ดูแลเด็กในศูนย์นั้น และให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัด เพื่อดำเนินการตามขั้นตอนต่อไป

1. จัดเวทีประชาคมในพื้นที่หรือตำบลที่ศูนย์ตั้งอยู่ว่า มีความต้องการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อสำรวจความคิดเห็นความต้องการของชุมชน และมติที่ต้องการ

2. จัดทำแผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ โดยให้มีผลเมื่อสิ้นสุดปีการศึกษานั้น

3. นำผลการประชาคม แผนการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และแผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ เสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอขอความเห็นชอบจากสภาท้องถิ่น

4. เมื่อสภาท้องถิ่นได้เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรียบร้อยแล้ว ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำประกาศยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. รายงานการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พร้อมเอกสารมติที่ประชุมสำรวจความคิดเห็นของชุมชนที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มติที่ประชุมของสภาท้องถิ่นที่เห็นชอบให้ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนบุคลากรที่ได้รับผลกระทบ และประกาศการยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นทราบ

5. การจัดการศึกษาและการให้บริการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นสถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู

จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนา ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมตามวัย ตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ดังนั้น ระยะเวลาการจัดการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการศึกษาและการพัฒนาเป็นไปตามวัย แต่ละช่วงอายุ สอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย ให้เด็กเล็กพร้อมที่จะเข้ารับการศึกษาในระดับที่สูงขึ้นต่อไป ดังนี้

6. การรับสมัครเด็กเข้าศึกษา

การกำหนดระยะเวลาการศึกษาและการเปิดและปิดภาคเรียน ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำเป็นประกาศตามแนวทาง ดังนี้

1. การรับสมัครเด็กเข้าเรียนให้กำหนดระยะเวลาการรับสมัครเป็นปีการศึกษา เพื่อให้การพัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามแผนการจัดประสบการณ์และการเรียนรู้ กรณีมีเหตุผลความจำเป็นต้องรับเด็กระหว่างภาคเรียน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาของนักเรียนที่รับเข้าระหว่างภาคเรียน

2. การรับเด็กเข้าเรียน กำหนดให้เด็กและผู้ปกครองต้องมีภูมิลำเนาอยู่ในเขตองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น หรือต้องย้ายเข้ามาอยู่ในท้องถิ่นนั้น ก่อนเข้าเรียนไม่น้อยกว่า 30 วัน กรณีรับเด็กนอกเขตบริการ ต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (กรณีเด็กที่มีเชื้อสัญชาติไทยต้องมีหนังสือรับรองหรือเอกสารอื่นที่ทางราชการออกให้ตามกฎหมาย)

3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เปิดภาคเรียนรวมกันแล้วไม่น้อยกว่า 200 วันทำการ (ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 100 วันทำการ) ดังนี้

ภาคเรียนที่ 1 เปิดภาคเรียนวันที่ 16 พฤษภาคม
ของปีการศึกษานั้น

ภาคเรียนที่ 2 เปิดภาคเรียนวันที่ 1 พฤศจิกายน
ของปีการศึกษานั้น

4. หากวันเปิดภาคเรียนตรงกับวันหยุดราชการ ให้เปิดเรียน
ในวันทำการถัดไป

5. กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใดประสงค์จะเปิดภาคเรียนเกินกว่า
200 วันทำการ จากที่กำหนดไว้ตามข้อ 3) สามารถดำเนินการได้ตามความต้องการของชุมชนและ
ความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น

6. กรณีรับเด็กเข้าเรียนให้นับอายุเกิดถึงวันที่ 16 พฤษภาคม
ของปีการศึกษานั้น

7. การจัดประสบการณ์เรียนรู้ต้องเหมาะสมกับระยะเวลาเรียนและ
พัฒนาการของเด็ก โดยสามารถนำหน่วยการจัดประสบการณ์เรียนรู้ตามบริบทของสังคม วัฒนธรรม
และภูมิปัญญาท้องถิ่น มาเพิ่มเติมให้ครบตามระยะเวลาเรียนที่กำหนด

8. กรณีเด็กย้ายเข้า ย้ายออก และจบการศึกษาให้จัดทำทะเบียน
นักเรียนให้เป็นปัจจุบัน และออกเป็นหนังสือรับรองจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. การให้บริการส่งเสริมสนับสนุนสำหรับเด็กเล็ก ได้แก่

7.1 อาหารว่าง

7.2 อาหารกลางวันตามหลักโภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย

7.3 อาหารเสริม (นม)

7.4 วัสดุ สื่อ อุปกรณ์การศึกษา วัสดุครุภัณฑ์ และเครื่องเล่น

พัฒนาการเด็ก

7.5 การตรวจสุขภาพเด็กเล็กประจำปี โดยบุคลากรทางการแพทย์

และสาธารณสุข

7.6 บริการอื่น ๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีความพร้อมด้าน

งบประมาณ และความต้องการของชุมชน โดยได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

8. การจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีพัฒนาการครบทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา) เหมาะสมตามวัย และเต็มตามศักยภาพของเด็กแต่ละคน ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. การปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

กรณีจำเป็นต้องใช้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจัดประชุม สัมมนา ฝึกอบรม จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร หรือกิจกรรมอื่นใดที่เป็นประโยชน์ต่อราชการและชุมชน หรือมีเหตุจำเป็นอื่นที่ไม่อาจเปิดเรียนได้ตามปกติ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 15 วันทำการ หากเป็นเหตุพิเศษที่เกิดขึ้นจากภัยพิบัติสาธารณะ ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกาศปิดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ไม่เกิน 30 วันทำการ โดยให้ทำประกาศปิดเป็นหนังสือ และต้องกำหนดการเรียนชดเชยให้ครบ ตามจำนวนวันที่ประกาศปิด

10. การปฏิบัติงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระหว่าง

ปิดภาคเรียน

เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเปิดภาคเรียนต่อไป ดังนั้น ในระหว่างปิดภาคเรียน ให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก และบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้แก่ การจัดทำแผน ปฏิบัติการประจำปีการศึกษา แผนพัฒนาสามปี แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ การจัดทำหรือปรับปรุง หลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์ การเตรียมสื่อ นวัตกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ การจัดสภาพแวดล้อมภายนอกและภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในช่วงปิดภาคเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ต้นสังกัดทราบ

11. คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีจำนวนคณะกรรมการฯ ไม่น้อยกว่า 9 คน แต่ไม่เกิน 15 คน ดังนี้

1. ผู้ทรงคุณวุฒิหรือผู้แทนด้านการศึกษา
2. ผู้แทนศาสนสถาน
3. ผู้แทนจากสมาชิกสภาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
4. ผู้แทนชุมชน
5. ผู้แทนด้านสาธารณสุข
6. ผู้แทนผู้ประกอบการ
7. ผู้แทนสำนัก/กอง/ส่วนการศึกษา

8. ผู้แทนครูผู้ดูแลเด็ก/ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก

9. หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

โดยให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย จากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นที่ปรึกษาของคณะกรรมการมีจำนวนตามความเหมาะสม และให้คณะกรรมการพิจารณาเลือก กรรมการ 1 คน เป็นประธานคณะกรรมการฯ โดยมีหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยตำแหน่ง มีผู้แทนครูผู้ดูแลเด็กหรือครู หรือ ผู้ดูแลเด็ก 1 คน เป็นกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ คณะกรรมการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีวาระ การดำรงตำแหน่งคราวละ 2 ปี และอาจได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งติดต่อกันได้ ไม่เกิน 2 วาระ โดยมีหน้าที่ดังนี้

1. ดำเนินการประชุมคณะกรรมการฯ ภาคเรียนละไม่น้อยกว่า 2 ครั้ง หรือปีการศึกษาละ ไม่น้อยกว่า 4 ครั้ง และรายงานผลการประชุมให้องค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นทราบ

2. กำหนดแนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ ให้ได้คุณภาพและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายและแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการดำเนินงานการพัฒนา คุณภาพศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4. เสนอแนะให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดตั้ง ยุบเลิก หรือย้าย/ รวมศูนย์ฯ

5. พิจารณาเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. พิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการส่งเสริม และพัฒนาศูนย์แก่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและสังคมทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

8. ส่งเสริมสนับสนุนความร่วมมือการพัฒนาเด็กเล็กของหัวหน้า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็กและบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และระหว่างศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

9. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่มีกฎหมาย ระเบียบ หรือตามหนังสือ กระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นและจังหวัดกำหนด

12. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือจากเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามแนวทางดังนี้

1. งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นอุดหนุนงบประมาณที่ใช้ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 7 รายการ ดังนี้

1.1 เงินเดือน และเงินสวัสดิการเกี่ยวกับการศึกษาของบุตรสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู และครูผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 ค่าตอบแทน เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราวและเงินประกันสังคม สำหรับพนักงานจ้างตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก

1.3 ค่าจัดการเรียนการสอน (รายหัว)

1.4 ทุนการศึกษาสำหรับผู้ดูแลเด็ก (กรณีที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจัดสรรให้)

1.5 ค่าสวัสดิการสำหรับหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็กในจังหวัดชายแดนภาคใต้

1.6 อาหารเสริม (นม)

1.7 อาหารกลางวัน

โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องบันทึกข้อมูลในระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระบบ Child development Center Information System (CCIS) ประกอบด้วย ข้อมูลพื้นฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ข้อมูลหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก และเด็กเล็ก ตามโปรแกรมข้อมูลสารสนเทศทางการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ระบบ CCIS) โดยใช้ข้อมูล ณ วันที่ 10 มิถุนายน ของปี พ.ศ. นั้น พร้อมทั้งตรวจสอบและยืนยันข้อมูลตามความเป็นจริง ตามแบบสำรวจและรายงานให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดภายในระยะเวลาที่กำหนด

2. งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพิจารณาจัดตั้งงบประมาณ

สนับสนุนการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำแผนเสนอองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้นสังกัดพิจารณา ดังนี้

2.1 แผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กระยะ 3 ปี

2.2 แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.3 แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. งบประมาณเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดำเนินการ

ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551 และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

4. การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน เครื่องเล่น

พัฒนาการเด็กและวัสดุครุภัณฑ์อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ถือปฏิบัติตามหนังสือกรมส่งเสริมปกครองส่วนท้องถิ่น ด่วนมาก ที่ มท.0893.2/ว 801 ลงวันที่ 11 มีนาคม 2551 เรื่อง การจัดซื้อจัดหาสื่อการเรียนรู้และอุปกรณ์การเรียนการสอนของสถานศึกษา ระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

13. การเบิกจ่ายงบประมาณ

ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นถือปฏิบัติตามระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

1. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2541 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 และ 3) พ.ศ. 2543

2. ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2547 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2548

3. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาในสถานศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551

4. ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 9) พ.ศ. 2553

5. ระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ การกำหนดกรอบคุณภาพงานตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแบ่งการบริหารจัดการเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารงานวิชาการ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ

3.2 มาตรฐานด้านบุคลากร

ความหมายของมาตรฐานด้านบุคลากร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของมาตรฐานด้านบุคลากร คือ การกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ที่เข้ามารับตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งตำแหน่งดังกล่าว ได้แก่ ผู้จัดการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรงและพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมีมาตรฐานและมีคุณภาพ ต้องมีการบริหารจัดการด้านบุคลากรที่มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยทั้งนี้ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

วิไลรักษ์ วันนิจ (2559) ได้กล่าวถึง ความหมายของมาตรฐานด้านบุคลากร คือ งานที่เกี่ยวข้องกับการจัดหาบุคลากรให้เหมาะสมกับความจำเป็น การกำหนดหน้าที่บุคลากร ขอบข่ายงานที่ต้องรับผิดชอบ การพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพในการปฏิบัติงาน เป็นการรักษาทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า เพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตหรือบริการที่มีคุณภาพอย่างสูงสุด

ขั้นตอนของการพัฒนาบุคลากร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการพัฒนาบุคลากร ไว้ดังนี้

1. มาตรฐานตำแหน่ง

ปัจจุบันตำแหน่งของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มี 2 ประเภท ได้แก่

1.1 พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ครูผู้ดูแลเด็ก และครู

1.2 พนักงานจ้างตามภารกิจและพนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ดูแลเด็ก โดยแต่ละตำแหน่งมีมาตรฐานตำแหน่ง ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องถือปฏิบัติในการคัดเลือกหรือสรรหาบุคคลเพื่อเข้าสู่ตำแหน่งดังนี้

2. พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชา เอกอนุปาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2. ได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู หรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครู ตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

หน้าที่และความรับผิดชอบ ปฏิบัติหน้าที่ในฐานะหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่วางไว้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ได้แก่ งานบุคลากรและการบริหารจัดการ งานอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม งานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร งานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากชุมชน งานธุรการ การเงินและพัสดุ งานการจัดประสบการณ์ การเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน การปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศพด.) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครูและงานอื่น ที่เกี่ยวข้องหรือได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. รับผิดชอบดูแลบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ นโยบาย แผนงาน และวัตถุประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. วางแผนพัฒนาการศึกษา ประเมินและจัดทำรายงานเกี่ยวกับการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น จัดทำแผนงานโครงการและงบประมาณในการส่งเสริมและพัฒนาศูนย์เด็กเล็กทุกด้านอย่างต่อเนื่อง

3. จัดทำและพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย การจัดการกระบวนการเรียนรู้ การพัฒนาสื่อ นวัตกรรมและเทคโนโลยี และการวัดผลประเมินผล

4. จัดทำภาระงานของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานด้านบุคลากรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

5. การจัดประสบการณ์และกิจกรรมการเรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้ และการพัฒนาผู้เรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

6. ประสานความร่วมมือกับชุมชน ในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

7. เป็นผู้แทนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในกิจการทั่วไป และประสานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

8. ปฏิบัติงานอื่นที่เกี่ยวข้องหรือที่ได้รับมอบหมาย

3. พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ.2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก ดังนี้
คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1. มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์ เฉพาะสาขาวิชาเอกอนุบาลศึกษาหรือการศึกษาปฐมวัย หรือคุณวุฒิอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้

2. มีคุณวุฒิปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบได้ในระดับเดียวกันทางการศึกษา หรือสาขาศึกษาศาสตร์และได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดูแลพัฒนาเด็กปฐมวัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นติดต่อกันมาแล้วไม่น้อยกว่า 3 ปี โดยมีหนังสือรับรองจากหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานและระยะเวลาที่ได้ปฏิบัติงาน

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูหรือหลักฐานที่ใช้แสดงในการประกอบวิชาชีพครู ตามที่คุรุสภาออกให้เพื่อปฏิบัติหน้าที่สอน

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การส่งเสริมการเรียนรู้พัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก) โดยจะต้องผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
2. อบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ และคุณลักษณะตามวัย
3. ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก)
4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน
5. ปฏิบัติงานความร่วมมือกับเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย
6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญา

ท้องถิ่น

7. สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

4. พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งครู

ประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับการจัดทำมาตรฐานกำหนดตำแหน่งพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล พ.ศ. 2559 ประกาศ ณ วันที่ 8 มิถุนายน 2559 ได้กำหนดมาตรฐานตำแหน่งครู ดังนี้

คุณสมบัติเฉพาะสำหรับผู้ดำรงตำแหน่ง

1. มีคุณวุฒิไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษาหรือสาขาศึกษาศาสตร์หรือทางอื่นที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนดเป็นคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งนี้
2. ปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครูผู้ช่วยและหรือตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็กหรือตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี โดยผ่านการประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. กำหนด หรือดำรงตำแหน่งอื่นที่ ก.จ. ก.ท. หรือ ก.อบต. เทียบเท่า

3. มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู

หน้าที่และความรับผิดชอบ

ปฏิบัติหน้าที่หลักเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน การส่งเสริมการเรียนรู้ การพัฒนาผู้เรียน ปฏิบัติงานทางวิชาการของสถานศึกษา พัฒนาตนเองและวิชาชีพ ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครอง บุคคลในชุมชนและหรือสถานประกอบการ เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียน การบริการสังคมด้านวิชาการ และปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ลักษณะงานที่ปฏิบัติ

1. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้
การจัดการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการที่หลากหลาย โดยเน้นผู้เรียน
เป็นสำคัญ

2. จัดอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มี
คุณลักษณะที่พึงประสงค์

3. ปฏิบัติงานวิชาการของสถานศึกษา

4. ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือผู้เรียน

5. ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและบุคคลในชุมชน
เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

6. ทำนุบำรุง ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญา
ท้องถิ่น

7. ศึกษา วิเคราะห์ วิจัยและประเมินพัฒนาการของผู้เรียน
เพื่อนำมาพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

8. ปฏิบัติงานอื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

5. พนักงานจ้างตามภารกิจ และพนักงานจ้างทั่วไป

หนังสือสำนักงาน ก.จ. ก.ท. และ ก.อบต. ที่ มท 0809.9/ว 2

ลงวันที่ 25 มกราคม 2554 ได้ชักซ้อมแนวทางการจ้างพนักงานจ้างในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ภายหลังจาก
จากการประกาศใช้มาตรฐานกำหนดตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและตำแหน่งครูผู้ดูแลเด็ก
โดยต้องถือปฏิบัติตามมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง ดังนี้

การจ้างพนักงานจ้างตามภารกิจ ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กหรือตำแหน่งผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี สามารถจ้างได้ 2 ลักษณะ ได้แก่

1. ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือตำแหน่งผู้ช่วยครู
ผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้มีคุณวุฒิ ให้กำหนดลักษณะงานและคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่งของตำแหน่ง
หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหรือครูผู้ดูแลเด็ก แล้วแต่กรณี ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่งที่ ก.ท.
กำหนด

2. ตำแหน่งผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและหรือตำแหน่ง
ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก สำหรับผู้มีทักษะ ให้กำหนดลักษณะงาน และคุณสมบัติเฉพาะสำหรับตำแหน่ง
โดยใช้ทักษะเฉพาะของบุคคล ซึ่งจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะในงานที่จะปฏิบัติ
ไม่ต่ำกว่า 5 ปี และทักษะของบุคคลดังกล่าวจะต้องสามารถพิสูจน์ให้เห็นถึงความมีทักษะในงานนั้น ๆ

โดยมีหนังสือรับรองการทำงานจากนายจ้าง หรือหน่วยงาน ซึ่งระบุถึงลักษณะงานที่ได้ปฏิบัติหรือ มีการทดสอบทักษะเฉพาะบุคคลด้วยการทดลองปฏิบัติ

6. พนักงานจ้างทั่วไป ตำแหน่งผู้ดูแลเด็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจ้างพนักงานจ้างทั่วไปตำแหน่ง ผู้ดูแลเด็ก สำหรับปฏิบัติหน้าที่ดูแลเด็กเล็ก ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ มท 0809.2/ว 77 เรื่อง แจ้งมติคณะกรรมการกลางข้าราชการและพนักงานส่วนท้องถิ่น (ก.กลาง) เรื่อง ปรับปรุงค่าตอบแทน (ค่าจ้าง) พนักงานจ้างทั่วไปและการกำหนดตำแหน่งและเรื่องต่อสัญญา จ้างลูกจ้างชั่วคราว ลงวันที่ 29 ตุลาคม 2547

7. พนักงานจ้างทั่วไปหรือพนักงานจ้างตามภารกิจที่ปฏิบัติหน้าที่อื่น ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย

ธุรการ/การเงิน/พัสดุ มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ทำหน้าที่ธุรการ การเงิน พัสดุและงบประมาณของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง
2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก

คนครัว/ผู้ประกอบอาหาร มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ประกอบอาหารให้ถูกสุขลักษณะ ถูกอนามัยตามหลักโภชนาการ สำหรับเด็ก แต่งกายสะอาดเรียบร้อย มีสุขภาพดี ไม่เป็นโรคติดต่อ จัดสถานที่ประกอบอาหารและ เครื่องครัวให้สะอาด เป็นระเบียบ มีการจัดเก็บขยะถูกสุขลักษณะ

2. คนครัว จัดเตรียมอาหารว่าง อาหารกลางวัน ทำความสะอาด อุปกรณ์วัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ตลอดจนดูแลความเรียบร้อยความสะอาดเป็นไปตามสุขลักษณะ

3. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมาย

ภารโรง/พนักงานทำความสะอาด มีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. ทำความสะอาด รักษาความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อย ดูแลบำรุงรักษาอาคารสถานที่และทรัพย์สินให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ และมีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เล็กในศูนย์ฯ

2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนา

เด็กเล็ก

ยามรักษาความปลอดภัย มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. ดูแลรักษาความปลอดภัยของอาคาร ทรัพย์สิน บุคลากร และ เด็กเล็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ได้รับมอบหมายจากหัวหน้าศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก

8. พนักงานจ้างตำแหน่งอื่น ๆ

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจพิจารณา
กำหนดตำแหน่งและดำเนินการจ้างได้ตามระเบียบ ประกาศ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการที่
เกี่ยวข้อง ตามความเหมาะสมและจำเป็น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงสถานะทางการคลังของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสำคัญ

9. ด้านผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้า
ส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

นายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และรองนายกองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นที่ได้รับมอบหมายการกำกับดูแลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ
บริหารจัดการ และส่งเสริมสนับสนุนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีคุณภาพ
และได้มาตรฐาน ดังนั้นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1. กำหนดนโยบาย ยุทธศาสตร์และทิศทางการพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กอย่างยั่งยืน

2. สนับสนุนงบประมาณด้านบุคลากร สื่อ หนังสือ วัสดุอุปกรณ์
วัสดุครุภัณฑ์ การพัฒนาบุคลากรและการบริหารจัดการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้รับการพัฒนา
ศักยภาพ การพัฒนาเด็กปฐมวัย คุณภาพครู การจัดสภาพแวดล้อม งานวิชาการ และกิจกรรม
การเรียนรู้ตามหลักการพัฒนาเด็กปฐมวัย

3. ส่งเสริมให้มีแหล่งเรียนรู้สำหรับเด็ก พ่อแม่ ผู้ปกครองและ
การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย การเสริมสร้างความรัก
ความอบอุ่นในครอบครัว ชุมชน

4. ส่งเสริมสนับสนุนกิจกรรมความร่วมมือของบุคลากรในศูนย์และ
เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

5. ระดมทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการและพัฒนาศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก โดยเน้นการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

6. กำกับดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ได้มาตรฐานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รองปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารการศึกษา รวมถึง นักบริหารการศึกษา นักวิชาการศึกษา และเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีบทบาทหน้าที่ดังนี้

1. นำนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสู่การปฏิบัติ
2. จัดทำแผนงานโครงการ กิจกรรมต่าง ๆ และการจัดตั้งงบประมาณเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการพัฒนาบุคลากร การจัดหาสื่อ หนังสือ นิทาน วัสดุอุปกรณ์ วัสดุครุภัณฑ์ เครื่องเล่นพัฒนาการเด็ก การปรับปรุงซ่อมแซมหรือการก่อสร้างอาคารเรียน อาคารประกอบอื่น ๆ การจัดสภาพแวดล้อม ภูมิทัศน์ แหล่งเรียนรู้ในศูนย์ และการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่อง
3. สำรวจความต้องการของชุมชน ในการจัดตั้ง ย้าย/รวม ยุบเลิก และดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
4. จัดทำประกาศจัดตั้ง/ย้าย/รวม/ยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นลงนาม
5. กำหนดโครงสร้างการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากร และระบบสารสนเทศทางการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ควบคุม กำกับ ดูแลการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
7. แต่งตั้งคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
8. จัดทำระเบียบว่าด้วยการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อเสนอผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเห็นชอบและลงนาม
9. นิเทศติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และรายงานผลพร้อมข้อเสนอให้ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านบุคลากร คือ การกำหนดคุณสมบัติสำหรับผู้ที่ จะเข้ารับตำแหน่งในการปฏิบัติงานที่เกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่น ซึ่งตำแหน่งดังกล่าว ได้แก่ ผู้บริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย ผู้บริหาร องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการ ที่รับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์ พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติ หน้าที่อื่น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะสามารถดำเนินงานได้อย่างมี มาตรฐานและมีคุณภาพ

3.3 มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ความหมายของมาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของ มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การกำหนดคุณลักษณะของสถานที่ ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้รวมถึงการเลือกสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปรับ ภูมิทัศน์ การสร้างความปลอดภัย ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ใ้วางใจ การก่อสร้าง และพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กจะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก

วิไลรักษ์ วันนิจ (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของ มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การกำหนดการก่อสร้างหรือการปรับปรุงอาคารสถานที่ และจัดภูมิทัศน์สภาพแวดล้อมทั้งภายในอาคารและภายนอกอาคาร โดยต้องคำนึงถึงความมั่นคง แข็งแรง ถูกสุขลักษณะ และมีความปลอดภัยต่อเด็กเล็ก ขั้นตอนของการจัดการด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของ การจัดการด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ดังนี้

1. ที่ตั้ง

1.1 สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรอยู่ในพื้นที่ที่มีขนาดเหมาะสม และไม่อยู่ในพื้นที่เสี่ยงอันตราย เช่น บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ ฌาปนกิจสถาน มลภาวะทางอากาศ แสงและเสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกัน อุบัติภัยตามมาตรฐานความจำเป็น และเหมาะสม

1.2 ไม่ควรอยู่ใกล้ถนน หรือใกล้ทางรถไฟ โดยเฉพาะที่มีการจราจรคับคั่ง หากมีความจำเป็นต้องสร้างอาคารให้ห่างจากแนวถนนไม่น้อยกว่า 20 เมตร และมีรั้วเพื่อป้องกันอันตราย

1.3 พื้นที่ก่อสร้างควรเป็นพื้นที่ที่สามารถรับน้ำหนักอาคารได้อย่างปลอดภัย และเป็นพื้นที่ที่น้ำท่วมไม่ถึง กรณีที่มีอาคารเดิมอยู่แล้ว แต่มีสภาพเสี่ยงไม่เหมาะสมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรพิจารณาตั้งงบประมาณเพื่อปรับปรุงพัฒนาให้เหมาะสม

2. จำนวนชั้นของอาคาร

อาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรเป็นอาคารชั้นเดียว หากเป็นอาคาร 2 ชั้นขึ้นไป ต้องมีมาตรการ ป้องกันอุบัติเหตุ อุบัติภัย และอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้น และความสูงของห้องจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

3. ทางเข้า – ออกตัวอาคาร

ประตูทางเข้า-ออกจากตัวอาคารควรมีอย่างน้อย 2 ทาง มีความกว้างที่สามารถเคลื่อนย้ายเด็ก ออกจากตัวอาคารได้สะดวกหากเกิดอุบัติเหตุ หรือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ

4. ประตู- หน้าต่าง

ประตู – หน้าต่าง ต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้อง ความสูงของขอบหน้าต่าง ควรสูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 80.00 เซนติเมตร นับจากพื้น และ หน้าต่างมีความกว้างและความสูงไม่น้อยกว่า 1 เมตร เพื่อให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน ไม่ควร มีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

5. บันได

ไม่ลาดหรือชันเกินไป ควรมีความกว้างแต่ละช่วงไม่น้อยกว่า 1 เมตร ลูกตั้งของบันไดสูงไม่เกิน 17.5 เซนติเมตร ลูกนอนกว้างไม่น้อยกว่า 20 เซนติเมตร บันไดทุกชั้นต้องมีลูกกรง และราวบันได มีขนาดเหมาะสม กับมือเด็ก และระยะห่างของลูกกรง ต้องไม่เกิน 17 เซนติเมตร ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ เช่น ปิดกั้นช่องบันได และช่องลูกกรง บันได (ช่องที่เป็นช่วงอันตรายอยู่ระหว่าง 9-23 เซนติเมตร)

6. พื้นที่ใช้สอยภายใน

พื้นที่ใช้สอย ต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัย และเพียงพอเหมาะสมกับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และจัดกิจกรรมอื่น ๆ ของเด็ก เช่น การเล่นเกม การเรียนรู้ การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วย เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน หากไม่สามารถแยกเป็นแต่ละห้องได้ อาจจัดรวมเป็นห้องอเนกประสงค์ โดยใช้ พื้นที่เดียวกันแต่ต่างเวลา และปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ตามความเหมาะสม และข้อจำกัดของพื้นที่ โดยมีแนวทาง ดังนี้

1. บริเวณพื้นที่สำหรับการนอน ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก อากาศถ่ายเทได้สะดวก และอุปกรณ์เครื่องใช้เหมาะสมกับจำนวนเด็ก มีพื้นที่เฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน โดยมี แนวทางในการจัดดำเนินการ ดังนี้

1.1 จัดให้มีการระบายอากาศที่ดี ปลอดโปร่ง ไม่มีเสียงรบกวน และแสงสว่างไม่จ้าเกินไป

1.2 อุปกรณ์เครื่องนอนต่าง ๆ มีความสะอาด นำไปปิดฝุ่น ตากแดดอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง

1.3 ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ผ้าห่ม มีสภาพดี และมีเฉพาะเด็กแต่ละคน ทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ อย่างน้อยสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ด้วยการซักหรือผึ่งแดด เพื่อลดการแพร่ของเชื้อโรค

1.4 ตรวจตราดูแลไม่ให้มีสัตว์ หรือแมลงต่าง ๆ มารบกวน ในบริเวณพื้นที่สำหรับนอน

2. บริเวณพื้นที่สำหรับการเล่นและพัฒนาเด็ก สภาพพื้นที่ห้องส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็ก เช่นห้องศูนย์สื่อ ห้องนิทาน ห้องสมุด ฯลฯ ทุกห้องต้องไม่ลื่น และไม่ชื้น ควรเป็นพื้นไม้หรือวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ ทำความสะอาดง่าย และอยู่ในสภาพที่สะอาดอยู่เสมอ จัดวางสิ่งของ เครื่องใช้ เช่น ตู้ โต๊ะ เป็นระเบียบ และมีการยึดติดกับผนัง หรือพื้น อย่างมั่นคง ในกรณีที่ใช้ที่นั่งล้มได้ง่าย เหลี่ยม มุม ที่แหลมคมของเครื่องใช้ต่าง ๆ ต้องหุ้มด้วยวัสดุที่นุ่ม เพื่อป้องกันการกระแทกของเด็ก

3. บริเวณพื้นที่รับประทานอาหาร ต้องคำนึงถึงความสะดวกเป็นหลัก มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก มีแสงสว่างเหมาะสม มีอุปกรณ์เครื่องใช้ที่เพียงพอ และเหมาะสมกับจำนวนเด็ก ทั้งนี้ บริเวณห้องอาหาร โต๊ะ เก้าอี้ ที่ใช้สำหรับรับประทานอาหาร ต้องทำความสะอาดอย่างสม่ำเสมอ และควรจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้มีขนาดเหมาะสมกับเด็ก มีสภาพแข็งแรง ปลอดภัย และใช้งานได้ดี

4. บริเวณสถานที่ประกอบอาหารหรือห้องครัว ต้องแยกห่างจาก บริเวณพื้นที่สำหรับเด็ก พอสมควร มีเครื่องใช้ที่จำเป็น รวมทั้งที่ล้าง และเก็บภาชนะเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่ถูกสุขลักษณะ โดยเน้นเรื่องความสะดวกและความปลอดภัยเป็นหลัก ดังนี้

4.1 สถานที่เตรียมปรุงอาหาร สะอาด เป็นระเบียบ และการขนส่งอาหารที่พร้อมบริโภค ต้องมีการปกปิด

4.2 มีการระบายอากาศดี ไม่มีกลิ่นควันรบกวน

4.3 มีความปลอดภัยสำหรับเด็ก เช่น มีการป้องกันอันตรายที่ เกิดกับเด็กได้ จากมีด ของ มีคม ถังแก๊ส เป็นต้น

4.4 โต๊ะเตรียมปรุงอาหารมีสภาพดี สะอาด สูงจากพื้น
อย่างน้อย 60 เซนติเมตร

4.5 ภาชนะใส่อาหารทำด้วยวัสดุที่ปลอดภัย เช่น สแตนเลส
อลูมิเนียม เมลามีนสีขาว หรือสีอ่อน ไม่แตกง่าย หรือมีความคม

4.6 ที่ล้างภาชนะ ควรใช้อ่างที่มีก๊อกน้ำหรือ ท่อระบายน้ำ
ถ้าใช้กะละมัง ต้องมี 3 ใบ วางสูงจากพื้น อย่างน้อย 60 เซนติเมตร และบริเวณที่ล้างจะต้องมีการ
ระบายน้ำได้ดี ไม่เฉอะแฉะ

4.7 ล้างภาชนะ อุปกรณ์ด้วยน้ำยาล้างภาชนะ และน้ำสะอาด
อีก 2 ครั้ง หรือล้างด้วยน้ำไหล

4.8 ภาชนะ อุปกรณ์ เมื่อล้างเสร็จแล้วต้องคว่ำให้แห้ง
ห้ามขีดวางในตะแกรงโปร่ง สะอาด สูงจากพื้นอย่างน้อย 60 เซนติเมตร

4.9 เชียง มีด ต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด แยกใช้ตามประเภท
ของอาหาร ได้แก่ ผัก ผลไม้ เนื้อสัตว์สุก เนื้อสัตว์ดิบ มีเชียงแยกใช้ตามประเภทอาหาร อย่างน้อย
3 อัน และควรทำความสะอาดทันทีเมื่อใช้เสร็จ

7. ห้องปฐมพยาบาล ต้องแยกเป็นสัดส่วน มีอุปกรณ์ปฐมพยาบาล ตู้ยา
เครื่องเวชภัณฑ์ ที่จำเป็น มีผู้รับผิดชอบตรวจสอบยาหากหมดอายุต้องเปลี่ยนใหม่ทันที และ
ขณะอยู่ในห้องปฐมพยาบาล เด็กต้องอยู่ในการดูแลของครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก
หรือผู้ดูแลเด็กตลอดเวลา กรณีไม่สามารถจัดห้องปฐมพยาบาลเป็นการเฉพาะได้ ต้องจัดให้มีที่
ปฐมพยาบาลแยกเป็นสัดส่วนตามความเหมาะสม

8. บริเวณพื้นที่สำหรับใช้ทำความสะอาดร่างกายเด็ก ต้องจัดให้มีบริเวณที่
ใช้สำหรับทำความสะอาดร่างกายเด็ก และมีอุปกรณ์ที่จำเป็นตามสมควร อย่างน้อยต้องมีที่ล้างมือ
และแปรงฟัน ในขนาด และระดับความสูงที่เหมาะสมกับเด็ก ในกรณีที่มีห้องอาบน้ำ จะต้อง
มีแสงสว่างเพียงพอ มีอากาศถ่ายเทโดยสะดวก พื้นไม่ลื่น แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและ
เด็กผู้หญิง

9. ห้องส้วมสำหรับเด็กต้องจัดให้มีห้องส้วมสำหรับเด็กแยกเป็นสัดส่วน
สำหรับเด็กชายและเด็กหญิง โดยเฉลี่ย 1 ที่ ต่อเด็ก 10-12 คน โถส้วมต้องมีขนาดเหมาะสมกับตัวเด็ก
หรือมีฐานส้วมที่เด็กสามารถก้าวขึ้นลงได้ง่าย ห้องมีแสงสว่างเพียงพอ อากาศถ่ายเทได้สะดวก
พื้นไม่ลื่น หากมีประตูจะต้องไม่ใส่กลอน หรือกุญแจ และมีส่วนสูงที่สามารถมองเห็นเด็กได้จาก
ภายนอก หากห้องส้วมอยู่ภายนอกอาคารจะต้องไม่ตั้งอยู่ในที่ลับตาคน กรณีไม่สามารถทำห้องส้วม
สำหรับเด็กเป็นการเฉพาะได้ อาจดัดแปลงห้องส้วมที่มีอยู่แล้วให้เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับเด็ก
แยกเป็นสัดส่วนสำหรับเด็กผู้ชายและเด็กผู้หญิง

10. ห้องอเนกประสงค์ สำหรับใช้จัดกิจกรรมพัฒนาเด็ก กรณีที่ไม่มีห้องที่เป็นสัดส่วน การรับประทานอาหาร หรือการนอนต้องคำนึงถึงความสะอาด และการจัดพื้นที่ใช้สอยให้เหมาะสมกับลักษณะของกิจกรรม หากเป็นอาคารชั้นเดียวต้องมีฝ้าใต้หลังคา หากเป็นอาคารที่มีมากกว่า 1 ชั้น ควรจัดให้ชั้นบนสุด มีฝ้าใต้หลังคา โดยมีความสูงจากพื้นถึงเพดานไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร แต่กรณีที่มีความสูงเกินกว่า 2.00 เมตร อาจไม่มีฝ้าใต้เพดานก็ได้

11. การกำจัดสิ่งปฏิกูลต่าง ๆ ให้จัดเก็บในภาชนะที่มีฝาปิดมิดชิด และนำออกไปทิ้งภายนอก อาคารทุกวัน

12. ด้านสิ่งแวดล้อม

12.1 ภายในอาคาร

12.2 สว่าง

ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติ สม่ำเสมอทั่วทั้งห้อง เอื้อต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอ เหมาะสม (ไม่น้อยกว่า 200 ลักซ์) ในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

12.3 เสียงต้องอยู่ในระดับไม่ดังเกินไป อาคารควรตั้งอยู่ในบริเวณที่ระดับเสียงเหมาะสม

12.4 การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตู และช่องลม รวมกันแล้วไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้อง กรณีที่เป็นห้องกระจกหรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษ ต้องมีเครื่องฟอกอากาศ และมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม บริเวณศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเขต ห้ามสูบบุหรี่ตามกฎหมาย

12.5 ภายนอกอาคาร

1) รั้ว

ควรมีรั้วกั้นบริเวณให้เป็นสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็ก และควรมีทางเข้า - ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีมีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2.00 เมตร

2) สภาพแวดล้อมและมลภาวะ

ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ และควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละออง กลิ่น หรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศ และการจัดเก็บ สิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะต้องกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3) พื้นที่เล่นกลางแจ้ง

ต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้ง เฉลี่ยไม่น้อยกว่า 2.00 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดย จัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัย และมีจำนวนเพียงพอกับเด็ก ควรเป็นพื้นสนามหญ้า ดิน ททราย หรือวัสดุ ที่อ่อนนุ่ม ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้ง เป็นการเฉพาะ หรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ ควรปรับใช้ในบริเวณที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์กำหนด หรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณลานวัด หรือในสวนสาธารณะในกรณีที่น่าเด็กออกไปเล่นนอกศูนย์ จะต้องคำนึงถึงความปลอดภัย และการดูแลอย่างใกล้ชิดเป็นสิ่งสำคัญ โดยให้เด็กมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

4) ระเบียง

ต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร หากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้าง ไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70.00 เซนติเมตร กรณีที่มีอาคารสูง 2 ชั้น ขึ้นไป ควรมีลูกกรงกันเพื่อความปลอดภัยของเด็ก นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทน แข็งแรง และสภาพ การใช้งานให้ปลอดภัยสำหรับเด็ก อยู่เสมอ

13. ด้านความปลอดภัย

13.1 มาตรการป้องกันความปลอดภัย

13.1.1 ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัย หรือ เครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

13.1.2 มีการติดตั้งอุปกรณ์ เครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ต่อพื้นที่ 150 ตารางเมตร และถังดับเพลิงติดตั้งสูงจากพื้นถึงหัวถัง ไม่เกิน 1.50 เซนติเมตร ต้องมีการตรวจสอบอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถใช้งานได้ตามปกติ

13.1.3 ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนด ต้องมีฝาปิดครอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงการใช้ สายไฟต่อพ่วง

13.1.4 หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ทำด้วยวัสดุ แดกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ ต้องไม่มีเสี้ยนไม้ หรือเหลี่ยมคม

13.1.5 จัดให้มีตู้เก็บยา และเครื่องเวชภัณฑ์สำหรับปฐมพยาบาล วางไว้อยู่ในที่สูง สะดวกต่อการหยิบใช้ และเก็บไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก

13.1.6 จัดให้มีวัสดุกันลื่น ในบริเวณห้องน้ำ ห้องส้วมที่มีลักษณะ ลื่น และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัย ให้พ้นมือเด็ก วัสดุกันลื่นที่ใช้ ในห้องน้ำ-ห้องส้วม ต้องทำความสะอาด สม่ำเสมอ

13.1.7 ไม่มีหลุม บ่อน้ำ หรือเศษวัสดุอื่น ๆ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม

13.1.8 มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออก นอกบริเวณอาคาร สำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตู สำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหาร ควรมีประตูเปิด-ปิด ที่ปลอดภัย เด็กเข้าไปไม่ได้

13.1.9 ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค เช่น มุ้งลวด ฯลฯ และมีมาตรการในการดูแลรักษา ความสะอาดและป้องกันด้านสุขอนามัย

13.1.10 มีตู้ หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์ และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคง มีความสูง ขนาดที่เหมาะสมกับเด็กเล็ก สำหรับสิ่งของเครื่องใช้ วัสดุอุปกรณ์ ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้นควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก

13.1.11 กรณีที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จัดให้มีบริการรถรับส่งเด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องกำหนดมาตรการด้านความปลอดภัยของรถรับส่งนักเรียนในเรื่องต่าง ๆ เช่น สภาพรถรับส่งที่ต้องมีสภาพรถสมบูรณ์ ปลอดภัย และมีการตรวจสภาพรถอยู่เป็นประจำ ด้านการตรวจสอบทะเบียนและบัญชีรายชื่อเด็กนักเรียนที่ใช้บริการรถรับส่งประจำวัน ความปลอดภัยในการขับขี่ และความประพฤติของพนักงานขับรถ ข้อปฏิบัติของครูผู้ควบคุมเด็กนักเรียนประจำรถ เป็นต้น

14. มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน และอันตรายต่างๆ

14.1 มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง

14.2 บุคลากรในศูนย์ควรได้รับการอบรมด้านการปฐมพยาบาล

เบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุ และความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก

14.3 มีโทรศัพท์และหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย โรงพยาบาล ไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็ก และควรมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลเบื้องต้นประจำไว้

14.4 มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพ และพัฒนาการของเด็ก

14.5 มีมาตรการในการรับ-ส่งเด็ก กรณีเกิดสถานการณ์ฉุกเฉินและอันตรายต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ

14.6 มีแผนและแนวทางปฏิบัติกรณีมีเหตุฉุกเฉินเกิดขึ้นกับเด็กที่ จะต้องดำเนินการช่วยเหลือโดยด่วน

14.7 มีการสำรวจ ประเมิน และจัดการจุดเสี่ยงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย คือ การกำหนดคุณลักษณะของสถานที่ที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้และการจัดประสบการณ์เด็ก ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้รวมถึงการเลือกสถานที่ในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การปรับภูมิทัศน์ การสร้างความปลอดภัย ตลอดจนการส่งเสริมสุขภาพ เพื่อให้ผู้ปกครองมีความมั่นใจ ไว้วางใจ การก่อสร้าง และพัฒนาอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จะมีส่วนช่วยในการส่งเสริมและพัฒนาเด็กเล็ก

3.4 มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

ความหมายของมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

สิริพร มาตี (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ กิจกรรมทุกอย่างที่จัดขึ้นในสถานศึกษา เป็นงานหลักที่สำคัญของสถานศึกษาเกี่ยวกับการปรับปรุง พัฒนาการเรียนให้ได้ผลดีและมีประสิทธิภาพมากที่สุด เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา อันได้แก่ งานทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านหลักสูตร ด้านการเรียนการสอน ด้านการสื่อสาร ด้านการวัดประเมินผล โดยเน้นความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาหลักวิชาการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตอยู่ในสังคม รวมถึงการอบรมศีลธรรมจรรยา และความประพฤติของนักเรียนเพื่อให้เป็นคนดี

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึง ความหมายของมาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ การกำหนดตามมาตรฐานวิธีการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2-6 ปี ซึ่งเป็นภารกิจสำคัญในการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการอบรมเลี้ยงดู และได้รับการศึกษา เพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของเด็ก

ขั้นตอนของการจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการจัดการด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ดังนี้

1. ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย

การศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็ก ตั้งแต่แรกเกิดถึง 6 ปีบริบูรณ์ อย่างเป็นองค์รวม บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติ และพัฒนาการตามวัยของเด็กแต่ละคนให้เต็มตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความ รัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิต ให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเอง ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

2. วิสัยทัศน์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยมุ่งพัฒนาเด็กทุกคนให้ได้รับการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างมีความสุข และเหมาะสมตามวัย มีทักษะชีวิต และปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และสำนึกความเป็นไทย โดยความร่วมมือ ระหว่างสถานศึกษา พ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็ก

3. หลักการ

เด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมพัฒนาการตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก ตลอดจนได้รับการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้สอน เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดู การพัฒนา และให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างเป็นองค์รวม มีคุณภาพ และเต็มตามศักยภาพ โดยกำหนดหลักการ ดังนี้

1. ส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาการที่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยทุกคน
2. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็ก ตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
3. ยึดพัฒนาการและการพัฒนาเด็กโดยองค์รวม ผ่านการเล่นอย่างมีความหมาย และมีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้ลงมือกระทำในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัย และมีการพักผ่อนเพียงพอ
4. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้เด็กมีทักษะชีวิต และสามารถปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง เป็นคนดี มีวินัย และมีความสุข
5. สร้างความรู้ ความเข้าใจ และประสานความร่วมมือในการพัฒนาเด็ก ระหว่างสถานศึกษากับพ่อแม่ ครอบครัว ชุมชน และทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จัดขึ้นสำหรับพ่อแม่ ผู้เลี้ยงดู หรือผู้ที่เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาเด็ก เพื่อใช้เป็นแนวทางการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็กเป็นรายบุคคล

5. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขภาพดี
2. สุขภาพจิตดีและมีความสุข
3. มีทักษะชีวิตและสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลรอบตัว

และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

4. มีทักษะการใช้ภาษาสื่อสาร และสนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ

6. คุณลักษณะที่พึงประสงค์

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 พัฒนาการด้านร่างกาย

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขภาพดี
2. ใช้อวัยวะของร่างกายได้ประสานสัมพันธ์กัน

มาตรฐานที่ 2 พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ

3. มีความสุขและแสดงออกทางอารมณ์ได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 3 พัฒนาการด้านสังคม

4. รับรู้และสร้างปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว
5. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย

มาตรฐานที่ 4 พัฒนาการด้านสติปัญญา

6. สื่อความหมายและใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
7. สนใจเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ รอบตัว

7. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี เป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษา เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล

1. จุดหมาย

หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการตามวัย เต็มตามศักยภาพ และมีความพร้อมในการเรียนรู้ต่อไป จึงกำหนดจุดหมายเพื่อให้เกิดกับเด็กเมื่อจบการศึกษาระดับปฐมวัย ดังนี้

- จิตใจที่ดีงาม
- 1.1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัย แข็งแรง และมีสุขนิสัยที่ดี
 - 1.2 สุขภาพจิตดี มีสุนทรียภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม และ
 - 1.3 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลักปรัชญาของ
- เศรษฐกิจพอเพียง มีวินัย และอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
- 1.4 มีทักษะการคิด การใช้ภาษาสื่อสาร และการแสวงหา
- ความรู้ได้เหมาะสมกับวัย
2. มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี กำหนด
- มาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ จำนวน 12 มาตรฐาน ประกอบด้วย
1. พัฒนาการด้านร่างกาย ประกอบด้วย 2 มาตรฐาน คือ
- มาตรฐานที่ 1 ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
- มาตรฐานที่ 2 กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรง
- ใช้ได้อย่างคล่องแคล่ว และประสานสัมพันธ์กัน
2. พัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน
- คือ
- มาตรฐานที่ 3 มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
- มาตรฐานที่ 4 ชื่นชมและแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี
- และการเคลื่อนไหว
- มาตรฐานที่ 5 มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
3. พัฒนาการด้านสังคม ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน คือ
- มาตรฐานที่ 6 มีทักษะชีวิตและปฏิบัติตนตามหลัก
- ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
- มาตรฐานที่ 7 รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และ
- ความเป็นไทย
- มาตรฐานที่ 8 อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและ
- ปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม ในระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
4. พัฒนาการด้านสติปัญญา ประกอบด้วย 4 มาตรฐาน คือ
- มาตรฐานที่ 9 ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
- มาตรฐานที่ 10 มีความสามารถในการคิดที่เป็นพื้นฐาน
- ในการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 11 มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
 มาตรฐานที่ 12 มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้ และ
 มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ ได้เหมาะสมกับวัย

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร คือ การกำหนด
 เป้าหมายการจัดการศึกษา ปรัชญาการศึกษาปฐมวัย มาตรฐานวิธีการอบรม เลี้ยงดู การจัด
 ประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็กอายุ 2 - 6 ปี เพื่อให้การดำเนินกิจการของ
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นแนวทางเดียวกัน และสร้างผู้เรียนที่มีความพร้อมต่อการเรียนรู้ในระดับต่อไป
 ในมาตรฐานเดียวกัน

3.5 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

ความหมายของมาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

สิริพร มาตี (2554) ได้กล่าวถึงความหมายของได้กล่าวถึงความหมายของ
 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชน ชุมชน มีส่วนร่วม
 รับผิดชอบต่อกิจกรรมการจัดการศึกษาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งเป็นผลให้การจัดการศึกษามีคุณภาพมากขึ้น
 เนื่องจากเกิดมุมมองจากบุคคลหลายฝ่ายร่วมมือกัน

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงความหมายของ
 มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน คือ การให้ทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วมในการ
 พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กร
 ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา
 สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ
 พุทธศักราช 2542 การจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการสร้างพื้นฐานการศึกษาให้แก่
 เด็กเล็ก การบริหารแบบการมีส่วนร่วม เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้
 ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับ
 สภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน
 ด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว
 ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ
 สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 จึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุนกับทุกภาคส่วนในสังคม เพื่อเป็นการระดม
 ความร่วมมือทั้งทรัพยากรและการลงทุนทางสังคมที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนา
 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมความพร้อมของเด็กเล็กในการเข้ารับการศึกษาในระดับขั้นพื้นฐานต่อไป
 ได้อย่างมีประสิทธิภาพและส่งเสริมความเข้มแข็งของครอบครัวและชุมชนท้องถิ่น สามารถตอบสนอง

ความต้องการของสังคม จนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารจัดการแบบการมีส่วนร่วมเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคม ภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษาและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรรัฐ สถาบันการศึกษา และศาสนสถาน สามารถมีส่วนร่วมในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นตอนของการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึงขั้นตอนของการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน ดังนี้

1. ด้านวิชาการ

1.1 การมีส่วนร่วมในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้และส่งเสริมพัฒนาการเด็ก โครงการและกิจกรรมพัฒนาต่าง ๆ ตามแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.2 การมีส่วนร่วม สนับสนุนทรัพยากรในการทำกิจกรรมต่าง ๆ เช่น ศึกษาแหล่งเรียนรู้นอกสถานที่ ภูมิปัญญาท้องถิ่น รวมถึงการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาการเด็กให้กับผู้ปกครองและชุมชน

1.3 การมีส่วนร่วมในการประกันคุณภาพการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1.4 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้ครอบครัว ชุมชน ท้องถิ่น และภาคสังคมรับทราบอย่างทั่วถึง

2. ด้านอาคารสถานที่

2.1 ร่วมพัฒนาปรับปรุงอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมภายในและภายนอกอาคาร

2.2 ร่วมให้การเฝ้าระวังดูแลความปลอดภัยและทรัพย์สินภายในอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3. ด้านงบประมาณ

3.1 ร่วมระดมทรัพยากรและสนับสนุนการพัฒนาอาคารสถานที่ บุคลากร สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ กิจกรรม ศึกษาเรียนรู้นอกสถานที่ อาหารเสริม อาหารว่าง อุปกรณ์กีฬา และอื่น ๆ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

3.2 ร่วมพิจารณาเสนอแผนงาน/โครงการและงบประมาณในการ ส่งเสริมและพัฒนาศูนย์ฯ ตามหลักวิชาการและแผนพัฒนาการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. ด้านบุคลากร

4.1 ให้คำปรึกษาแนะนำ ส่งเสริม สนับสนุน ในการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.2 ร่วมในการอบรมเลี้ยงดูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ กิจกรรมต่าง ๆ และดูแลความปลอดภัยเด็กเล็ก ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.3 ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และสังคม ทุกภาคส่วน มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การพัฒนาบุคลากร และการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

5. ด้านความสัมพันธ์กับชุมชน

ส่งเสริมให้ครอบครัว ชุมชน และทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมการจัด กิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ เช่น

5.1 จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ ประชุมผู้ปกครอง และเยี่ยมบ้าน

5.2 จัดทำสารสัมพันธ์ระหว่างศูนย์ฯกับผู้ปกครอง

5.3 จัดทำป้ายนิเทศและมุมเรียนรู้ผู้ปกครอง

5.4 จัดนิทรรศการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรม

สื่อการเรียน ผลงานเด็ก

5.5 ร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี และโอกาสต่าง ๆ ของท้องถิ่น

5.6 เข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่สาธารณะ เช่น ตลาด วัด สวนสาธารณะ

กล่าวโดยสรุป มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วม และส่งเสริมสนับสนุน คือ การกำหนดแนวทางการสร้างความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมมีส่วนร่วม เพื่อการพัฒนา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น เพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาชุมชนให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ รวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุน ด้านงบประมาณ

การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้ในการจัดการศึกษา

3.6 มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ความหมายของมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

สุภานัน ศรีสอน (2557) ได้กล่าวถึง ความหมายของมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับภาค โดยมีวัตถุประสงค์และแนวทางการดำเนินงาน เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึง ความหมายของมาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย คือ การสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

ขั้นตอนของการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ได้กล่าวถึง ขั้นตอนของการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. วัตถุประสงค์

- 1.1 เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ทางด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย
- 1.2 เพื่อจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีศักยภาพในการพัฒนาเด็ก
- 1.3 เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัยระหว่างหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้อง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งเครือข่ายต่าง ๆ ในระดับพื้นที่

1.4 เปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย

2. แนวทางการดำเนินงาน

เพื่อเป็นการส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรกำหนดแนวทาง การดำเนินงานส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ดังนี้

1. ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดตั้ง และหรือการแต่งตั้ง คณะกรรมการดำเนินงานเครือข่าย/สมาคม/ชมรม เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานด้านพัฒนาเด็กปฐมวัย ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. ส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุม การอบรมสัมมนาหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น/หน่วยงานภายนอก และทุกภาคส่วน เพื่อความร่วมมือในการจัดการศึกษาและพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในด้านต่าง ๆ
3. จัดทำแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนเครือข่าย/สมาคม/ชมรม ในการจัดการศึกษาการพัฒนาเด็กปฐมวัยและการพัฒนาครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง
4. สนับสนุนงบประมาณ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์ และสถานที่ในการดำเนินงานตามแผนงาน โครงการ หรือกิจกรรมที่กำหนด โดยถือปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมาย และหนังสือสั่งการของทางราชการ
5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถกำหนดรูปแบบและกิจกรรมความร่วมมือ เพื่อส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย การพัฒนาครู และองค์กรให้มีความเข้มแข็งได้ตามบริบท สังคม และวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นได้
6. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเป็นศูนย์ต้นแบบของการพัฒนาเด็กปฐมวัยหรือศูนย์เรียนรู้การพัฒนาเด็กปฐมวัย หรือร่วมกับกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบ สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น หรือในสังกัดหน่วยราชการ สถาบันการศึกษา หรือภาคเอกชน เพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดการจัดการศึกษาปฐมวัย การพัฒนาเด็กปฐมวัย และพัฒนาครูให้มีความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการปฏิบัติงานได้ตามศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย เป็นการกำหนดแนวทางการสร้างเครือข่าย เพื่อการบริหารงานภายในและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค ซึ่งภายในเครือข่าย

จะมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลการบริหารจัดการภายในและการพัฒนาเด็กปฐมวัยซึ่งกันและกัน ส่งผลให้เกิดการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและกระจายแนวทางกรจัดการศึกษาปฐมวัยที่มีคุณภาพออกเป็นวงกว้างในพื้นที่นั้น ๆ

กล่าวโดยสรุป ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นหน่วยงานภายใต้สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีหน้าที่ในการมีหน้าที่ดูแลเด็กและจัดการศึกษา ประสพการณ์เรียนรู้ก่อนวัยเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมสู่การศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป โดยรับเด็กอายุระหว่าง 2 – 6 ปี ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้กำหนดมาตรฐานการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ 6 มาตรฐาน ได้แก่ 1. มาตรฐานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยการบริหารงานด้านวิชาการและการบริหารงานด้านงบประมาณ 2. มาตรฐานด้านบุคลากร ประกอบด้วยพนักงานท้องถิ่นและพนักงานจ้าง 3. มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ประกอบด้วยกำหนัด พื้นที่จัดตั้งศูนย์ คุณภาพอาคารเรียน การปรับภูมิทัศน์ภายนอกภายในอาคารเรียน การจัดมุมประสพการณ์ ตลอดจนการดูแลความปลอดภัยและให้ความช่วยเหลือผู้เรียน 4. มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ประกอบด้วยหลักสูตรสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี และหลักสูตรสำหรับเด็กอายุระหว่าง 3 – 6 ปี 5. มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน ประกอบด้วย ขั้นตอนการสร้างการมีส่วนร่วมด้านวิชาการ อาคารสถานที่ งบประมาณ บุคลากรและชุมชน 6. มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วยขั้นตอนการสร้างเครือข่ายในการแลกเปลี่ยนข้อมูลในการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานตามภารกิจ

แนวทางและการพัฒนาแนวทาง

1. ความหมายของแนวทางและการพัฒนาแนวทาง

สนธยา พลศรี (2547) ได้ให้ความหมายการพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นจากการเตรียมการของมนุษย์ไว้ล่วงหน้า ในลักษณะของแผนและโครงการ แล้วบริหารจัดการให้เป็นไปตามแผนและโครงการจนประสพผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

สัญญา สัญญาวิวัฒน์ (2550) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การพัฒนา หมายถึง การเปลี่ยนแปลงที่มีการกำหนดทิศทาง (Directed Change) หรือการเปลี่ยนแปลงที่ได้วางแผนไว้แน่นอนล่วงหน้า (Planned Change)

เปลื้อง ณ นคร (2555) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แนวทาง หมายถึง ทางปฏิบัติที่ควรทำ เป็นวิธีที่ใช้อยู่ถือเป็นแบบอย่างในการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ผู้เสนอได้ศึกษาหรือพัฒนาขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้เกิดผลสำเร็จในการปฏิบัติต่อไป

จากความหมายของการพัฒนาและแนวทาง สามารถสรุปความหมายแนวทางการพัฒนาได้ว่า เป็นกระบวนการสร้างขึ้นเพื่อให้ส่งผลต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงวิธีการดำเนินงานให้มีลักษณะที่มีคุณภาพสูงขึ้น เพื่อนำไปใช้ให้ประสบผลสำเร็จในการปฏิบัติงาน

2. ลักษณะที่ดีของแนวทาง

คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ (2544) ได้อธิบายไว้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง การศึกษาและการจัดทำเอกสารที่ประกอบไปด้วยข้อมูลต่าง ๆ ที่จำเป็น ที่แสดงถึงเหตุผลสนับสนุนความถูกต้องสมบูรณ์ของโครงการ เพื่อให้ได้มาซึ่งโครงการที่ดี โดยโครงการที่ดี ได้แก่ โครงการที่สามารถนำไปปฏิบัติได้จริงและเมื่อปฏิบัติแล้วจะให้ผลประโยชน์ตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

สุบิน อ้อสุวรรณ (2544) ได้ให้ความเห็นถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง ข้อกำหนดหรือสิ่งที่ระบุไว้นั้นสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งสอบวัดได้โดยใช้แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา

วรรณรี ปทุมมาศ (2546) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่เหมาะสมและเป็นไปได้ที่สอดคล้องตรงกับความต้องการตามบริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

ศักดิ์ผจญ เรืองใจ (2547) ได้ให้ความหมายถึงคุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดที่ระบุไว้ในแนวทางนั้นสามารถปฏิบัติได้จริงภายใต้บริบทของโรงเรียน และชุมชน

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง หมายถึง รายละเอียดของแนวทางที่มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ มีความเหมาะสมและเป็นไปได้ภายใต้บริบทของโรงเรียนที่นำไปปฏิบัติได้จริง

3. องค์ประกอบแนวทางการพัฒนา

นักวิชาการ นักการศึกษา ได้เสนอองค์ประกอบแนวทางการพัฒนา ดังนี้

Everard และ Geoffery (1990) ได้เสนอแนะองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทางที่ดีจะต่อประกอบด้วยองค์ประกอบ ดังนี้

1. บริบทหรือเงื่อนไข
2. หลักการหรือแนวคิด
3. วัตถุประสงค์
4. กระบวนการดำเนินงาน

สุนันทา เลहनันท์ (2541) ได้เสนอองค์ประกอบของการพัฒนาแนวทาง โดยเสนอว่าจะต้องมีองค์ประกอบที่สำคัญ ดังนี้

1. วัตถุประสงค์ แนวคิด
2. บริบทและเงื่อนไข
3. ยุทธศาสตร์
4. กระบวนการดำเนินงาน
5. ผลที่ได้รับจากการนำแนวทางไปใช้

มารุต พัฒผล (2546) ได้เสนอว่า แนวทางการพัฒนาประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ ดังนี้

1. หลักการของแนวทาง
2. วัตถุประสงค์ของแนวทาง
3. ระบบและกลไกของแนวทาง
4. วิธีดำเนินงานของแนวทาง
5. เงื่อนไขของแนวทาง

จากองค์ประกอบแนวทางการพัฒนาข้างต้น สรุปได้ว่า แนวทางการพัฒนา ประกอบด้วย หลักการวัตถุประสงค์ ระบบกลไกดำเนินการ วิธีดำเนินการและเงื่อนไขความสำเร็จ

4. การวัดคุณสมบัติของแนวทาง

การวัดคุณสมบัติของแนวทางการปฏิบัติ ได้มีนักการศึกษากล่าวไว้ ดังนี้

ไพสิวัต บุศราคำ (2548) ได้สรุปว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยหาดัชนีความสอดคล้องเกี่ยวกับความตรงเชิงเนื้อหาและหลักวิชาการ ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถาม โดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ของแนวทางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ปรีชา กองจินดา (2549) ได้อธิบายไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถาม โดยหาดัชนีความสอดคล้องความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท์ โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัด

ประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

สุรศักดิ์ ศิริ (2550) ได้สรุปไว้ว่า ความตรงตามเนื้อหาของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ ความเหมาะสมของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เหมาะสมของรายการในแบบสอบถามโดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ความเป็นไปได้ของแนวทาง หมายถึง ค่าคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคอร์ท โดยแปลค่าที่เป็นไปได้ของรายการในแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้ค่าที่ ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า การวัดคุณสมบัติของแนวทาง คือ การศึกษาแนวทางโดยใช้แบบสอบถาม เพื่อตรวจสอบความคิดเห็นด้านความถูกต้องตามหลักวิชาการของแนวทาง ซึ่งวัดได้จากค่าความสอดคล้อง ส่วนด้านความเหมาะสมและเป็นไปได้ของแนวทางวัดได้จากแบบสอบถามชนิดมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ โดยด้านความเหมาะสม ใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ด้านความเป็นไปได้ใช้ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานใช้ค่าที่ในการทดสอบความเป็นไปได้ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)

วงจรคุณภาพเดมมิง (Deming Cycle) เป็นวงจรในการบริหารและพัฒนางานให้มีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการ 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน (Plan) การลงมือปฏิบัติ (Do) การตรวจสอบ (Check) และการปรับปรุงแก้ไขดำเนินการให้เหมาะสม (Act) ซึ่งมีผู้ให้หลักการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

เดมมิง (Deming, 2004) กล่าวว่า การจัดการอย่างมีคุณภาพเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้มีกระบวนการผลิตและมีการบริการที่มีคุณภาพยิ่งขึ้น โดยเรียกว่า วงจรคุณภาพ (PDCA) หรือวงจรเดมมิง (Deming Cycle) ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นที่ 1 Plan คือ การกำหนดสาเหตุของปัญหา แล้วจากนั้นทำการวางแผนเพื่อการเปลี่ยนแปลงหรือทดสอบเพื่อการปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 2 Do คือ การปฏิบัติตามแผนหรือทดลองปฏิบัติเป็นการนำร่องในส่วนย่อย

ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบเพื่อทราบว่าการบรรลุผลตามแผนหรือหากมีสิ่งใดที่ทำให้ผิดพลาด หรือได้เรียนรู้อะไรมาแล้วบ้าง

ขั้นที่ 4 Act คือ การยอมรับการเปลี่ยนแปลง หากบรรลุผลเป็นที่น่าพอใจหรือ

หากผลการปฏิบัติไม่เป็นไปตามแผน ให้ทำซ้ำวงจร โดยใช้การเรียนรู้จากการกระทำในวงจรที่ได้ปฏิบัติไปแล้ว

ซึ่งวงจรคุณภาพเป็นกระบวนการที่ดำเนินอย่างต่อเนื่องสามารถเริ่มต้นจากขั้นตอนใดก็ได้ ขึ้นอยู่กับปัญหาและขั้นตอนในการทำงาน อาจเริ่มจากการตรวจสอบสภาพความต้องการเปรียบเทียบกับสภาพที่เป็นจริง ซึ่งจะทำให้ได้ข้อสรุปว่าต้องดำเนินการอย่างไร แก้ไขปัญหาอย่างไร เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนไปตามเป้าหมายที่วางไว้

Hitoshi (1996) กล่าวว่า การบริหารงานคุณภาพด้วยระบบวงจรคุณภาพ จัดเป็นกิจกรรมการปรับปรุงและการควบคุมที่ประกอบด้วย การวางแผน การนำไปปฏิบัติ การตรวจสอบ และการปฏิบัติการแก้ไข โดยการวางแผน การนำแผนที่วางไว้มาปฏิบัติ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ และถ้าผลลัพธ์ไม่ได้ตามที่คาดหวังไว้ จะมีการทบทวนแผนการเริ่มต้นอีกครั้ง ดังนั้น การควบคุมและการปรับปรุงสามารถอธิบายได้อีกแบบหนึ่งคือ การทำการวางแผน การกระทำ การตรวจสอบ และการแก้ไขซ้ำอีก การทำตามวงจรคุณภาพอย่างตั้งใจและถูกต้องจะช่วยให้เกิดความเชื่อมั่นในการทำงาน เมื่อวงจรคุณภาพหมุนซ้ำจะทำให้เกิดการปรับปรุงและระดับของผลลัพธ์สูงขึ้นเรื่อย ๆ และงานส่วนใหญ่จะกระทำในสิ่งที่เคยทำมาก่อน ถึงแม้ว่างานนั้นจะดูเหมือนว่าเป็นงานใหม่ทั้งหมดก็ยังคงมีส่วนประกอบหลายส่วนที่เหมือนหรือคล้ายกับสิ่งที่เคยทำมาก่อน การปรับปรุงคุณภาพส่วนใหญ่จะเป็นการพิจารณาวิธีการของงานที่กระทำซ้ำอย่างระมัดระวังและเป็นระบบ ตรวจสอบผลลัพธ์ที่ได้ ตลอดจนมีการแก้ไขความไร้ประสิทธิภาพที่ค้นพบ ซึ่งมีขั้นตอนในการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวางแผน (Plan) ในบรรดาขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ควรพิจารณาการวางแผน เป็นส่วนที่สำคัญที่สุด เนื่องจากการวางแผนเป็นส่วนที่ทำให้ส่วนอื่นสามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ถ้าแผนการไม่เหมาะสมจะทำให้ส่วนอื่นไร้ประสิทธิภาพตามไปด้วย แต่ถ้ามีการเริ่มต้นวางแผนที่ดี จะทำให้มีการแก้ไขน้อยและกิจกรรมจะมีประสิทธิภาพมากขึ้น การวางแผนที่ดีนั้นจำเป็นที่จะต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์ การจำแนกปัญหา การตั้งเป้าหมาย เข้าใจถึงข้อจำกัด ขอบเขต รวมถึงการนำมาพิจารณา มองถึงวิธีการปรับปรุงที่เป็นไปได้ ตัดสินใจถึงแผนปฏิบัติการ กำหนดวิธีการสำหรับตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ที่ได้

การพัฒนาแผน โดยปกติปัญหาที่ถูกนำมาแก้ไขปรับปรุงนั้นประกอบด้วยหลายสาเหตุ ดังนั้น ผู้นำองค์กรจึงควรมีการแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ ผู้นำองค์กรจะต้องมีการจัดทำและพัฒนาแผนการปรับปรุง และการพัฒนาแผน ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดกิจกรรมพื้นฐานที่ต้องการปรับปรุงอย่างชัดเจน แยกกิจกรรมออกตามโครงสร้างองค์กร กระจายส่วนย่อยของกิจกรรมพื้นฐานไปตามฝ่ายต่าง ๆ ในองค์กร กำหนดวิธีการ ประเมินความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์ของ

แต่ละฝ่ายอย่างชัดเจน ซึ่งบุคคลที่มีตำแหน่งสูงสุดในองค์กรควรเป็นผู้ตัดสินใจในการมอบหมายงาน และวิธีการประเมินผล โดยผ่านการพบปะสนทนากับแต่ละฝ่ายในองค์กร

ขณะเดียวกัน หัวหน้าฝ่ายงานจะต้องออกแบบและพัฒนาแผนเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ที่ได้รับมอบหมาย โดยแผนการจะได้รับการกระจายออกเป็นลำดับลงมาทั่วทั้งองค์กร ซึ่งวิธีการนี้จะถูกพัฒนาอย่างเหมาะสมในแต่ละระดับในโครงสร้างขององค์กร จนกระทั่งถึงระดับที่ไม่จำเป็นต้องกระจายลงไปอีก ขั้นตอนสุดท้ายคือ การตัดสินใจของบุคลากรที่ต้องทำงาน ทรัพยากรที่ต้องการ และตารางเวลาที่ต้องปฏิบัติตาม และทำแผนการพัฒนาให้อยู่ในรูปของเอกสารทั้งหมดอย่างละเอียด ทั้งนี้เพื่อให้มั่นใจว่าจะมีการสื่อสารแผนการได้อย่างแม่นยำที่สุด ขณะที่แผนการควรมีความระมัดระวังในแนวทางที่มีส่วนช่วยในการสร้างแผนการอย่างถูกต้อง ประกอบด้วย ควรมีการชี้แจงแผนการให้ชัดเจนถึงข้อจำกัดด้านทรัพยากรและเวลาที่มี รวมทั้งต้องหาวิธีการทั้งหมดที่เป็นไปได้ภายใต้ข้อจำกัด หลังจากมีการพิจารณาข้อเสนอแนะทั้งหมดแล้ว ต้องทำการเลือกวิธีการที่ดีที่สุดเป็นแผนการปฏิบัติ ต้องมีการพัฒนาระเบียบวิธีการในการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์เพื่อดูว่าแผนการมีประสิทธิภาพและมีการกระทำตามแผนและประสานกันกับแผนการเริ่มแรกหรือไม่ ต้องมีการรวบรวมสารสนเทศอย่างสม่ำเสมอและจัดอย่างเป็นระบบ ตลอดจนมีการนำมาใช้งานอย่างเต็มที่ในการวางแผนงาน ต้องมีการพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องกระทำกับสิ่งที่น่ากระทำ โดยต้องมีความสมดุลระหว่างเป้าหมายกับทรัพยากร

2. การลงมือปฏิบัติ (Do) เพื่อให้มั่นใจว่ามีการนำแผนการมาปฏิบัติอย่างถูกต้อง จึงจำเป็นต้องมีขั้นตอนในการสร้างความมั่นใจว่าฝ่ายที่รับผิดชอบในการนำแผนการไปปฏิบัติได้รับทราบถึงความสำคัญและความจำเป็นในแผนการนั้น ๆ การสร้างความมั่นใจว่ามีการติดต่อสื่อสารไปยังฝ่ายที่มีหน้าที่ในการปฏิบัติอย่างเหมาะสม การให้มีการศึกษาและการอบรมที่ต้องการเพื่อนำแผนการนั้น ๆ มาปฏิบัติ และการจัดหาทรัพยากรที่จำเป็นในเวลาที่เหมาะสม

3. การตรวจสอบ (Check) เมื่อทำการตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์ของการปฏิบัติตามแผน ต้องมีการประเมินการปฏิบัติตามแผนหรือไม่ และตัวแผนการเองมีความเหมาะสมหรือไม่ การที่ไม่ประสบความสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้เป็นเพราะไม่ปฏิบัติตามแผนการ ความไม่เหมาะสมของแผนการ หรือจากทั้งสองประการรวมกัน เป็นเรื่องที่ต้องหาสาเหตุมาจากประการไหน เนื่องจากการปฏิบัติการแก้ไขจะแตกต่างกันอย่างสิ้นเชิง ถ้าความล้มเหลวมาจากแผนการไม่เหมาะสม อาจเป็นผลมาจากสาเหตุความผิดพลาดในการทำความเข้าใจกับสถานการณ์ที่เป็นอยู่ การเลือกใช้เทคนิคผิด เนื่องจากมีข้อมูลข่าวสารไม่เพียงพอและมีความรู้ในขั้นตอนการวางแผนไม่เพียงพอ การประเมินผลกระทบจากการปฏิบัติตามแผนผิดพลาดหรือประเมินความสามารถของบุคลากรที่ต้องนำแผนมาใช้ผิดพลาดถ้าความล้มเหลวมาจากการไม่ปฏิบัติตามแผน อาจเป็นผลมาจากสาเหตุขาดความตระหนักถึงความจำเป็นในการปรับปรุง การติดต่อสื่อสารที่

ไม่เหมาะสมและมีความเข้าใจในแผนที่ไม่เพียงพอ การให้การศึกษาและการฝึกอบรมไม่เพียงพอ ปัญหาเกี่ยวกับตัวผู้นำและการประสานงานระหว่างการปฏิบัติ หรือประเมินทรัพยากรที่ต้องใช้น้อยเกินไป

4. การปฏิบัติการแก้ไข (Act) ขณะเมื่อทำการปฏิบัติการแก้ไขมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องแยกแยะให้ชัดเจนระหว่างปรากฏการณ์หรืออาการของปัญหาและการกำจัดสาเหตุ ดังที่ได้กล่าวมาแล้วว่า มีงานจำนวนมากมายที่ทำเป็นประจำในงานชนิดนี้ การกำจัดแค่อาการไม่ได้ช่วยแก้ปัญหาที่มีอยู่ เป็นเพียงแค่การเลื่อนการแก้ปัญหาออกไปเท่านั้น ดังนั้น ถ้าความล้มเหลวมาจากการวางแผนไม่เหมาะสม การทบทวนแผนการจึงไม่เพียงพอต่อการแก้ไขปัญหา ต้องมีการปรับปรุงคุณภาพของกระบวนการวางแผนโดยการหาปัจจัยที่ไม่เหมาะสม สาเหตุของการวางแผน และทำการปฏิบัติการแก้ไข ความก้าวหน้าของการปรับปรุง ความก้าวหน้าของการปรับปรุงจะเกิดขึ้นได้โดยการกำจัดสาเหตุมิใช่กำจัดอาการ และเมื่อไม่สามารถบรรลุถึงเป้าที่วางไว้ ควรมีการวิเคราะห์หาเหตุและมีการทบทวนแผนการ ดังเช่นที่กล่าวมาในหัวข้อการตรวจสอบ สาเหตุมาจากตัววางแผนการที่ไม่เหมาะสมหรือมีการปฏิบัติที่ไม่ถูกต้อง ดังนั้น เพื่อทำการปรับปรุง ต้องมีการบ่งชี้สาเหตุแห่งความล้มเหลวอย่างถูกต้องและมีการเปลี่ยนแปลงแผน เพื่อให้สามารถดำเนินกิจกรรมไปได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ควรมีการวางแผนการปรับปรุงคุณภาพเป็นรายปีและมีการทบทวนทุกปี เพื่อให้มั่นใจว่าแผนการดังกล่าวมีความไว้วางใจและเหมาะสม

Tozava (2000) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ คือ กระบวนการที่เปรียบเสมือนวงล้อที่เต็มไปด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน ได้แก่ การวางแผน การดำเนินงานตามแผน การตรวจสอบ การปรับปรุงแก้ไข เมื่อวงล้อหมุนไป 1 รอบ จะทำให้งานบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ และหากการดำเนินงานนั้นเกิดการสะดุด แสดงว่ามีขั้นตอนบางขั้นตอนหายไป เช่น ส่วนการวางแผนหายไป เรียกว่า ประเภทไม่มีแผนการ ส่วนการตรวจสอบ/ปรับปรุงหายไป เรียกว่า พวกทำแล้วทิ้ง ซึ่งกระบวนการทำงานของวงจรคุณภาพ มีดังนี้

1. การวางแผน (Plan) คือ การตั้งเป้าหมาย การวางวัตถุประสงค์ เนื่องจาก การควบคุมดูแล คือ กระบวนการที่จำเป็นเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย หากไม่มีวัตถุประสงค์ก็เป็นเรื่องยากในการควบคุมวงจรคุณภาพ เนื่องจากไม่ทราบว่าต้องทำไปเพื่ออะไร หรือเริ่มต้นอย่างไร เมื่อตั้งวัตถุประสงค์เรียบร้อยแล้ว ต้องกำหนดแผนการ โดยแผนการต้องครอบคลุมว่า ใครจะทำ ทำอะไร ต้องทำให้เสร็จเมื่อไหร่ และจะอย่างไร ซึ่งครอบคลุมการแบ่งหน้าที่ วิธีการต่าง ๆ ให้ครบถ้วน

2. ลองทำ (Do) คือ ก่อนจะลงมือทำนั้นต้องเตรียมขั้นตอนต่าง ๆ เสียก่อน หากจะลงมือทำเรื่องใหม่ ก็ต้องได้รับการฝึกหรืออบรมเสียก่อน จึงจะสามารถทำตามแผนการได้

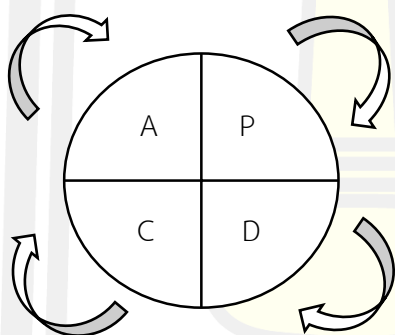
3. ตรวจสอบ (Check) คือ การพิจารณาว่าผลการลงทำนั้นก่อให้เกิดสิ่งทีวางแผนว่าจะได้รับได้หรือไม่ หากการวางแผนไม่มีการกำหนดว่าต้องทำอะไร เมื่อไหร่ หรือควรยึดสิ่งใดไว้เป็น

เป้าหมายตั้งแต่ต้นก็จะส่งผลให้ไม่มีอะไรมาเป็นตัวเทียบได้ว่า ผลจากการลองทำนั้นได้ผลตามแผนหรือไม่

4. ปรับใช้ (Act) คือ ผลจากการตรวจสอบ กล่าวคือ ไม่ควรวางใจในทันที หากผลเป็นไปตามแผนจะต้องมีการทำซ้ำในหลาย ๆ ครั้ง เพื่อตรวจสอบความผิดพลาด และปรับเปลี่ยนกระบวนการให้เข้ากับบริบท รูปแบบการทำงาน แล้วลองทำใหม่

นอกจากการเปลี่ยนแปลงกระบวนการลองทำแล้ว การพิจารณาว่าทำไมกระบวนการเดิมจึงไม่ได้ผลตามแผน การหาสาเหตุที่แท้จริงเพื่อหากระบวนการแก้ปัญหาจนถึงราก ซึ่งถือเป็นสิ่งที่สำคัญมาก เนื่องจากช่วยนำไปในการวางแผนใหม่ ลองทำใหม่ ลองตรวจสอบใหม่ หรือนำไปสู่วงจรคุณภาพรอบใหม่ เพื่อหาเป้าหมายและกระบวนการอันถูกต้องที่แท้จริง

ปริทธรศน์ พันธุภรรงก์ (2545) กล่าวว่า วงจรคุณภาพ (PDCA : Plan Do Check Act) คือ องค์ประกอบหลักของวงจรการจัดการ ซึ่งสามารถแสดงวงจรการจัดการได้ดังภาพประกอบ 1

หมุนให้เร็ว หมุนให้ถูกต้อง

ที่มา : ปริทธรศน์ พันธุภรรงก์ (2545)

ภาพประกอบ 1 วงจรการจัดการ

จากภาพประกอบ 1 คำว่า “หมุนให้เร็ว หมุนให้ถูกต้อง” ที่อยู่ด้านขวาของวงจรการจัดการนั้นคือ การหมุนวงจรอย่างถูกต้องตามขั้นตอน 1 รอบ จะส่งผลให้เกิดการปรับปรุงหรือแก้ไขปัญหาได้ 1 ระดับ การหมุนให้เร็วจะทำให้เกิดการปรับปรุงอย่างรวดเร็ว

P (Plan) คือ เริ่มนับจากการแสวงหาจุดที่เป็นปัญหา ระหว่างระดับความแตกต่าง จุดที่มุ่งหวังและสภาพที่เป็นจริง เมื่อจับจุดที่เป็นปัญหาได้แล้วจัดทำแผนมาตรการในการแก้ไขแล้วจึงสู่ขั้น D ต่อไป

D (Do) คือ การปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขแผนใหม่ล่าสุด เพราะแผนคือสิ่งที่ปรับปรุงแก้ไขได้อยู่เสมอ ต้องแน่ใจว่าแผนที่จะลงมือปฏิบัตินั้นเป็นแผนที่ใหม่ล่าสุดจริง ๆ

C (Check) คือ การเปรียบเทียบระหว่างผลลัพธ์กับค่าเป้าหมายเสมอ

A (Act) คือ การปฏิบัติหลังการตรวจสอบ ซึ่งเป็นไปได้หลายประการ ดังนี้

1. ในกรณีที่ผลลัพธ์ต่ำกว่าเป้าหมาย จะต้องมีการทบทวนแผนของมาตรการแก้ไข แล้วดูว่าสิ่งที่ยังคงเป็นปัญหาอยู่นั้นมีสิ่งใดที่ปฏิบัติได้ทันที ให้ลงมือปฏิบัติเลย ส่วนสิ่งที่ปฏิบัติไม่ได้ทันที ให้สะท้อนสู่แผนการแก้ไขปัญหารอบต่อไป

2. ในกรณีที่ผลลัพธ์ดีกว่าเป้าหมาย จะต้องมีการทบทวนการกำหนดเป้าหมายว่าต่ำเกินไปหรือไม่ ควรมีการปรับเป้าหมายให้ดีกว่าเดิมหรือไม่ ผลลัพธ์เหนือกว่าความคาดหมาย โดยปัจจัยภายนอกอื่น ๆ หรือไม่

3. ในกรณีที่ผลลัพธ์ได้ตรงตามเป้าหมาย ให้ทบทวนว่าได้มีการปฏิบัติตามแผนมาตรการแก้ไขครบถ้วนหรือไม่ ถ้าใช่ แสดงว่าแผนนี้ถูกต้องและควรกำหนดเป็นวิธีการปฏิบัติงานมาตรฐานเพื่อรักษาให้ผลลัพธ์คงอยู่ในระดับที่ต้องการต่อไป

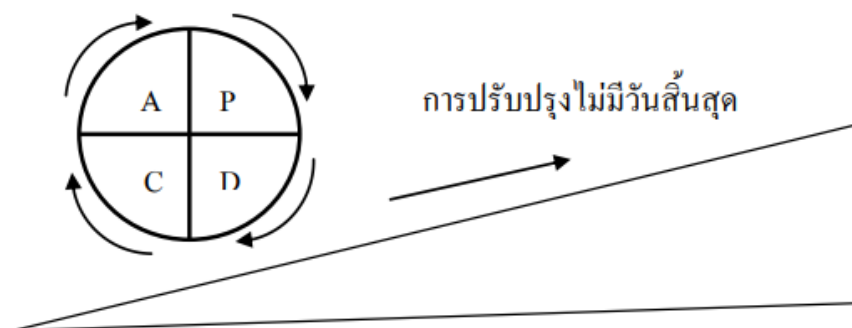
เรื่องวิทย์ เกษสุวรรณ (2557) กล่าวว่า ผู้บริหารในระดับสูงต้องมีบทบาทในการบริหารงานหลายด้าน และต้องมีการจัดการคุณภาพขององค์กร การบริหารองค์กรให้ประสบความสำเร็จต้องอาศัยหลักการที่เรียกว่า วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA) แบ่งออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวางแผน (Plan) หมายถึง วางแผนโดยใช้ข้อมูลที่มีอยู่หรืออาจเก็บรวบรวมข้อมูลขึ้นมาใหม่ นอกนั้นอาจทดสอบเพื่อเป็นการนำร่องก่อนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2 การทำ (Do) หมายถึง การลงมือทำ ลงมือเอาแผนไปทำ ซึ่งอาจทำในขอบข่ายเล็ก ๆ ดูก่อน เพื่อทดลองดูก่อน

ขั้นตอนที่ 3 การตรวจสอบ (Check) หมายถึง การตรวจสอบ หรือสังเกตสิ่งที่เกิดขึ้นว่ามีการเปลี่ยนแปลงมากน้อยเพียงใดและเป็นไปในทางใด

ขั้นตอนที่ 4 การแก้ไข (Act) หรือลงมือแก้ไข (Corrective Action) หมายถึง หลังจากที่ได้ศึกษาผลลัพธ์ดูแล้ว อาจจะไม่เป็นไปตามที่ต้องการหรือมีปัญหาที่ต้องแก้ไขก็ต้องดำเนินการแก้ไขตามที่จำเป็น หลังจากนั้นสรุปเป็นบทเรียนและพยากรณ์ เพื่อเป็นพื้นฐานในการคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ต่อไป ซึ่งการปฏิบัติดังกล่าวสามารถแสดงได้ตามภาพประกอบ 2 ดังนี้

ที่มา : เรื่องวิทยุ เกษสุวรรณ (2557)

ภาพประกอบ 2 วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง

จากการศึกษารูปแบบการบริหารงานด้วยวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง (Deming Cycle) พบว่า วงจรคุณภาพมีขั้นตอนการดำเนิน 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นที่ 1 Plan คือ การวางแผน ซึ่งเป็นขั้นตอนที่สำคัญที่สุดที่ต้องวางเป้าหมายขององค์กรที่ต้องการบรรลุผลครอบคลุมถึงขั้นตอนการทำงาน การวางบุคลากรในการทำงาน ขั้นที่ 2 Do คือ การลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนที่ได้วางแผนไว้ ขั้นที่ 3 Check คือ การตรวจสอบและประเมินผลลัพธ์จากการทำงาน หากมีข้อผิดพลาดที่ต้องการแก้ไข ปรับปรุงพัฒนาให้ดีขึ้นก็จะนำไปสู่ขั้นที่ 4 Act คือ การปรับปรุงการดำเนินงานแก้ไขให้เหมาะสม ซึ่งหากปฏิบัติครบทั้ง 4 ขั้นตอนนี้ ก็จะถือเป็น 1 รอบ และจะทำเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ ไม่มีที่สิ้นสุด การปฏิบัติงานตามขั้นตอนของวงจรคุณภาพเต็มมิ่งนี้จะทำให้งานที่ได้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เกิดการพัฒนาคุณภาพของงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ

กล่าวโดยสรุป วงจรคุณภาพเต็มมิ่ง (PDCA) คือ วงจรการบริหารงานคุณภาพ ย่อมาจาก 4 คำ ได้แก่ Plan (วางแผน) Do (ปฏิบัติ) Check (ตรวจสอบ) และ Act (การดำเนินการให้เหมาะสม) ซึ่งวงจร PDCA สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุก ๆ เรื่อง นับตั้งแต่กิจกรรมส่วนตัว เช่น การปรุงอาหาร การเดินทางไปทำงานในแต่ละวัน การตั้งเป้าหมายชีวิต และการดำเนินงานในระดับบริษัท ฯลฯ

บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครราชสีมา

1. ข้อมูลพื้นฐาน

จังหวัดนครราชสีมาตั้งอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ บนที่ราบสูงโคราช ละติจูด 15 องศาเหนือ ลองจิจูด 102 องศาตะวันออก สูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง 187 เมตร ตัวจังหวัดอยู่ห่างจากกรุงเทพมหานคร โดยทางรถยนต์ 255 กิโลเมตร และโดยทางรถไฟ 264 กิโลเมตร มีพื้นที่ 20,493.964 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 12,808,728 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.12 ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ (จังหวัดนครราชสีมา, 2564)

ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดชัยภูมิ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดขอนแก่น

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดลพบุรี

2. ลักษณะภูมิประเทศ

จังหวัดนครราชสีมา (2564) ได้กล่าวถึงข้อมูล สภาพภูมิประเทศของจังหวัดมีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ ลูกคลื่นลอนลึก ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 4 บริเวณคือ

1. บริเวณเทือกเขาและที่สูงทางตอนใต้ของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลมากกว่า 250 เมตร อยู่ในบริเวณอำเภอปากช่อง อำเภอปักธงชัย อำเภอวังน้ำเขียว อำเภอครบุรีและอำเภอเสิงสาง เทือกเขานี้เป็นต้นกำเนิดของแม่น้ำลำธารหลายสายที่ไหลไปทางตะวันออกของภาค ได้แก่ แม่น้ำมูล ลำตะของ ลำพระเพลิง และลำปลายมาศ พื้นที่ระหว่างเทือกเขาส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นลูกคลื่นลอนลึกและ ลูกคลื่นลอนตื้น ตอนล่างของหุบเขามีความลาดชันค่อนข้างมาก ทำให้มีการชะล้างพังทลายของหน้าดินในบริเวณนี้ค่อนข้างสูง

2. บริเวณที่สูงทางตอนกลางของจังหวัดมีความสูงจากระดับน้ำทะเล 200 - 250 เมตร อยู่ในเขตอำเภอด่านขุนทด อำเภอสีคิ้ว อำเภอเทพารักษ์ อำเภอพระทองคำ ตอนล่างของอำเภอโนนไทย อำเภอขามทะเลสอ อำเภอเมือง อำเภอสูงเนิน ตอนบนของอำเภอปักธงชัย และอำเภอครบุรี อำเภอโชคชัย อำเภอหนองบุญมาก อำเภอจักราช และอำเภอเสิงสาง ลักษณะพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นลูกคลื่นลอนตื้น ยกเว้นบริเวณใกล้เชิงเขามีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก พื้นที่บางส่วนเป็นที่ราบลุ่มริมฝั่งแม่น้ำไหลผ่านหลายสาย ได้แก่ ลำตะของ ลำพระเพลิง ลำตะคอง ลำน้ำมูลและลำจักราช

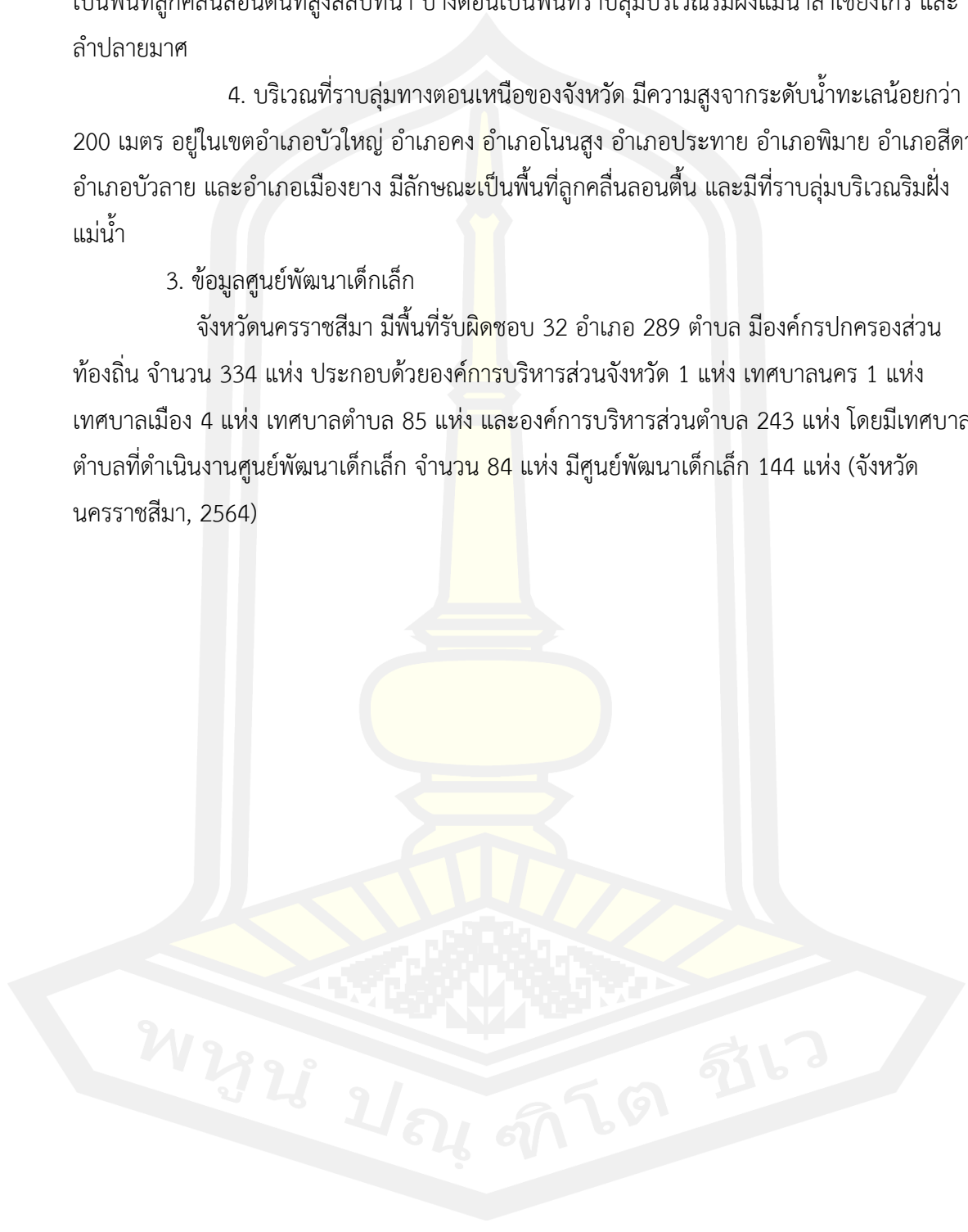
3. พื้นที่ลูกคลื่นทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอขามสะแกแสง ตอนบนของอำเภอโนนไทย อำเภอคง ทางทิศตะวันตกของ

อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบ้านเหลื่อม อำเภอห้วยแถลง และอำเภอชุมพวง อำเภอลำทะเมนชัย มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้นที่สูงสลับที่นา บางตอนเป็นพื้นที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำลำเชียงไกร และลำปลายมาศ

4. บริเวณที่ราบลุ่มทางตอนเหนือของจังหวัด มีความสูงจากระดับน้ำทะเลน้อยกว่า 200 เมตร อยู่ในเขตอำเภอบัวใหญ่ อำเภอกง อำเภอโนนสูง อำเภอประทาย อำเภอพิมาย อำเภอสีดา อำเภอบัวลาย และอำเภอเมืองยาง มีลักษณะเป็นพื้นที่ลูกคลื่นลอนตื้น และมีที่ราบลุ่มบริเวณริมฝั่งแม่น้ำ

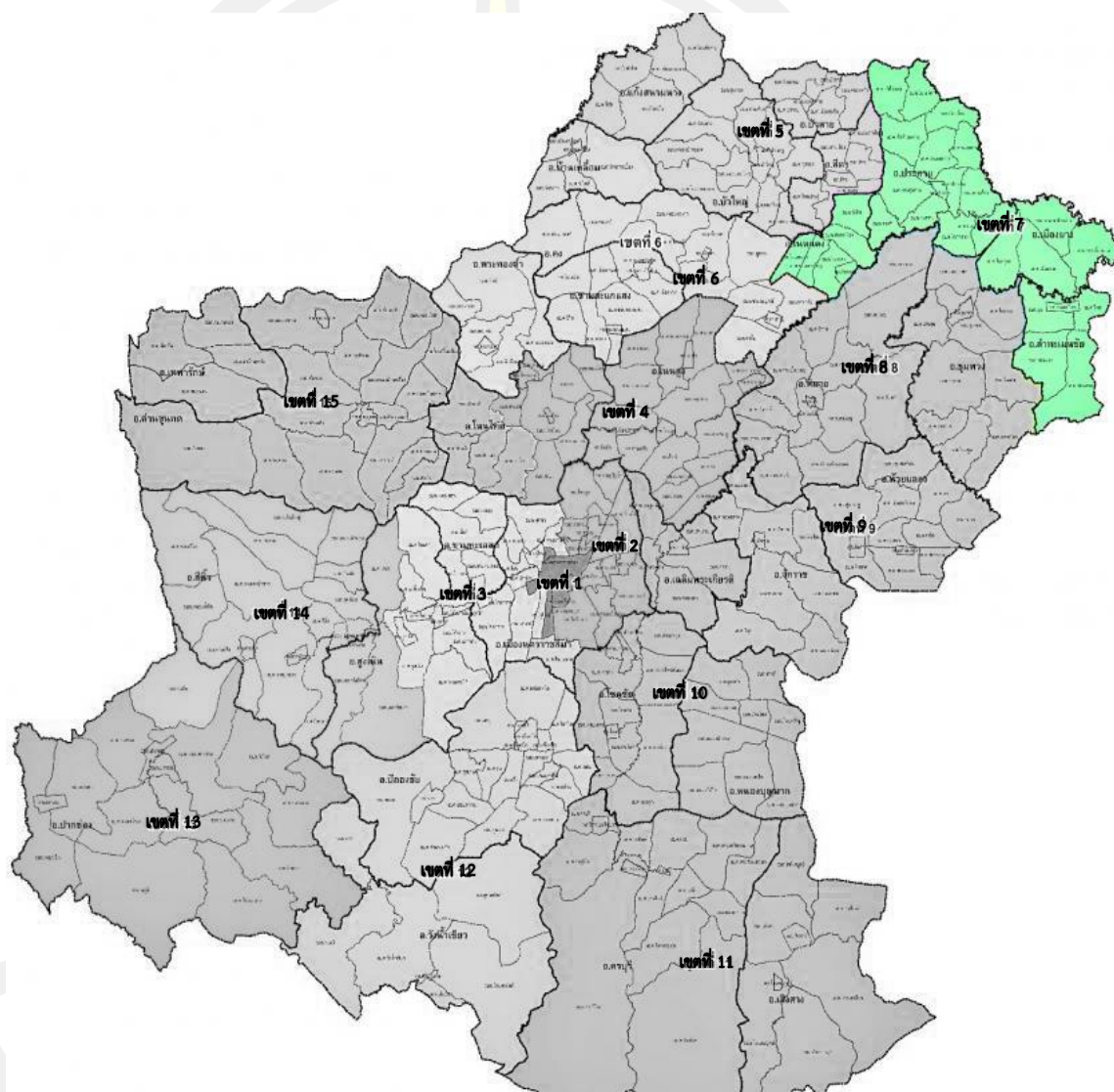
3. ข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่รับผิดชอบ 32 อำเภอ 289 ตำบล เมืองครปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 334 แห่ง ประกอบด้วยองค์การบริหารส่วนจังหวัด 1 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 4 แห่ง เทศบาลตำบล 85 แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล 243 แห่ง โดยมีเทศบาลตำบลที่ดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 84 แห่ง มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 144 แห่ง (จังหวัดนครราชสีมา, 2564)

4. การแบ่งเขตพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมา

การแบ่งเขตพื้นที่ของจังหวัดนครราชสีมาที่สอดคล้องกับการดำเนินงานของท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมาคือ การแบ่งเขตพื้นที่ตามเกณฑ์การแบ่งเขตการเลือกตั้ง (สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา, 2561) โดยมีรายละเอียด ดังภาพประกอบ 3

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา (2561)

ภาพประกอบ 3 การแบ่งเขตพื้นที่การเลือกตั้งจังหวัดนครราชสีมา

จากภาพแสดงการจัดแบ่งเขตเลือกตั้งดังนี้

เขตเลือกตั้งที่ 1 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา (เฉพาะ ตำบลในเมือง ตำบลหนองไผ่ล้อม และตำบลหนองจะบก)

เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา (เฉพาะตำบลบ้านเกาะ ตำบลโพธิ์กลาง ตำบลหนองบัวศาลา ตำบลหัวทะเล ตำบลจอหอ ตำบลตลาด ตำบลบ้านโพธิ์ ตำบลพะเนา ตำบลมะเร็ง ตำบลหนองระเวียง ตำบลโคกสูง ตำบลหมื่นไวยและตำบลหนองไข่น้ำ)

เขตเลือกตั้งที่ 3 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา (เฉพาะตำบลปรุใหญ่ ตำบลพลกรัง ตำบลบ้านใหม่ ตำบลพุดซา ตำบลโคกกรวด ตำบลสุรนารี ตำบลหนองกระทุ่มและตำบลสีมูม) อำเภอขามทะเลสอและอำเภอสูงเนิน (ยกเว้นตำบลเสมา ตำบลมะเกลือใหม่และตำบลมะเกลือเก่า)

เขตเลือกตั้งที่ 4 ได้แก่ อำเภอโนนสูงและอำเภอโนนไทย (เฉพาะตำบลโนนไทย ตำบลด่านจาก ตำบลกำบัง ตำบลสายออ ตำบลถนนโพธิ์และตำบลมะค่า)

เขตเลือกตั้งที่ 5 ได้แก่ อำเภอแก้งสนามนาง อำเภอบัวใหญ่ อำเภอบัวลายและอำเภอสีดา

เขตเลือกตั้งที่ 6 ได้แก่ อำเภอคง อำเภอขามสะแกแสง อำเภอพระทองคำ และอำเภอบ้านเหลื่อม

เขตเลือกตั้งที่ 7 ได้แก่ อำเภอประทาย อำเภอลำทะเมนชัย อำเภอเมืองยาง และอำเภอโนนแดง

เขตเลือกตั้งที่ 8 ได้แก่ อำเภอพิมาย และอำเภอชุมพวง (เฉพาะตำบลท่าลาด ตำบลประสุข ตำบลชุมพวง ตำบลโนนยอและตำบลหนองหลัก)

เขตเลือกตั้งที่ 9 ได้แก่ อำเภอห้วยแถลง อำเภอจักราช และอำเภอชุมพวง (เฉพาะตำบลสาหร่าย ตำบลตลาดไทร ตำบลโนนตูมและตำบลโนนรัง)

เขตเลือกตั้งที่ 10 ได้แก่ อำเภอเฉลิมพระเกียรติ อำเภอโชคชัย และอำเภอหนองบุญมาก

เขตเลือกตั้งที่ 11 ได้แก่ อำเภอครบุรีและอำเภอเสิงสาง

เขตเลือกตั้งที่ 12 ได้แก่ อำเภอเมืองนครราชสีมา (เฉพาะ ตำบลไชยมงคล) อำเภอปักธงชัย และอำเภอวังน้ำเขียว

เขตเลือกตั้งที่ 13 ได้แก่ อำเภอปากช่อง (ยกเว้น ตำบลจันทึก)

เขตเลือกตั้งที่ 14 ได้แก่ อำเภอสีคิ้ว อำเภอสูงเนิน (เฉพาะตำบลเสมา ตำบลมะเกลือใหม่ และตำบลมะเกลือเก่า) และอำเภอปากช่อง (เฉพาะตำบลจันทึก)

เขตเลือกตั้งที่ 15 ได้แก่ อำเภอด่านขุนทด อำเภอเทพารักษ์และอำเภอโนนไทย (เฉพาะตำบลสำโรง ตำบลค่างพลู ตำบลบ้านวัง และตำบลบัลลังก์)

5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตนครราชสีมา เขต 7
จากการสืบค้นข้อมูลของผู้วิจัย สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
นครราชสีมา (2563) ได้บันทึกรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตนครราชสีมา เขต 7 โดยมีรายชื่อปรากฏดังตาราง 1

ตาราง 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนครราชสีมา เขต 7

ที่	อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.)
1	ประทาย	อบต.หนองค่าย	ศพด.โคกเพ็ด ม.6
2	ประทาย	อบต.ดอนมัน	ศพด.ดาวลูกไก่
			ศพด.ลูกประดู่
3	ประทาย	ทต.ประทาย	ศพด.ทต.ประทาย
4	ประทาย	อบต.กระทุ่มราย	ศพด.บ้านกระทุ่มราย
			ศพด.บ้านดอนตะหนิน
			ศพด.ร.ร.บ้านเขว้าวิทยา
			ศพด.ร.ร.บ้านหนองแวง
			ศพด.ร.ร.วัดบ้านสีเหลี่ยม
5	ประทาย	อบต.วังไม้แดง	ศพด.บ้านโคกพระ
			ศพด.บ้านโนนภิบาล
6	ประทาย	อบต.ตลาดไทร	ศพด.บ้านดอนอีลุ่ม – ธรรมจักรพัฒนา
			ศพด.บ้านตลาดไทร
			ศพด.บ้านประทาย
			ศพด.บ้านหนึ่งก
7	ประทาย	อบต.โนนเพ็ด	ศพด.บ้านโนนเพ็ด
			ศพด.บ้านหนองช่างตาย
			ศพด.บ้านหนองบัวนาค
8	ประทาย	อบต.หันหวายทราย	ศพด.บ้านหนองช่องแมว
			ศพด.วัดโกรกหิน หมู่ 8
			ศพด.อบต.หันหวายทราย

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.)
9	ประทาย	อบต.โคกกลาง	ศพด.บ้านหนองแสง
			ศพด.อบต.โคกกลาง
10	ประทาย	อบต.หนองค่าย	ศพด.ร.ร.ไตรราษฎร์สามัคคี
11	ประทาย	อบต.นางรำ	ศพด.ร.ร.บ้านโนนสูง
			ศพด.อบต.นางรำ
12	ประทาย	อบต.หนองพลวง	ศพด.ร.ร.บ้านหนองคิม
			ศพด.หนองพลวง
13	ประทาย	อบต.ทุ่งสว่าง	ศพด.ร.ร.วัดบ้านทุ่งสว่าง
14	ประทาย	อบต.ประทาย	ศพด.อบต.ประทาย
15	ประทาย	อบต.เมืองโดน	ศพด.อบต.เมืองโดน
16	โนนแดง	ทต.วังหิน	ศพด.บ้านแก
			ศพด.บ้านดอนยาวน้อย
			ศพด.บ้านทุ่งรี
17	โนนแดง	อบต.สัมพะเนียง	ศพด.บ้านคู
			ศพด.บ้านชาด
			ศพด.อบต.สำพะเนียง
18	โนนแดง	อบต.ดอนยาวใหญ่	ศพด.บ้านดอนยาว
			ศพด.บ้านป่าตะแบง
19	โนนแดง	อบต.โนนคาเถร	ศพด.บ้านโคกหนองแวง
			ศพด.อบต.โนนตาเถร
20	โนนแดง	อบต.โนนแดง	ศพด.อบต.โนนแดง
21	เมืองยาง	อบต.โนนอุดม	ศพด.ชุมชนวัดสระบัว
22	เมืองยาง	อบต.กระเบื้องนอก	ศพด.บ้านกระเบื้องนอก
			ศพด.บ้านดอนใหญ่
			ศพด.บ้านพุทรา
			ศพด.บ้านหนองหัวคน

ตาราง 1 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.)
23	เมืองยาง	อบต.ละหานปลาค้าว	ศพด.บ้านครบุรี
			ศพด.บ้านหนองละหาน
			ศพด.ร.ร.บ้านโนนเพชร
24	เมืองยาง	ทต.เมืองยาง	ศพด.บ้านนางโทรพัฒนา
			ศพด.หนองไม้ตาย
25	เมืองยาง	อบต.โนนอุดม	ศพด.ร.ร.บ้านโนนอุดมมณฑลอุปถัมภ์
			ศพด.วัดบ้านโนนขาม
26	ลำทะเมนชัย	ทต.ช่องแมว	ศพด.จันทนาราม
			ศพด.บ้านกุดกี้
			ศพด.บ้านดงหลบ
			ศพด.บ้านมาบป่าแดง
			ศพด.บ้านสีเหลี่ยม
			ศพด.บ้านหนองกุง
			ศพด.หนองมะเขือ
27	ลำทะเมนชัย	ทต.ขุย	ศพด.ทต.ขุย
			ศพด.ทต. แห่งที่ 2 หนองไผ่
28	ลำทะเมนชัย	ทต.หนองบัววง	ศพด.ทต.หนองบัววง
			ศพด.ทต.หนองบัววง บ้านใหม่ทะเมนชัย ม.6
			ศพด.บ้านหนองโปร่ง หมู่ 3 ต.ขุย
29	ลำทะเมนชัย	ทต.ไพล	ศพด.ทต.ไพล
			ศพด.บ้านหนองแวง
30	ลำทะเมนชัย	ทต.บ้านยาง	ศพด.บ้านหนองคู
			ศพด.บ้านหนองม่วง
			ศพด.บ้านหนองยาง
			ศพด.บ้านหนองอ้อ
			ศพด.บ้านหินแร่
รวม	4 อำเภอ	30 อบท.	73 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากตาราง 1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในนครราชสีมา เขต 7 ประกอบด้วย 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอประทาย อำเภอโนนแดง อำเภอเมืองยางและอำเภอลำทะเมนชัย มีหน่วยงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำนวน 30 แห่ง จำแนกเป็น อบต. 22 แห่ง และ ทต. 8 แห่ง ซึ่งมีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ในสังกัดทั้งหมด จำนวน 73 แห่ง

6. ปัญหาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดนครราชสีมา

ปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอยู่หลายประการ ข้อมูลจากการติดตามการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ด้านบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายด้านการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลยังไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง มักมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและไม่เข้าใจในบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาเท่าที่ควร บางแห่งยังไม่ได้จัดโครงสร้างรองรับงานด้านการศึกษา ขาดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ขาดความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง

ด้านงบประมาณ พบว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาไม่เพียงพอ ค่าเช่า มีชั้นตอนมาก และขาดความคล่องตัว เนื่องจากข้อจำกัดในกฎระเบียบการเบิกจ่าย และการเงินการคลังด้านบริหารงานบุคคล สำนัก/กองการศึกษายังขาดครูและบุคลากรทางการศึกษาที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการศึกษา การสรรหาบุคลากรขาดความ ยุติธรรม มีการใช้ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงทางการเมือง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย สภาพอาคารเรียนเก่า ไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและขาดการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง

ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ บางแห่งพบว่าสถานที่ไม่ได้สัดส่วน ห้องเรียนคับแคบ ห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะและห้องส้วมมีขนาดไม่เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก ด้านบริหารวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาขาดการปรับปรุงอย่างเป็นปัจจุบัน การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะในการเป็นผู้นำ การใช้หลักสูตร ครูขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการสนับสนุนจากชุมชนและความร่วมมือจากชุมชน ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังไม่มีการดำเนินการส่งเสริมเครือข่ายเท่าที่ควร และยังไม่มีการกำหนดการหรือแนวทางที่ชัดเจนหรือต้นแบบการพัฒนาเครือข่าย (สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, 2563)

กล่าวโดยสรุป บริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดนครราชสีมา ด้านสภาพภูมิประเทศของจังหวัดมีทั้งที่เป็นภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม พื้นที่ ลูกคลื่นลอนตื้นและพื้นที่ลูกคลื่นลอนลึก ด้านพื้นที่รับผิดชอบภายในจังหวัดมี จำนวน 32 อำเภอ แบ่งเป็น 289 ตำบล มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 334 แห่ง ในส่วนของปัญหา การดำเนินงานด้านบริหารจัดการในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายด้านการศึกษาขององค์การบริหาร ส่วนตำบลยังไม่ชัดเจนและขาดความต่อเนื่อง มักมีการเปลี่ยนแปลงเมื่อมีการเปลี่ยนผู้บริหารท้องถิ่น และผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องส่วนใหญ่ยังไม่ให้ความสำคัญและไม่เข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ด้านการศึกษาเท่าที่ควร บางแห่งยังไม่ได้จัดโครงสร้างรองรับงานด้านการศึกษา ขาดระบบสารสนเทศเพื่อการศึกษาที่ทันสมัย ขาดความร่วมมือและประสานงานกับหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องและขาดผู้รับผิดชอบโดยตรง ด้านงบประมาณ พบว่า การจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษา ไม่เพียงพอ ค่าซ้ำ มีขั้นตอนมาก และขาดความคล่องตัว เนื่องจากข้อจำกัดในกฎระเบียบการเบิกจ่าย และการเงินการคลังด้านบริหารงานบุคคล สำนัก/กองการศึกษายังขาดครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีความรู้ ความเข้าใจ ความเชี่ยวชาญและประสบการณ์ด้านการศึกษา การสรรหาคูครูขาด ความยุติธรรม มีการใช้ระบบอุปถัมภ์และการแทรกแซงทางการเมือง ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย สภาพอาคารเรียนเก่าไม่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอนและขาดการ ปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง ห้องเรียนมีแสงสว่างไม่เพียงพอ บางแห่งพบว่าสถานที่ไม่ได้สัดส่วน ห้องเรียน คับแคบ ห้องน้ำไม่ถูกสุขลักษณะและห้องสวมมีขนาดไม่เหมาะสมกับการใช้งานของเด็ก ด้านบริหาร วิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร หลักสูตรสถานศึกษาขาดการปรับปรุงอย่างเป็นปัจจุบัน การจัด หลักสูตรการเรียนการสอนยังไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน ท้องถิ่น ผู้บริหาร สถานศึกษาส่วนใหญ่ขาดความรู้และทักษะในการเป็นผู้นำ การใช้หลักสูตร ครูขาดความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนการสอนและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขาดการสนับสนุนจากชุมชนและความร่วมมือจาก ชุมชน ชุมชนไม่ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้านการส่งเสริมและพัฒนาเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย ยังไม่มีการดำเนินการส่งเสริมเครือข่ายเท่าที่ควร และยังไม่มีการกำหนดการหรือ แนวทางที่ชัดเจนหรือต้นแบบการพัฒนาเครือข่าย

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้สืบค้น งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยแบ่งเป็นงานวิจัยภายในประเทศ 10 เรื่อง และงานวิจัยต่างประเทศ 5 เรื่อง ดังนี้

งานวิจัยในประเทศ

สุรียา สุขรัมย์ (2559) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี 2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี 3. พัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี กลุ่มตัวอย่างมี จำนวน 364 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (Mean) มีค่าเท่ากับ 4.43 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีค่าเท่ากับ 0.49 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์แปล ความอยู่ในระดับมากที่สุด 3 ด้าน ระดับมาก 2 ด้าน และพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ความเหมาะสมด้านบุคลากร และด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ย สูงสุด โดยลำดับด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย (Mean) มีค่าเท่ากับ 4.45 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีค่าเท่ากับ 0.50 เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์ แปลความอยู่ในระดับมากที่สุด 1 ด้าน ระดับมาก 4 ด้าน และพิจารณาเรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุด จากมากไปหาน้อย ความเป็นไปได้ด้านบุคลากรมีค่าเฉลี่ยสูงสุด โดยลำดับด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่สภาพแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการมีส่วนร่วมสนับสนุนทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ

วราพร เหล่าคำภา และวรวิทย์ จินดาพล (2559) ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็คน้อย ในสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ 1. เพื่อศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็คน้อย ในสังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอน้ำขุ่น จังหวัด

มหาสารคาม 2. เพื่อศึกษาแนวทางพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กนํ้าอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกลำ อำเภอนันทบุรี จังหวัดมหาสารคาม โดยมีขอบเขตเนื้อหา 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านส่งเสริมสุขภาพ ด้านส่งเสริมพัฒนาการ ด้านบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย ด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย ด้านคุณลักษณะของบุคลากร ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง 66 ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และครูผู้ดูแลเด็กในพื้นที่ตำบลเหล่าดอกลำ จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า

1. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กนํ้าอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกลำ อำเภอนันทบุรี จังหวัดมหาสารคาม โดยภาพรวม พบว่า ระดับปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านคุณลักษณะของบุคลากร (ค่าเฉลี่ย = 4.40) ด้านบริการอาหารสะอาดและปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย = 4.31) ด้านการส่งเสริมสุขภาพ (ค่าเฉลี่ย = 4.28) ด้านการส่งเสริมพัฒนาการ (ค่าเฉลี่ย = 4.26) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย = 4.19) และด้านสิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย (ค่าเฉลี่ย = 4.18)

2. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์เด็กนํ้าอยู่ในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกลำ อำเภอนันทบุรี จังหวัดมหาสารคาม ใน 6 ด้าน มีจำนวน 2 ด้าน ที่สมควรได้รับการพัฒนาโดยเร่งด่วน คือ ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสิ่งแวดล้อมสะอาดและปลอดภัย

พรวิสาข์ มะลาศรี (2559) ได้ศึกษา ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาปัญหา เปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ 2. ศึกษาข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัย คือ ผู้บริหาร คณะกรรมการการบริการศูนย์ และครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 285 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ผลการวิจัยพบว่า 1. ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์เด็กเล็ก ด้านคุณภาพเด็ก และด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กเล็ก ตามลำดับ 2. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัด

ภาพสินธุ์ จำแนกตามสถานภาพ และขนาดศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ต่างกัน พบว่า 2.1) บุคลากรที่มีสถานภาพต่างกันมีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน 2.2) บุคลากรที่ปฏิบัติงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีขนาดต่างกัน มีปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ ไม่แตกต่างกัน

3. ข้อเสนอแนะการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า 3.1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการประชุมวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินการคัดเลือกคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และควรมีการวางแผนเพื่อกำหนดแนวทางการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมี 3.2) ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมให้เด็กเล็กได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย โดยคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ ซึ่งในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรมีการแจ้งให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง หรือฝ่ายต่าง ๆ รวมถึงประชาชนให้รับทราบเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือกิจกรรมนั้น ๆ 3.3) ด้านการจัดสภาพแวดล้อมของศูนย์เด็กเล็กควรส่งเสริมสนับสนุนในด้านงบประมาณ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมให้บุคคลภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสิ่งแวดล้อม การซ่อมบำรุงอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและเครื่องเล่นต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพที่เหมาะสมต่อการใช้ 3.4) ด้านอาคารสถานที่ ความปลอดภัย ควรมีการวางแผนงานเพื่อการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับป้องกันเหตุการณ์ต่าง ๆ การจัดการฝึกฝนด้านการปฐมพยาบาล โดยเน้นความปลอดภัยของเด็กเป็นสำคัญ 3.5) ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการประชุมร่วมกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อกำหนดวางแผนความร่วมมือในการดำเนินงานสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และควรแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พร้อมกำหนดภารกิจหน้าที่ความรับผิดชอบ การประชาสัมพันธ์งานที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาอย่างชัดเจน ควรมีการวางแผนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ไปยังหน่วยงาน องค์กร และประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง

จุฑาทิพย์ ทูลไธสง (2559) ได้ศึกษา สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ และ 2. เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานศูนย์เด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบล ในจังหวัดบุรีรัมย์ ตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็ก โดยจำแนกตามสภาพตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยเป็นครูผู้ดูแลเด็กและผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 276 คน ได้มาจากตารางกำหนดขนาดตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน และใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นอย่างมีสัดส่วน เครื่องมือการวิจัย เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น มี 3 ลักษณะ ได้แก่ แบบสำรวจรายการ แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพ

การดำเนินศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้เด็กเล็กโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาคารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมา คือ ด้านบุคลากรส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามสถานภาพตำแหน่ง ทั้งโดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน 4. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กเล็กเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ จำแนกตามรูปแบบการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 5. ครูผู้ดูแลเด็กเล็กและผู้ดูแลเด็กเล็กได้ให้ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์ที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รองลงมา คือ ควรจัดสรรงบประมาณในการสร้างพื้นที่สีเขียวหรือสนามเด็กเล่น พร้อมเครื่องเล่นและสนามที่เพียงพอกับจำนวนเด็ก และผู้บริหารควรจัดให้มีการกำกับดูแล นิเทศติดตามการดำเนินงานและตรวจสอบความรับผิดชอบของบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

วิไลรักษ์ วันนิจ (2559) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก : กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด วัดอุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ศึกษาแนวทางในการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3. พัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยคือ ครูผู้ดูแลเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง จำนวน 6 คน โดยใช้เครื่องมือวิจัยเป็นแบบบันทึกการประชุม แบบสัมภาษณ์ แบบสังเกต แบบประเมินแผนการจัดประสบการณ์และแบบนิเทศ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพื้นฐานและโดยวิธีพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง ตามกรอบมาตรฐานการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้ง 6 ด้าน โดยรวมในระดับปานกลาง เรียงลำดับที่ต้องการพัฒนามากที่สุดไปหาน้อยดังนี้ 1) มาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 2) มาตรฐานด้านบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) มาตรฐานด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย 4) มาตรฐานด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 5) มาตรฐานด้านบุคลากร 6) มาตรฐานด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนทุกภาคส่วน 2. แนวทางการพัฒนา

การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง โดยจัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง ด้วยกิจกรรมการประชุมเชิงปฏิบัติการและการนิเทศภายใน ผลการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้วยกิจกรรมทั้งสองครูผู้ดูแลเด็ก มีความรู้ความเข้าใจ และสามารถจัดทำแผนการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระดับปฐมวัยจัดกิจกรรมการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระดับปฐมวัยได้ดีขึ้น แต่ก็ยังมีบุคลากร จำนวน 1 คน คือ ครูผู้ดูแลเด็กที่ยังไม่สามารถจัดกิจกรรมการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการระดับปฐมวัยได้ จึงได้พัฒนาในวงรอบที่ 2 ผลการพัฒนา พบว่า บุคลากรดังกล่าวมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการจัดการประสบการณ์การเรียนรู้แบบบูรณาการและการจัดกิจกรรมระดับปฐมวัยได้โดยรวมในระดับดีมาก 3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด

วิภาวี เผ่าเพ็ง (2559) ได้ศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเพื่อศึกษาสภาพ เปรียบเทียบ และข้อเสนอแนะการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก/ครูผู้ดูแลเด็ก จำนวน 19 คน ผู้ปกครองเด็กปฐมวัย จำนวน 92 คน และตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 9 คน ผู้ให้ข้อมูลการสัมภาษณ์เชิงลึก รวมจำนวน 10 คน เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยรวมปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อสภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) อายุต่างกันมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ตำแหน่งแตกต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรดำเนินการให้มีมาตรฐานการจัดการศึกษาปฐมวัย เช่นเดียวกับสถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ๆ เพิ่มงบประมาณในการบริหารจัดการดำเนินงานให้เพียงพอ 2) ด้านบุคลากร ควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้ตระหนักถึงบทบาทหน้าที่และวิชาชีพ การบรรจุและแต่งตั้งให้บุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นข้าราชการ สำหรับผู้ที่มีคุณวุฒิถูกต้องตามที่กำหนด มีการพัฒนาศักยภาพการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบเหมาะสมกับความสามารถ 3) ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ควรจัดงบประมาณการซ่อมแซมบำรุงรักษาอาคารอย่างเพียงพอ เครื่องเล่นควรได้รับการซ่อมแซมบำรุงรักษาให้ดีอยู่เสมอ มีความแข็งแรง 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ควรมีหลักสูตรที่สามารถปรับให้มี

ความยืดหยุ่น ควรให้บุคลากรเข้ารับการศึกษาอบรมให้มีความรู้ในการบริหารงานวิชาการและ การจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มีการนิเทศงานอย่างสม่ำเสมอ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจาก ทุกภาคส่วน ควรมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์งาน เพื่อให้เห็นความสำคัญกับเด็กปฐมวัยและ กิจกรรมของศูนย์ฯ ควรให้มีการพบปะแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะอย่างสม่ำเสมอ 6) ด้านการ ส่งเสริมเครือข่ายและการพัฒนาเด็กปฐมวัย ควรมีการติดต่อประสานงานจัดกิจกรรมส่งเสริมเครือข่าย และการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีการสรุปรายงานผลให้หน่วยงานต้นสังกัดและแสวงหาเครือข่ายใหม่ ๆ

ลภัสตา นราพงษ์ (2560) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่ พึ่งประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ 2. เพื่อศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ กลุ่มตัวอย่าง มีจำนวน 494 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และแบบประเมิน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สภาพที่พึ่งประสงค์การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดชัยภูมิ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด 2. แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ มีแนวทางการพัฒนา 5 ด้าน คือ 1) ด้านการ บริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและ ความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร และ 5) ด้านการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ซึ่งทั้ง 5 ด้าน เน้นการเตรียมความพร้อมให้เด็กได้รับการพัฒนาทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ โดยบูรณาการผ่านการเล่น การทำกิจกรรมการเรียนรู้ 6 กิจกรรมหลัก (ในแต่ละวัน) เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิด พัฒนาการทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม สติปัญญา และอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

มลิวรรณ ภิรมย์รักษ์ (2561) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตาม มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. พัฒนาแนวทางการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด มหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างมีจำนวน 132 คน เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ และแบบสังเกต สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพปัจจุบันการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

(ค่าเฉลี่ย = 3.04) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.54) 2. แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดมหาสารคาม มีการดำเนินงานตามมาตรฐาน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 3. ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับ มากที่สุด

เพ็ญพรรณ บางอร (2562) ได้ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม และสร้างแนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน เป็นการวิจัยแบบผสาน วิธีเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม และการสนทนากลุ่มจากประชากร จำนวน 37 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ โดยใช้สถิติ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ข้อมูลเชิงคุณภาพวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปบรรยายแบบพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า 1. สภาพการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณ โดยเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งงานที่มีค่าเฉลี่ยของปัญหามากที่สุด คือ งานแผนและควบคุมภายใน มีค่าเฉลี่ย 3.32 รองลงมาคือ งานบัญชีค่าเฉลี่ย 3.22 และงานการเงิน ค่าเฉลี่ย 3.09 งานที่มีค่าเฉลี่ยของสภาพปัญหาอยู่ในระดับน้อย ได้แก่ งานสารสนเทศรองลงมา คือ งานพัสดุและสินทรัพย์ 2. แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสบเมยวิทยาคม อำเภอสบเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยใช้วงจรคุณภาพ PDCA แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ ขั้นการวางแผน (P) เป็นขั้นของการวางแผนร่วมกันทั้งกลุ่มงานเป็นหน้าที่หลักของงานแผนงานในการจัดทำเอกสาร การติดตาม และตรวจสอบ ขั้นการดำเนินงาน (D) เป็นการขอใช้งบประมาณที่ต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็ว ตรงตามความต้องการของผู้ใช้งาน เป็นหน้าที่หลักของงานการพัสดุและสินทรัพย์ งานการเงินและงานบัญชี ขั้นการตรวจสอบการดำเนินงาน (C) เป็นการตรวจสอบเอกสารหลักฐานทั้งการเงิน บัญชีพัสดุและสินทรัพย์ ทั้งจากผู้ตรวจสอบภายใน และภายนอก ขั้นปรับปรุงแก้ไข (A) เป็นการสรุปผลโครงการโดยระบุปัญหา วิธีการ ข้อเสนอและการบริหารความเสี่ยงต่าง ๆ เพื่อนำข้อมูลมาจัดทำเป็นแผนปฏิบัติการในปีงบประมาณถัดไป

อัญชลี หลักชัย (2562) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1. ศึกษาองค์ประกอบ การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี 2. ศึกษา

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็น ในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี ขนาดกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 248 คน ทำการ วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า

1. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี ความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.68 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากทุกภาคส่วน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาตามลำดับ

2. แนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดอุดรธานี ความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน มีค่าเท่ากับ 0.68 เรียงลำดับค่าเฉลี่ยสูงสุดจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ด้านบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของบุคลากร ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และสนับสนุนการพัฒนาเด็กปฐมวัยจากทุกภาคส่วน รองลงมาตามลำดับ

ศิริดาว โพธิ์สิงห์ (2562) ได้ศึกษา การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์ มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำหรับจังหวัดมหาสารคาม 2) พัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น ผลการวิจัยพบว่า ผลการพัฒนา แนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม ประกอบด้วย 6 องค์ประกอบ 35 ตัวชี้วัด 108 แนวทาง ผลการประเมิน ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม โดยผู้ทรงคุณวุฒิ พบว่า มีความเหมาะสม โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และมีความเป็นไปได้โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

จากการศึกษา งานวิจัยภายในประเทศที่เกี่ยวข้องทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและสรุปได้ว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีระบบการบริหารงานภายในแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) ด้านบุคลากร 3) ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

4) ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร 5) ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
 6) ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเน้นที่เด็กเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา
 การดำเนินงานจะต้องเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทาง
 การจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เด็กมีพัฒนาการที่สมวัย มีการเรียนรู้ตามช่วงวัย
 ทั้งด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านอารมณ์ ด้านสังคมและสติปัญญา การพัฒนากระบวนการดำเนินงาน
 ให้เกิดประสิทธิภาพนั้นสามารถนำทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารมาประยุกต์ใช้ร่วมกับการ
 การดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ เช่น การบริหารโดยยึด
 หลักธรรมาภิบาล การแก้ปัญหาด้วยกระบวนการเดมมิง (PDCA) เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

Sokovic, Pavletic และ Kern (2010) ได้ศึกษา การปรับปรุงประสิทธิภาพของ
 กระบวนการ PDCA, RADAR, DMAIC และ DFSS โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อแนะนำลักษณะเฉพาะของ
 วิธีการ PDCA, RADAR, DMAIC และ DFSS และความเป็นไปได้ในการนำวิธีการเหล่านี้มาปรับปรุง
 ผลผลิต กระบวนการ และการบริการในองค์กร วิธีการวิจัยนี้เป็นการศึกษาจุดเด่นและจุดด้อยของ
 วิธีการ โดยพิจารณาข้อมูลจากข้อมูลหลาย ๆ แหล่ง ผลการวิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ขององค์กร
 จะเป็นตัวกำหนดกระบวนการที่เหมาะสม โดยกระบวนการ PDCA เหมาะสมกับการแก้ไขปัญหา
 พื้นฐานและกระบวนการต่อเนื่อง กระบวนการ RADAR เหมาะกับการเตรียมโครงสร้าง การประเมิน
 และประสิทธิภาพองค์กร กระบวนการ DMAIC เป็นระบบพื้นฐานในการกำหนดกรอบงาน มุ่งเน้น
 ผลลัพธ์ และการจัดการกระบวนการ DFSS เหมาะสมกับการทำผลผลิตและการออกแบบ

Peter, Georgi, Bernd และ Yesim (2011) ได้ศึกษา อัตราการเกิดโรคกับอัตรา
 การเสียชีวิต โดยใช้วงจร PDCA เพื่อลดความล้มเหลวด้านกายวิภาคจากการผ่าตัดลำไส้ใหญ่
 โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อพิสูจน์ข้อเท็จจริงเรื่องความสัมพันธ์กันระหว่างอัตราการเกิดโรคและอัตรา
 การเสียชีวิต โดยการใช้วงจร PDCA (Plan = วางแผน, Do = ดำเนินการ, Check = ตรวจสอบ,
 Act = ปรับปรุง) สามารถแก้ไขอัตราการความล้มเหลวด้านกายวิภาคจากการผ่าตัดลำไส้ใหญ่
 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นผู้ป่วยที่ได้รับการผ่าตัดเกี่ยวกับโรคลำไส้ใหญ่ในแผนกศัลยกรรม
 จากคลินิกในเมืองฟรีดริชส์ฮาเฟิน ประเทศเยอรมันนี ที่ถูกบันทึกไว้ผลการวิจัยพบว่า อัตรา
 ความล้มเหลวด้านกายวิภาคของผู้ป่วยจากการผ่าตัดลำไส้ใหญ่ลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05
 แสดงให้เห็นว่ากระบวนการ PDCA สามารถพิจารณาใช้เพื่อแก้ปัญหาดังกล่าวได้

Realyvásquez, Arredondo-Soto, Carrillo-Gutiérrez และ Ravelo (2018)
 ได้ศึกษาการประยุกต์กระบวนการ PDCA เพื่อลดข้อบกพร่องหลายประการในกระบวนการเชื่อมแผง
 อิเล็กทรอนิกส์ของบริษัท โดยมีวัตถุประสงค์งานวิจัยเพื่อ ข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นระหว่างกระบวนการ
 เชื่อมอย่างน้อย 20% และเพิ่มกำลังการผลิต 20% ตามวิธีการใช้วงจร Plan-Do-Check-Act (PDCA)

วิธีการวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้แผนภูมิ Pareto และผังงานเป็นเครื่องมือสนับสนุน ผลการวิจัยพบว่า ข้อบกพร่องลดลง 65%, 79% และ 77% ในแบบจำลองผลิตภัณฑ์ที่วิเคราะห์สามกลุ่ม โดยสรุป วงจร PDCA ในแผนภูมิ Pareto เป็นกระบวนการที่เชื่อมโยงที่ช่วยลดจำนวนส่วนประกอบที่บกพร่องได้

Heru, Sawarni and Humiras (2018) ได้ศึกษา การประยุกต์แนวคิด Kaizen กับ PDCA 8 ขั้นตอน เพื่อลดในข้อบกพร่องของการประกอบส่วน : กรณีศึกษาเกี่ยวกับแบตเตอรี่รถยนต์ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อลดอัตราความบกพร่องที่เด่นชัดในกระบวนการประกอบส่วนด้วยวิธีไคเซ็นกับ (PDCA) 8 ขั้นตอน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ กลุ่มผู้ปฏิบัติงานทุกฝ่ายในบริษัท รวมทั้งผู้บริหาร และพนักงานเพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุด โดย 8 ขั้นตอน ของการประยุกต์กระบวนการไคเซ็นกับ (PDCA) คือ 1. การกำหนดหัวข้อ 2. การกำหนดเป้าหมาย 3. การวิเคราะห์สถานะปัจจุบันและการวิเคราะห์ที่ก่อให้เกิดปัญหา 4. การวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา 5. แผนการปรับปรุง 6. การดำเนินการปรับปรุง 7. ประเมินผลลัพธ์ 8. มาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า ก่อนที่จะเริ่มใช้กระบวนการประยุกต์ใช้กระบวนการ พหุอัตราความบกพร่องในกระบวนการผลิตแบตเตอรี่รถยนต์ จำนวน 2 ก้อน เป็น 47% ข้อบกพร่องประเภทที่ใหญ่ที่สุด คือ เศษแผ่นในกระบวนการประกอบ ส่วนที่มีอัตราส่วนถึง 2.45% หลังจากประยุกต์ใช้กระบวนการไคเซ็นกับ (PDCA) 8 ขั้นตอน ในช่วง 6 เดือน สามารถลดอัตราข้อบกพร่องลงเหลือ 1.52% อัตราความบกพร่องในกระบวนการผลิต แบตเตอรี่รถยนต์จำนวน 2 ก้อน ลดลงเหลือ 38% ดังนั้น กระบวนการไคเซ็นและ (PDCA) มีส่วนช่วยลดอัตราความบกพร่องในกระบวนการประกอบส่วนได้ดี

Dina และคณะ (2018) ได้ศึกษา การนำแบบจำลอง (PDCA-cycle) ไปปรับปรุง ในห้องปฏิบัติการผลิตภัณฑ์นม โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อระบุและวิเคราะห์ปัญหาการปนเปื้อนที่เกิดขึ้น ในขั้นตอนก่อนการวิเคราะห์ของตัวอย่างนม (UHT) ที่มีอุณหภูมิสูงพิเศษ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ คือ นม (UHT) ผลการวิจัยพบว่า จำนวนตัวอย่างนมยูเอชทีที่ปนเปื้อนลดลงจากเดิม 368 กล่อง เป็น 85 กล่อง นอกจากนี้ ดัชนีความสามารถ (CP) เพิ่มขึ้นจาก 0.52 เป็น 1.07 การลดจำนวนตัวอย่าง นมที่ปนเปื้อนและการเพิ่มขึ้นของ CP เหล่านี้ทำให้เห็นว่าแบบจำลอง (PDCA-cycle) สามารถลด ปัญหาการปนเปื้อนของนม (UHT) ที่มีอุณหภูมิสูงพิเศษได้

จากการศึกษาวิจัยต่างประเทศที่เกี่ยวข้อง ทำให้ผู้วิจัยเข้าใจและสรุปได้ว่า กระบวนการ PDCA นั้นสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหา และพัฒนาอย่างต่อเนื่องได้ ในหลาย ๆ ด้าน ทั้งด้านการแพทย์ ด้านอุตสาหกรรมแบตเตอรี่ ด้านอุตสาหกรรมนม โดยประสิทธิภาพ ในการแก้ไขปัญหาที่ขึ้นอยู่กับรูปแบบของปัญหาและกระบวนการดำเนินงาน

กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

ผู้วิจัยใช้กรอบแนวคิดที่ได้จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการตามมาตรฐาน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและเอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่

1. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (2559)
2. Deming (2004), Hitoshi (1995), Tozava (2000)
3. จังหวัดนครราชสีมา (2564), สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา (2561), สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2553)
4. Everard and Geoffery (1990), สุนันทา เลาหันันท์ (2541) และมารุต พัฒนาผล (2546) ได้กรอบเนื้อหาที่จะใช้ในการวิจัย ครั้งนี้ 4 ด้าน ปรากฏดังภาพประกอบ 4

ภาพประกอบ 4 กรอบแนวคิดที่ใช้ในงานวิจัย

บทที่ 3

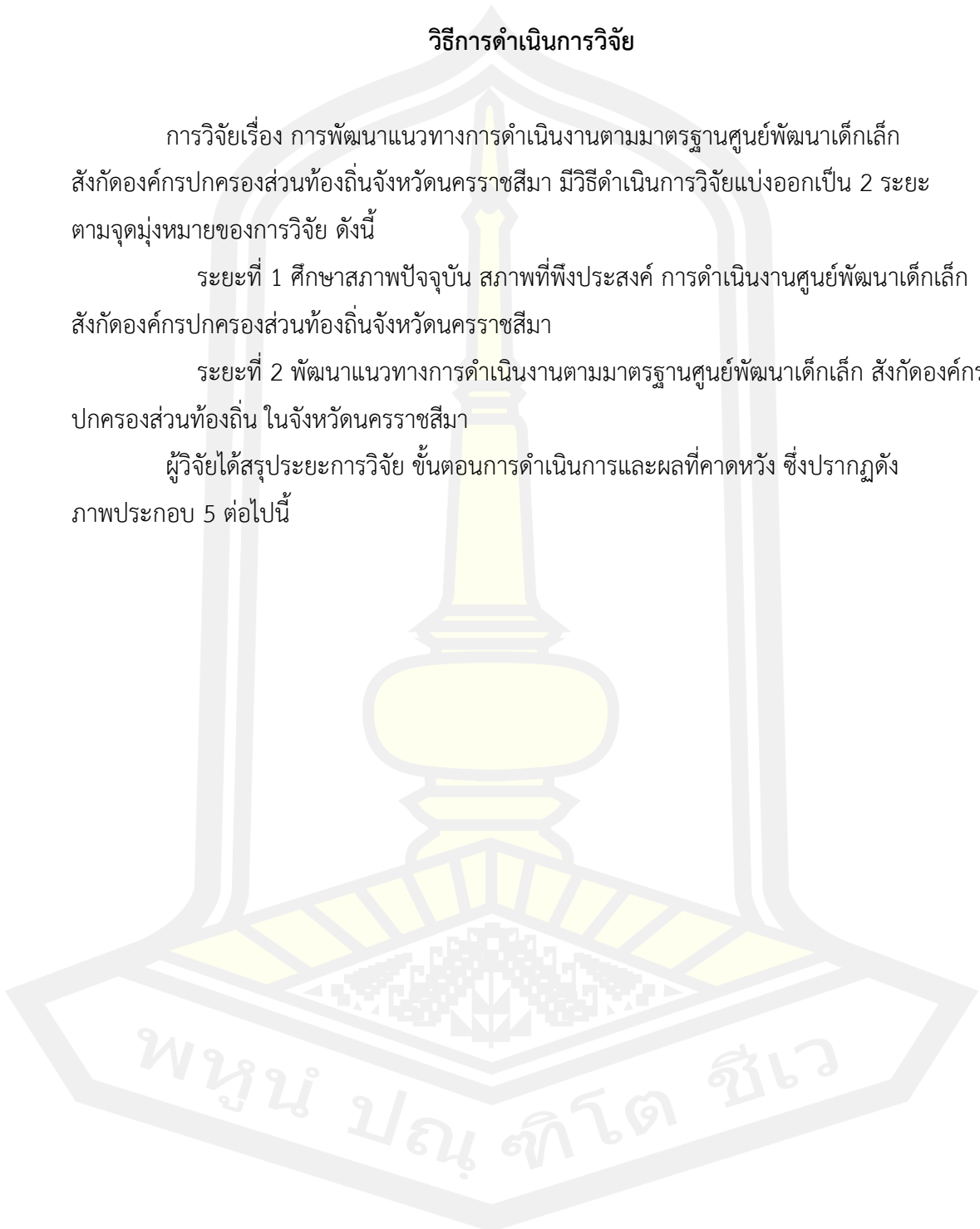
วิธีการดำเนินการวิจัย

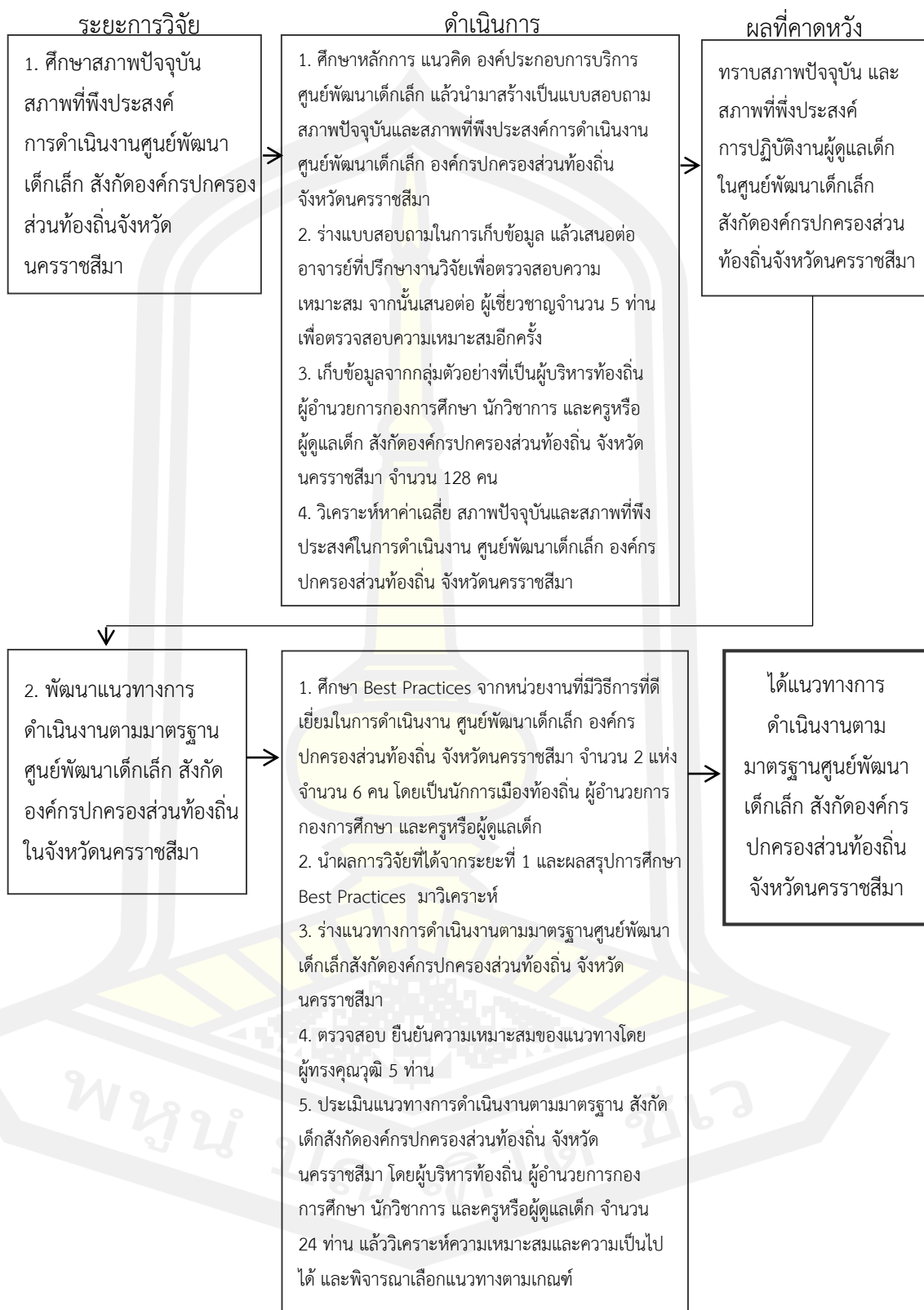
การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มีวิธีดำเนินการวิจัยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ ตามจุดมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้สรุประยะการวิจัย ขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวัง ซึ่งปรากฏดังภาพประกอบ 5 ต่อไปนี้

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการดำเนินการและผลที่คาดหวัง

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยดำเนินการเพื่อศึกษาข้อมูล จากตำรา เอกสาร แหล่งข้อมูลความรู้ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แล้วจึงดำเนินการต่อตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 สร้างแบบสอบถาม สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยแบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ ตำแหน่งงานปัจจุบัน วุฒิการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ทำงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะเป็นข้อคำถามแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 เป็นส่วนเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ที่แสดงถึงการความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์ ได้แก่

5 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมากที่สุด

4 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับมาก

3 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับปานกลาง

2 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อย

1 หมายถึง มีความคิดเห็นต่อสภาพปัจจุบัน/สภาพที่พึงประสงค์
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบ ทบทวนและปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของทุกด้าน และแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้แบบสอบถามสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

1.2 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถาม

(Index of Congruence, IOC) โดยพิจารณาข้อความที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป โดยใช้เกณฑ์ดังนี้

- +1 เมื่อมั่นใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน
- 0 เมื่อไม่มั่นใจว่าข้อความนั้นมีความสอดคล้องกับมาตรฐาน
- 1 เมื่อมั่นใจว่าข้อความนั้นไม่มีความสอดคล้องกับมาตรฐาน

ทำการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ

5 ท่าน ประกอบด้วย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.สุธรรม ธรรมทัศนานนท์ วุฒิกการศึกษา ปรัชญา ศึกษาศาสตร์ (ปร.ด.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา จากมหาวิทยาลัยบูรพา ตำแหน่ง อาจารย์ประจำ ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

2. นางอุไร เพ็ชรสุข วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

3. นางสาวพัลลี โพนนอก วุฒิกการศึกษา ศึกษาศาสตร์มหาบัณฑิต (ศษ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลนางรำ อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา

4. นางศุภลักษณ์ วันนาพ้อ วุฒิกการศึกษา ครุศาสตร์มหาบัณฑิต (คศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษาเทศบาลตำบลเสลภูมิ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5. นางฐานมณู พาลารัตน์ วุฒิกการศึกษาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักบริหารงานการศึกษา (หัวหน้าฝ่ายบริหารการศึกษา)

1.3 นำแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ไปใช้เก็บข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแล เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยวิธีการ รวกรอกผ่านระบบ Google form

1.4 นำข้อมูลแบบสอบถามที่ได้ จากระบบ Google form ทั้งหมดมาตรวจสอบ ความสมบูรณ์ของการตอบ จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป

เพื่อวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ของ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ด้านการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นครราชสีมา เขต 7) จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 22 แห่ง จำแนกเป็น อำเภอประทาย อำเภอโนนแดง อำเภอเมืองยาง จำนวน 14, 4 และ 4 ตามลำดับ ประกอบด้วย ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 44 คน ผู้อำนวยการกอง การศึกษา จำนวน 22 คน นักวิชาการศึกษา 22 คน ครูและผู้ดูแลเด็ก 96 คน รวมทั้งสิ้น 184 คน (สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา, 2563) ปรากฏดังตาราง 2

ตาราง 2 ประชากรทั้งหมดในงานวิจัย

ที่	อำเภอ	ชื่อ อปท.	ผู้บริหาร ท้องถิ่น	ผู้อำนวยการ กองศึกษา	นักวิชาการ ศึกษา	ครู/ ผู้ดูแลเด็ก	รวม
1	ประทาย	อบต.หนองค่าย	2	1	1	2	6
2	ประทาย	อบต.ดอนมัน	2	1	1	4	8
3	ประทาย	อบต.กระทุ่มราย	2	1	1	10	14
4	ประทาย	อบต.วังไม้แดง	2	1	1	4	8
5	ประทาย	อบต.ตลาดไทร	2	1	1	8	12
6	ประทาย	อบต.โนนเพ็ด	2	1	1	6	10
7	ประทาย	อบต.หันหวายทราย	2	1	1	6	10
8	ประทาย	อบต.โคกกลาง	2	1	1	4	8
9	ประทาย	อบต.หนองค่าย	2	1	1	2	6
10	ประทาย	อบต.นางรำ	2	1	1	4	8
11	ประทาย	อบต.หนองพลวง	2	1	1	4	8
12	ประทาย	อบต.ทุ่งสว่าง	2	1	1	2	6
13	ประทาย	อบต.ประทาย	2	1	1	2	6
14	ประทาย	อบต.เมืองโดน	2	1	1	2	6

ตาราง 2 (ต่อ)

ที่	อำเภอ	ชื่อ อบต.	ผู้บริหาร ท้องถิ่น	ผู้อำนวยการ กองศึกษา	นักวิชาการ ศึกษา	ครู/ ผู้ดูแลเด็ก	รวม
15	โนนแดง	อบต.สัมพะเนียง	2	1	1	6	10
16	โนนแดง	อบต.ดอนยาวใหญ่	2	1	1	4	8
17	โนนแดง	อบต.โนนคาเถร	2	1	1	4	8
18	โนนแดง	อบต.โนนแดง	2	1	1	2	6
19	เมืองยาง	อบต.โนนอุดม	2	1	1	2	6
20	เมืองยาง	อบต.กระเบื้องนอก	2	1	1	8	12
21	เมืองยาง	อบต.สะพานปลาเค้า	2	1	1	6	10
22	เมืองยาง	อบต.โนนอุดม	2	1	1	4	8
รวม			44	22	22	96	184

2.2 กลุ่มตัวอย่างใช้ในการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ด้าน การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการ กองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครู และผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (นครราชสีมา เขต 7) จากหน่วยงาน อบต. (องค์การบริหารส่วนตำบล) จำนวน 15 แห่ง โดยการเทียบจำนวน ประชากรทั้งหมดกับตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie และ Morgan และใช้เทคนิค การสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling Technique) ได้กลุ่มตัวอย่าง ปรากฏดังตาราง 3

พหุ ประถมศึกษา

ตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ที่	อำเภอ	ขนาดประชากร					ขนาดตัวอย่าง				
		ผู้บริหาร ท้องถิ่น	ผู้อำนวยการ กองศึกษา	นักวิชาการ ศึกษา	ครู/ ผู้ดูแล เด็ก	รวม	ผู้บริหาร ท้องถิ่น	ผู้อำนวยการ กองศึกษา	นักวิชาการ ศึกษา	ครู/ ผู้ดูแล เด็ก	รวม
1	ประทาย	28	14	14	60	116	20	10	10	42	82
2	โนนแดง	8	4	4	16	32	4	2	2	10	18
3	เมืองยาง	8	4	4	20	36	6	3	3	16	28
	รวม	44	22	22	96	184	30	15	15	68	128

จากตาราง 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา การวิจัย จำนวน 128 คน จำแนกเป็น ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 30, 15, 15 และ 68 คน ตามลำดับ รวมทั้งหมด 128 คน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามซึ่งถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) เป็นข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับ สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตอนที่ 2 เป็นส่วนเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา แบบมาตราส่วน ประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนการสร้างและหาคุณภาพ ดังนี้

4.1 ศึกษาหลักการ และวิธีการสร้างแบบสอบถาม

4.2 นำองค์ประกอบและตัวชี้วัดการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่ได้จากการศึกษาระยะที่ 1 มาใช้ร่างเป็นประเด็นคำถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของ การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง เชิงเนื้อหา โดยผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน

4.3 นำแบบสอบถามที่ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความสอดคล้องมาวิเคราะห์ โดยใช้เทคนิค IOC แยกพิจารณาค่าความสอดคล้องออกเป็นสองส่วน คือ ส่วนของประเด็นคำถาม สภาปัจจุบัน และส่วนของประเด็นคำถามสภาพที่พึงประสงค์ โดยพิจารณาคัดเลือกเฉพาะข้อคำถาม ที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป

4.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์

4.5 นำแบบสอบถามที่ผ่านการพิจารณาจากอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์แล้ว ไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครู หรือผู้สอนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

4.6 นำแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อตามวิธี Item-Total Correlations คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าระหว่าง 0.20 - 1.00 ไปใช้ และนำมาหาค่าความเชื่อมั่นของ เครื่องมือ (Reliability) ตามวิธีของ Cronbach ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามที่นำไปใช้ได้ คือ ตั้งแต่ 0.80 ขึ้นไป

4.7 จัดพิมพ์แบบสอบถามผ่าน Google form และนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับ กลุ่มตัวอย่าง

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ผู้วิจัยดำเนินการขอหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจาก คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงผู้บริหารท้องถิ่นและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อดำเนินการเก็บข้อมูล พร้อมระบุ นัดหมายเพื่อเปิดรับการตอบแบบสอบถามผ่าน Google form ภายใน 2 สัปดาห์

5.2 เมื่อได้ข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างแล้ว ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของ การตอบแบบสอบถาม แล้วนำไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัจจุบัน สภาพที่ พึงประสงค์ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัด นครราชสีมา

6.1 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 1 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะข้อมูลประเภท แบบตรวจสอบรายการ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบน มาตรฐาน (S.D.)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 2 ที่มีลักษณะประเภทมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

โดยเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับปฏิบัติการ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติการ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติการ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติการ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับปฏิบัติการ น้อยที่สุด

6.3 นำผลวิเคราะห์จากตอนที่ 2 มาวิเคราะห์หาค่าดัชนีความต้องการจำเป็น และจัดลำดับความต้องการ (Modified Priority Needs Index : PNI modified)

6.4 วิเคราะห์ข้อมูลตอนที่ 3 ของแบบสอบถามที่มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม ปลายเปิดโดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ระยะที่ 2 พัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยนำผลแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้จากระยะที่ 1 มาวิเคราะห์และสรุปผลจากนั้นดำเนินการติดตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ขั้นตอนการดำเนินการ

1.1 การศึกษาบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ในสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) จำนวน 6 คน ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เกี่ยวกับการพัฒนา จำนวน 2 สถานศึกษา เป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา และครูหรือผู้ดูแลเด็ก จากนั้นสรุปผลโดยสถานศึกษาที่มีวิธีปฏิบัติที่ดีเยี่ยม (Best Practices) ต้องมีเกณฑ์ ดังนี้

1.1.1 เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีผลการประเมินและได้รับรางวัลมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กคุณภาพ ระดับดีเยี่ยม

1.1.2 เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ได้รับรางวัลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กดีเด่น

1.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา และการผลสรุปจากการศึกษา (Best Practices) มาใช้เป็นแนวทางในจัดทำร่างพัฒนาแนวทาง

การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา เสนอต่ออาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบและให้คำแนะนำแล้วทำการปรับปรุงแก้ไข

1.3 นำร่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ได้แก้ไขปรับปรุงตามคำแนะนำของอาจารย์ควบคุมวิทยานิพนธ์ เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมและยืนยันความเป็นไปได้

1.4 ปรับปรุงแก้ไขร่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิ

1.5 นำร่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปประเมินโดยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 24 คน

1.6 นำผลที่ได้จากการประเมินโดยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มาวิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แล้วสรุปผล

2. กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ ผู้บริหารได้มาโดยคัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 5 ท่าน ที่มีคุณสมบัติครบตามเกณฑ์ของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนี้

2.1 คุณวุฒิระดับปริญญาโทขึ้นไป สาขาทางด้านการบริหารการศึกษา มีตำแหน่งทางวิชาการระดับชำนาญการพิเศษขึ้นไป มีประสบการณ์ด้านการบริหาร และเป็นที่ยอมรับในวงการศึกษาซึ่งการบริหารการศึกษา

2.2 เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษาหรือผู้บริหารหน่วยงานหน่วยงานการศึกษา ผู้อำนวยการสถานศึกษา ศึกษานิเทศก์และครูผู้สอน ที่มีประสบการณ์ในด้านการบริหารสถานศึกษา เป็นวิทยากรให้กับหน่วยงานของรัฐในด้านการบริหารการศึกษา หรือเป็นอาจารย์ที่สอนในมหาวิทยาลัยในด้านการบริหารการศึกษา ไม่น้อยกว่า 5 ปี

ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งให้คำแนะนำเสนอแนะเพื่อความสำเร็จของระบบและทำหน้าที่ประเมินระบบการดำเนินงาน จำนวน 5 ท่าน ได้แก่

1. นายศุภมิต คนไว วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลนาเมือง อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

2. นางสาวกิริติ สุวรรณโน วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา สังกัดเทศบาลตำบลพรสวรรค์ อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

3. นางพรสวรรค์ ศิริเดชรัตนกุล วุฒิการศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลภูเงิน อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

4. นางสาวปรารงค์นุช อ่อนสีแดง วุฒิการศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี ปัจจุบันดำรงตำแหน่งครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดมงคลชัยาราม บ้านโพธิ์ชัน สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลนางาม อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด

5. นางอรัญญา โพนนอก วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชา การบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต ปัจจุบันดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลตลาดไพร อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 ข้อมูลในการสัมภาษณ์

3.2 แบบประเมินแนวทาง

เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินแนวพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา คือ แบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ของแนวทาง ซึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

4.1 การสร้างแบบประเมินพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา เป็นแบบประเมินความเหมาะสม ความเป็นไปได้ และประโยชน์ มีขั้นตอนดังนี้

4.1.1 ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับแบบการประเมินและแนวทางการประเมิน

4.1.2 สร้างแบบประเมิน โดยเขียนข้อคำถามให้ครอบคลุมองค์ประกอบและตัวชี้วัด ซึ่งเป็นแบบประเมินชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

4.1.3 นำแบบประเมินแนวทางที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน ในการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา

(Content Validity) และหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence : IOC)

ที่มีค่าความสอดคล้องตั้งแต่ 0.60 ขึ้นไป และปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์จำนวน 60 ข้อ

4.1.4 นำแบบประเมินแนวทางมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้เชี่ยวชาญ แล้วนำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบอีกครั้งก่อนนำไปจัดพิมพ์เป็นแบบประเมินแนวทางฉบับสมบูรณ์

5. การเก็บรวบรวมข้อมูล

5.1 ขอนหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อใช้ในการทำวิทยานิพนธ์จากคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

5.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลไปติดต่อประสานงานกับผู้ให้ข้อมูล เพื่อกำหนดวัน-เวลาในการเข้าสัมภาษณ์ โดยส่งแบบสัมภาษณ์ไปให้ผู้ให้ข้อมูลทำความเข้าใจจุดประสงค์ของการสัมภาษณ์ล่วงหน้าเป็นเวลา 5 วัน จากนั้นผู้วิจัยจึงไปทำการสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการประเมินแนวทางของร่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นข้อมูลแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยการหาค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน หาระดับความเหมาะสม และความเป็นไปได้ โดยหากมีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ 3.51 ขึ้นไป แสดงว่าผู้ทรงคุณวุฒิมีความเห็นชอบในคุณภาพของร่างพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้เกณฑ์ ในการให้คะแนนและแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังต่อไปนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

5 หมายถึง ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มากที่สุด

4 หมายถึง ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ มาก

3 หมายถึง ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ปานกลาง

2 หมายถึง ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ น้อย

1 หมายถึง ระดับความเหมาะสมและความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับความเหมาะสม ความเป็นไปได้ น้อยที่สุด

7. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

7.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

7.1.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของคุณลักษณะที่ต้องการวัดและการระบุทิศทางของ แบบวัด (Index of Congruence : IOC) โดยใช้สูตร ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องของข้อความถามกับนิยามศัพท์
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

7.1.2 วิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach โดยใช้สูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } \alpha = \frac{K}{K-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\}$$

เมื่อ α แทน ค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือ
 $\sum S_i^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของคะแนนรวม

7.2 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

7.2.1 ร้อยละ (Percentage) โดยคำนวณจากสูตร (บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 f แทน ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

7.2.2 ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) โดยคำนวณจากสูตร
(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร } \bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ \bar{X} แทน ค่าเฉลี่ยตัวอย่าง
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
 N แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

7.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Sample Standard Deviation)
(บุญชม ศรีสะอาด, 2556)

$$\text{สูตร S.D.} = \sqrt{\frac{N\sum x^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 X แทน คะแนนแต่ละตัว
 N แทน จำนวนคะแนนในกลุ่ม
 \sum แทน ผลรวม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับหัวข้อ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลความหมายของผลการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดสัญลักษณ์แทนความหมายต่าง ๆ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	แทน	จำนวนคนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง
D (Degree of Success)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพปัจจุบัน
I (Important)	แทน	ค่าเฉลี่ยสภาพที่พึงประสงค์
$PNI_{modified}$	แทน	ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเป็น 2 ระยะ ตามลำดับดังนี้

ระยะที่ 1 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สามารถจำแนกผลการศึกษาได้ 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ของการดำเนินงานตาม
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ระยะที่ 2 ร่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สามารถจำแนกผลการศึกษาได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best-Practice)
ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ตอนที่ 2 ร่างการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 3 ตรวจสอบ ยืนยัน ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยการอ้างอิงจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ

ตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อนำมาเป็นองค์ประกอบของ
การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนครราชสีมา โดยอิงจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น (2559) ดังนี้

จากผลการศึกษาวิเคราะห์แนวคิด ทฤษฎี จากเอกสาร ตำรา และงานวิจัย
ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มาตรฐานการดำเนินงานตาม
มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีทั้งหมด 6 ด้าน ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

จากนั้นนำมามาตรฐานแต่ละด้านมาวิเคราะห์ แล้วสังเคราะห์แบบสอบถาม

สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 จากการรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ผลการศึกษาสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มีดังต่อไปนี้

ผลการวิเคราะห์ สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามออนไลน์ มีการตอบกลับ จำนวน 88 คน จากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 128 คน แบ่งเป็นผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 10 คน นักวิชาการศึกษา จำนวน 12 คน และครูหรือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75
ปรากฏดังตาราง 4

ตาราง 4 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	ประเภทข้อมูล	จำนวน (n = 88)	
		จำนวน	ร้อยละ
1	เพศ		
	1.1 ชาย	29	32.95
	1.2 หญิง	59	67.05
2	วุฒิการศึกษาสูงสุด		
	2.1 ปริญญาตรี	52	59.09
	2.2 ปริญญาโท	34	38.64
	2.3 ปริญญาเอก	2	2.27

ตาราง 4 (ต่อ)

ข้อ	ประเภทข้อมูล	จำนวน (n = 88)	
		จำนวน	ร้อยละ
3	ตำแหน่งปัจจุบัน		
	3.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	19	21.59
	3.2 ผู้อำนวยการกองการศึกษา	10	11.36
	3.3 นักวิชาการศึกษา	12	13.64
	3.4 ครูหรือผู้ดูแลเด็ก	47	53.41
4	ประสบการณ์ทำงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
	4.1 1 – 4 ปี	32	36.36
	4.2 5 – 9 ปี	3	3.41
	4.3 10 – 15 ปี	27	30.68
	4.4 มากกว่า 15 ปี	26	29.55

ตาราง 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการเก็บข้อมูล จากแบบสอบถามออนไลน์ จำนวนทั้งหมด 128 คน มีการตอบกลับมา จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 68.75

จำแนกตามเพศ พบว่า เป็นเพศชาย จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 32.95 และเพศหญิง จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 67.05

จำแนกตามวุฒิการศึกษาสูงสุด พบว่า มีวุฒิปริญญาตรี จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 59.09 วุฒิปริญญาโท จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 38.64 และวุฒิปริญญาเอก จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.27

จำแนกตามตำแหน่งงานปัจจุบัน พบว่า เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 19 คน คิดเป็นร้อยละ 21.59 เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองการศึกษา จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 11.36 เป็นผู้ดำรงตำแหน่ง นักวิชาการศึกษา จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64 และผู้ดำรงตำแหน่ง ครูหรือผู้ดูแลเด็ก จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 53.41

จำแนกตามประสบการณ์ทำงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า ผู้มีประสบการณ์ทำงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระหว่าง 1 – 4 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 ระหว่าง 5 – 9 ปี จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.41 ระหว่าง 10 – 15 ปี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 30.68 และมากกว่า 15 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 29.55

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมของ
การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนครราชสีมา

มาตรฐาน	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.72 (1.01)	มาก	4.64 (0.46)	มากที่สุด	0.25	6
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร	3.69 (1.16)	มาก	4.65 (0.47)	มากที่สุด	0.27	4
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	3.58 (1.15)	มาก	4.76 (0.46)	มากที่สุด	0.30	1
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัด กิจกรรมตามหลักสูตร	3.77 (1.16)	มาก	4.63 (0.48)	มากที่สุด	0.29	2
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและ การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	3.65 (1.12)	มาก	4.69 (0.58)	มากที่สุด	0.28	3
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่าย การพัฒนาเด็กปฐมวัย	3.59 (1.17)	มาก	4.67 (0.42)	มากที่สุด	0.26	5
เฉลี่ย	3.67 (1.11)	มาก	4.67 (0.46)	มากที่สุด	0.27	

จากตาราง 5 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.67,
S.D. = 1.11) และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหาร
จัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและ
การสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและ
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์
โดยรวมของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67 , S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณา
ค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายมาตรฐาน พบว่า ด้านที่ 3

มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด
และด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1.1 การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น และมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษา จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย	3.31 (0.57)	ปานกลาง	4.53 (0.50)	มากที่สุด	0.37	2
1.2 นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐาน การศึกษาเด็กปฐมวัย	3.68 (0.85)	มาก	4.70 (0.46)	มากที่สุด	0.28	6
1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้ง คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนครูหรือผู้ดูแลเด็ก	3.65 (1.08)	มาก	4.52 (0.50)	มากที่สุด	0.23	10
1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมประชุมวางแผน จัดทำแผนพัฒนา การศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนประจำปีงบประมาณ แผนประจำปี การศึกษาเป็นประจำอย่างน้อยปีการศึกษา ละ 1 ครั้ง	3.66 (0.98)	มาก	4.58 (0.50)	มากที่สุด	0.24	9

ตาราง 6 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1.5 การอุดหนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สอดคล้องกับแผนที่จัดตั้งไว้ และเพียงพอต่อการดำเนินโครงการและกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแผนประจำปีนั้นๆ	3.83 (1.04)	มาก	4.84 (0.33)	มากที่สุด	0.25	8
1.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2551	4.03 (0.78)	มาก	4.88 (0.33)	มากที่สุด	0.21	12
1.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด	4.08 (1.13)	มาก	4.86 (0.38)	มากที่สุด	0.18	14
1.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการจัดหาอาหารกลางวัน ตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด	3.55 (0.96)	มาก	4.53 (0.50)	มากที่สุด	0.29	5
1.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำและรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) เป็นประจำทุกปี	3.91 (1.13)	มาก	4.52 (0.50)	มากที่สุด	0.16	15
1.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการประกันคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัดและมีการติดตามผล	3.84 (1.19)	มาก	4.73 (0.45)	มากที่สุด	0.22	11

ตาราง 6 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
1.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการประกันคุณภาพภายนอกโดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่าง 5 ปี ต่อ 1 ครั้ง	3.70 (1.06)	มาก	4.69 (0.46)	มากที่สุด	0.27	6
1.12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดจัดชั้นเรียนออกเป็นห้อง และแต่ละห้องมีนักเรียนไม่เกินห้องละ 20 คน	3.68 (1.09)	มาก	4.68 (0.47)	มากที่สุด	0.26	7
1.13 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างสนามเด็กเล็กสร้างปัญญา ตามโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทยผ่านการเล่นของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น	3.49 (0.90)	ปานกลาง	4.56 (0.50)	มากที่สุด	0.32	3
1.14 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายนอกสถานศึกษาเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย	3.90 (1.14)	มาก	4.52 (0.50)	มากที่สุด	0.15	16
1.15 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบรรจุโครงการและความต้องการวัสดุ ครุภัณฑ์ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำ ข้อบัญญัติประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในปีงบประมาณต่อไป	3.77 (1.05)	มาก	4.50 (0.50)	มาก	0.19	13
1.16 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ ประจำปีเพื่อให้มีสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ	3.66 (1.16)	มาก	4.72 (0.45)	มากที่สุด	0.30	4
1.17 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานเพื่อความเร็ว ในการเบิกจ่ายงบประมาณ และการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.42 (1.05)	ปานกลาง	4.76 (0.43)	มากที่สุด	0.39	1
เฉลี่ย	3.72 (1.01)	มาก	4.65 (0.46)	มากที่สุด	0.25	

จากตาราง 6 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.72, S.D. = 1.01) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.65, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับ ความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายชื่อพบว่า ข้อที่ 1.17 องค์การบริหารส่วน ตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วในการเบิกจ่าย งบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด และ ข้อที่ 1.14 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบท การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ในการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร						
2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเสนอแผน อัตรากำลัง ให้เหมาะสมตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาของกรมส่งเสริม การปกครองส่วนท้องถิ่น	3.77 (1.25)	มาก	4.68 (0.47)	มากที่สุด	0.25	4
2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีกระบวนการสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการครู ด้วยความโปร่งใส ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง	3.33 (1.03)	ปานกลาง	4.63 (0.49)	มากที่สุด	0.39	2
2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์ รับสมัครคัดเลือก บุคลากรสนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่ หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/ บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ	3.34 (1.10)	ปานกลาง	4.68 (0.47)	มากที่สุด	0.40	1

ตาราง 7 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร						
2.4 พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคุณวุฒิเป็นไปตามมาตรฐานงานบริหารงานบุคคล	3.82 (1.19)	มาก	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.24	5
2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราส่วนเด็กปฐมวัยต่อครู เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก ในอัตรา 10 : 1 คน	4.01 (1.17)	มาก	4.66 (0.48)	มากที่สุด	0.16	8
2.6 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการส่งเสริมให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งต่อคน	3.42 (1.22)	ปานกลาง	4.55 (0.50)	มากที่สุด	0.33	3
2.7 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการจัดทำบันทึกข้อตกลง การปฏิบัติงานระหว่าง ผู้ประเมินและผู้รับการประเมิน ปีละ 2 รอบ	4.00 (1.17)	มาก	4.75 (0.44)	มากที่สุด	0.19	6
2.8 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการนิเทศติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปี ของครูหรือผู้ดูแลเด็ก	3.84 (1.16)	มาก	4.55 (0.50)	มากที่สุด	0.18	7
เฉลี่ย	3.69 (1.16)	มาก	4.65 (0.47)	มากที่สุด	0.26	

จากตาราง 7 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.69, S.D. = 1.16) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.65, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ 2.3 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือกบุคลากรสนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ มีความต้องการ

จำเป็นมากที่สุด และข้อที่ 2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราส่วนเด็กปฐมวัยต่อครู เป็นไปตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็ก ในอัตรา 10 : 1 คน มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการ ดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัด นครราชสีมา ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีความเหมาะสมอากาศถ่ายเทได้สะดวก ปราศจากมลพิษ มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น	3.66 (1.26)	มาก	4.75 (0.44)	มากที่สุด	0.31	3
3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารมีมั่นคง ความแข็งแรง คงทน ปลอดภัย	3.75 (1.14)	มาก	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.26	5
3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพียงพอต่อเด็กปฐมวัย (อัตราส่วน เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน)	4.03 (1.14)	มาก	4.80 (0.401)	มากที่สุด	0.19	10
3.4 สื่อและอุปกรณ์เครื่องเล่นภายใน ศูนย์พัฒนาเด็ก มีมาตรฐานและความปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน	3.83 (0.93)	มาก	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.24	7
3.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งพื้นและล้างมือ ฯลฯ	3.56 (1.15)	มาก	4.86 (0.35)	มากที่สุด	0.38	1
3.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสุขภัณฑ์ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยอย่างเพียงพอและเหมาะสมตามวัย	3.75 (1.22)	มาก	4.67 (0.47)	มากที่สุด	0.25	6

ตาราง 8 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย						
3.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน ครู และผู้ใช้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.41 (1.07)	ปานกลาง	4.66 (0.48)	มากที่สุด	0.37	2
3.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย เช่น กถ้องวงจรปิด ถังดับเพลิง อื่นๆ	3.82 (1.32)	มาก	4.88 (0.33)	มากที่สุด	0.28	4
3.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉิน ไว้สำหรับกรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน	3.85 (1.18)	มาก	4.63 (0.49)	มากที่สุด	0.20	9
3.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาน้ำสะอาด สำหรับดื่มและบริโภคอย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ	3.98 (1.16)	มาก	4.81 (0.40)	มากที่สุด	0.21	8
เฉลี่ย	3.58 (1.15)	มาก	4.76 (0.46)	มากที่สุด	0.30	

จากตาราง 8 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.58, S.D. = 1.16) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.76, S.D. = 0.46) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายข้อ พบว่า ข้อ 3.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งฟันและล้างมือ ฯลฯ มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด และข้อที่ 3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่จัดประสบการณ์เรียนรู้เพียงพอต่อเด็กปฐมวัย (อัตราส่วน เฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน) มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร						
4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.95 (1.21)	มาก	4.73 (0.45)	มากที่สุด	0.21	11
4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา	3.31 (1.26)	ปานกลาง	4.67 (0.47)	มากที่สุด	0.41	1
4.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการประเมินตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษาอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง	3.26 (1.02)	ปานกลาง	4.57 (0.50)	มากที่สุด	0.40	2
4.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการ	3.65 (1.23)	มาก	4.68 (0.47)	มากที่สุด	0.28	8
4.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ	3.48 (1.02)	ปานกลาง	4.58 (0.50)	มากที่สุด	0.32	4
4.6 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือแผนจัดประสบการณ์ประจำปีการศึกษา	3.61 (1.12)	มาก	4.73 (0.45)	มากที่สุด	0.31	5
4.7 ครูหรือผู้ดูแลเด็ก มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และเสนออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ก่อนจัดการเรียนการสอน	3.67 (1.19)	มาก	4.63 (0.49)	มากที่สุด	0.27	9

ตาราง 9 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร						
4.8 ครูผู้ดูแลเด็ก มีการผลิตสื่อการสอน สอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.49 (1.15)	ปานกลาง	4.66 (0.48)	มากที่สุด	0.34	3
4.9 ครูผู้ดูแลเด็กมีการใช้สื่อการสอนจากของจริง มีความหลากหลาย ทั้งจากธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ	3.67 (1.30)	มาก	4.63 (0.49)	มากที่สุด	0.26	10
4.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา	3.48 (0.93)	ปานกลาง	4.53 (0.50)	มากที่สุด	0.30	6
4.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดห้องเรียนแบบบูรณาการผ่านมุมต่างๆ เช่น มุมหนังสือ, มุมเกมการศึกษา ฯลฯ	3.84 (1.17)	มาก	4.59 (0.49)	มากที่สุด	0.20	12
4.12 เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามช่วงวัยของเด็ก	3.59 (1.12)	มาก	4.60 (0.49)	มากที่สุด	0.29	7
เฉลี่ย	3.77 (1.16)	มาก	4.63 (0.48)	มากที่สุด	0.29	

จากตาราง 9 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.77, S.D. = 1.16) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.63, S.D. = 0.48) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ 4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดคณะกรรมกรศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด และข้อที่ 4.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดห้องเรียนแบบบูรณาการผ่านมุมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ, มุมเกมการศึกษา ฯลฯ มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน						
5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.67 (1.16)	มาก	4.75 (0.44)	มากที่สุด	0.31	4
5.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.60 (1.22)	มาก	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.32	3
5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้บริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.85 (1.29)	มาก	4.65 (0.48)	มากที่สุด	0.21	9
5.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมวางแผนร่วมกันระหว่าง ครู ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์เรียนรู้	3.81 (1.16)	มาก	4.83 (0.38)	มากที่สุด	0.27	6
5.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง	3.42 (1.20)	ปานกลาง	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.41	1
5.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเป็นประจำ อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	3.81 (0.76)	มาก	4.72 (0.45)	มากที่สุด	0.24	7
5.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น เช่น กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมสำคัญทางศาสนา ฯลฯ เป็นต้น	3.63 (1.22)	มาก	4.65 (0.48)	มากที่สุด	0.28	5

ตาราง 10 (ต่อ)

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน						
5.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการด้านอื่นๆ แก่ชุมชน เช่น ด้านอาคาร สถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน	3.25 (1.02)	ปานกลาง	4.51 (0.50)	มากที่สุด	0.39	2
5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำผลจากการประเมินไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้บรรลุผล รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและท้องถิ่น	3.83 (1.04)	มาก	4.66 (0.48)	มากที่สุด	0.22	8
เฉลี่ย	3.65 (1.12)	มาก	4.69 (0.45)	มากที่สุด	0.29	

จากตาราง 10 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.65, S.D. = 1.12) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.69, S.D. = 0.45) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 5.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึง มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด และข้อที่ 5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสำรวจความคิดเห็นของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้บริการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานสภาพปัจจุบัน และสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

มาตรฐาน/ข้อ	สภาพปัจจุบัน		สภาพที่พึงประสงค์		PNI _{modified}	ลำดับ
	\bar{X} (S.D.)	ระดับ	\bar{X} (S.D.)	ระดับ		
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย						
6.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.68 (1.17)	มาก	4.59 (0.49)	มากที่สุด	0.25	4
6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับต่างๆ เช่น กลุ่มเครือข่ายระดับตำบล กลุ่มเครือข่ายระดับอำเภอ	3.39 (1.20)	ปานกลาง	4.74 (0.44)	มากที่สุด	0.40	1
6.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย	3.55 (1.13)	มาก	4.51 (0.50)	มากที่สุด	0.27	3
6.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	3.41 (1.17)	ปานกลาง	4.69 (0.46)	มากที่สุด	0.38	2
6.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการพัฒนาเครือข่ายให้แก่องค์กรบริหารตำบล (อบต.) ทราบเป็นระยะ	3.91 (1.16)	มาก	4.81 (0.40)	มากที่สุด	0.23	5
เฉลี่ย	3.59 (1.17)	มาก	4.67 (0.42)	มากที่สุด	0.26	

จากตาราง 11 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยรวมอยู่ในระดับ มาก (ค่าเฉลี่ย = 3.59, S.D. = 1.17) ส่วนสภาพที่พึงประสงค์ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.76, S.D. = 0.42) และเมื่อพิจารณาค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI_{modified}) เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ 6.2 ศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กมีแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด และข้อที่ 6.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการพัฒนาเครือข่ายให้แก่องค์กรบริหารตำบล (อบต.) ทราบเป็นระยะ มีค่าความต้องการจำเป็นน้อยที่สุด

ระยะที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สามารถจำแนกผลการศึกษาได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านมะคา และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านตะบอง

การศึกษาและการสังเคราะห์การดำเนินงานตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ซึ่งจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ และดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index : PNI Modified) การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา เพื่อนำไปสร้างแบบสัมภาษณ์ โดยเรียงลำดับตามค่าดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (Modified Priority Need Index : PNI Modified) จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยและด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้วิจัยได้ศึกษาการสัมภาษณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ทั้ง 2 แห่ง กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ คือ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา และครูหรือผู้ดูแลเด็กจำนวนทั้งหมด 6 ท่าน โดยวิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ตัวอย่างผลการสัมภาษณ์การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

คำถาม : องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีแนวทาง เพื่อลดความล่าช้าของการเบิกจ่ายงบประมาณ ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือไม่ อย่างไร

“...โดยทั่วไปนั้น องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ ปฏิบัติการเบิกจ่ายงบประมาณได้ถูกต้องตามขั้นตอนที่ระเบียบของทางราชการกำหนดไว้เป็นอย่างดีแล้ว ซึ่งหากเกิดความล่าช้าปัญหานั้นน่าจะมีสาเหตุมาจากการดำเนินการด้านเอกสารหลาย ๆ อย่างของเจ้าหน้าที่

ทำให้เอกสารไม่สมบูรณ์หรือไม่ครบถ้วน เช่น พิมพ์ข้อความไม่ถูกต้อง พิมพ์รายละเอียดเนื้อหาของเอกสารไม่ครบ ทำให้เอกสารถูกส่งกลับมาพิมพ์ใหม่เพื่อเสนอผู้บริหารอีกครั้ง และในบางครั้งผู้บริหารก็ติดภารกิจภายนอกสำนักงาน ทำให้ไม่สามารถมาเซ็นอนุมัติเอกสารภายในวัน ส่งผลให้เกิดความล่าช้าของการอนุมัติเอกสาร ซึ่งแนวทางการแก้ไขปัญหาที่นั่นคือ การวางแผน การเตรียมความพร้อมร่างเอกสารในส่วนที่สามารถปฏิบัติได้ไว้ล่วงหน้า...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องในปัจจุบัน มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รัฐบาลมีมาตรการกักตัวผู้ที่ติดเชื้อให้รักษาตัวอยู่ที่บ้านเป็นเวลา 10 วัน ซึ่งในระหว่างเวลาดังกล่าว ถ้าหากผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องกักตัวเพราะติดเชื้อจะไม่สามารถอนุมัติเบิกจ่ายงบประมาณเพื่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ จึงจำเป็นต้องมีการแต่งตั้งผู้รักษาการแทน เพื่อปฏิบัติหน้าที่ในระหว่างที่ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่อยู่...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาเจ้าหน้าที่ได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติภารกิจอื่นที่นอกเหนือจากภารกิจตามตำแหน่งหน้าที่ปฏิบัติงาน จากภารกิจด้านต่าง ๆ ที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้ปฏิบัติเพื่อการพัฒนาชุมชนในเขตพื้นที่ที่ตนปกครองทำให้มีการจัดโครงการก่อสร้างถนน ก่อสร้างพื้นที่กักเก็บน้ำ หรือโครงการอื่น ๆ ที่ส่งเสริมการลงทุนและสร้างรายได้สู่ครัวเรือนในเขตตำบล เกิดการจ้างเหมาผู้ประกอบการที่เข้ามาติดต่อลงทุน แต่เพื่อการตรวจสอบความถูกต้องของโครงการต่าง ๆ จึงได้มีการแต่งตั้งกรรมการซึ่งเป็นพนักงานในแต่ละฝ่ายของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงพนักงานที่ทำหน้าที่เบิกจ่ายงบประมาณให้กับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้เกิดการเพิ่มภารกิจงานนอกเหนือจากตำแหน่งที่ปฏิบัติ พนักงานมีภารกิจเพิ่มขึ้นจึงส่งผลให้การเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กล่าช้า ดังนั้นการแก้ปัญหาจึงเปิดกรอบอัตราพนักงานที่รับผิดชอบงานเกี่ยวกับก่อสร้างเพิ่มขึ้น เพื่อลดการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ในการแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจโครงการก่อสร้าง...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากภาระหน้าที่ของเจ้าพนักงาน ในองค์การบริหารส่วนตำบล มีหลายอย่าง ซึ่งอาจทำให้เกิดความสับสนและการดำเนินงานไม่ต่อเนื่อง ดังนั้นผู้บริหารจึงควรติดตามความก้าวหน้าของงานที่ได้มอบหมายให้กับเจ้าพนักงานอยู่เป็นระยะ เพื่อกระตุ้นให้เจ้าพนักงานทำเอกสารประกอบการอนุมัติงบประมาณให้เรียบร้อย ซึ่งเป็นการลดความล่าช้าในเรื่องการเบิกจ่ายงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จากประสบการณ์ ปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณที่เกิดความล่าช้า เช่น การเบิกจ่ายงบประมาณเงินอุดหนุน ค่าอุปกรณ์การเรียน และค่าเครื่องแบบนักเรียน ซึ่งเป็นไปตามนโยบายเรียนฟรี 15 ปี ของรัฐบาล โดยการเบิกจ่ายนั้น ผู้ปกครองนักเรียน จะต้องนำส่งใบเสร็จซึ่งเป็นหลักฐานประกอบการเบิกจ่ายให้กับครู ซึ่งครูมีความจำเป็นต้องรวบรวมให้ครบทุกคนในชั้นเรียนเพื่อใช้ประกอบการสำเนาเอกสารเบิกจ่าย แต่ว่าผู้ปกครองบางท่านกลับนำส่งใบเสร็จให้กับครูช้า ทำให้การเบิกจ่ายนั้นเกิดความล่าช้าตามไปด้วย ดังนั้นวิธีการแก้ปัญหาคือ การเชิญประชุมผู้ปกครองนักเรียนก่อนทำเอกสารเบิกงบประมาณ เพื่อชี้แจงรายละเอียดให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบและตระหนักถึงความสำคัญของเอกสารที่ใช้...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1. 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาการเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้า มีสาเหตุมาจากหลาย ๆ ด้าน และหนึ่งในนั้นคือ การขาดความรู้ความเข้าใจในการใช้ระบบต่าง ๆ ของหน่วยงานรัฐ โดยเฉพาะพนักงานที่เริ่มปฏิบัติงานใหม่ ดังนั้นวิธีการแก้ไขคือ การส่งบุคลากรดังกล่าวเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการใช้ระบบต่างของเจ้าหน้าที่รัฐ รวมถึงการอบรมเชิงกฎหมายเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า การดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดทำแผนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยก่อนดำเนินการต้องมีการเตรียมความพร้อมเอกสารไว้ล่วงหน้า เพื่อความรวดเร็วในการดำเนินงาน ในกรณีที่จัดทำโครงการใด ๆ ที่ไม่มีอยู่ในแผน ต้องจัดทำเพื่อรองรับในงบประมาณถัดไป กรณีเป็นเรื่องที่มีความจำเป็นเร่งด่วนสามารถเบิกจ่ายงบประมาณจากเงินรายได้สะสมของสถานศึกษาได้ ด้านการประเมินภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเน้นการประเมินตามสถานการณ์จริง ด้านการเบิกจ่ายงบประมาณกรณีที่ผู้บริหารไม่สามารถลงนามอนุมัติเบิกจ่ายได้เนื่องจากรักษาตัวหรือติดภารกิจหลายวัน จึงควรผู้รักษาการแทน ทั้งนี้ผู้บริหารควรติดตามความก้าวหน้าของงานอยู่เป็นประจำ

ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

คำถาม : องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีปัญหาจากกระบวนการประชาสัมพันธ์ รับสมัครคัดเลือก บุคลากรสนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือไม่ และมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไง

“...ปัญหาการเปลี่ยนแปลงด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ของอัตราการรับพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนการศึกษา ซึ่งในแต่ละปีนั้น กฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ อาจมีการเปลี่ยนแปลงไปเรื่อย ๆ ทำให้เกิดปัญหาเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานไม่เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับในปัจจุบัน นั้นการแก้ไขปัญหาผู้บริหารจึงควรส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมระเบียบกฎหมาย ข้อบังคับใหม่ในทุก ๆ ปี เพื่อให้การปฏิบัติงานด้านบุคคลเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ข้อบังคับในปัจจุบัน...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหารายละเอียดการประชาสัมพันธ์คัดเลือกสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา ไม่ชัดเจน เช่น กำหนดวุฒิไม่ชัดเจนหรือไม่กำหนด กำหนดกรอบงานหรือภาระหน้าที่ไม่ครบถ้วน ฯลฯ เป็นต้น ทำให้ได้พนักงานที่มีคุณสมบัติไม่ครบถ้วน และเสียเวลาในการดำเนินการสรรหาใหม่อีกครั้ง วิธีการแก้ไขปัญหาคือ การตั้งคณะกรรมการเพื่อตรวจสอบคุณสมบัติก่อนการประชาสัมพันธ์คัดเลือกสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาการใช้ระบบอุปถัมภ์ ในการรับพนักงานเข้ามาปฏิบัติหน้าที่บุคลากรสนับสนุนการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้วยวิธีการสมัครคัดเลือก ซึ่งพนักงานที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่ส่วนใหญ่ มักเป็นญาติหรือบุคคลรู้จักของผู้มีอำนาจของท้องถิ่นนั้น ๆ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็ต้องแก้ไขที่ขั้นตอนการสมัคร โดยรวบรวมรายละเอียดการประกาศสมัครทั้งหมด แล้วส่งมอบงานโดยขอความอนุเคราะห์ท้องถิ่นอำเภอในการจัดตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ในการจัดการสอบแข่งขัน คัดเลือก กลั่นกรองบุคคล เพื่อเข้ารับการปฏิบัติหน้าที่ในท้องถิ่นที่ประสงค์รับพนักงาน เมื่อกระบวนการสอบแข่งขัน คัดเลือก กลั่นกรองบุคคล เสร็จสิ้นแล้วท้องถิ่นอำเภอจึงรายงานผลการสอบแข่งขันต่อผู้ผ่านการทดสอบและท้องถิ่นที่ประสงค์รับสมัครพนักงาน วิธีนี้จะทำให้ได้พนักงานที่ไม่ผ่านระบบอุปถัมภ์และเป็นผู้มีความรู้ความสามารถตรงตามงานที่ปฏิบัติ...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง เนื่องจากการประชาสัมพันธ์เพื่อรับสมัครพนักงานเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในการสนับสนุนการศึกษา โดยปกติแล้วจะมีการประกาศผ่านหน่วยงานท้องถิ่น หรือป้ายประชาสัมพันธ์ของอำเภอ ซึ่งมีช่องทางการเผยแพร่ที่น้อย ประชาชนทราบข่าวได้น้อย ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็ควรมีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เฟซบุ๊กหน่วยงาน กลุ่มไลน์หน่วยงาน เว็บไซต์สำนักงาน เว็บไซต์อำเภอ กลุ่มไลน์ท้องถิ่น เป็นต้น...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาป้ายประชาสัมพันธ์ ไม่ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน เนื่องจากป้ายประชาสัมพันธ์การรับสมัครงานโดยส่วนใหญ่จะติดเป็นเอกสารตัวอักษรขาวดำ มีข้อความจำนวนมาก และตัวหนังสือเล็กมองจากระยะไกล ไม่ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็ควรจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ที่มีตัวหนังสือขนาดใหญ่ มองจากระยะไกลได้ชัดเจน มีสีสันสะดุดตา ข้อความกระชับไว้บนหน้าปกของป้ายประชาสัมพันธ์ พร้อมเบอร์โทรติดต่อ เพื่อให้ผู้สนใจสามารถติดต่อรับเอกสารประกอบการสมัครเพิ่มเติมได้...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาการสอบคัดเลือกบุคคล เพื่อเข้ารับแต่งตั้งปฏิบัติงานของบุคคลกรสนับสนุนการศึกษา ซึ่งใช้ข้อสอบที่ไม่ได้มาตรฐานในการทดสอบคัดเลือก โดยทั่วไปแล้วการจัดทำข้อสอบเพื่อทดสอบคัดเลือก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นจะต้องจัดตั้งคณะกรรมการจัดทำข้อสอบเพื่อจัดทำข้อสอบสำหรับทดสอบบุคคลที่ลงทะเบียนเข้ารับการคัดเลือก ซึ่งในกรณีที่เปิดกรอบอัตราใหม่ในตำแหน่งที่ยังไม่เคยมีในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมาก่อน จะเกิดปัญหาขาดผู้มีความรู้ความสามารถในการจัดข้อสอบชุดความรู้ความสามารถเฉพาะตำแหน่ง (ภาค ข) ทำให้ได้ข้อสอบที่ไม่ได้คุณภาพ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาก็ต้องขอความอนุเคราะห์บุคคลกรจากหน่วยงานอื่นในท้องถิ่นเพื่อร่วมเป็นกรรมการจัดทำข้อสอบดังกล่าว...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร พบว่า การบริหารบุคลากรในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การวางอัตรากำลังต้องปฏิบัติตามแผนอัตรากำลัง โดยเตรียมแผนไว้ล่วงหน้าแล้วดำเนินการในปีงบประมาณถัดไป ด้านการโอนย้ายข้าราชการครูควรดำเนินการในช่วงหลังการประเมินเลื่อนเงินเดือน ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการแต่งตั้งหัวหน้าสถานศึกษาเพื่อบริหารงานภายใน นอกจากนี้

การจัดอัตรากำลังต้องมีความสอดคล้องกับกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด โดยมีหน้าที่ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง ด้านการสรรหาบุคลากรเพื่อสนับสนุนการศึกษา ใช้วิธีการสอบคัดเลือก โดยไม่ผ่านระบบอุปถัมภ์ มีการเผยแพร่การสมัครงานที่หลากหลายช่องทาง และมีป้ายประชาสัมพันธ์ที่ดึงดูดความสนใจและชัดเจน

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย

คำถาม : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีปัญหาจากมาตรการจัดแบ่งพื้นที่ เพื่อความเป็นสัดส่วนและรักษาความสะอาดหรือไม่ และมีวิธีการแก้ไขปัญหาอย่างไร

“...เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ถูกจัดตั้งขึ้นในพื้นที่ของโรงเรียนในเขตชุมชน ทำการต่อเติมอาคารเรียนและการขยายพื้นที่สำหรับทำกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำกัด ทำให้เมื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีจำนวนนักเรียนเพิ่มขึ้น พื้นที่การจัดกิจกรรมจึงไม่เพียงพอ เกิดภาวะพื้นที่คับแคบไม่เหมาะสม เพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในพื้นที่ของโรงเรียน จึงบริหารจัดการพื้นที่ที่อยู่อิสระไม่ได้ ดังนั้นวิธีการแก้ไข คือการขออนุมัติกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแห่งใหม่ในเขตพื้นที่ของชุมชน ทั้งนี้ต้องเป็นไปตามเงื่อนไขและระเบียบที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีหน้าที่ในการเบิกจ่ายงบประมาณในส่วนต่าง ๆ เช่น การพัฒนาชุมชน การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน การพัฒนาพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด เป็นต้น ซึ่งในแต่ละปีงบประมาณ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะส่งงบประมาณให้องค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อใช้ในการบริหารและพัฒนาชุมชน ดังที่ยกตัวอย่างมาข้างต้น แต่งบประมาณนั้นจะได้รับนั้นจะไม่ครบถ้วน 100 เปอร์เซ็นต์ ตามที่องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ได้เสนอโครงการและแผนพัฒนาท้องถิ่นต่อกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจะพิจารณาตามความเหมาะสม เมื่องบประมาณได้รับมาไม่ครบถ้วน 100 เปอร์เซ็นต์ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) จึงจำเป็นต้องบริหารจัดการงบประมาณในส่วนที่ได้รับมานั้น ให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาชุมชนให้มากที่สุด ส่งผลให้โครงการบางส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเฉพาะโครงการที่ใช้งบประมาณสูงๆ เช่น การต่อเติมอาคาร การปรับปรุงภูมิทัศน์ การก่อสร้างสนามเด็กเล็ก เป็นต้น ดังนั้นการจัดการพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงพิจารณาเสนอโครงการพัฒนาพื้นที่ที่มีความจำเป็นมากที่สุดต่อองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในแต่ละปีงบประมาณ...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เมื่อเกิดปัญหาภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นปัญหาเกี่ยวกับอาคารสถานที่ที่มีความไม่เหมาะสมต่อการเรียนรู้และสุขภาพของผู้เรียน เช่น ปัญหาแสงแดดส่องกระทบในห้องเรียน ห้องเรียนร้อนบรรยากาศไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ หลังคารั่วมีน้ำซึมในช่วงที่ฝนตก เป็นต้น แต่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไม่ได้บรรจุรายการงบประมาณสำหรับซ่อมแซมลงในแผนพัฒนาท้องถิ่น ทำให้ไม่สามารถเบิกงบประมาณมาซ่อมแซมได้ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่เกิดประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้น การแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องใช้งบประมาณจากเงินรายได้สะสมของสถานศึกษา แต่ต้องบรรจุรายการโครงการซ่อมแซมไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยความเห็นชอบของ คณะกรรมการสถานศึกษา...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่มีการเรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่น และครูผู้สอน จะต้องสอนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา นอกจากนั้นแล้ว การดูแลเรื่องสุขอนามัยเด็กปฐมวัยก็เป็นอีกเรื่องที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องมีการรักษาความสะอาด ทั้งห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งพื้นและล้างมือเป็นประจำทุกวัน รวมถึงการป้องกันภะนะนำโรค ซึ่งภะนะนำโรคนี้ส่วนใหญ่จะเป็นแมลงที่มีขนาดเล็ก เช่น แมลงวัน ยุง จากข้อมูลดังกล่าว ในปัจจุบันแมลงดังกล่าวซึ่งเป็นภะนะนำโรคสามารถขยายพันธุ์ได้ง่าย จึงพบได้ทั่วไปในพื้นที่ชุมชนต่าง ๆ ดังนั้นเพื่อป้องกันการเกิดโรคจากภะนะนำดังกล่าว ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงควรติดตั้งมุ้งลวดครอบไว้ตามหน้าต่างและบานประตู...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...จากประสบการณ์ทำงานที่ผ่านมา การก่อสร้างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเมื่อก่อนใช้แบบแปลนการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยกำหนดห้องส้วมเป็นการใช้สุขภัณฑ์แบบนั่งยอง ซึ่งเด็กปฐมวัยนั้นในช่วง อายุ 2 – 3 ปี กล้ามเนื้อส่วนขาจะยังไม่แข็งแรงทำให้ขณะเข้าห้องน้ำเด็กนักเรียนจะต้องมีครูคอยดูแลตลอด ทำให้ครูขาดการดูแลนักเรียนส่วนอื่น ๆ ไปในระยะหนึ่ง ซึ่งช่วงเวลานั้น ซึ่งอาจเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา ดังนั้น การแก้ไขปัญหาก็ควรปรับเปลี่ยนห้องส้วมให้เป็นสุขภัณฑ์แบบชักโครกเพื่อให้เด็กนักเรียนสามารถฝึกการเข้าห้องน้ำด้วยตนเอง...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นอาคารเตี้ยมีห้องเรียน จำนวน 1 ห้อง ภายในห้องเรียนมีนักเรียนอยู่ 2 กลุ่ม เป็นนักเรียนกลุ่มอายุต่ำกว่า 3 ปี และกลุ่มอายุ 3 ปี

ซึ่งระหว่างการจัดการเรียนรู้ เสียงจากการจัดกิจกรรมระหว่างสองห้องเรียน ครอบคลุมซึ่งกันและกันทำให้เด็กขาดสมาธิในการเรียน การเรียนรู้จึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ดังนั้นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงควรจัดทำพาดิชนันท์ห้องเรียนเพื่อแบ่งแยกห้องเรียนอย่างเป็นสัดส่วนและสามารถจัดการเรียนรู้แบบร่วมกันได้ถ้าเป็นกิจกรรมที่มีลักษณะคล้ายกัน หรือกิจกรรมการเคลื่อนไหวที่จำเป็นต้องใช้พื้นที่จำนวนมาก...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

คำถาม : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีปัญหาจากการจัดกิจกรรม ส่งเสริมประสบการณ์และการเรียนรู้หรือไม่ และมีวิธีการแก้ไขปัญหายังไง

“...ปัญหานักเรียนหนีเรียน อยากกลับบ้าน โดยเฉพาะช่วงที่เปิดภาคเรียนใหม่ นักเรียนช่วงปฐมวัยนี้จะคุ้นเคยกับการอยู่ที่บ้านในระหว่างปิดภาคเรียน คุ้นเคยกับผู้ปกครองและสถานที่บริเวณบ้าน ทำให้เมื่อเข้าเรียนในวันแรกของเทอม จะมีแสดงพฤติกรรมไม่ชอบโรงเรียน ร้องไห้ อยากกลับบ้าน และไม่ยอมเข้าเรียน การแก้ไขปัญหานี้ ครูจึงควรฝึกนักเรียนให้ปรับตัวให้เข้ากับสถานที่ใหม่ เรียนรู้สังคมใหม่ มีการพูดปลอบใจนักเรียนเพื่อลดการร้องไห้ของนักเรียน และให้กำลังใจนักเรียน ...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหานักเรียนเรียนรู้ กฏ กติกา หรือเรียนรู้ระเบียบทางสังคมช้าจนถึงไม่เรียนรู้เลย เช่น การไม่ปฏิบัติทำ สัญญาณจราจร ซึ่งเป็นเรื่องใกล้ตัวนักเรียนและเป็นเรื่องสำคัญ เพราะหากไม่ปฏิบัติตามสัญญาณจราจรอาจเกิดความเสียหายอื่น ๆ ตามมา ดังนั้นครูจึงควรฝึกให้นักเรียน เข้าใจความหมายและความสำคัญป้ายสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหานักเรียนพูดไม่ชัด พูดไม่เป็นประโยค ทำให้เข้าใจความหมายหรือสิ่งเด็กนักเรียนต้องการจะสื่อสารได้ยาก เช่น นักเรียนต้องการจะสื่อสารว่าอยากเข้าห้องน้ำ แต่ครูไม่สามารถเข้าใจสิ่งที่เด็กจะสื่อได้ อาจจะเพราะนักเรียนช่วงตอนขณะ อยู่ที่บ้านไม่เคยถูกฝึกให้เข้าห้องน้ำด้วยตัวเอง ทำให้ไม่กล้าเข้าห้องน้ำ และสื่อสารกับครูไม่ได้ ทำให้นักเรียนอดกลั้นการเข้าห้องน้ำไม่ไหว จึงปล่อยสิ่งที่ต้องการจะขับถ่ายออกมา ขณะอยู่ในห้องเรียน ดังนั้นการแก้ปัญหาครูจึงควรฝึกนักเรียนด้วยวิธีสอนพูดอย่างช้า ๆ แบบตัวต่อตัว โดยหาโอกาสที่เหมาะสมในการสอน...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาเด็กบางคนไม่มีสมาธิในการเรียน หรือสมาธิสั้น เนื่องจากนักเรียนในวัยปฐมวัยนี้ มีพฤติกรรมที่ชอบเคลื่อนไหว ไม่หยุดนิ่ง ต้องการเล่นกับเพื่อน ๆ ทำให้พัฒนาการด้านสติปัญญาหรือด้านการคิด ดำเนินไปได้ช้า ดังนั้นวิธีการแก้ไข ครูจึงควรใช้กิจกรรมกลุ่มเป็นหลักในการดึงความสนใจของนักเรียน เนื่องจากนักเรียนในวัยนี้จะชอบเล่นกับเพื่อนและเมื่อเห็นพบเพื่อนทำอย่างไร ก็จะมีพฤติกรรมเช่นนั้นตามไปด้วย...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหานักเรียนเอาแต่ใจตนเอง เมื่อไม่ได้ในสิ่งที่ตนเองต้องการนักเรียนจะร้องไห้แง เสียงดัง บางรายมีพฤติกรรมทำลายสิ่งของ บางรายมีพฤติกรรมรังแกเพื่อนร่วมชั้นเรียน เพื่อเรียกร้องความสนใจให้ครูนำสิ่งที่ต้องการมาให้ วิธีการแก้ปัญหาของครูคือ การปล่อยให้เด็กนักเรียนร้องไห้ และไม่ทำตามใจของนักเรียน แต่ต้องคอยสังเกตพฤติกรรมนักเรียนและเว้นระยะห่างชั่วคราว เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น เมื่อนักเรียนไม่ได้รับสิ่งที่ต้องการ จากการแสดงพฤติกรรมเพื่อเรียกร้องความสนใจ บ่อยครั้งแล้ว พฤติกรรมการไม่ฟังประสงค์ดังกล่าวจะค่อย ๆ หายไปเอง...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหานักเรียนต้องการความรักความเอาใจใส่จากครูเพียงคนเดียว ไม่ยอมให้ครูดูแลนักเรียนคนอื่น หรือมอบความรักความใส่ใจให้นักเรียนคนอื่น ทำให้ครูไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ในการดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงได้อย่างไม่เต็มที่ ดังนั้นการแก้ไขปัญหาของครู คือ การตักเตือนนักเรียน ด้วยน้ำเสียงเป็นมิตร และใช้สื่อของเล่นบางอย่างที่นักเรียนสนใจ เพื่อให้เด็กสนใจสื่ออื่นแทนที่จะสนใจครูอย่างเดียว...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดประชุมคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานและหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันและตรงตามความต้องการของชุมชน ด้านโครงสร้างการบริหารสถานศึกษาต้องมีหัวหน้าสถานศึกษาทำหน้าที่เป็นผู้บริหารประจำศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการแต่งตั้งของผู้บริหารท้องถิ่น เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นไม่ได้กำหนดให้มีการบรรจุแต่งตั้งตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูต้องจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรและแผนการจัดการเรียนรู้ ครูต้องการสร้างขวัญและ

กำลังใจให้กับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เรียนรู้และปรับตัวให้เข้ากับสังคมรอบตัว และครูต้องฝึกให้นักเรียนเรียนรู้ป้ายสัญลักษณ์ทางจราจร เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตประจำวันให้กับนักเรียน

ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

คำถาม : องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีปัญหาจากการจัดศูนย์พัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนและให้บริการชุมชนหรือไม่ และมีวิธีการแก้ไขปัญหาวางไร

“...เนื่องจากนักเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการเดินทางมาเรียนด้วยยานพาหนะพร้อมผู้ปกครองเป็นส่วนใหญ่ ดังนั้นการรู้จักป้ายหรือสัญลักษณ์จราจร จึงเป็นเรื่องสำคัญที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามกฎระเบียบทางจราจรอย่างเคร่งครัด พร้อมกับการสวมหมวกนิรภัย ในการนี้องค์การบริหารส่วนตำบล จึงมีแนวคิดในการจัดการพื้นที่ของส่วนพัฒนาเด็กเล็กส่วนหนึ่งเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบทางจราจร เพื่อให้ชุมชนเกิดความปลอดภัยในการขับขี่บนท้องถนน...”

(ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากภายในชุมชน มีการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นเกี่ยวกับการงานส่วนต่าง ๆ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ สิ่งของประดับบ้าน หรือเครื่องใช้สอยภายในบ้าน นอกจากนี้ยังจัดทำเป็นรายได้เสริมในบางครัวเรือน ทำให้ชุมชนมีความโดดเด่นด้านงานสาน ดังนั้นเพื่อให้เด็กนักเรียนได้สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ องค์การบริหารส่วนตำบลจึงมีแนวทางจัดให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้เกี่ยวกับงานจักสานต่าง ๆ เพื่อสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น...”

(ผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อบท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาการจัดสรรงบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบลมีภารกิจหลายด้าน ทั้งด้านการพัฒนาชุมชน การสาธารณสุข เศรษฐกิจชุมชน ความเป็นอยู่ชุมชน และการศึกษา ทำให้งบประมาณที่มีอยู่อย่างจำกัดถูกบริหารไปใช้ในส่วนที่สำคัญที่สุดก่อน โดยทั่วไปโครงการใด ๆ ที่ใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการ แต่ผู้บริหารพิจารณาแล้วมีความจำเป็นน้อยกว่าโครงการอื่น ๆ โครงการดังกล่าวจะถูกตัดออกจากแผนดำเนินการประจำปี เช่น โครงการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น แต่อย่างไรก็ตามควรบรรจุโครงการปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่นห้าปี เพื่อให้ผู้บริหารท้องถิ่นได้ใช้พิจารณาและอนุมัติโครงการในงบประมาณถัดไป...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อบท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...แนวทางการจัดทำให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน เป็นการพัฒนาเด็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและสามารถเป็นแบบอย่างให้กับชุมชนหรือหน่วยงานอื่น ๆ ได้ เช่น การส่งรายชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อรับการพิจารณาคัดเลือกให้เป็นศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี โดยการคัดเลือกศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะต้องเตรียมความพร้อมในด้านเอกสารประกอบการประเมินและความพร้อมในด้านพื้นที่ในการให้บริการผู้เรียน ซึ่งบริบทการจัดการพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งย่อมมีปัญหาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการแก้ไขปัญหาผู้บริหารจึงควรร่วมกันพิจารณาแนวทางในการแก้ไขปัญหา...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...ปัญหาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ใช้สอย เนื่องจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การขยายพื้นที่ใช้สอยจึงต้องทำการขออนุมัติการใช้พื้นที่ ส่งผลให้การดำเนินการเป็นไปด้วยความลำบาก ดังนั้นการจัดทำพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อเป็นแหล่งเรียนรู้ จึงต้องบริหารจัดการพื้นที่เท่าที่มีอยู่อย่างเหมาะสม เพื่อจัดเป็นพื้นที่สำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา) นอกจากการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัยก็เป็นเรื่องสำคัญ เนื่องจากเด็กถือได้ว่าเป็นอนาคตของประเทศชาติ เพราะเด็กจะเจริญเติบโตไปเป็นผู้ใหญ่และเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในวันข้างหน้า โดยในปัจจุบันมีข่าวเกี่ยวกับการการทุจริตคอร์รัปชันในสังคมไทยเกิดขึ้นจำนวนมาก สร้างความเสียหายและเกิดความเสียหายให้กับประเทศชาติเป็นอย่างมาก ดังนั้นการปลูกฝังเด็กนักเรียนโดยการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์จึงเป็นหนึ่งในวิธีการสำคัญในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวในอนาคต ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานที่สำคัญในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์นั้น ซึ่งผู้บริหารจึงควรพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ต้นแบบในการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงประสงค์ในเด็กปฐมวัย...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ด้านงบประมาณต้องมีการจัดตั้งงบประมาณสำหรับประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน เพื่อให้ชุมชนทราบ การดำเนินงานและมีส่วนร่วมกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านการประชาสัมพันธ์ต้องมีแหล่ง ช่องทางการประชาสัมพันธ์กิจกรรมภายในที่หลากหลายช่องทาง เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ เฟซบุ๊ก เว็บไซต์หน่วยงาน ไลน์ ทวิตเตอร์ อินตาแกรม เป็นต้นโดยเนื้อหาต้องมีภาพลักษณ์ดึงดูดความสนใจ สีสันสวยงาม อักษรตัวใหญ่มองเห็นในระยะไกลได้ชัดเจน ด้านการจัดการเรียนรู้ในชุมชน ต้องมีการ จัดแบ่งพื้นที่ในศูนย์พัฒนาเด็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน โดยผสมการอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

คำถาม : ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่าย

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหรือไม่ และมีวิธีการดำเนินการอย่างไร

“...การพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีวัตถุประสงค์คือการแลกเปลี่ยน ข้อมูลความรู้ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ที่นำข้อมูลมาแลกเปลี่ยนความรู้จะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดการศึกษาปฐมวัย หรือการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมการพัฒนาส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องมีการส่งครูหรือ ผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมตามโครงการหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย หรือ การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาปฐมวัย...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องด้วยมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกรมส่งเสริมการปกครองส่วน ท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ไม่ได้กำหนดตัวชี้วัด รูปแบบแผนงาน รูปแบบการดำเนินงานด้านการส่งเสริม เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กไว้อย่างเป็นระบบ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องมีหน้าที่ในการกำหนด ตัวชี้วัด รูปแบบแผนงาน รูปแบบการดำเนินการที่ชัดเจนขึ้นมาด้วยตนเอง เพื่อเป็นมาตรฐานภายใน องค์กร ดังนั้นจึงต้องมีการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนด ตัวชี้วัด รูปแบบแผนงาน รูปแบบการดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ...”

(ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือการสร้างกลุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งเป็นการรวบกลุ่มผู้ดำเนินงานเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กหลาย ๆ แห่ง เพื่อประโยชน์ในการ แลกเปลี่ยนข้อมูลและความรู้ในการจัดการศึกษาปฐมวัยและการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น การส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องมีการจัดการประชุม เพื่อปรึกษาหารือ แนวทางในการดำเนินงานพัฒนาเด็กปฐมวัย ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในกลุ่มเครือข่าย...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากการส่งเสริมการพัฒนาข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องมีคณะกรรมการเพื่อควบคุมการดำเนินงาน กำหนดตัวชี้วัด รูปแบบแผนงาน รูปแบบการดำเนินงาน ซึ่งคณะกรรมการอาจกำหนดช่วงวาระการประชุมปีละครั้ง หรือสองปีครั้งตามเห็นสมควร เพื่อการประชุมวางแผน ดังนั้นการส่งเสริมการพัฒนาข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงต้องมีการจัดประชุม โดยเปลี่ยนสถานที่จัดประชุมในทุก ๆ วาระการประชุม ตามองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่สังกัด ในเครือข่าย เพื่อให้คณะกรรมการได้ประเมินและสังเกตและพิจารณาวิธีการแก้ไขปัญหา การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานการณ์จริงเป็นรายกรณีและพัฒนากลุ่มเครือข่ายต่อไป...”

(ผู้อำนวยการกองการศึกษา อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

“...เนื่องจากเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการรวมกลุ่มศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่อยู่ในเขตท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลความรู้ การดูแลเด็กปฐมวัยและการส่งเสริมพัฒนาการ เด็กปฐมวัยรอบด้าน ดังนั้นเพื่อเป็นการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเด็กนักเรียนต่างสถานศึกษา ครู และผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมกับการแลกเปลี่ยนข้อมูล ความรู้และประสบการณ์ จึงควรมีการจัดตั้งกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่น เช่น กรรมการแข่งขัน กีฬา เป็นต้น ทั้งนี้ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอย่างเป็นปัจจุบัน...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 1, วันที่ 31 พฤษภาคม 2565 : การสัมภาษณ์)

“...โดยทั่วไปแล้วการดำเนินการใด ๆ ของส่วนราชการ ส่วนราชการนั้น จะต้องมีการกำหนดแผนการปฏิบัติงานหรือแผนการดำเนินงาน ทั้งนี้การส่งเสริมพัฒนาเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงจำเป็นต้องมีการจัดทำแผนพัฒนาเครือข่าย โดยระบุงบประมาณ โครงการหรือ กิจกรรมและรายละเอียดการดำเนินโครงการต่าง ๆ ให้ครบถ้วน เพื่อเสนอเป็นข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น...”

(ครูหรือผู้ดูแลเด็ก อปท.แห่งที่ 2, วันที่ 1 มิถุนายน 2565 : การสัมภาษณ์)

จากการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการ จัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในระดับตำบล และในระดับอำเภอ โดยมีการจัดตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดตัวชี้วัด รูปแบบแผนงาน รูปแบบ การดำเนินงานไว้อย่างเป็นระบบ นอกจากนั้นองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ต้องมีการส่งบุคลากร

เข้าร่วมอบรมหลักสูตรที่เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เพื่อให้มีเทคนิควิธีการใหม่ในการพัฒนาเด็กปฐมวัยและถ่ายทอดวิธีการเหล่านั้นผ่านกลุ่มเครือข่าย ด้านการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรมีการจัดกิจกรรมระหว่างกลุ่มเครือข่ายเพื่อส่งเสริมความเข้มแข็งระหว่างเครือข่ายด้วยกัน เช่น มีการจัดการแข่งขันสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในท้องถิ่น ทั้งนี้ต้องมีมาตรการรักษาความปลอดภัยและป้องกันการแพร่ระบาดของโรคอย่างเป็นปัจจุบัน

จากผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) และผลการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา นำมาวิเคราะห์ร่วมกับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ จะได้ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ในแต่ละมาตรฐาน ปรากฏดังตาราง 12

ตาราง 12 ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จากความต้องการ ความจำเป็น ในการพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
1. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็ว ในการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องเตรียมความพร้อมเอกสารการเบิกจ่ายไว้ล่วงหน้า ก่อนถึงวันกำหนดการดำเนินงาน	1. ร่วมปรึกษาระบบการทำงานกับผู้บริหาร เพื่อขอเสนอเอกสารเบิกจ่ายงบประมาณ ทุกขั้นตอนพร้อม ๆ กัน 2. จัดเตรียมเอกสาร ร่างเอกสารที่ใช้ตลอดกระบวนการเบิกจ่ายงบประมาณให้พร้อม เมื่อถึงเมื่อถึงเมื่อถึงกำหนดการดำเนินงานเสนอแล้วจึงเสนอให้ผู้บริหารอนุมัติ

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
1. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็ว ในการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ต่อ)	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการแต่งตั้งผู้รักษาราชการแทน กรณีผู้มีอำนาจสั่งเบิกจ่ายเงินไม่อยู่ หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้หลาย ๆ วัน	1. จัดทำหนังสือแต่งตั้ง ผู้รักษาราชการแทน ในตำแหน่งที่สอดคล้องกับผู้มีอำนาจสั่งเบิกจ่ายเงิน
	3. ต้องมีพนักงานเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในการเบิกจ่ายเงิน หากไม่เพียงพอต้องเปิดกรอบอัตราพนักงาน	1. สืบหาความต้องการและความจำเป็นในการเปิดกรอบอัตรากำลังเจ้าหน้าที่การเงินขององค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.)
	4. ต้องมีพนักงานเพียงพอต่อการปฏิบัติงานในการเบิกจ่ายเงิน หากไม่เพียงพอต้องเปิดกรอบอัตราพนักงาน	2. แต่งตั้งผู้มีความรู้ความสามารถ หรือผู้ที่เห็นควรว่าเหมาะสมในการปฏิบัติหน้าที่หรือรักษาราชการแทน เจ้าหน้าที่การเงิน องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.)
	5. ผู้บริหารต้องมีการกำกับ ติดตาม ผลการดำเนินงานอยู่เป็นระยะ เพื่อให้งานดำเนินการเป็นไปอย่างต่อเนื่อง	1. จัดทำตารางการปฏิบัติงาน แบ่งประเภทงาน และดำเนินงานตามลำดับความสำคัญ งานด่วนที่สุด ด่วนมากและด่วน 2. ผู้บริหารติดตามผลการดำเนินงาน ผู้ปฏิบัติอยู่เป็นระยะ

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก		
1. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็ว ในการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ต่อ)	6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการแจ้งรายละเอียดเอกสารประกอบเกี่ยวกับค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียนและค่าหนังสือเรียน ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบอย่างชัดเจน	1. จัดประชุมผู้ปกครอง ให้เตรียมความพร้อมด้านเอกสารที่ใช้ประกอบการเบิกจ่าย โดยต้องกำกับสำเนาถูกต้องลงในเอกสารประกอบทุกฉบับ ตามรายการเบิกจ่ายค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียนและค่าหนังสือเรียน 2. จัดทำบัญชีรับมอบวัสดุตามรายการ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียนและค่าหนังสือเรียนของนักเรียนทุกคนในสังกัด
	7. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการจัดส่งบุคลากร เข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการจัดการบัญชีและกฎหมายการเบิกจ่าย	1. จัดส่งบุคลากรเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับการจัดการบัญชีและกฎหมายการเบิกจ่ายเงินและพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร		
2. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือก บุคลากรสนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ	1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีการส่งบุคคลเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับงานบุคคลและกฎหมายซึ่งเปลี่ยนแปลงเป็นประจำทุกปี	1. จัดส่งบุคลากร เพื่อเข้าร่วมอบรมเกี่ยวกับงานบุคคลเกี่ยวกับกฎหมายซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างเป็นระยะ
	2. การประชาสัมพันธ์สรรหา บุคลากรสนับสนุนการศึกษา ต้องมีการกำหนดคุณสมบัติและฐานการสมัครที่ชัดเจน	1. การประกาศสรรหาบุคลากรต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการกำหนดคุณสมบัติและหลักฐานผู้สมัคร โดยคณะกรรมการต้องกำหนดรายละเอียดที่ชัดเจน ไม่สามารถตีความเนื้อหาใด ๆ เป็นนัยความอื่น ๆ ได้

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร		
<p>2. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือก บุคลากร สนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/ บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ</p>	<p>3. กระบวนการ สอบแข่งขัน คัดเลือก กลั่นกรองบุคคล ต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. ดำเนินการขอความอนุเคราะห์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใกล้เคียง ในการจัดตั้งคณะกรรมการคัดเลือก กลั่นกรองบุคคล สอบแข่งขัน เพื่อความโปร่งใสในการคัดเลือก ปราศจากระบบอุปถัมภ์ 2. จัดการแต่งตั้งคณะกรรมการ ดำเนินงานออกข้อสอบและ ตรวจข้อสอบ โดยแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ และ ผู้เชี่ยวชาญประจำตำแหน่งที่ตาม ประกาศสรรหา 3. ดำเนินการสอบ แข่งขันและ คัดเลือกบุคคลผู้ผ่านการทดสอบ 4. ดำเนินการกลั่นกรองตรวจสอบ บุคคลที่ผ่านการทดสอบ 5. รายงานผลและส่งเอกสารประ ทังหมดกลับมายัง องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นที่ประกาศสรรหา ตำแหน่ง จากนั้นแจ้งให้ ผู้ผ่านการคัดเลือกทราบ 6. ดำเนินการแต่งตั้งโดยผู้บริหาร ท้องถิ่น

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร		
2. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือก บุคลากร สนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/ บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ (ต่อ)	4. การประชาสัมพันธ์สรรหา ตำแหน่ง ต้องทั่วถึงหลากหลายช่องทาง	<p>1. จัดทำเอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์ กำหนดวันที่เปิดทำการสมัคร อัตราตำแหน่งที่ประกาศสมัคร คุณสมบัติผู้สมัคร เอกสารประกอบการสมัคร สถานที่สมัคร วิธีการคัดเลือก สถานที่คัดเลือก เกณฑ์การคัดเลือก</p> <p>กรอบความรู้ที่ใช้สอบแข่งขัน ฯลฯ เป็นต้น</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์การสรรหาตำแหน่ง ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ทั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และที่ว่าการอำเภอ หรือผ่านช่องทางออนไลน์เช่น กลุ่มไลน์ facebook อินตราแกรม เว็บไซต์หน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น</p>
	5. กระบวนการ สอบแข่งขัน คัดเลือก กลั่นกรองบุคคล ต้องเป็นไปด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้	<p>1. รายงานผลและส่งเอกสารทั้งหมดกลับมายังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประกาศสรรหาตำแหน่ง จากนั้นแจ้งให้ผู้ผ่านการคัดเลือกทราบ</p> <p>2. ดำเนินการแต่งตั้งโดยผู้บริหารท้องถิ่น</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร		
<p>2. องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือก บุคลากร สนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/ บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ (ต่อ)</p>	<p>4. การประชาสัมพันธ์สรรหา ตำแหน่ง ต้องทั่วถึงหลากหลายช่องทาง</p>	<p>1. จัดทำเอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์ กำหนดวันที่เปิดทำการสมัคร อัตราตำแหน่งที่ประกาศสมัคร คุณสมบัติผู้สมัคร เอกสารประกอบการสมัคร สถานที่สมัคร วิธีการคัดเลือก สถานที่คัดเลือก เกณฑ์การคัดเลือกกรอบความรู้ที่ใช้ สอบแข่งขัน ฯลฯ เป็นต้น</p> <p>2. ประชาสัมพันธ์การสรรหาตำแหน่ง ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ทั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) และที่ว่าการอำเภอ หรือผ่านช่องทางออนไลน์เช่น กลุ่มไลน์ facebook อินทราแกรม เว็บไซต์หน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น</p>
	<p>6. การประชาสัมพันธ์สรรหา ตำแหน่ง ต้องทั่วถึงหลากหลายช่องทาง</p>	<p>1. จัดทำเอกสารประกอบการประชาสัมพันธ์ กำหนดวันที่เปิดทำการสมัคร อัตราตำแหน่งที่ประกาศสมัคร คุณสมบัติผู้สมัคร เอกสารประกอบการสมัคร สถานที่สมัคร วิธีการคัดเลือก สถานที่คัดเลือก เกณฑ์การคัดเลือก กรอบความรู้ที่ใช้ สอบแข่งขัน ฯลฯ เป็นต้น</p>

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร		
2. องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์รับสมัครคัดเลือก บุคลากร สนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/ บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ (ต่อ)	6. การประชาสัมพันธ์สรรหา ตำแหน่ง ต้องทั่วถึงหลากหลายช่องทาง (ต่อ)	2. ประชาสัมพันธ์การสรรหา ตำแหน่งผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น ป้ายประชาสัมพันธ์ ทั้งในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และที่ว่าการอำเภอ หรือผ่านช่องทางออนไลน์ เช่น กลุ่มไลน์ facebook อินตราแกรม เว็บไซต์หน่วยงาน ฯลฯ เป็นต้น
	7. การจัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ สรรหาบุคลากร ต้องมีความเด่นชัด	1. จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ โดยมีเนื้อหาที่สั้น กระชับ ตัวหนังสือใหญ่ชัดเจน มองเห็นได้ ชัดเจน มีสีสะดุดตา ดึงดูดความสนใจผู้อ่าน โดยระบุสถานที่รับเอกสารหรือรายละเอียดการสมัคร
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย		
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งพิน และล้างมือ ฯลฯ	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีพื้นที่ใช้สอยอย่างน้อย 2 ตารางเมตรต่อนักเรียน 1 คน	1. ศึกษามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ.2560 หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดพื้นที่ 2. จัดทำแผน เกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำพื้นที่ใหม่ หรือขยายพื้นที่ใหม่

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย		
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งฟัน และล้างมือ ฯลฯ (ต่อ)	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องมีการวางแผนและจัดตั้งงบประมาณสำหรับบำรุงและซ่อมแซมสถานที่	1. ศึกษามาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พ.ศ. 2560 หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการจัดพื้นที่ 2. จัดทำแผนเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการบำรุงและซ่อมแซมสถานที่
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีมาตรการป้องกันและควบคุมโรค	1. จัดวางแผนงบประมาณที่ใช้ในการป้องกันและควบคุมโรค 2. ติดตั้งมุ้งลวด ครอบหน้าต่าง และบานประตู สำหรับป้องกันแมลงซึ่งเป็นพาหะนำโรค 3. ทำความสะอาดสถานที่ต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงเครื่องเล่น สิ่งของเครื่องใช้ ที่เด็กมีโอกาสสัมผัส 4. มีจุดวางน้ำยาทำความสะอาด และน้ำยาฆ่าเชื้อโรค อย่างเป็นระเบียบ และพร้อมใช้งานทุกเมื่อ 5. มีการติดตั้งตู้ยารักษาแผล และยาสามัญประจำบ้าน ไว้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
	4. ห้องส้วมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ต้องใช้สุขภัณฑ์แบบชักโครก	1. จัดทำโครงการจ้างเหมาติดตั้งสุขภัณฑ์แบบชักโครก ในห้องน้ำศูนย์พัฒนาเด็กเล็กทุกจุด

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย		
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งฟัน และล้างมือ ฯลฯ (ต่อ)	5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดแบ่งห้องเรียนช่วง อายุต่ำกว่า 3 ปี และ 3 – 5 ปี อย่างเป็นสัดส่วน	1. จัดทำโครงการจ้างเหมาติดตั้งพาดิชั่นกันห้องเรียน เพื่อแบ่งห้องเรียนศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นกลุ่มช่วงอายุ อายุต่ำกว่า 3 ปี และ 3 – 5 ปี อย่างเป็นสัดส่วน
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร		
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรม บูรณาการ	1. ครูต้องมีเทคนิคละลายพฤติกรรมนักเรียน	1. ครูต้องจัดกิจกรรมสร้างความคุ้นเคยสถานที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้กับนักเรียน 2. ครูต้องพูดปลอบใจนักเรียนด้วยน้ำเสียงที่นุ่มนวล และให้กำลังใจนักเรียน 3. ครูต้องจัดกิจกรรมการเข้าร่วมกับสังคมกับเพื่อนนักเรียน
	2. ครูต้องฝึกการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกฎ กติกา หรือระเบียบทางสังคม	1. ครูต้องฝึกให้นักเรียนเดินเรียงแถวผ่านกิจกรรมประกอบเพลง 2. ครูต้องฝึกให้นักเรียนต่อแถวกรณีรับสิ่งของ ขนม หรืออาหารตามคิว 3. ครูต้องฝึกให้นักเรียนเข้าห้องน้ำห้องส้วมด้วยตนเอง 4. ครูสอนวิธีการรักษาความสะอาดตนเองให้นักเรียน และฝึกปฏิบัติเป็นประจำ เช่น การแปร่งฟัน การล้างมือ การสวมหน้ากากอนามัย เป็นต้น

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร		
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการ (ต่อ)	3. ครูต้องมีการฝึกการพูด การออกเสียงของเด็กปฐมวัย เพื่อให้เกิดการสื่อสารที่ชัดเจน	1. ครูต้องฝึกให้นักเรียนพูดออกเสียง โดยการฝึกพูดด้วยถ้อยคำที่ซ้ำ และชัดเจน เพื่อให้นักเรียนสื่อสารสิ่งที่ตนเองต้องการจะสื่อได้
	4. ครูต้องมีวิธีการสร้างความสนใจเด็กปฐมวัย ต่อการเรียนรู้	1. ครูต้องใช้สื่อประกอบการเรียนการสอน เช่น หนังสือ นิทาน ดินน้ำมัน หนังสือวาดภาพระบายสี ของเล่น เครื่องเล่น ฯลฯ เป็นต้น 2. ครูต้องจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้ง 4 ด้าน (ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา) 3. ครูต้องมีเทคนิค การสร้างความสนใจเรียนกับผู้เรียน เช่น ให้เพื่อนร่วมชั้นช่วยเรียกให้มาเข้าเรียน ใช้สื่อที่นักเรียนสนใจ ล่อ ให้รางวัลนักเรียน เป็นต้น
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งเสริมการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ให้กับผู้เรียน		1. ครูมีการนำนักเรียนไปเรียนรู้ การปฏิบัติธรรม และอบรมคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ ที่วัดในเขตชุมชน

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน		
5. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้และให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน เช่น ด้านอาคารสถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่าง ๆ ด้านวิชาการ สารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องสร้างแหล่งเรียนรู้ทางกฏจราจร	1. ดำเนินโครงการสร้างแหล่งเรียนรู้ ทางกฏจราจร โดยจัดเป็นพื้นที่สำหรับรถขับขี่จักรยานสำหรับนักเรียน มีป้ายจราจร กรวยจราจร เส้นทางจราจรมีการแบ่งเส้นเลนจราจร 2 ผัง ฯลฯ เป็นต้น
	2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องสร้างแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น	1. ดำเนินการสร้างหรือปรับปรุงพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การสานปลาตะเพียน การสานตระก้อ การสานดอกไม้ ฯลฯ เป็นต้น
	3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดทำแผนให้สอดคล้องกับงบประมาณสำหรับสร้างแหล่งเรียนรู้	1. จัดทำแผนเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการจัดทำโครงการสร้างแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีพื้นที่สำหรับ จัดประชุมหรือรองรับการประชุมของคนในชุมชนได้	1. ดำเนินการก่อสร้างโดมขนาดรองรับจำนวน 50 คน เป็นอย่างน้อยไว้ในเขตศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตาราง 12 (ต่อ)

ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาแนวทางการปฏิบัติ	ผลการสัมภาษณ์ (Best Practice)	วิธีการดำเนินงาน
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย		
6. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการส่งครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรมตามโครงการหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยหรือการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาปฐมวัย	1. จัดส่งครูหรือผู้ดูแลเด็กเข้ารับการอบรม ตามโครงการหรือหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย หรือการบริหารจัดการภายในสถานศึกษาปฐมวัย
	2. การพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเป็นส่วนหนึ่งในการประกันคุณภาพภายใน	1. ผู้บริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำตัวชี้วัดของการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายไปบรรจุไว้ในแบบประเมินคุณภาพภายใน
	3. เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดตั้งกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่าย	1. จัดการแข่งขันกีฬา สานสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดเครือข่าย
	4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดทำแผนและงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาเครือข่าย	1. จัดทำแผนเกี่ยวกับงบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาเครือข่าย ให้สอดคล้องกับข้อมูลผู้ดิงงบประมาณประจำปี

จากตาราง 12 ผลการสังเคราะห์วิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา จากการการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา และการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) สรุปเป็นแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้ทั้งหมด 6 ด้าน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 12 ตัวชี้วัด ได้แก่ ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 11 ข้อ ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 9 ข้อ ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่

สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 9 ข้อ ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 8 ข้อ ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 9 ข้อ และด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 2 ตัวชี้วัด แนวทาง 7 ข้อ จากผลการวิเคราะห์วิธีดำเนินการวิธีดำเนินการตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้วิจัยนำไปใช้ฐานข้อมูล เพื่อร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ในขั้นตอนที่ 2

ตอนที่ 2 ร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากผลการสังเคราะห์ แนวทางการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากการศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา และการสัมภาษณ์ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) นำไปใช้ฐานข้อมูลเพื่อร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งแนวทางประกอบด้วย 4 องค์ประกอบต่อไปนี้ คือ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินงาน และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ มีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและหลักการ

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีความสำคัญในพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมต่อการเรียนรู้และเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติ ในอนาคต พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขฉบับเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย เด็กส่วนใหญ่จะได้รับการดูแลจากพ่อแม่ และเครือญาติที่รวมอยู่ในครอบครัวใหญ่ เด็กจึงได้รับการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจมาตั้งแต่ยังเล็ก จนกระทั่งเจริญเติบโตมีพัฒนาการที่ดีและมีวิถีปฏิบัติที่ทำให้เด็กได้ซึมซับมาเป็นวิถีของตนเอง โดยธรรมชาติ ซึ่งเป็นวิถีแห่งการเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัย และความมีน้ำใจ โดยผ่านกระบวนการใช้ชีวิตในแต่ละวัน รวมถึงวิธีการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรมเป็นวิถีชีวิตของคนไทยโดยแท้จริง แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ ความเจริญทางเทคโนโลยี อิทธิพลของวัตถุนิยม และค่านิยมในการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวไทยทั้งชุมชนเมืองและชนบทเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตไปจากเดิม ส่งผลให้บทบาทของสถาบันครอบครัวด้านการดูแลเด็กในครอบครัวลดความสำคัญลงด้วย

เพราะ พ่อ แม่ สมาชิกของครอบครัวต่างทุ่มเทแรงกายและเวลาไปกับการทำงานนอกบ้านจนกระทั่งไม่มีเวลาในการดูแลครอบครัวและเด็กทำให้มีความจำเป็นต้องนำเด็กเล็ก ๆ ไปฝากไว้กับสถานรับเลี้ยงเด็ก (อมรชัย ตันติเมธ, 2542)

จากบริบทของสังคมไทย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยที่อยู่ในเขตชุมชนแต่ละท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง แต่เนื่องจากความแตกต่างของสถานที่จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบริบทชุมชน ทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งมีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานเป็นไปในทางเดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน คุณภาพตามหลักวิชาการ (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2562)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องดำเนินการตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ทั้งหมด 6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมาตรฐานทั้ง 6 ด้านนี้มุ่งผลลัพธ์เพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีความพร้อมในการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้ถูกพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของบริบทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชน ในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การดำเนินงานสามารถตอบสนองความต้องการขององค์กรและชุมชนให้ได้มากที่สุด และให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น จึงได้ใช้แนวทางการบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง หรือ PDCA (Deming, 2004) มาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงสุด และช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 เพื่อเป็นข้อมูลสนเทศในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยใช้หลักการบริหารตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง หรือ PDCA ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (Check) และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาแผน (Action) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน 6 ตัวบ่งชี้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในแต่ละด้าน ด้วยการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานนั้น ๆ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Plan)

2. ประชุมชี้แจงแนวทาง หลักการดำเนินงาน หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานกับผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละด้าน เพื่อร่วมกันกำหนดขอบเขตของงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ ระยะเวลาดำเนินการ โครงการและงบที่ใช้ในการดำเนินการ (Plan)

3. ดำเนินการตามแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบ และต่อเนื่อง (Do)

4. แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการที่ได้กำหนดไว้ตามแผน (Check)

5. วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สรุปผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงานต่อผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทราบโดยทั่วกัน และสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานต่อไป (Action)

โดยมาตรฐานแต่ละด้าน มีรายละเอียดในการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาห้าปี แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ
2. ประชุมวางแผนโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดสถานที่ ลำดับพิธีการ และมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานประจำจุด
3. จัดทำขออนุมัติ กิจกรรม/โครงการ พร้อมระบุรายละเอียด เช่น หลักการ เหตุผล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น
4. จัดทำรายการยืมเงิน เพื่อนำงบประมาณไปใช้เตรียมความพร้อมสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ก่อนถึงกำหนดวันดำเนินงาน
5. ดำเนินการตามแผนที่ได้วางเอาไว้ และทำการถ่ายภาพเพื่อเก็บหลักฐานที่ใช้ในการเบิกจ่าย เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม/โครงการ สถานที่ เวที อาหารว่างและเครื่องดื่มหรือเก็บเอกสารประกอบการเบิกจ่าย เช่น รายมือชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ใบเสร็จการซื้อวัสดุ ใบเสร็จการซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น
6. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของรูปภาพ และเอกสารประกอบการเบิกจ่าย จากนั้นจัดทำรายการส่งใช้เงินยืม เพื่อยืนยันการดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้งบประมาณได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ นั้นแล้ว
7. ประเมินผลโครงการและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่นทราบตามลำดับ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป

3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสรรหาคูคลากรสนับสนุนการศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนอัตรากำลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วทำการวิเคราะห์อำนาจหน้าที่และภารกิจของงาน
2. สืบหาความต้องการอัตรากำลังข้าราชการครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดของกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปริมาณงานและจำนวนนักเรียน

3. วิเคราะห์วางแผนการใช้กำลังคน โดยประเมินความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาบุคคลให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ในระหว่างรอดำเนินการเพิ่มอัตรากำลัง

4. ประชุม เพื่อจัดทำแผนอัตรากำลัง วิเคราะห์ความจำเป็นและงบประมาณรองรับอัตรากำลัง ให้สอดคล้องงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีถัดไป

5. ดำเนินการขออนุมัติ คณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อเปิดกรอบอัตรากำลัง

6. แต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบ ดังนี้

1) คณะกรรมการสรรหาและตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครสอบและตรวจสอบเอกสารหลักฐานประกอบการสมัคร 2) คณะกรรมการออกข้อสอบ ตรวจสอบคำตอบและสัมภาษณ์ เพื่อออกข้อสอบ ตรวจสอบข้อสอบ ให้คะแนนการสอบและสัมภาษณ์ผู้เข้าสอบแข่งขัน

7. ดำเนินการประกาศสรรหา ผู้ประสงค์เข้าการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งบุคลากรสนับสนุนการศึกษา (พนักงานจ้าง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้งป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เว็บไซต์หน่วยงาน กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น พร้อมระบุช่องทางการสืบค้นรายละเอียดของการสอบแข่งขัน

8. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร แล้วประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ และกำหนดวันสอบแข่งขัน

9. ดำเนินการออกข้อสอบ และเตรียมความพร้อมสถานที่สอบแข่งขัน ก่อนถึงวันกำหนดการสอบแข่งขัน

10. ดำเนินการสอบแข่งขันตามกำหนดการที่กำหนดไว้

11. ดำเนินการตรวจคำตอบและประกาศผล ผู้ผ่านการสอบ
ข้อเขียน

12. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบและขออนุมัติคณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานจ้าง จากนั้นจัดทำประวัติและสัญญาพนักงานจ้าง แล้วพนักงานจ้างใหม่ ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

13. ประเมินผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลังจากที่ได้รับอัตราพนักงาน ตลอดช่วงปีงบประมาณ แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดอัตรากำลังต่อไป

3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 การบริหารจัดการพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. สำรวจความต้องการ ความจำเป็นของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปัจจุบันประมาณก่อน ๆ
2. ศึกษากฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาจังหวัด นโยบายการศึกษาท้องถิ่น ภารกิจและหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
3. วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน
4. จัดประชุมผู้บริหารท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น เห็นชอบกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน
5. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
6. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจ้างเหมาดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของการดำเนินงาน
7. ทำบันทึกขออนุมัติโครงการ โดยระบุรายละเอียด วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น
8. ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ เพื่อหาบริษัทรับเหมาตามระเบียบทางราชการ เมื่อได้บริษัทรับเหมาแล้ว จึงทำสัญญาจ้างเพื่อปฏิบัติงาน โดยกำหนดวันส่งมอบงานหรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น หากเกินตามที่สัญญากำหนด ต้องการคิดมีค่าปรับกับบริษัทรับเหมา ตามระเบียบของทางราชการ
9. ในระหว่างการดำเนินการของบริษัทรับเหมา คณะกรรมการฯ ตามที่ได้แต่งตั้งไว้ ต้องเข้าตรวจสอบความเรียบร้อยของงานก่อสร้างหรือปรับภูมิทัศน์อยู่เป็นระยะ พร้อมถ่ายภาพงานไว้ใช้ประกอบเอกสารการรายงานผล
10. เมื่อถึงกำหนดการส่งมอบงาน หรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น คณะกรรมการฯ ทำการประเมินผล โดยทำการทดสอบคุณภาพงาน ความแข็งแรงคงทนงาน ความสวยงาม ว่ามาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดหรือไม่ หากพบว่าส่วนใดไม่มีคุณภาพหรือมาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วน

ตำบลกำหนด ให้รายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และแจ้งบริษัทรับเหมา ให้มาดำเนินการก่อสร้างและ
แก้ไขงานให้ได้มาตรฐานตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดต่อไป

3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและ
เอกสารประกอบหลักสูตร หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็น
ปัญหาหรือหัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน
2. วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาจุดประสงค์ของการเรียนรู้ แต่ละสาระ
การเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะนำมาบูรณาการ จะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนในการดำเนินการเรียน
การสอน รวมทั้งวิธีการการวัดและประเมินผล
3. จัดทำโครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน โครงสร้าง
รายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตร
มาแยกย่อยเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม รวมทั้งกำหนดคาบในการสอน ซึ่งกำหนดการสอนแบบ
บูรณาการจะเพิ่มช่องบูรณาการและมีเนื้อหาบูรณาการแบบภายในวิชาหรือเนื้อหาบูรณาการระหว่าง
วิชาต่าง ๆ เข้าไปด้วย รวมถึงจัดทำเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสาร
ประกอบการวัดและประเมินผล เป็นต้น
4. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม
การเรียนการสอน และเตรียมความพร้อมของเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสาร
ประกอบการวัดและประเมินผล
5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการเรียน
การสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ได้กำหนดเอาไว้
6. วัดผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัย
ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตาม
จุดประสงค์ เป็นต้น โดยบันทึกลงในแบบวัดผลที่ได้กำหนดเอาไว้
7. ประเมินผล การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ใน
แผนการสอน โดยมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัด
กิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยมีการบันทึก
จุดเด่นและข้อปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 แหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน

1. ศึกษาข้อมูลชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน การทำกิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรมและความต้องการของชุมชน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน
2. นำเสนอข้อมูลและปัญหาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อประเมินศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน
3. ประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อบริการประชาชน
4. จัดทำแผน เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
5. ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนตามขั้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ
6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม/โครงการและการให้บริการต่าง ๆ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กตามแนวทางที่กำหนดไว้
7. สสำรวจผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ของประชาชน และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ
8. ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ โดยวิเคราะห์จุดเด่นของการใช้แหล่งเรียนรู้และสิ่งที่ต้องปรับปรุง จากนั้นรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนต่อไป

3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 6 การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงานเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
2. ศึกษาบริบทการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิทินดำเนินการตลอด 1 ปีการศึกษา
3. ประชุมร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดแผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงาน แผนดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายและการส่งเสริม

เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การตั้งกลุ่มแชร์ประสบการณ์พัฒนาเด็กปฐมวัยออนไลน์หรือแชร์ข้อมูลหนังสือเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การแลกเปลี่ยนสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น

4. เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจัดทำแผน การใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. ดำเนินการตามแผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานที่ได้วางเอาไว้จากมติที่ประชุม

6. ตรวจสอบการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน จุดเด่นและสิ่งที่จะต้องปรับปรุงแก้ไข

7. ประเมินผลและรายงานผลต่อผู้บริหารท้องถิ่นให้ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประชุมเครือข่าย ปรับปรุงการดำเนินงานและพัฒนากการส่งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

4. เงื่อนไขความสำเร็จ

เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ตัวแปรที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีจุดเน้นดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยร่วมมือกันดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนบุคคลกรช่วยดำเนินงาน และกำกับ ติดตาม ประเมินผล สะท้อนผล เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

ตอนที่ 3 ตรวจสอบ ยืนยัน ความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยการอ้างอิงจาก
ผู้ทรงคุณวุฒิ

นำผลการร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มาพิจารณาตรวจสอบ ยืนยัน ความเป็นไปได้ โดยการอ้างอิง
จากผู้ทรงคุณวุฒิ ประกอบด้วยผู้ที่มีหน้าปฏิบัติงานเกี่ยวข้องกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 6 ท่าน
ซึ่งได้แสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการปรับปรุงร่างแนวทาง ดังนี้

ตาราง 13 รายละเอียดของผลการพิจารณาร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
1. แนวคิดและหลักการ	
เหมาะสม	คงไว้
2. วัตถุประสงค์	
เหมาะสม	คงไว้
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเบิกจ่ายงบประมาณ 1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณใน กิจกรรม/โครงการ ต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษา ห้าปี แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ (Plan) 2. ประชุมวางแผนโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนด แนวทางการดำเนินงาน การจัดสถานที่ ลำดับพิธีการ และ มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานประจำจุด (Plan)
ข้อ 4 แก้ไขการยืมเงิน เป็นจัดทำ รายงานขอซื้อขอจ้าง ขออนุมัติ จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ	

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
<p>จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)</p> <p>ข้อ 4 แก้ไขการยืมเงิน เป็นจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง ขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบ (ต่อ)</p>	<p>3. จัดทำขออนุมัติ กิจกรรม/โครงการ พร้อมระบุรายละเอียด เช่น หลักการ เหตุผล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา ดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)</p> <p>4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำรายงานขอซื้อขอจ้าง จากนั้นขออนุมัติจัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุหรืออนุมัติยืมเงิน รายการใช้จ่ายที่สามารถยืมเงินได้ตามระเบียบ (Do)</p> <p>5. ดำเนินการตามแผนที่ได้วางเอาไว้ และทำการถ่ายภาพเพื่อเก็บหลักฐานที่ใช้ในการเบิกจ่าย เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม/โครงการ สถานที่ เวที อาหารว่างและเครื่องดื่มหรือเก็บเอกสารประกอบการเบิกจ่าย เช่น รายมือชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ใบเสร็จการซื้อวัสดุ ใบเสร็จการซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น (Do)</p>
<p>ข้อ 6 แก้ไข ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้อง เอกสารประกอบฎีกาการเบิกจ่าย</p>	<p>6. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบฎีกาการเบิกจ่าย เช่นรูปภาพ ใบส่งของ ใบเสร็จ ลายมือชื่อ เป็นต้น จากนั้น จัดทำรายการส่งใช้เงินยืม เพื่อยืนยันการดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้งบประมาณได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ นั้นแล้ว (Check)</p> <p>7. ประเมินผลโครงการและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่น ทราบตามลำดับ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป (Action)</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนอัตรากำลัง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วทำการวิเคราะห์อำนาจหน้าที่และภารกิจของงาน (Plan) 2. สำรวจความต้องการอัตรากำลังข้าราชการครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดของกฎหมายระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปริมาณงานและจำนวนนักเรียน (Plan) 3. วิเคราะห์วางแผนการใช้งำลังคน โดยประเมินความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาบุคคลให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ในระหว่างรอดำเนินการเพิ่มอัตรากำลัง (Plan) 4. ประชุม เพื่อจัดทำแผนอัตรากำลัง วิเคราะห์ความจำเป็นและงบประมาณรองรับอัตรากำลัง ให้สอดคล้องงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีถัดไป (Plan) 5. ดำเนินการขออนุมัติ คณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อเปิดกรอบอัตรากำลัง (Do) 6. แต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบ ดังนี้ <ol style="list-style-type: none"> 1) คณะกรรมการสรรหาและตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครสอบและตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการสมัคร 2) คณะกรรมการออกข้อสอบ ตรวจสอบคำตอบและสัมภาษณ์ เพื่อออกข้อสอบ ตรวจสอบข้อสอบ ให้คะแนนการสอบและสัมภาษณ์ ผู้เข้าสอบแข่งขัน (Do)

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.2 ด้านที่ 2 (ต่อ)	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 2 (ต่อ)</p> <p>7. ดำเนินการประกาศสรรหา ผู้ประสงค์เข้าการปฏิบัติหน้าที่ ตำแหน่งบุคลากรสนับสนุนการศึกษา (พนักงานจ้าง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้งป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เว็บไซต์หน่วยงาน กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น พร้อมระบุช่องทางการสืบค้นรายละเอียดของการสอบแข่งขัน (Do)</p> <p>8. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร แล้วประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ และกำหนดวันสอบแข่งขัน (Do)</p> <p>9. ดำเนินการออกข้อสอบ และเตรียมความพร้อมสถานที่สอบแข่งขัน ก่อนถึงวันกำหนดการสอบแข่งขัน (Do)</p> <p>10. ดำเนินการสอบแข่งขันตามกำหนดการที่กำหนดไว้ (Do)</p> <p>11. ดำเนินการตรวจคำตอบและประกาศผล ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน (Check)</p> <p>12. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบและขออนุมัติคณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานจ้าง จากนั้นจัดทำประวัติและสัญญาพนักงานจ้าง แล้วพนักงานจ้างใหม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย (Check)</p> <p>13. ประเมินผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลังจากที่ได้รับอัตราพนักงาน ตลอดช่วงปีงบประมาณ แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดอัตรากำลังต่อไป (Action)</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 การบริหารจัดการพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. สำรวจความต้องการ ความจำเป็นของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กรวมถึงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปีงบประมาณก่อน ๆ (Plan) 2. ศึกษากฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาจังหวัด นโยบายการศึกษาท้องถิ่น ภารกิจและหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Plan) 3. วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan) 4. จัดประชุมผู้บริหารท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น เห็นชอบกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan) 5. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan) 6. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของการดำเนินงาน (Do) 7. ทำบันทึกขออนุมัติโครงการ โดยระบุรายละเอียดวัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบผู้รับผิดชอบโครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.3 ด้านที่ 3 (ต่อ)	
<p>จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)</p>	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 3 (ต่อ)</p> <p>8. ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ เพื่อหาบริษัทรับเหมาตามระเบียบทางราชการ เมื่อได้บริษัทรับเหมาแล้ว จึงทำสัญญาจ้างเพื่อปฏิบัติงาน โดยกำหนดวันส่งมอบงานหรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น หากเกินตามที่สัญญากำหนด ต้องการคิดมีค่าปรับกับบริษัทรับเหมา ตามระเบียบของทางราชการ (Do)</p> <p>9. ในระหว่างการดำเนินการของบริษัทรับเหมา คณะกรรมการฯ ตามที่ได้แต่งตั้งไว้ ต้องเข้าตรวจสอบความเรียบร้อยของงานก่อสร้างหรือปรับภูมิทัศน์อยู่เป็นระยะ พร้อมถ่ายภาพงานไว้ใช้ประกอบเอกสารการรายงานผล (Check)</p> <p>10. เมื่อถึงกำหนดการส่งมอบงาน หรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น คณะกรรมการฯ ทำการประเมินผล โดยทำการทดสอบคุณภาพงาน ความแข็งแรงคงทนงาน ความสวยงาม ว่ามาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดหรือไม่ หากพบว่าส่วนใดไม่มีคุณภาพหรือมาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด ให้รายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และแจ้งบริษัทรับเหมา ให้มาดำเนินการก่อสร้างและแก้ไขงานให้ได้มาตรฐานตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดต่อไป (Action)</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาหลักสูตรหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นปัญหาหรือหัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน (Plan) 2. วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาจุดประสงค์ของการเรียนรู้ แต่ละสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะนำมาบูรณาการ จะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนในการดำเนินการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีการวัดและประเมินผล (Plan) 3. จัดทำโครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตรมาแยกย่อยเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม รวมทั้งกำหนดคาบในการสอน ซึ่งกำหนดการสอนแบบบูรณาการจะเพิ่มช่องบูรณาการและมีเนื้อหาบูรณาการแบบภายในวิชาหรือเนื้อหาบูรณาการระหว่างวิชาต่างๆ เข้าไปด้วย รวมถึงจัดทำเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล เป็นต้น (Plan) 4. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเตรียมความพร้อมของเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล (Plan)

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.4 ด้านที่ 4 (ต่อ)	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 4 (ต่อ)</p> <p>5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผน การเรียนการสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ได้กำหนด เอาไว้ (Do)</p> <p>6. วัดผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัย ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยบันทึก ลงในแบบวัดผลที่ได้กำหนดเอาไว้ (Check)</p> <p>7. ประเมินผล การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่ กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียน ของผู้เรียน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยมีการบันทึกจุดเด่นและข้อปรับปรุงเพื่อนำไปสู่ การพัฒนาการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป (Action)</p>
3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 5 แหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน</p> <p>1. ศึกษาข้อมูลชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน การทำกิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรมและความต้องการของ ชุมชน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน (Plan)</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ต่อ)	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 5 (ต่อ)</p> <p>2. นำเสนอข้อมูลและปัญหาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อประเมินศักยภาพของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจะทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน (Plan)</p> <p>3. ประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และแนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อบริการประชาชน (Plan)</p> <p>4. จัดทำแผน เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)</p> <p>5. ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนตามขั้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ (Do)</p> <p>6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม/โครงการและการให้บริการต่างๆ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่กำหนดไว้ (Do)</p> <p>7. สืบรวจผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ของประชาชน และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการ การใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ (Check)</p>

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน (ต่อ)	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	ตัวบ่งชี้ที่ 5 (ต่อ) 8. ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ โดยวิเคราะห์จุดเด่นของการใช้แหล่งเรียนรู้และสิ่งที่ต้องปรับปรุง จากนั้นรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนต่อไป (Action)
3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิ่ง (PDCA)	ตัวบ่งชี้ที่ 6 การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 1. ศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2. ศึกษาบริบทการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิทินดำเนินการตลอด 1 ปีการศึกษา (Plan) 3. ประชุมร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนด แผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงาน แผนดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายและการส่งเสริมเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การตั้งกลุ่มแชร์ประสบการณ์พัฒนา เด็กปฐมวัยออนไลน์หรือแชร์ข้อมูลหนังสือเกี่ยวกับการจัด การศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเรียน การสอนแบบบูรณาการ การแลกเปลี่ยนสื่อที่ใช้ในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น (Plan)

ตาราง 13 (ต่อ)

ข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะผู้ทรงคุณวุฒิ (ฉบับปรับปรุง)
3. วิธีการดำเนินงาน	
3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย (ต่อ)	
จัดเรียงตัวบ่งชี้ใหม่ให้เป็นไปตาม วงจรคุณภาพเดมมิง (PDCA)	<p>ตัวบ่งชี้ที่ 6 (ต่อ)</p> <p>4. เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจัดทำแผน การใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติ ประจำปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)</p> <p>5. ดำเนินการตามแผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงานและแนว ทางการดำเนินงาน ที่ได้วางเอาไว้จากมติที่ประชุม (Do)</p> <p>6. ตรวจสอบการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน จุดเด่นและสิ่งที่ ต้องปรับปรุงแก้ไข (Check)</p> <p>7. ประเมินผลและรายงานผลต่อผู้บริหารท้องถิ่นให้ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประชุมเครือข่าย ปรับปรุงการดำเนินงาน และพัฒนาการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป (Action)</p>
4. เงื่อนไขความสำเร็จ	
เหมาะสม	คงไว้

จากตาราง 13 รายละเอียดของผลการพิจารณาร่างแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา โดยผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยได้
นำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิแล้ว ทำให้ได้แนวทางการดำเนินงานตาม
มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ดังนี้

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

1. แนวคิดและหลักการ

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษามีความสำคัญ ในพัฒนาเด็ก
ปฐมวัยให้มีความพร้อมต่อการเรียนรู้และเติบโตเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขฉบับเพิ่มเติมถึงปัจจุบัน กำหนดให้องค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายใน
ท้องถิ่น

วิถีชีวิตดั้งเดิมของคนไทย เด็กส่วนใหญ่จะได้รับการดูแลจากพ่อแม่ และ
เครือญาติที่รวม อยู่ในครอบครัวใหญ่ เด็กจึงได้รับการดูแลทั้งทางร่างกายและจิตใจมาตั้งแต่ยังเล็ก
จนกระทั่งเจริญเติบโต มีพัฒนาการที่ดีและมีวิถีปฏิบัติที่ทำให้เด็กได้ซึมซับมาเป็นวิถีของตนเอง
โดยธรรมชาติซึ่งเป็นวิถีแห่งการเกื้อกูล ถ้อยทีถ้อยอาศัย และความมีน้ำใจ โดยผ่านกระบวนการใช้
ชีวิตในแต่ละวัน รวมถึงวิธีการอบรมสั่งสอนคุณธรรม จริยธรรม เป็นวิถีชีวิตของคนไทยโดยแท้จริง
แต่ด้วยสภาพเศรษฐกิจ ความเจริญทางเทคโนโลยี อิทธิพลของวัฒนธรรม และค่านิยมในการดำเนิน
ชีวิตที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ทำให้ครอบครัวไทยทั้งชุมชนเมืองและชนบทเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิต
ไปจากเดิม ส่งผลให้บทบาทของสถาบันครอบครัวด้านการดูแลเด็กในครอบครัวลดความสำคัญลงด้วย
เพราะ พ่อ แม่ สมาชิกของครอบครัวต่างทุ่มเทร่างกายและเวลาไปกับการทำงานนอกบ้าน จนกระทั่ง
ไม่มีเวลาในการดูแลครอบครัวและเด็กทำให้มีความจำเป็นต้องนำเด็กเล็ก ๆ ไปฝากไว้กับสถาน
รับเลี้ยงเด็ก (อมรชัย ตันติเมธ, 2542)

จากบริบทของสังคมไทย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงเป็นสถานศึกษาที่จัดตั้งขึ้นตาม
นโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีวัตถุประสงค์ในการ ส่งเสริมพัฒนาการ
เด็กปฐมวัยที่อยู่ในเขตชุมชนแต่ละท้องถิ่นและพื้นที่ใกล้เคียง แต่เนื่องจากความแตกต่างของสถานที่
จัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและบริบทชุมชน ทำให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง
มีมาตรฐานที่แตกต่างกัน ดังนั้นเพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีมาตรฐานเป็นไปในทาง
เดียวกัน กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุน
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐาน คุณภาพตามหลักวิชาการ
(กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น, 2562)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องดำเนินการตาม
มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 ทั้งหมด
6 ด้าน ได้แก่ ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน นี้ มุ่งผลลัพธ์เพื่อพัฒนาให้เด็กปฐมวัยในท้องถิ่นมีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัย ได้แก่ ร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยมีความพร้อมในการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ได้ถูกพัฒนาขึ้นบนพื้นฐานของบริบทศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและชุมชนในเขตจังหวัดนครราชสีมา เพื่อให้การดำเนินงานสามารถตอบสนองความต้องการขององค์กรและชุมชนให้ได้มากที่สุด และให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนั้น จึงได้ใช้แนวทางการบริหารงานตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง หรือ PDCA (Deming, 2004) มาใช้ในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 6 ด้าน เพื่อให้การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เกิดประสิทธิภาพการดำเนินงานสูงสุด และช่วยพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีความพร้อมในการเข้าศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

2. วัตถุประสงค์

2.1 เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา นำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2.2 เพื่อเป็นข้อมูลเสนอแนะในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

3. วิธีการดำเนินงาน

แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยใช้หลักการบริหารตามวงจรคุณภาพเดมมิ่ง หรือ PDCA ซึ่งประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การวางแผน (Plan) 2) การปฏิบัติตามแผน (Do) 3) ตรวจสอบและประเมินผล (Check) และ 4) การปรับปรุงและพัฒนาแผน (Action) เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6 ด้าน 6 ตัวบ่งชี้ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. การวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหา ความต้องการจำเป็นในการบริหารงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในแต่ละด้าน ด้วยการประชุมปรึกษาหารือกับผู้ปฏิบัติหน้าที่ในกลุ่มงานนั้น ๆ หรือผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Plan)

2. ประชุมชี้แจงแนวทาง หลักการดำเนินงาน หรือขั้นตอนการปฏิบัติงานกับ ผู้รับผิดชอบปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละด้าน เพื่อร่วมกันกำหนดขอบเขต ของงาน กำหนดบทบาทหน้าที่ ระยะเวลาดำเนินการ โครงการและงบที่ใช้ในการดำเนินการ (Plan)
3. ดำเนินการตามแผนขั้นตอนการปฏิบัติงานที่กำหนดไว้อย่างเป็นระบบและ ต่อเนื่อง (Do)
4. แต่งตั้งคณะกรรมการกำกับติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล การดำเนินงานตามกิจกรรม โครงการที่ได้กำหนดไว้ตามแผน (Check)
5. วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน สรุปผลและจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน ต่อผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องให้ทราบโดยทั่วกัน และสะท้อนผลการดำเนินงาน เพื่อนำไปปรับปรุง แก้ไข และพัฒนาการดำเนินงานต่อไป (Action)

โดยมาตรฐานแต่ละด้าน มีรายละเอียดในการดำเนินงานตามตัวบ่งชี้ ดังต่อไปนี้

3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเบิกจ่ายงบประมาณ

1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาห้าปี แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปี งบประมาณ (Plan)
2. ประชุมวางแผนโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดสถานที่ ลำดับพิธีการ และมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานประจำจุด (Plan)
3. จัดทำขออนุมัติ กิจกรรม/โครงการ พร้อมระบุรายละเอียด เช่น หลักการ เหตุผล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลา ดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)
4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดทำรายงานขอซื้อขอยืม จากนั้นขออนุมัติ จัดซื้อจัดจ้างตามระเบียบพัสดุหรืออนุมัติยืมเงิน รายการใช้จ่ายที่สามารถยืมเงินได้ตามระเบียบ (Do)
5. ดำเนินการตามแผนที่ได้วางเอาไว้ และทำการถ่ายภาพเพื่อเก็บ หลักฐานที่ใช้ในการเบิกจ่าย เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม/โครงการ สถานที่ เวที อาหารว่าง และเครื่องดื่มหรือเก็บเอกสารประกอบการเบิกจ่าย เช่น รายมือชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ใบเสร็จการซื้อ วัสดุ ใบเสร็จการซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น (Do)
6. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารประกอบการ เบิกจ่าย เช่น รูปภาพ ใบส่งของ ใบเสร็จ ลายมือชื่อ เป็นต้น จากนั้นจัดทำรายการส่งใช้เงินยืม เพื่อยืนยันการดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้งบประมาณได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ นั้นแล้ว (Check)

7. ประเมินผลโครงการและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหาร ท้องถิ่น ทราบตามลำดับ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัด กิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป (Action)

3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร

ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา

1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนอัตรากำลัง ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น แล้วทำการวิเคราะห์อำนาจหน้าที่และภารกิจของงาน (Plan)
2. สำรวจความต้องการอัตรากำลังข้าราชการครูของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก โดยเปรียบเทียบกับข้อกำหนดของกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปริมาณงานและจำนวนนักเรียน (Plan)
3. วิเคราะห์วางแผนการใช้กำลังคน โดยประเมินความสามารถของ กำลังคนที่มีอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผนพัฒนาบุคคลให้สามารถดำเนินงานต่อไปได้ใน ระหว่างรอดำเนินการเพิ่มอัตรากำลัง (Plan)
4. ประชุมเพื่อจัดทำแผนอัตรากำลัง วิเคราะห์ความจำเป็นและ งบประมาณรองรับอัตรากำลังให้สอดคล้องงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีถัดไป (Plan)
5. ดำเนินการขออนุมัติ คณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบล ประจำจังหวัด เพื่อเปิดกรอบอัตรากำลัง (Do)
6. แต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบ ดังนี้
 - 1) คณะกรรมการสรรหาและตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครสอบและตรวจสอบ เอกสาร หลักฐานประกอบการสมัคร
 - 2) คณะกรรมการออกข้อสอบ ตรวจสอบคำตอบและสัมภาษณ์ เพื่อออกข้อสอบ ตรวจสอบข้อสอบ ให้คะแนนการสอบและสัมภาษณ์ ผู้เข้าสอบแข่งขัน (Do)
7. ดำเนินการประกาศสรรหา ผู้ประสงค์เข้าการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่ง บุคลากรสนับสนุนการศึกษา (พนักงานจ้าง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่ หลากหลาย ทั้งป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เว็บไซต์หน่วยงาน กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น พร้อมระบุ ช่องทางการสืบค้นรายละเอียดของการสอบแข่งขัน (Do)
8. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร แล้วประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ และ กำหนดวันสอบแข่งขัน (Do)
9. ดำเนินการออกข้อสอบ และเตรียมความพร้อมสถานที่สอบแข่งขัน ก่อนถึงวันกำหนดการสอบแข่งขัน (Do)
10. ดำเนินการสอบแข่งขันตามกำหนดการที่กำหนดไว้ (Do)

11. ดำเนินการตรวจคำตอบและประกาศผล ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน (Check)

12. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบและขออนุมัติคณะกรรมการกลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานจ้าง จากนั้นจัดทำประวัติและสัญญาพนักงานจ้าง แล้วพนักงานจ้างใหม่ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย (Check)

13. ประเมินผลการปฏิบัติงานในภาพรวมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลังจากที่ได้รับอัตราพนักงาน ตลอดช่วงปีงบประมาณ แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดอัตรากำลังต่อไป (Action)

3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 การบริหารจัดการพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. สำรวจความต้องการ ความจำเป็นของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่าง การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในปีงบประมาณก่อนๆ (Plan)

2. ศึกษากฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาจังหวัด นโยบายการศึกษาท้องถิ่น ภารกิจและหน้าที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Plan)

3. วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan)

4. จัดประชุมผู้บริหารท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น เห็นชอบกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan)

5. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)

6. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจ้างเหมาดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของการดำเนินงาน (Do)

7. ทำบันทึกขออนุมัติโครงการ โดยระบุรายละเอียด วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบผู้รับผิดชอบ โครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)

8. ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและ การบริหารงานพัสดุภาครัฐ เพื่อหาบริษัทรับเหมาตามระเบียบทางราชการ เมื่อได้บริษัทรับเหมาแล้ว

จึงทำสัญญาจ้างเพื่อปฏิบัติงาน โดยกำหนดวันส่งมอบงานหรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น หากเกินตามที่ได้แต่งตั้งไว้ ต้องเข้าตรวจความเรียบร้อยของงานก่อสร้างหรือปรับภูมิทัศน์อยู่เป็นระยะ

9. ในระหว่างการดำเนินการของบริษัทรับเหมา คณะกรรมการฯ ตามที่ได้แต่งตั้งไว้ ต้องเข้าตรวจความเรียบร้อยของงานก่อสร้างหรือปรับภูมิทัศน์อยู่เป็นระยะ พร้อมถ่ายภาพงานไว้ใช้ประกอบเอกสารการรายงานผล (Check)

10. เมื่อถึงกำหนดการส่งมอบงาน หรือกำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น คณะกรรมการฯ ทำการประเมินผล โดยทำการทดสอบคุณภาพงาน ความแข็งแรงคงทนงาน ความสวยงามว่า มาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดหรือไม่ หากพบว่าส่วนใดไม่มีคุณภาพหรือมาตรฐานตรงตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนด ให้รายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ และแจ้งบริษัทรับเหมา ให้มาดำเนินการก่อสร้างและแก้ไขงานให้ได้มาตรฐานตามรูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหารส่วนตำบลกำหนดต่อไป (Action)

3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร

ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ศึกษาหลักสูตรหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและเอกสารประกอบหลักสูตร หาความสัมพันธ์ของเนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมากำหนดเป็นปัญหาหรือหัวเรื่องในการจัดการเรียนการสอน (Plan)

2. วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาจุดประสงค์ของการเรียนรู้ แต่ละสาระการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยที่จะนำมาบูรณาการ จะทำให้เห็นภาพที่ชัดเจนในการดำเนินการเรียนการสอน รวมทั้งวิธีการการวัดและประเมินผล (Plan)

3. จัดทำโครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบายรายวิชาพื้นฐาน โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำรายละเอียดที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารประกอบหลักสูตรมาแยกย่อยเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม รวมทั้งกำหนดคาบในการสอน ซึ่งกำหนดการสอนแบบบูรณาการจะเพิ่มช่องบูรณาการและมีเนื้อหาบูรณาการแบบภายในวิชาหรือเนื้อหาบูรณาการระหว่างวิชาต่าง ๆ เข้าไปด้วย รวมถึงจัดทำเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล เป็นต้น (Plan)

4. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเตรียมความพร้อมของเอกสารประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล (Plan)

5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการเรียนการสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ได้กำหนดเอาไว้ (Do)

6. วัดผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัย
ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตาม
จุดประสงค์ เป็นต้น โดยบันทึกลงในแบบวัดผลที่ได้กำหนดเอาไว้ (Check)

7. ประเมินผล การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ใน
แผนการสอน โดยมีการสังเกตพฤติกรรมกรรมการเรียนของผู้เรียน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของ
การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยมีการ
บันทึกจุดเด่นและข้อปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป
(Action)

3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน

ตัวบ่งชี้ที่ 5 แหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน

1. ศึกษาข้อมูลชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชุมชน การทำกิจกรรม
ประเพณี วัฒนธรรมและความต้องการของชุมชน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินกิจกรรม
ต่าง ๆ ของชุมชน (Plan)

2. นำเสนอข้อมูลและปัญหาต่อผู้บริหารท้องถิ่น เพื่อประเมินศักยภาพ
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจะทำแหล่งเรียนรู้และ
การให้บริการชุมชน (Plan)

3. ประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ
การพัฒนาชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และแนวทาง
การใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อบริการประชาชน (Plan)

4. จัดทำแผน เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้
ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)

5. ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน
ตามขั้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ (Do)

6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม/โครงการและ
การให้บริการต่าง ๆ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางที่กำหนดไว้ (Do)

7. สืบสวนผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback)
ของประชาชน และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ (Check)

8. ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ โดยวิเคราะห์
จุดเด่นของการใช้แหล่งเรียนรู้และสิ่งที่ต้องปรับปรุง จากนั้นรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นทราบ
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนต่อไป (Action)

3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

ตัวบ่งชี้ที่ 12 การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอนการดำเนินงาน เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Plan)
2. ศึกษาบริบทการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ปฏิทินการดำเนินงานตลอด 1 ปีการศึกษา (Plan)
3. ประชุมร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อกำหนดแผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงาน แผนดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายและการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การตั้งกลุ่มแชร์ประสบการณ์พัฒนาเด็กปฐมวัยออนไลน์หรือแชร์ข้อมูลหนังสือเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก การรวมกลุ่มกันทำกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการ การแลกเปลี่ยนสื่อที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ฯลฯ เป็นต้น (Plan)
4. เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่งจัดทำแผน การใช้จ่ายงบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)
5. ดำเนินการตามแผนดำเนินงาน ปฏิทินการดำเนินงานและแนวทางการดำเนินงานที่ได้วางเอาไว้จากมติที่ประชุม (Do)
6. ตรวจสอบการดำเนินงานว่าบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน จุดเด่นและสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข (Check)
7. ประเมินผลและรายงานผลต่อผู้บริหารท้องถิ่นให้ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประชุมเครือข่าย ปรับปรุงการดำเนินงานและพัฒนาระบบเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป (Action)

4. เงื่อนไขความสำเร็จ

เงื่อนไขความสำเร็จ หมายถึง ตัวแปรที่ส่งผลให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประสบผลสำเร็จ ตามเป้าหมายและเป็นไปตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีจุดเน้นดังต่อไปนี้

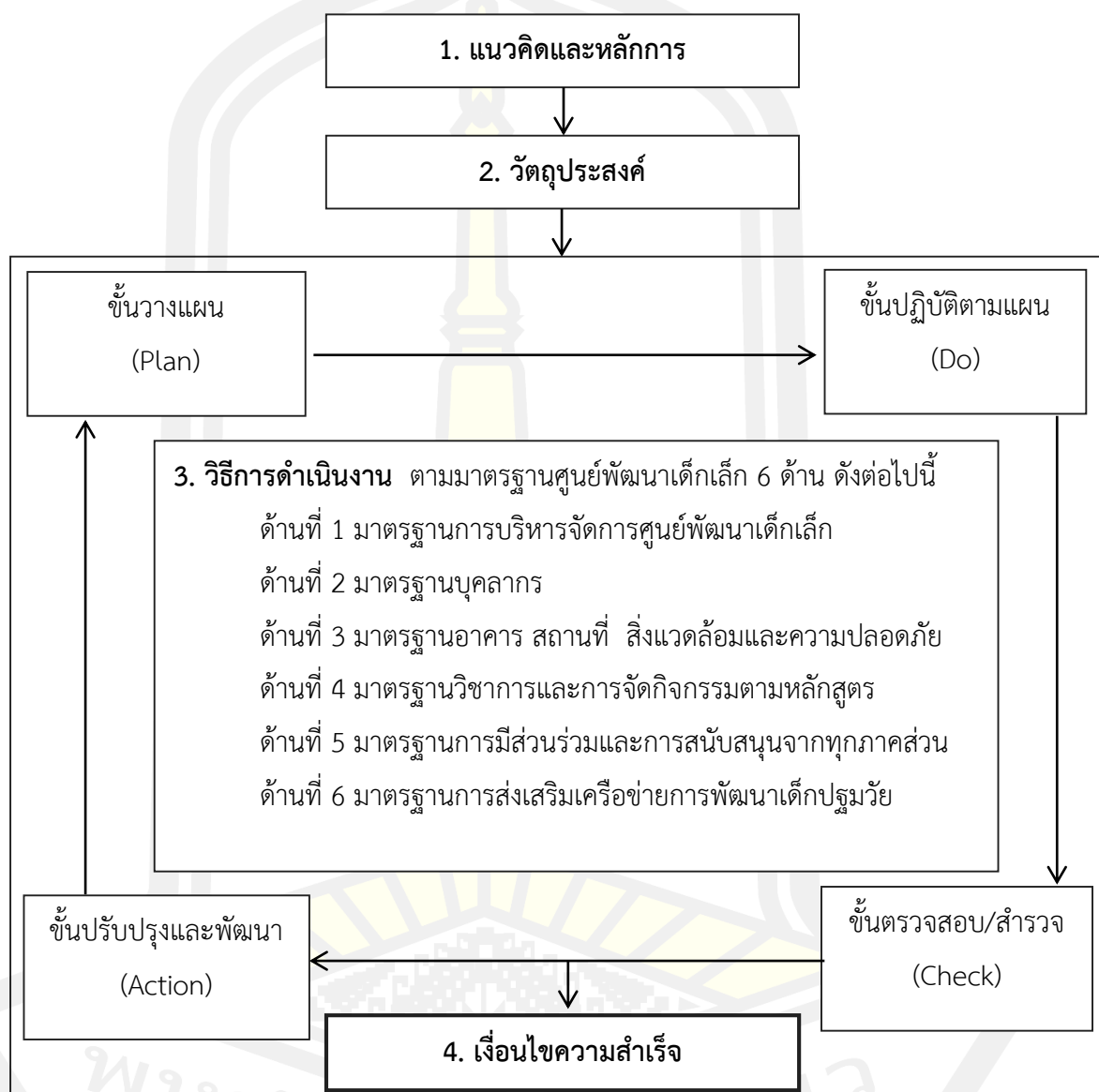
1. ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก ต้องมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับเป้าหมาย แนวทางการดำเนินงานและมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

2. ผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้องให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยร่วมมือกันดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรให้การสนับสนุนและเห็นความสำคัญของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การสนับสนุนงบประมาณ การสนับสนุนบุคลากรช่วยดำเนินงาน และกำกับ ติดตาม ประเมินผล สะท้อนผล เพื่อให้การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาอย่างมีคุณภาพ

จากรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบของแนวทางที่กล่าวมา สามารถนำมาเขียนเป็นแผนภาพแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ดังภาพประกอบ 6

ภาพประกอบ 6 แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 4 ประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิไปปรับปรุงแก้ไขแนวทาง แล้วหลังจากนั้นนำไปประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทาง โดยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษาและครูหรือผู้ดูแลเด็ก ตำแหน่งละ 6 คน จำนวนรวมทั้งหมด 24 คน ที่สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ซึ่งจากผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา มีรายละเอียดปรากฏดังตาราง 14

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

องค์ประกอบของแนวทาง	ผลการประเมิน					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1. แนวคิดและหลักการ	4.76	0.45	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
2. วัตถุประสงค์	4.82	0.39	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
3. วิธีการดำเนินการ						
3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.68	0.46	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด
3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร	4.65	0.48	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด
3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย	4.72	0.44	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร	4.67	0.47	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน	4.67	0.47	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 14 (ต่อ)

องค์ประกอบของแนวทาง	ผลการประเมิน					
	ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3. วิธีการดำเนินการ (ต่อ)						
3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริม เครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
เฉลี่ย (3.วิธีการดำเนินการ)	4.67	0.47	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด
4. เงื่อนไขความสำเร็จ						
เฉลี่ยทั้งหมด (แนวทาง)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
เฉลี่ยทั้งหมด (แนวทาง)	4.75	0.44	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด

จากตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ความเหมาะสมของแนวทางโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.75, S.D. = 0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยแล้ว สามารถเรียงลำดับความเหมาะสมได้ดังนี้ วัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.82, S.D. = 0.39) แนวคิดและหลักการ (ค่าเฉลี่ย = 4.76, S.D. = 0.45) เงื่อนไขความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย = 4.74, S.D. = 0.45) และวิธีการดำเนินการ (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.47) ตามลำดับ ส่วนค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเป็นไปได้ของแนวทางโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.77, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยแล้วสามารถเรียงลำดับความเป็นได้ ดังนี้ วัตถุประสงค์ (ค่าเฉลี่ย = 4.87, S.D. = 0.34) แนวคิดและหลักการ (ค่าเฉลี่ย = 4.83, S.D. = 0.39) เงื่อนไขความสำเร็จ (ค่าเฉลี่ย = 4.70, S.D. = 0.47) และ วิธีการดำเนินการ (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.47) ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาวิธีการดำเนินการ พบว่า ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของแนวทางในแต่ละด้าน เป็นดังนี้

ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.68, S.D. = 0.46) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.52)

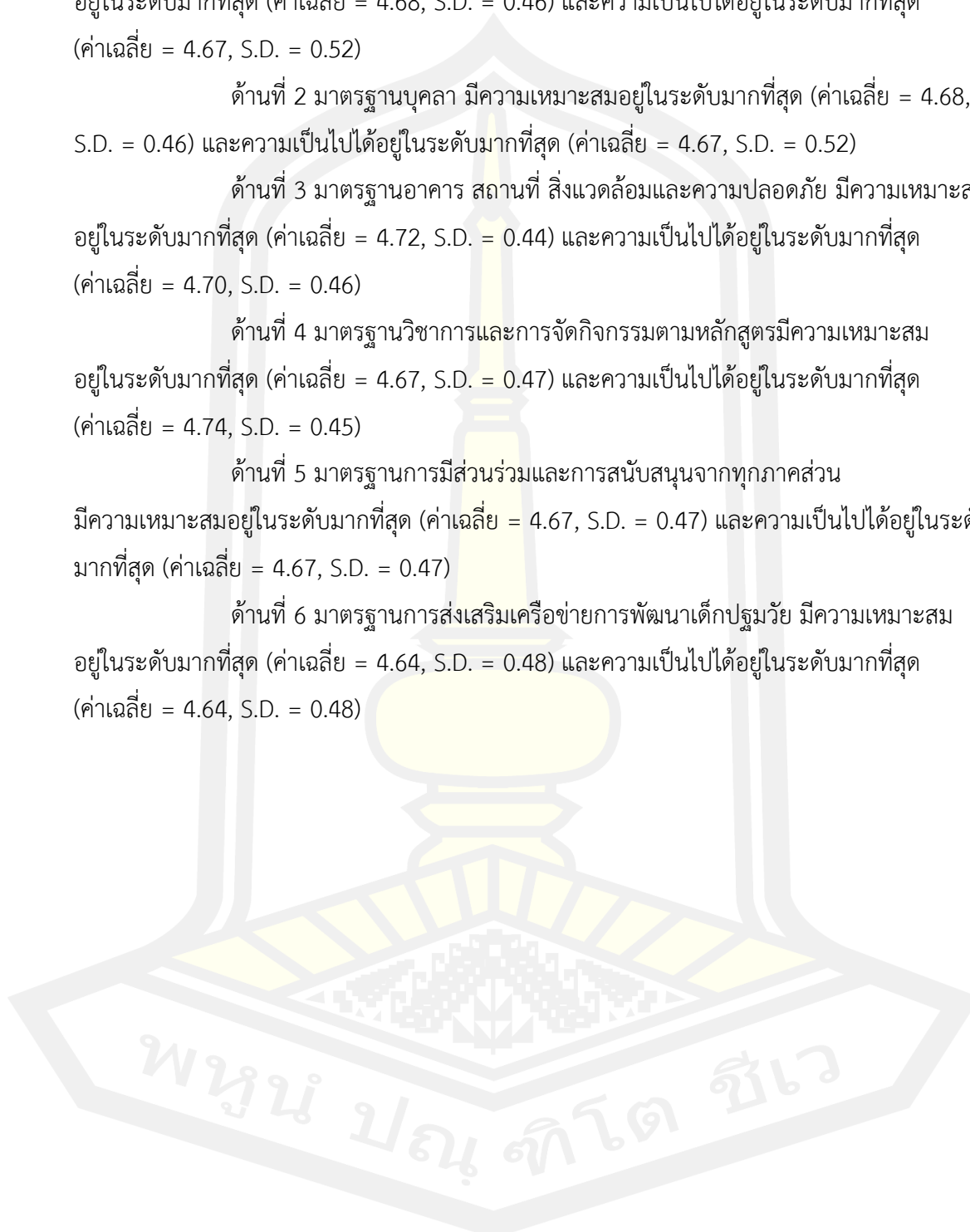
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.68, S.D. = 0.46) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.52)

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.72, S.D. = 0.44) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.70, S.D. = 0.46)

ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรมีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.47) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.74, S.D. = 0.45)

ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.47) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.67, S.D. = 0.47)

ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย มีความเหมาะสม อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.64, S.D. = 0.48) และความเป็นไปได้อยู่ในระดับมากที่สุด (ค่าเฉลี่ย = 4.64, S.D. = 0.48)

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา ผู้วิจัยสามารถนำเสนอการสรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับดังต่อไปนี้

1. ความมุ่งหมายของการวิจัย
2. สรุปผล
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัย มีดังนี้

1. เพื่อศึกษา สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

สรุปผล

สรุปผลการวิจัยตามระยะของการวิจัย ได้ดังนี้

1. การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ในมาตรฐาน 6 ด้านได้แก่ 1) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2) มาตรฐานบุคลากร 3) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 4) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 5) มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 6) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยมาตรฐานทั้ง 6 ด้าน มีการปฏิบัติตามสภาพปัจจุบันโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ 1) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 2) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 3) มาตรฐานบุคลากร 4) มาตรฐานการมีส่วนร่วม

และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน และ 5) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และ 6) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตามลำดับ ส่วนสภาพที่พึงประสงค์โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายมาตรฐาน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ 1) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2) มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 3) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 4) มาตรฐานบุคลากร 5) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและ 6) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ตามลำดับ ส่วนลำดับความของความต้องการจำเป็น จากค่าดัชนีความต้องการความจำเป็น (PNI_{modified}) จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ได้ดังนี้ 1) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 3) มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 4) มาตรฐานบุคลากร 5) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและ 6) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามลำดับ

2. ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ได้แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ที่ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) แนวคิดและหลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) วิธีการดำเนินการ และ 4) เงื่อนไขความสำเร็จ โดยวิธีการดำเนินงาน มีแนวทางการดำเนินงานแบ่งออกเป็นมาตรฐาน 6 ด้าน จำนวน 6 ตัวชี้วัด 52 แนวทาง ได้แก่ 1) มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงาน จำนวน 14 ข้อ 2) มาตรฐานบุคลากร 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงาน จำนวน 21 ข้อ 3) มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงาน จำนวน 20 ข้อ 4) มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงานจำนวน 13 ข้อ 5) มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงาน จำนวน 14 ข้อ และ 6) มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2 ตัวบ่งชี้ วิธีการดำเนินงาน จำนวน 15 ข้อ โดยจากผลการศึกษาค้นคว้าพัฒนาแนวทางมีความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยนำมาอภิปรายผล ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์และความต้องการจำเป็นของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1.1 สภาพปัจจุบันของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับมาก เนื่องจากสถานศึกษามีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยมีตัวแทนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและตัวแทนจากภาคประชาชนเข้ามามีส่วน เพื่อกำหนดจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ความต้องการของชุมชน ประกอบกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยและหลักสูตรการศึกษาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ 2560 แต่อย่างไรก็ตามการจัดโครงการหรือกิจกรรมในการส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ โดยเฉพาะโครงการหรือกิจกรรมใหม่ที่ต้องใช้งบประมาณ จะยังไม่สามารถดำเนินโครงการในปีนั้น ๆ ได้ เพราะต้องมีการประชุมผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องและจัดทำแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีถัดไป แต่เนื่องด้วยภารกิจของครูหรือผู้ดูแลเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหลายด้าน ประกอบกับปัญหาครูขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนการใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ส่งผลให้ครูหรือผู้ดูแลเด็กขาดการปรับปรุงแผนการใช้งบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอย่างเป็นปัจจุบัน และไม่สามารถเบิกจ่ายเงินเพื่อดำเนินโครงการหรือกิจกรรมใหม่ได้ จึงดำเนินการได้เพียงโครงการหรือกิจกรรมที่ไม่ใช้งบประมาณ จากปัญหาที่กล่าวมานี้จึงส่งผลให้สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับมาก

1.2 สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดและอยู่ในระดับมากที่สุด เนื่องจากการดำเนินการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยส่วนใหญ่ใช้แบบแปลนการก่อสร้างที่ได้มาตรฐานตามกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด แต่แบบแปลนดังกล่าวอาจเป็นแบบแปลนที่เก่า ซึ่งใช้เป็นแบบในการก่อสร้างอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในหลายปีที่ผ่านมาและปัจจุบันอาคารนั้นยังสามารถใช้งานได้ แต่จำเป็นต้องมีการซ่อมแซมในส่วนที่เป็นจุดเสี่ยงที่ คาดว่าน่าจะเกิดอุบัติเหตุต่อนักเรียนด้วยเหตุนี้ องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยงานต้นสังกัดของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงจำเป็นต้องมีการประชุมวางแผน จัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและแผนประจำปี

งบประมาณให้สอดคล้องกับข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณ โดยบรรจุเป็นรายการ บำรุง ซ่อมแซม ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ซึ่งโดยทั่วไปแล้วรายการดังกล่าวใช้งบประมาณสูง แต่เนื่องด้วยภารกิจของ องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลายด้านในการพัฒนาพื้นที่ชุมชนและเศรษฐกิจ ทำให้ในแต่ละปีงบประมาณต้องบริหารจัดการงบประมาณเพื่อการพัฒนาชุมชนเป็นส่วนใหญ่ ส่งผลให้งบประมาณ การบำรุงซ่อมอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กน้อย เมื่องบประมาณในการซ่อมแซมมีน้อยทำให้สามารถ ดำเนินการได้เพียงการซ่อมบำรุงบางส่วนเท่าที่งบประมาณเพียงพอ และแก้ปัญหาด้านอาคารเรียนได้ เพียงชั่วคราวแต่ละปี ส่งผลให้เกิดการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีประสิทธิภาพ เท่าที่ควร จากปัญหาที่กล่าวมานี้จึงส่งผลให้สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก พบว่า มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด และอยู่ในระดับมากที่สุด

1.3 ความต้องการความจำเป็นของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่า มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าดัชนีลำดับความต้องการจำเป็นสูงสุด เนื่องจากปัญหาด้านสภาพอาคารเรียน ซึ่งใช้แบบแปลน ก่อสร้างอาคารแบบเก่า และงบประมาณในการซ่อมแซมอาคารเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีน้อย ส่งผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านการใช้ ห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งตามแบบแปลนก่อสร้างอาคารแบบเก่า โดยกำหนดห้องส้วมเป็นการใช้สุขภัณฑ์ แบบนั่งยอง ซึ่งเด็กปฐมวัยนั้นในช่วง อายุ 2 – 3 ปี กล้ามเนื้อส่วนขาจะยังไม่แข็งแรงทำให้ ขณะเข้าห้องน้ำเด็กนักเรียนจะต้องมีครูคอยดูแลตลอด ทำให้ครูขาดการดูแลนักเรียนส่วนอื่น ๆ ไปในระยะหนึ่ง ซึ่งช่วงเวลานั้นอาจเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านโครงสร้าง อาคารเรียนซึ่งตามแบบแปลนเก่า กำหนดเป็นอาคารเดี่ยวมีห้องเรียน จำนวน 1 ห้อง และการจัด กิจกรรมภายในห้องเรียนนี้มีนักเรียนอยู่ 2 กลุ่ม เป็นนักเรียนกลุ่มอายุต่ำกว่า 3 ปี และกลุ่มอายุ 3 ปี ซึ่งระหว่างการจัดการเรียนรู้ เสียงจากการจัดกิจกรรมระหว่างสองห้องเรียน รบกวนซึ่งกันและกัน ทำให้เด็กขาดสมาธิในการเรียน การเรียนรู้จึงไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร จากปัญหาทั้งหมดที่กล่าวมา นี้จึงส่งผลให้สภาพที่พึงประสงค์ของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย มีค่าดัชนีลำดับ ความต้องการจำเป็นสูงสุด

2. ผลการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย มาตรฐาน 6 ด้าน 6 ตัวบ่งชี้ 52 แนวทาง โดยในแต่ละมาตรฐาน ถูกขับเคลื่อนด้วยวงจรคุณภาพเต็มมิ่ง และมีการปรับแนวทางให้มีความสอดคล้องกับบริบท

สภาพแวดล้อม ซึ่งทุกองค์ประกอบมีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เนื่องมาจากแนวทางได้พัฒนาโดยผ่านกระบวนการพัฒนาตามหลักการและทฤษฎีที่ถูกต้อง การได้มาของวิธีดำเนินการของแนวทาง ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เอกสารทางวิชาการ ร่วมกับการศึกษาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) จำนวน 2 แห่ง ทำให้ได้ข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับสภาพปัญหาและบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แล้วนำไปสู่การยกร่างแนวทางเพื่อผ่านกระบวนการปรับปรุงและพัฒนาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้ร่วมประมวลความคิดและให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทาง ซึ่งสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

2.1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก วิธีการดำเนินงาน

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 1) นโยบายด้านการศึกษา 2) การเบิกจ่ายงบประมาณ ซึ่งจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่าตัวบ่งชี้ที่ 2 การเบิกจ่ายงบประมาณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะก่อนการดำเนินการใด ๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจำเป็นต้องมีการประชุมผู้บริหารและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดทำแผนการใช้งบประมาณให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น นอกจากนี้การเบิกจ่ายงบประมาณจะต้องดำเนินไปด้วยความถูกต้องตามระเบียบของทางราชการ สามารถตรวจสอบได้ และภายหลังการเบิกจ่ายงบประมาณจะต้องมีการรายงานผลให้ผู้บริหารทราบเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำแผนงบประมาณต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพวรรณ ศรีบุตร (2553) ได้ศึกษา การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรบริหารส่วนตำบลบ้านถ่อน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร พบว่า การบริหารจัดการด้านงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้อง ต้องมีการวางแผนการดำเนินการใช้งบประมาณประจำปี และเป็นไปตามระเบียบของทางราชการ ทั้งงบประมาณและรายได้ของสถานศึกษาต้องมีความสะดวก รวดเร็วและถูกต้อง มีการตรวจสอบและจัดทำบัญชียอดเงินอย่างเป็นปัจจุบัน ซึ่งสอดคล้องกับ จิราวุฒิ สีมารักษ์ (2553) ได้ศึกษา การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเลย พบว่า ลดปัญหาด้านการเงินของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ จัดทำบัญชีครอบคลุมทั้งรายการจ่ายและรายการรับ จากนั้นรายงานผลให้ผู้บังคับบัญชาทราบอย่างเป็นระยะ เพื่อความโปร่งใสและความถูกต้องตามระเบียบส่วนราชการ ซึ่งสอดคล้องกับ ลัดดาวัลย์ ไพบุลย์ (2556) ได้ศึกษา สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การบริหารงานด้านงบประมาณของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้บริหารจะต้องมีการประชุมวางแผน เพื่อกำหนดบทบาท

ขอข่าย เป้าหมายโครงการ และงบประมาณที่เหมาะสม ในการจัดทำโครงการ และต้องมีการ รายงานผลการใช้งบประมาณทุกครั้ง เพื่อสรุปผลความคุ้มค่าของการทุนการใช้จ่ายงบประมาณ

2.2 มาตรฐานบุคลากร วิธีการดำเนินงานด้านบุคลากร ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 3) การสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการครู 4) การสรรหาบุคลากรสนับสนุน การศึกษา ซึ่งจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 4 การสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะ กระบวนการสรรหาบุคคลสนับสนุนการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการที่ จัดทำโดยบุคคลภายในองค์กร จึงถูกแทรกแซงด้วยผู้มีอิทธิพลภายในองค์กรได้ง่าย เกิดเป็นระบบ อุปถัมภ์ในการสรรหาบุคคลกร สร้างความไม่เป็นธรรมต่อประชาชนทั่วไป ดังนั้นการสร้าง ความโปร่งใสในการสรรหาบุคคลกรจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถมาพัฒนาการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ จิรพรรณ วรกิจ (2556) ได้ศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล อำเภอ น้ำพอง จังหวัดขอนแก่น พบว่า การสรรหาบุคลากร จำเป็นต้องมีการแต่งตั้งกรรมการ เพื่อทำหน้าที่กำหนด คุณสมบัติผู้สมัคร คัดกรอง และจัดทำข้อสอบ ซึ่งกระบวนการต้องกระทำโดยยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรม มีการประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลการรับ สมัครได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ต่อสกุล พุทธพักตร์ (2562) ได้ศึกษา ระบบอุปถัมภ์ในคดีเห็นแก่เครือข่าย กับประสิทธิผลของการทำหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา พบว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อ การสรรหาบุคลากร เนื่องจากการสรรหาระบวนการต่าง ๆ ภายในองค์กรเกิดขึ้นโดยบุคคลในองค์กร ดังนั้นการสร้างค่านิยม และจิตสำนึกในการปฏิบัติตามกฎระเบียบอย่างเคร่งครัดจึงเป็นอีกหนึ่งวิธีการ ที่จะช่วยสนับสนุนให้กระบวนการสรรหาบุคลากรเกิดความโปร่งใสได้ ซึ่งสอดคล้องกับ ชีรวัดน์ วงศ์วีรัญญ (2562) ได้ศึกษา ผลกระทบของระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการต่อการปฏิบัติหน้าที่ ของข้าราชการในจังหวัดเลย พบว่า ระบบอุปถัมภ์เป็นความสัมพันธ์ระหว่างคน 2 ฝ่าย ซึ่งมีความสัมพันธ์ไม่เท่าเทียมกัน ฝ่ายที่อยู่เหนือกว่าจะเป็นผู้ที่มีทรัพยากรมากกว่าหรือมีอำนาจมากกว่า ฝ่ายที่อยู่ต่ำกว่า เมื่อเปรียบเทียบกับกระบวนการแล้ว ฝ่ายที่อยู่เหนือกว่าจะเป็นผู้ที่มีโอกาส ได้รับการแต่งตั้งให้ปฏิบัติหน้าที่ก่อน ซึ่งสร้างความไม่เป็นธรรมต่อฝ่ายที่อยู่ต่ำกว่า ดังนั้น การใช้ การคุณธรรมมาประยุกต์ใช้กับบุคคลในองค์กรจึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่ช่วยลดปัญหาด้านระบบอุปถัมภ์

2.3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย วิธีการดำเนินงาน ด้านอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 5) การบริหารจัดการพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) การรักษาความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจาก ค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 5 การบริหารจัดการพื้นที่

ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะปัญหาด้านสภาพอาคารเรียน ซึ่งใช้แบบแปลนก่อสร้างอาคารแบบเก่า และงบประมาณในการซ่อมแซมอาคารเรียนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีน้อย ส่งผลการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ภายในศูนย์พัฒนาเด็กไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร ด้านการใช้ห้องน้ำห้องส้วม ซึ่งตามแบบแปลนก่อสร้างอาคารแบบเก่า โดยกำหนดห้องส้วมเป็นการใช้สุขภัณฑ์แบบนั่งยอง ซึ่งเด็กปฐมวัยนั้นในช่วง อายุ 2 – 3 ปี กล้ามเนื้อส่วนขาจะยังไม่แข็งแรง ทำให้ขณะเข้าห้องน้ำเด็กนักเรียนจะต้องมีครูคอยดูแลตลอด ทำให้ครูขาดการดูแลนักเรียนส่วนอื่น ๆ ไปในระยะหนึ่ง ซึ่งช่วงเวลานั้น ซึ่งอาจเกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมา นอกจากนี้ยังพบปัญหาด้านสภาพแวดล้อม ซึ่งด้วยบริบทของชุมชนแล้วมักพบแมลงซึ่งเป็นพาหะนำโรคจำนวนมาก เช่น ยุง แมลงวัน เป็นต้น โดยแมลงดังกล่าวมักเข้าไปรบกวนนักเรียนในระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ทำให้เด็กปฐมวัยขาดสมาธิในการเรียนและได้รับเชื้อโรคที่ติดมาพร้อมกับแมลง ส่งผลเสียต่อสุขภาพของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ทิพย์อุบล เศลาจารย์ (2557) ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ กรณีการศึกษาขององค์กรบริหารส่วนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า สภาพอาคารเรียนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรการปรับปรุงให้เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โดยการสำรวจจุดเสี่ยงที่คาดว่าจะเป็เหตุให้เด็กปฐมวัยเกิดอุบัติเหตุ เช่น ปลั๊กไฟหรือสายไฟที่อยู่ในระดับต่ำ ซึ่งเด็กปฐมวัยอาจเข้าถึงได้ ชั้นบันไดที่สูงยากต่อการเดินขึ้นของเด็กปฐมวัย เป็นต้น จากนั้นดำเนินการปรับปรุงเพื่อให้ความพร้อมต่อการใช้งาน ลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุระหว่างจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในอาคารเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ สุภานัน ศรีสอน (2557) ได้ศึกษา การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีมาตรการรักษาความสะอาด โดยมีการทำความสะอาดพื้นที่ทุกจุดอย่างเป็นประจำทุกวัน และมีการจัดพื้นที่ให้มีห้องอาบน้ำสำหรับเด็ก เนื่องจากเด็กปฐมวัยนั้นมีการเล่นซุกซน ทำให้มีโอกาสที่ร่างกายจะเป็อนสิ่งสกปรก จึงต้องมีการอาบน้ำเด็กหลังจากการเรียน นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรจัดพื้นที่ให้มีห้องส้วม ซึ่งส้วมแบบชักโครกที่มีขนาดเหมาะสมกับการใช้งานของเด็กปฐมวัยพร้อมสายยางฉีดน้ำ เพื่อสร้างสุขนิสัยที่ดีในการรักษาความสะอาดตนเองหลังการใช้ห้องส้วม ซึ่งสอดคล้องกับ ดวงใจ เกื้อหนูน (2558) ได้ศึกษา แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ พบว่า การจัดการด้านสภาพแวดล้อม ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดพื้นที่ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยในห้องเรียนต้องมีอากาศที่ถ่ายเทได้สะดวก พื้นที่จัดกิจกรรมต้องมีขนาดเพียงพอต่อเด็กปฐมวัยโดยเฉลี่ย 1 คนต่อ 2 ตารางเมตร มีแสงสว่างเพียงพอทุกจุด อุณหภูมิภายในห้องเรียนต้องเหมาะสม เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย นอกจากนี้ต้องมีมาตรการรักษาความสะอาดและป้องกันโรคติดต่อ เพื่อให้เด็กปฐมวัยมีสุขภาพที่แข็งแรงพร้อมต่อการเรียนรู้

2.4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร วิธีการดำเนินงานด้าน วิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 7) หลักสูตรสถานศึกษา 8) การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและ ความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 8 การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและ อยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนต้องจัดให้สอดคล้องกับหลักสูตร การศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอน เป็นกระบวนการที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้และ หลักสูตรสถานศึกษา ซึ่งครูผู้สอนต้องนำเทคนิควิธีการต่าง ๆ มาจัดการเรียนการสอนบูรณาการ การเรียนรู้ผ่านการเล่น ทั้งนี้ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามช่วงวัยของเด็กปฐมวัย ซึ่งสอดคล้องกับ โสโรดา จิตรฉาย (2555) ได้ศึกษา การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัด การศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรยึดตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและความต้องการของชุมชน เพื่อเด็กปฐมวัยเกิดการพัฒนารอบด้าน ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร และพร้อมต่อการเรียนรู้ในการศึกษาระดับต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ นงนุช สาโสม (2556) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนภายในศูนย์พัฒนาเด็กเป็นการจัดการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนา เด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ทั้งนี้ ต้องคำนึงถึงความเหมาะสมตามวัยของเด็กปฐมวัย ได้แก่ ช่วงอายุต่ำกว่าสามปีและช่วงอายุ สามปีขึ้นไป ซึ่งเด็กปฐมวัยทั้ง 2 กลุ่ม นี้จะมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับ วาสิณี อินทร์งาม (2557) ได้ศึกษา สภาพการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วน ตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี พบว่า รูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัย ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย จะต้องจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น โดยที่การเล่น ดังกล่าวต้องไม่ใช่การเล่นโดยไม่มีจุดมุ่งหมาย และไม่ใช่การบังคับเพิ่มเนื้อหาของระดับประถมศึกษา ให้แก่เด็กปฐมวัยว่าต้องปฏิบัติถึงต้องทำให้ได้ แต่การจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย ครูจะต้องเข้าใจการเรียนรู้ของเด็ก และสร้างเสริมประสบการณ์และธรรมชาติการเรียนรู้ให้แก่เด็ก

2.5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน วิธีการดำเนินงาน ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 9) การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 10) แหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน ซึ่งจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 10 แหล่งเรียนรู้ และการให้บริการชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จัดตั้งขึ้นในพื้นที่ของชุมชน ซึ่งในแต่ละชุมชนย่อมมีความต้องการในการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน ดังนั้นการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน เพื่อให้บริการชุมชน จะเป็นการตอบสนองความต้องการของชุมชนในรูปแบบหนึ่ง ส่งผลให้ชุมชนเกิดความเข้มแข็ง นอกจากนี้ชุมชนยังได้มีโอกาสเข้ามาสำรวจพื้นที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและด้วยบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นพื้นที่สำหรับรับดูแลเด็กปฐมวัย ซึ่งเป็นบุตรหลานของคนในชุมชน จึงเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอีกด้วย นอกจากนี้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจะได้มีโอกาสสร้างปฏิสัมพันธ์กับคนในชุมชน มีการติดต่อประสานงาน สนับสนุนด้านบุคลากรและสถานที่ในการให้บริการชุมชน ทำให้มีความเข้มแข็งด้านมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ กฎหมาย สพท (2553) ได้ศึกษา การพัฒนาการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลตะโก อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา พบว่า การสร้างมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน โดยการจัดกิจกรรมที่ให้ชุมชนได้เข้ามามีร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การจัดกิจกรรมกีฬาภายใน ซึ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีร่วมกิจกรรม การให้บริการอาคารสถานที่ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดประชุมในชุมชน การจัดแหล่งเรียนรู้ชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับ จรัส มาตถกฤษ (2554) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนสะแกทราย สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี พบว่า การสร้างมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนนั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ที่ดีในการติดต่อประสานงานกับชุมชน มีการประสานสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสนับสนุนด้านบุคลากรเพื่อร่วมกิจกรรมของชุมชน และการสนับสนุนสถานที่ในการให้บริการชุมชน ซึ่งทั้งหมดนี้จะส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งด้านการสร้างมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ วันทนี ใจเฉพา (2562) ได้ศึกษา การบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลนครเชียงใหม่ พบว่า แหล่งเรียนรู้ชุมชนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก คือ แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษาเป็นแหล่งที่รวมขององค์ความรู้อันหลากหลาย พร้อมทั้งจะให้ผู้เรียนเข้าไปศึกษาค้นคว้าด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่แตกต่างกันของแต่ละบุคคล และเป็นส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต อีกทั้งเชื่อมโยงให้สถานศึกษาและชุมชนมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกัน ทำให้คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ขณะเดียวกันคนในชุมชนก็สามารถเข้าร่วมกิจกรรมและทำงานร่วมกับกิจกรรมในสถานศึกษาได้ ทำให้ผู้เรียนได้รับการปลูกฝังให้รู้และรักท้องถิ่นของตนเองมองเห็นคุณค่าและตระหนักถึงปัญหาในชุมชนของตน พร้อมทั้งจะเป็นสมาชิกที่ดีของชุมชนทั้งในปัจจุบันและอนาคต

2.6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย วิธีการดำเนินงาน

ด้านการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ประกอบด้วย 2 ตัวบ่งชี้ ได้แก่ 11) การจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 12) การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งจากค่าเฉลี่ยผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ พบว่า ตัวบ่งชี้ที่ 12 การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดและอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนั้นสามารถพบเห็นได้โดยทั่วไป ในแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่ในปัจจุบันการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายยังไม่มีกำหนดแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำให้เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นเพียงการแลกเปลี่ยนข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตเท่านั้น ดังนั้นการสร้างแนวทางส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายจึงเป็นอีกหนึ่งวิธีที่จะสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสามารถทำได้โดยการจัดประชุมคณะกรรมการเครือข่ายแล้ววางแผนจัดทำกิจกรรมที่ส่งเสริมความสัมพันธ์ระหว่างเครือข่ายด้วยกัน เช่น กิจกรรมการอบรมการจัดการศึกษาปฐมวัย การสัมมนาวิชาชีพครูการศึกษาปฐมวัย การจัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาภายนอกเครือข่าย เป็นต้น นอกจากนี้เครือข่าย ยังสามารถติดต่อประสานงานระหว่างกัน เพื่อสนับสนุนอุปกรณ์สื่อการเรียนการสอน สถานที่ แผนการดำเนินงานระหว่างกันได้อีกด้วย ซึ่งสอดคล้องกับ พิชิต ชัยแสงแก้ว (2554) ได้ศึกษา แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร พบว่า การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องมีการจัดตั้งคณะกรรมการเครือข่ายหรือสมาคม จากนั้นจัดประชุม อบรมหรือจัดสัมมนาครูหรือผู้ดูแลเด็กระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานภายนอก เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการจัดการศึกษาปฐมวัยและและพัฒนาทักษะการดูแลเด็กปฐมวัยต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริรัตน์ ศิลมาต (2555) ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดจันทบุรี พบว่า การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเครือข่ายต้องมีการประชุมคณะกรรมการเครือข่ายเพื่อวางแผนในการจัดทำกิจกรรมเครือข่ายให้สอดคล้องกัน พร้อมทั้งสามารถส่งอุปกรณ์ บุคคลกร และแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ เอกสารต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเครือข่ายให้เกิดความเรียบร้อยตามระเบียบทางราชการ ส่งผลให้เกิดความเข้มแข็งระหว่างเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งสอดคล้องกับ ชุตินา นาคสินี (2555) ได้ศึกษา ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง พบว่า การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นการสร้างปฏิสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง เพื่อให้เกิดความเข้มแข็งในด้านการดำเนินงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและการพัฒนาเด็กปฐมวัย โดยเครือข่ายสามารถส่งปัจจัยต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการดำเนินงานระหว่างกัน

ทั้งนี้ต้องอยู่ภายในเงื่อนไขจากมติการประชุมกันระหว่างคณะกรรมการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่ง

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรศึกษาสภาพและบริบทของตนเอง แล้วนำแนวทางไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม ซึ่งจากผลการวิจัยพบว่า แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วยตัวบ่งชี้ 52 แนวทาง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงควรคัดเลือกเฉพาะแนวทางที่มีความเหมาะสมกับสภาพและบริบทของท้องถิ่นตนเอง ซึ่งมีความต้องการของชุมชนที่ไม่เหมือนกัน

1.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่นำแนวทางไปใช้ ผู้บริหารต้องถือแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นกลไกหลักในการบริหารงานไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม ด้วยการสร้างความตระหนักให้กับครูหรือผู้ดูแลเด็กและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้เห็นความสำคัญในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ที่กำหนด โดยต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่จำเป็น และทักษะการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรส่งเสริมให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กนำแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปประยุกต์ใช้เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้พัฒนาการดำเนินงานของตนเองได้อย่างเต็มศักยภาพ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเพื่อศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

2.2 ควรวิจัยรูปแบบการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยจำแนกตามประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น เทศบาลจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาลส่วนตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น เนื่องจากหน่วยงานต้นสังกัดแต่ละแห่งมีปัจจัยด้านการบริหารและงบประมาณที่ต่างกัน หรือมีการวิจัยเชิงเปรียบเทียบการบริหารตามมาตรฐานการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ระหว่างประเภทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษากลยุทธ์ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา เพื่อยกระดับคุณภาพการดำเนินงาน
ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สูงขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). **หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546.**

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ข). **คู่มือหลักสูตรสอนปฐมวัย.** กรุงเทพฯ :

โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กรมส่งเสริมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2546). **พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546.** กรุงเทพฯ :

กรมส่งเสริมการปกครอง.

กรมส่งเสริมการปกครอง.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2553). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของ**

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2559). **มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.**

กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.

กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2562). **มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ.**

กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย.

กฤษณา สภภา. (2553). **การพัฒนาการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล**

ตะโก อำเภอห้วยแถลง จังหวัดนครราชสีมา. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาบริหารและการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

โกวิทย์ พวงงาม. (2544). **การปกครองท้องถิ่นไทย.** กรุงเทพฯ : บริษัทสำนักพิมพ์วิญญูชน จำกัด.

จรัส มาตกฤษณ. (2554). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโรงเรียนสะแกทราย สังกัด**

องค์การบริหารส่วนตำบลคูบัว จังหวัดราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง.

จังหวัดนครราชสีมา. (2564). **ข้อมูลทั่วไปจังหวัด.** [ออนไลน์]. ได้จาก :

<https://www2.nakhonratchasima.go.th/content/general>. [สืบค้นเมื่อ

วันที่ 19 มิถุนายน 2564].

จิรพรรณ วรกีจ. (2556). **การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลทรายมูล**

อำเภอน้ำพอง จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

จิราวุฒิ สีมาร์กซ์. (2553). **การดำเนินงานจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานกรม**

ส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดเลย. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร

มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.

- จุฑาทิพย์ ทูลไธสง. (2559). **สภาพการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดเทศบาลตำบลในจังหวัดบุรีรัมย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารจัดการ การศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- ชุตินา นาคสินธุ์. (2555). **ปัญหาและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดระยอง**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ชูวงศ์ ฉายะบุตร. (2539). **การปกครองท้องถิ่นไทย**. กรุงเทพฯ : บริษัทพิมพ์เนชั่นที่ดั่ง เซ็นเตอร์ จำกัด.
- ดวงใจ เกื้อหนุน. (2558). **แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนตำบล จังหวัดชัยภูมิ**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและ พัฒนาการศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ต้องการ สุขเหลือ. (2551). **เอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย.
- ต่อสกุล พุทธพักตร์. (2562). **ระบบอุปถัมภ์ในคติเห็นแก่เครือญาติ กับประสิทธิผลของการทำหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งหนึ่งในอำเภอเมืองจังหวัดนครราชสีมา**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองและยุทธศาสตร์การพัฒนา คณะพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ทิพย์อุบล เศลารักษ์. (2557). **แนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการ กรณีการศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคำไฮใหญ่ อำเภอดอนมดแดง จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- ทิพวรรณ ศรีบุตร. (2553). **การบริหารจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดอน อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น ราชภัฏสกลนคร.
- ธีรวัฒน์ วงศ์วีระคุณ. (2562). **ผลกระทบของระบบอุปถัมภ์ในหน่วยงานราชการต่อการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการในจังหวัดเลย**. วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 15(54), 65-75.

- นงนุช สาโสม. (2556). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเดชอุดม จังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). **การวิจัยเบื้องต้น**. พิมพ์ครั้งที่ 9. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประทาน คงฤทธิศึกษากร. (2535). **การปกครองท้องถิ่น**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสภา.
- ประเวศ วะสี. (2557). **อภิวัดณ์การเรียนรู้...สู่จุดเปลี่ยนประเทศไทย**. กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพเยาวชน.
- ประสิทธิ์ ตงยั้งศิริ. (2544). **การวางแผนและการวิเคราะห์โครงการ**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด.
- ปรีทรรณ์ พันธบุรุษย์. (2545). **TQM ภาคปฏิบัติ: เทคนิคการแก้ปัญหาแบบ “สยามา”**. กรุงเทพฯ : สมาคมส่งเสริมเทคโนโลยี (ไทย-ญี่ปุ่น).
- ปรีชา กองจินดา. (2549). **แนวทางการพัฒนาองค์การแห่งการเรียนรู้ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1 และเขต 2**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- เปลื้อง ณ นคร. (2555). **พจนานุกรมไทย-ไทย**. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://dictionary.sanook.com/search/dict-th-th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 มิถุนายน 2564].
- พรวิสาข์ มะลาศรี (2559). **ปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอกมลาไสย จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- พิชิต ชัยแสงแก้ว. (2554). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลสระแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดกำแพงเพชร**. วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร.
- เพ็ญพรรณ บางอร. (2562). **แนวทางการบริหารจัดการระบบบริหารงานงบประมาณของโรงเรียนสพเมยวิทยาคมอำเภอสพเมย จังหวัดแม่ฮ่องสอน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.

- ไพลี้อต บุศราคำ. (2548). การพัฒนาแนวทางการปฏิบัติการพัฒนาองค์กรที่มีคุณภาพของ
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 1 และเขต 2.
 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา
 คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- มลิวรรณ์ ภิรมย์รักษ์. (2561). การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- มารุต พัฒผล. (2546). การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความสุขในการเรียนรู้
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการวิจัยและสถิติทางการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 ศรีนครินทรวิโรฒ.
- เยาวพา เดชะคุปต์. (2540). **การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย.** กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตร
 และการสอน คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- เรืองวิทย์ เกษสุวรรณ. (2557). **การพัฒนาองค์กร.** กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์พิพิธการพิมพ์.
- ลภัสตา นราพงษ์. (2560). **แนวทางการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 จังหวัดชัยภูมิ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและ
 จัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ลัดดาวัลย์ ไพบูลย์. (2556). **สภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาศูนย์พัฒนาเด็ก
 เล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดชัยภูมิ.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา
 มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
 มหาสารคาม.
- วรรณารี ปทุมมาศ. (2546). **การนำเสนอแนวทางการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา
 ของโรงเรียนประถมศึกษาในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระบุรี.**
 วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- วรพร เหล่าคำภา และวรวิทย์ จินดาพล. (2559). ศึกษาการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตาม
 มาตรฐานศูนย์เด็กน่ายุในสังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเหล่าดอกไม้ อำเภอชื่นชม
 จังหวัดมหาสารคาม. **การประชุมวิชาการเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ
 ครั้งที่ 8,** หน้า 2163-2173.
- วรภรณ์ รักรวิชัย. (2540). **การอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย.** พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ต้นอ้อ.

- วัชรีย์ ร่วมคิด. (2547). การพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย. เลย : คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏเลย.
- วันทนีย์ ใจเฉพาะ. (2562). การบริหารจัดการศึกษาแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นของตำบลวัดเกต อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- วาศินี อินทร์งาม. (2557). สภาพการบริหารงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตจังหวัดอุบลราชธานี วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วิภาวี เผ่าเพ็ง. (2559). การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาล (วัดฟ้าหยาด) ตำบลฟ้าหยาด อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารจัดการการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วีรัตน์ บัวขาว. (2535). การจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับท้องถิ่นได้อย่างไร. สารพัฒนาหลักสูตร, 1 (110), 65-66.
- วิสัยรักษ์ วันนิจ (2559). การพัฒนาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวัดบ้านฝาง องค์การบริหารส่วนตำบลหนองแวง อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ศักดิ์ผจญ เรืองใจ. (2547). ศึกษาแนวทางการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- ศิริดาว โพธิ์สิงห์. (2562). การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการตามเกณฑ์มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ศิริรัตน์ ศิลมาตร. (2555). ปัญหาการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา. (2555). รายงานประจำปี 2555 ศูนย์อนามัยที่ 5 นครราชสีมา. [ออนไลน์]. ได้จาก : <http://www.hpc5.anamai.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 มิถุนายน 2564].

สนธยา พลศรี. (2547). **ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์.
 สัญญา สัญญาวิวัฒน์. (2550). **ทฤษฎีสังคมวิทยา เนื้อหาและแนวการใช้ประโยชน์เบื้องต้น**.

พิมพ์ครั้งที่ 12. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งประจำจังหวัดนครราชสีมา. (2561). **การแบ่งเขตการเลือกตั้ง**.
 [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://siamrath.co.th/n/47466>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 มิถุนายน 2564].

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2542). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา. (2563). **ระบบฐานข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ**. [ออนไลน์]. ได้จาก : <https://www.koratdla.go.th>. [สืบค้นเมื่อ วันที่ 19 มิถุนายน 2564].

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา. (2553) **การวิจัยและพัฒนานโยบายการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2548). **การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).

สิริพร มาติ (2554). **สภาพและปัญหาการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครสวรรค์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี.

สุนันทา เลานันทน์. (2541). **การสร้างทีมงาน**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ดีดี บุ๊คส์โตร์.

สุบิน อ้อสุวรรณ. (2544). **คุณลักษณะที่ดีของแนวทาง**. พระนครศรีอยุธยา : โรงเรียนลาดชะโดสามัคคี.

สุภานัน ศรีสอน (2557). **การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอุบลราชธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและจัดการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.

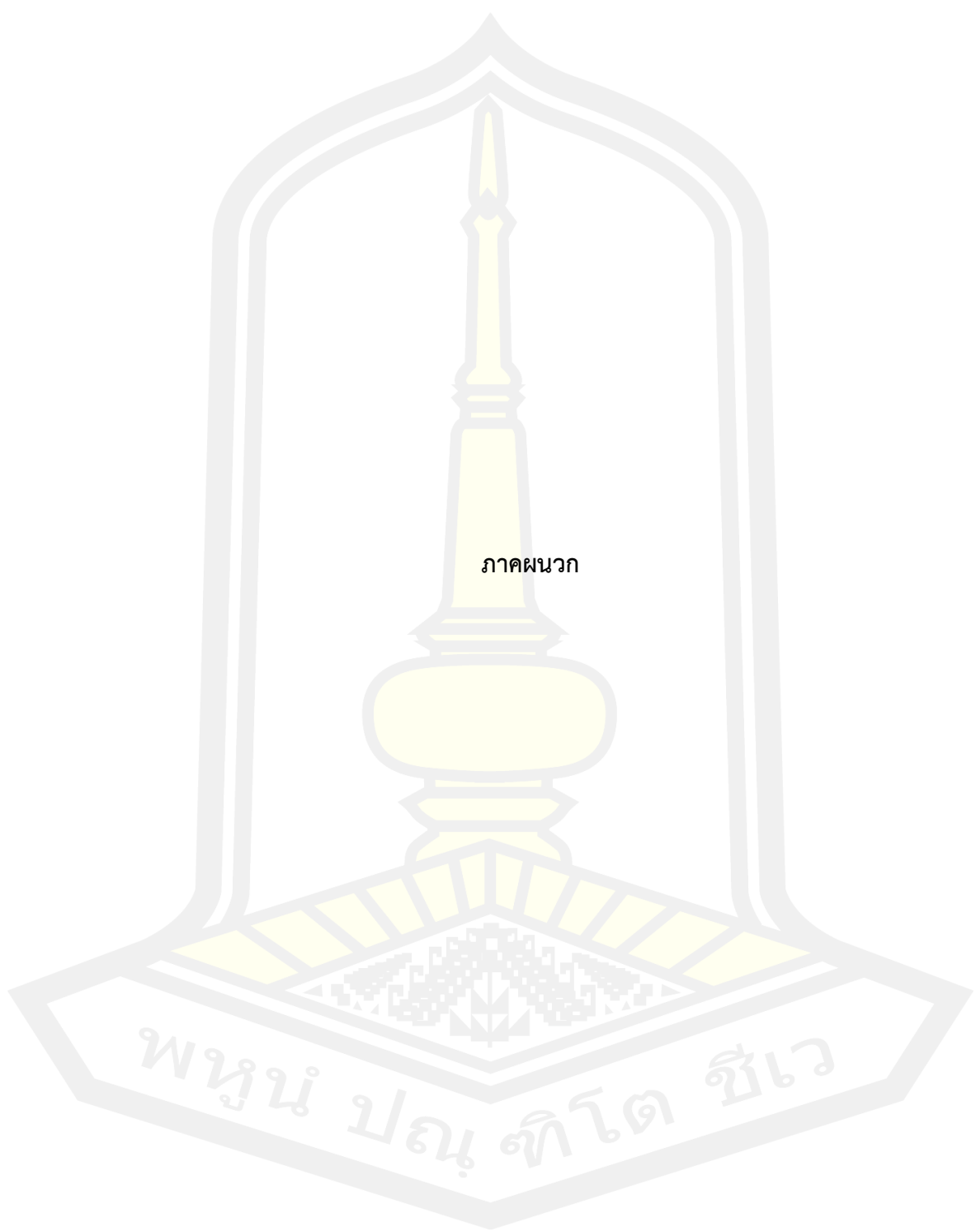
สุรศักดิ์ ศิริ. (2550). **รายงานการศึกษาการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา**. กรุงเทพฯ : ชารอักษร.

สุรียา สุขรัมย์. (2559). **การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอุดรธานี**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารและจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- โสรดา จิตรฉาย. (2555). **การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการแก้ไขปัญหาการจัดการศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา.** วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- หวน พิณรุฬห์. (2548). **การบริหารโรงเรียน.** กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์
- อมรชัย ต้นติเมธ. (2542). **การบริหารสถานศึกษาปฐมวัย.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- อัญชลี หลักชัย. (2562). **การพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบล ในจังหวัดอุดรธานี.** วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและจัดการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อิสระภัทร์ คุณประเสริฐ. (2554) **แนวทางการพัฒนาการบริหารจัดการด้านภาวะผู้นำ ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดสุราษฎร์ธานี.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- Clark, J.J. (1957). **Business fluctuations, growth, and economic stabilization a reader.** New York : Random House.
- Deming. (2004). **Plan Do Check Act (PDCA).** [online]. Available from : <http://www.mycoted.com/creativity/techniques/pdca.php>. [accessed 13 June 2021].
- Dina, A.T. and others. (2018). Implementation of model for improvement (PDCA-cycle) in dairy laboratories. **Indonesian Journal of Industrial Engineering & Management**, 1(3), 157-166.
- Everard, B. and Geoffery, M. (1990). **Effective School Management.** 2nd ed. London : Hollen Street Press.
- Heru, D., Sawarni, H. and Humiras, H. (2018). **Application of Kaizen Concept with 8 Steps PDCA to Reduce in Line Defect at Pasting Process: A Case Study in Automotive Battery.** Master Thesis, University of Mercu Buana Jakarta.
- Hitoshi, K. (1996). **TQM Promotion Guide Book.** Tokyo : Japanese Standards.
- Holloway, W.V. (1959). **State and Local Government in the United States.** New York : McGraw-Hill.
- Massoglia, D.R. (1977). **Early childhood education in the home.** Delmor : Little Educational Publishing.

- Peter, V., Georgi, V., Bernd, K. and Yesim, C. (2011). **Morbidity and mortality conference as part of PDCA cycle to decrease anastomotic failure in colorectal surgery.** [online]. Available from : <https://www.semanticscholar.org>. [accessed 13 June 2021].
- Realyvásquez, A., Arredondo-Soto, K., Carrillo-Gutiérrez, T. and Ravelo, G. (2018). **Applying the Plan-Do-Check-Act (PDCA) Cycle to Reduce the Defects in the Manufacturing Industry.** [online]. Available from : <http://webcache.googleusercontent.com>. [accessed 13 June 2021].
- Sokovic, M., Pavletic, D. and Kern, P.K. (2010). Quality Improvement Methodologies – PDCA Cycle, RADAR Matrix, DMAIC and DFSS. **Journal of Achievements in Materials and Manufacturing Engineering**, 43(1), 1161-1128, November
- Tozava, B. (2000). **The Idea Generator Quick and Easy.** Kaizen : PCS.

ภาคผนวก

พหุมนุ ปณฺ ทิโต ชีเว

ภาคผนวก ก
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

พหุมนุ ปณุ ทิโต ชีเว

**แบบสอบถามสภาพปัจจุบัน สภาพที่พึงประสงค์ สำหรับการวิจัย
เรื่อง การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา**

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยการพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอนคือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา จำนวน 6 ด้าน มีข้อคำถามทั้งหมด 60 ข้อ ประกอบด้วย

ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 17 ข้อ

ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร จำนวน 8 ข้อ

ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำนวน 10 ข้อ

ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร จำนวน 12 ข้อ

ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำนวน 9 ข้อ

ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ

แบบสอบถามนี้เป็นแบบสอบถามสำหรับการศึกษาวิจัยของนักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบสอบถาม

จึงขอความอนุเคราะห์ให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ตอบตามความเป็นจริง และขอขอบคุณในความร่วมมือที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง ที่ตรงตามกับสภาพความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ

ชาย หญิง

2. ตำแหน่งงานปัจจุบัน

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา

นักวิชาการศึกษา ครูหรือผู้ดูแลเด็ก

3. วุฒิการศึกษาสูงสุด

ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์ทำงานกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1 – 5 ปี 6 – 9 ปี

10 – 15 ปี มากกว่า 15 ปี

ตอนที่ 2 การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน แต่ละด้านมีข้อที่จะต้องตอบ ให้พิจารณาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง ดังตัวอย่างข้อที่ 0

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อ 0

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
0. นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย		✓				✓				

รายการ	สภาพปัจจุบัน					สภาพที่พึงประสงค์				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่ 5 (ต่อ)										
5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำผลจากการประเมินไปพิจารณา ประกอบการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้บรรลุผล รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและท้องถิ่น										
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย										
6.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่มเครือข่ายระดับตำบล กลุ่มเครือข่ายระดับอำเภอ										
6.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย										
6.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก										
6.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการพัฒนาเครือข่ายให้แก่องค์กรบริหารตำบล (อบต.) ทราบเป็นระยะ										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

ลงชื่อ

(.....)

แบบประเมินความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือวิจัย
เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา
(สำหรับผู้เชี่ยวชาญ)

คำชี้แจง

แบบประเมินนี้ เป็นแบบประเมินความเหมาะสมของเครื่องมือวิจัย สำหรับผู้เชี่ยวชาญ ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีจำนวนทั้งหมด 6 ด้าน 60 ข้อ แต่ละด้าน มีรายการย่อย ดังนี้

- ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก จำนวน 17 ข้อ
- ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร จำนวน 8 ข้อ
- ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย จำนวน 10 ข้อ
- ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร จำนวน 12 ข้อ
- ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน จำนวน 9 ข้อ
- ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย จำนวน 4 ข้อ

โปรดพิจารณารายการย่อยนั้น เป็นไปตามมาตรฐานนั้นหรือไม่ โดยทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งเขียนข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงต่อไป และผลการพิจารณาคะแนนมีความหมายดังต่อไปนี้

- +1 หมายถึง แน่ใจว่าสอดคล้องกับมาตรฐานด้านนั้น
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับมาตรฐานด้านนั้นหรือไม่
- 1 หมายถึง แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับมาตรฐานด้านนั้น

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
1.1 การเปลี่ยนแปลงผู้บริหารท้องถิ่น และมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านการศึกษา จะส่งผลต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 1 (ต่อ)				
1.2 นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย				
1.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดตั้งคณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิทางการศึกษา ผู้นำศาสนา ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้แทนชุมชน ผู้แทนผู้ประกอบการ ผู้แทนครูหรือผู้ดูแลเด็ก				
1.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุม คณะกรรมการบริหารศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อร่วมประชุมวางแผน จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนประจำปีงบประมาณ แผนประจำปีการศึกษาเป็นประจำอย่างน้อยปีการศึกษาละ 1 ครั้ง				
1.5 การอุดหนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สอดคล้องกับแผนที่จัดตั้งไว้ และเพียงพอต่อการดำเนินโครงการและกิจกรรมของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแผนประจำปีนั้น ๆ				
1.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการนำเงินรายได้ของสถานศึกษาไปจัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษาสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2551				
1.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียนและอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 1 (ต่อ)				
1.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ดำเนินการจัดหาอาหารกลางวัน ตามกฎหมาย ระเบียบและหนังสือสั่งการที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนด				
1.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำและรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report : SAR) เป็นประจำทุกปี				
1.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการประกันคุณภาพภายในโดยหน่วยงานต้นสังกัดและมีการติดตามผล				
1.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ได้รับการประกันคุณภาพภายนอกโดย สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่าง 5 ปี ต่อ 1 ครั้ง				
1.12 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้กำหนดจัดชั้นเรียนออกเป็นห้อง และแต่ละห้องมีนักเรียนไม่เกินห้องละ 20 คน				
1.13 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสร้างสนามเด็กเล็กสร้างปัญญา ตามโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัยท้องถิ่นไทยผ่านการเล่น ของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น				
1.14 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการปรับปรุงภูมิทัศน์ภายนอกสถานศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทการจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย				
1.15 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการบรรจุโครงการและความต้องการวัสดุ ครุภัณฑ์ ไว้ในแผนพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำ ข้อบัญญัติประจำปีขององค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ในปีงบประมาณต่อไป				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 1 (ต่อ)				
1.16 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ประจำปีเพื่อที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ				
1.17 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วในการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร				
1.16 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการสำรวจวัสดุ ครุภัณฑ์ประจำปีเพื่อที่ให้มีสภาพที่พร้อมใช้งานอยู่เสมอ				
1.17 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีหลักเกณฑ์ในการลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน เพื่อความรวดเร็วในการเบิกจ่ายงบประมาณและการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
2.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีเสนอแผนอัตรากำลังให้เหมาะสมตามมาตรฐาน การจัดการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น				
2.2 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีกระบวนการสรรหา คัดเลือก บรรจุแต่งตั้ง โยกย้ายข้าราชการครูด้วยความโปร่งใส ตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง				
2.3 องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการประชาสัมพันธ์ รับสมัครคัดเลือก บุคลากรสนับสนุนการศึกษา เพื่อทำหน้าที่ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กผ่านช่องทางที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์หน่วยงาน/บอร์ดประชาสัมพันธ์ facebook และอื่น ๆ				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 2 (ต่อ)				
2.4 พนักงานจ้างตามภารกิจ พนักงานจ้างทั่วไป ที่ปฏิบัติงานภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีคุณวุฒิ เป็นไปตามมาตรฐานงานบริหารงานบุคคล				
2.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีอัตราส่วนเด็กปฐมวัยต่อครู เป็นไปตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็ก ในอัตรา 10 : 1 คน				
2.6 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการส่งเสริม ให้บุคลากรได้เข้ารับการอบรมในหลักสูตรที่เกี่ยวข้อง อย่างน้อยปีละ 1 ครั้งต่อคน				
2.7 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการจัดทำ บันทึกข้อตกลง การปฏิบัติงานระหว่าง ผู้ประเมินและ ผู้รับการประเมิน ปีละ 2 รอบ				
2.8 องค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีการนิเทศ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานประจำปีของครูหรือ ผู้ดูแลเด็ก				
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย				
3.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีสถานที่ตั้งอยู่ในพื้นที่มีความ เหมาะสมอากาศถ่ายเทได้สะดวก ปราศจากมลพิษ มีสภาพแวดล้อมที่ร่มรื่น				
3.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีอาคารมีมั่นคง ความแข็งแรง คงทน ปลอดภัย				
3.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพื้นที่จัดประสบการณ์เรียนรู้ เพียงพอต่อเด็กปฐมวัย (อัตราส่วนเฉลี่ยพื้นที่ใช้สอย 2.00 ตารางเมตร ต่อเด็ก 1 คน)				
3.4 สื่อและอุปกรณ์เครื่องเล่นภายในศูนย์พัฒนาเด็ก มีมาตรฐานและความปลอดภัย อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 3 (ต่อ)				
3.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดพื้นที่เป็นสัดส่วนและมีความสะอาด เช่น ห้องจัดประสบการณ์เรียนรู้ ห้องพยาบาล ห้องนอน ห้องครัว ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม สถานที่แปร่งพื้นและล้างมือ ฯลฯ				
3.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมี สุขภัณฑ์ ที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย อย่างเพียงพอและเหมาะสมตามวัย				
3.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีแนวทางในการรักษาความปลอดภัยของนักเรียน ครู และผู้ใช้บริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
3.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย เช่น กิ่งวงจรถัด ถังดับเพลิง อื่น ๆ				
3.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินไว้สำหรับกรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน				
3.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดหาน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคอย่างเพียงพอและถูกสุขลักษณะ				
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร				
4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 เป็นแนวทางในการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
4.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา โดยคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีส่วนร่วมในการ พัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา				
4.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดให้มีการประเมินตรวจสอบหลักสูตรสถานศึกษา อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง				
4.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประสบการณ์การเรียนรู้ในรูปแบบของกิจกรรมบูรณาการ				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 4 (ต่อ)				
4.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ เช่น กิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา และวันสำคัญของชาติ				
4.6 การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย ต้องจัดให้มีความสอดคล้องกับหน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ หรือแผนจัดประสบการณ์ประจำปีการศึกษา				
4.7 ครูหรือผู้ดูแลเด็ก มีการจัดทำแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ และเสนออนุมัติต่อผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย 2 สัปดาห์ ก่อนจัดการเรียนการสอน				
4.8 ครูผู้ดูแลเด็ก มีการผลิตสื่อการสอนสอดคล้องกับแผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้				
4.9 ครูผู้ดูแลเด็กมีการใช้สื่อการสอนจากของจริง มีความหลากหลาย ทั้งจากธรรมชาติ ภูมิปัญญาท้องถิ่น หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ				
4.10 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดหาสื่อการสอนที่หลากหลายเพื่อให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านการเล่นเพื่อพัฒนาเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา				
4.11 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดห้องเรียนแบบบูรณาการผ่านมุมต่าง ๆ เช่น มุมหนังสือ มุมเกมการศึกษา ฯลฯ				
4.12 เด็กปฐมวัยมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามช่วงวัยของเด็ก				
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน				
5.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นประจำอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 5 (ต่อ)				
5.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดประชุมผู้ปกครอง อย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
5.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีการสำรวจความคิดเห็น ของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการให้บริการภายในศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก				
5.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชุมวางแผนร่วมกัน ระหว่าง ครู ผู้บริหารและคณะกรรมการศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในการบริหารจัดการศึกษาและการจัด ประสบการณ์เรียนรู้				
5.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ประชาชนทราบ อย่างทั่วถึง				
5.6 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้จัดกิจกรรมเยี่ยมบ้านเป็น ประจำ อย่างน้อย ภาคเรียนละ 1 ครั้ง				
5.7 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการจัดกิจกรรมร่วมกับ หน่วยงานที่อยู่ในชุมชนท้องถิ่น เช่น กิจกรรมแข่งขันกีฬา กิจกรรมวันเด็ก กิจกรรมวันลอยกระทง กิจกรรมสำคัญ ทางศาสนา ฯลฯ เป็นต้น				
5.8 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นแหล่งเรียนรู้และ ให้บริการด้านอื่น ๆ แก่ชุมชน เช่น ด้านอาคาร สถานที่ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ต่างๆ ด้านวิชาการ สารสนเทศและ แหล่งเรียนรู้ ด้านการเผยแพร่ความรู้ให้กับชุมชน				
5.9 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการนำผลจากการประเมิน ไปพิจารณา ประกอบการปรับปรุงแผนพัฒนาการศึกษา เพื่อให้บรรลุผล รวมทั้งเป็นที่ยอมรับของชุมชนและ ท้องถิ่น				

รายการ	ผลการพิจารณาคะแนน			ข้อเสนอแนะ
	+1	0	-1	
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย				
6.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการส่งเสริมสนับสนุนการจัดประชุมหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก ระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดแผนความร่วมมือในการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
6.2 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับต่าง ๆ เช่น กลุ่มเครือข่ายระดับตำบล กลุ่มเครือข่ายระดับอำเภอ				
6.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์งานพัฒนาเครือข่าย				
6.4 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีแนวทางหรือมาตรการในการส่งเสริมการพัฒนาเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก				
6.5 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการรายงานผลการพัฒนาเครือข่ายให้แก่องค์กรบริหารตำบล (อบต.) ทราบเป็นระยะ				

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้เชี่ยวชาญ

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา (สำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี)

คำชี้แจง

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ ผู้วิจัยใช้ประกอบการสัมภาษณ์ ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา และครูหรือผู้ดูแลเด็ก เพื่อรวบรวมข้อมูลศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ตามมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2560 จำนวน 6 ด้าน ดังนี้

- ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร
- ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย
- ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร
- ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน
- ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กเล็ก

แบบสัมภาษณ์ชุดนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์สำหรับการศึกษาวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ให้การสัมภาษณ์

จึงขอความอนุเคราะห์ผู้ให้สัมภาษณ์ ตอบตามความเป็นจริง และขอขอบคุณในความ
ร่วมมือที่ท่านได้สละเวลาในการให้สัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้

นายสวัสดิพงศ์ ศรีภักดี

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ข้อมูลทั่วไป

ชื่อหน่วยงานต้นสังกัด.....
 ที่อยู่เลขที่..... หมู่..... ซอย..... ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....
 ชื่อศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีการปฏิบัติที่ดี (Best – Practice).....
 ที่อยู่เลขที่..... หมู่..... ซอย..... ตำบล.....
 อำเภอ..... จังหวัด.....

ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ปัจจุบันผู้ให้สัมภาษณ์ ดำรงตำแหน่ง

- ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
 ผู้อำนวยการกองการศึกษา, นักวิชาการศึกษา
 ครูหรือผู้ดูแลเด็ก

อายุ.....ปี วุฒิการศึกษา.....

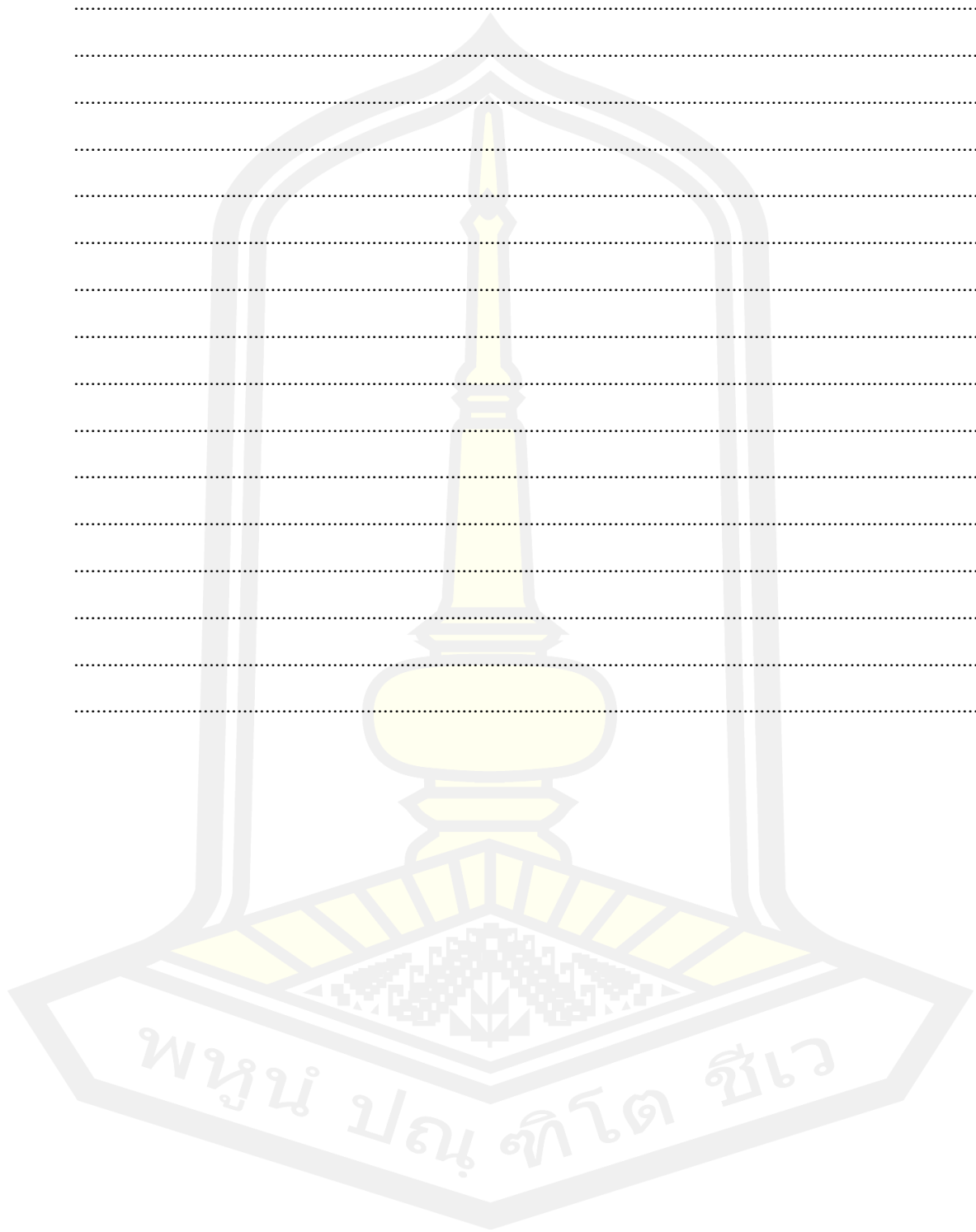
2. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก.....ปี

3. ในองค์ปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงาน มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัด จำนวน.....แห่ง
 เป็นศูนย์ที่ถ่ายโอนจากกรมพัฒนาชุมชน จำนวน.....แห่ง ถ่ายโอนจากกรมศาสนา จำนวน.....แห่ง
 ถ่ายโอนจากสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษา จำนวน.....แห่ง

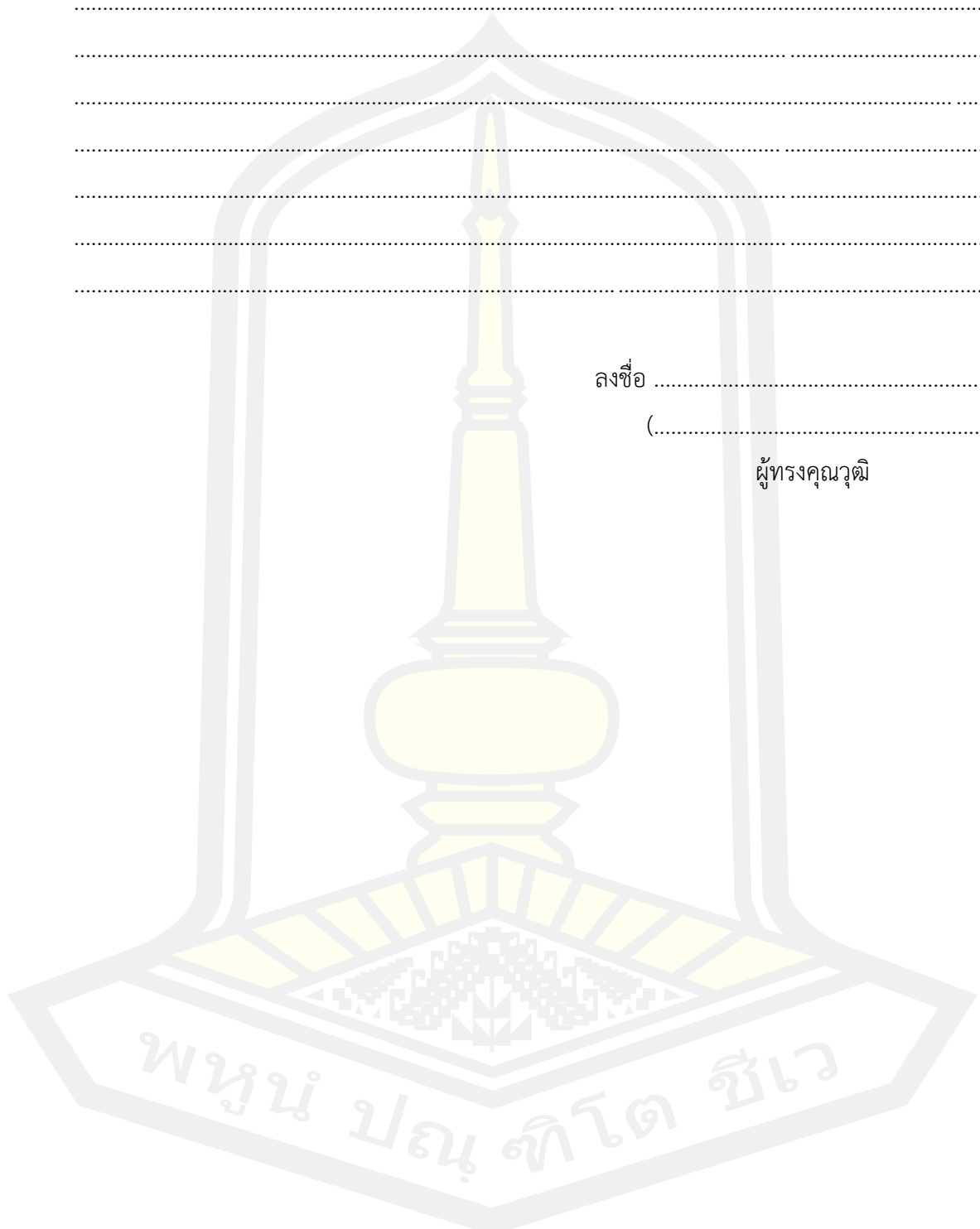
ลงชื่อ.....ผู้ให้สัมภาษณ์
 (.....)

พูน ปณ จิต โธ ชีเว

สรุบบแบบสัมภาษณ์

รายการ	ความเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
<p>3. วิธีการดำเนินงาน (ต่อ)</p>	
<p>3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก</p>	
<p>ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเบิกจ่ายงบประมาณ</p>	
<p>1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณในกิจกรรม/โครงการ ต่างๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาห้าปี แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปี</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>2. ประชุมวางแผนโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดสถานที่ ลำดับพิธีการ และมอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานประจำจุด</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>3. จัดทำขออนุมัติ กิจกรรม/โครงการ พร้อมระบุรายละเอียด เช่น หลักการ เหตุผล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับ ผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น</p>	<p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>
<p>4. จัดทำรายการยืมเงิน เพื่อนำงบประมาณไปใช้เตรียมความพร้อมสถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ก่อนถึงกำหนดวันดำเนินงาน</p>	
<p>5. ดำเนินการตามแผนที่ได้วางเอาไว้ และทำการถ่ายภาพเพื่อเก็บหลักฐานที่ใช้ในการเบิกจ่าย เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรม/โครงการ สถานที่ เวที อาหารว่างและเครื่องดื่ม หรือเก็บเอกสารประกอบการเบิกจ่าย เช่น รายมือชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม ใบเสร็จการซื้อวัสดุ ใบเสร็จการซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น</p>	
<p>6. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของรูปภาพ และเอกสารประกอบการเบิกจ่าย จากนั้น จัดทำรายการส่งใช้เงินยืม เพื่อยืนยันการดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้งบประมาณได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรม/โครงการ นั้นแล้ว</p>	
<p>7. ประเมินผลโครงการและรายงานผลการดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่น ทราบตามลำดับ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้รับมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัดกิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป</p>	

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ทรงคุณวุฒิ

แบบประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้
แนวทางการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

คำชี้แจง

แบบประเมินชุดนี้เป็นแบบประเมินสำหรับผู้ทรงคุณวุฒิ ในการพิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ แนวทางการดำเนินงาน ตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา โดยเรียงลำดับตามขั้นตอนของแนวทาง ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและหลักการ
2. วัตถุประสงค์
3. วิธีการดำเนินงาน
 - ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 2 ตัวบ่งชี้ 14 ข้อ
 - ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร 2 ตัวบ่งชี้ 21 ข้อ
 - ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย 2 ตัวบ่งชี้ 20 ข้อ
 - ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร 2 ตัวบ่งชี้ 13 ข้อ
 - ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน 2 ตัวบ่งชี้ 14 ข้อ
 - ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย 2 ตัวบ่งชี้ 15 ข้อ
4. เงื่อนไขความสำเร็จ

แบบประเมินชุดนี้ เป็นแบบประเมินสำหรับการศึกษาวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ข้อมูลที่ได้จากแบบประเมิน ผู้วิจัยจะนำไปใช้ประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อผู้ตอบแบบประเมิน

จึงขอความอนุเคราะห์ผู้ตอบแบบประเมินได้ตอบตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบคุณในความร่วมมือที่ท่านได้สละเวลาในการตอบแบบประเมินมา ณ โอกาสนี้

นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี

นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต
 สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คำชี้แจง โปรดพิจารณาว่าการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ซึ่งมีทั้งหมด 6 ด้าน แต่ละด้านมีข้อที่จะต้องตอบ ให้พิจารณาความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่างดังตัวอย่างข้อที่ 0

ตัวอย่างแบบสอบถามข้อ 0

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวอย่างข้อที่ 1 นโยบายด้านการศึกษา											
	0. นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความชัดเจนและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาเด็กปฐมวัย		✓				✓				

จากตัวอย่าง ข้อที่ 0 ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง **ความเหมาะสม มาก** หมายความว่า การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความเหมาะสมต่อการดำเนินงาน มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก

ผู้ตอบทำเครื่องหมาย ✓ ในช่อง**ความเป็นไปได้ มากที่สุด** หมายความว่า ประสงค์ให้ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก นโยบายด้านการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) มีความเป็นไปได้ต่อการดำเนินงาน มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามนโยบายด้านการศึกษา อยู่ในระดับมาก อยู่ในระดับมากที่สุด

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	วิธีการดำเนินงาน										
	3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตัวบ่งชี้ที่ 5 (ต่อ)										
	7. สํารวจผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ของประชาชน และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการให้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ (Check)										
	8. ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ โดยวิเคราะห์จุดเด่นของการใช้แหล่งเรียนรู้และสิ่งที่ต้องปรับปรุง จากนั้นรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงพัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนต่อไป (Action)										

ที่	รายการ	ความเหมาะสม					ความเป็นไปได้				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3	วิธีการดำเนินงาน										
	3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 6 (ต่อ)										
	7. ประเมินผลและ รายงานผลต่อผู้บริหาร ท้องถิ่นให้ทราบ เพื่อใช้ เป็นข้อมูลในการประชุม เครือข่าย ปรับปรุงการ ดำเนินงานและ พัฒนาการส่งเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป (Action)										
4	เงื่อนไขความสำเร็จ										

ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ลงชื่อ

(.....)

ผู้ประเมิน

ภาคผนวก ข
การหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย

พหุบัณฑิตวิชเว

ตาราง 15 ค่า ICO ของผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ ในการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดนครราชสีมา

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	เฉลี่ย	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก								
1.1	+1	+1	-1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
1.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.3	+1	+1	0	+1	0	3	0.6	ใช้ได้
1.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.5	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.6	+1	+1	0	0	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.7	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.8	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.9	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.10	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.11	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.12	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
1.13	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
1.14	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.15	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
1.16	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
1.17	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร								
2.1	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.2	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.3	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.4	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.5	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
2.6	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
2.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้

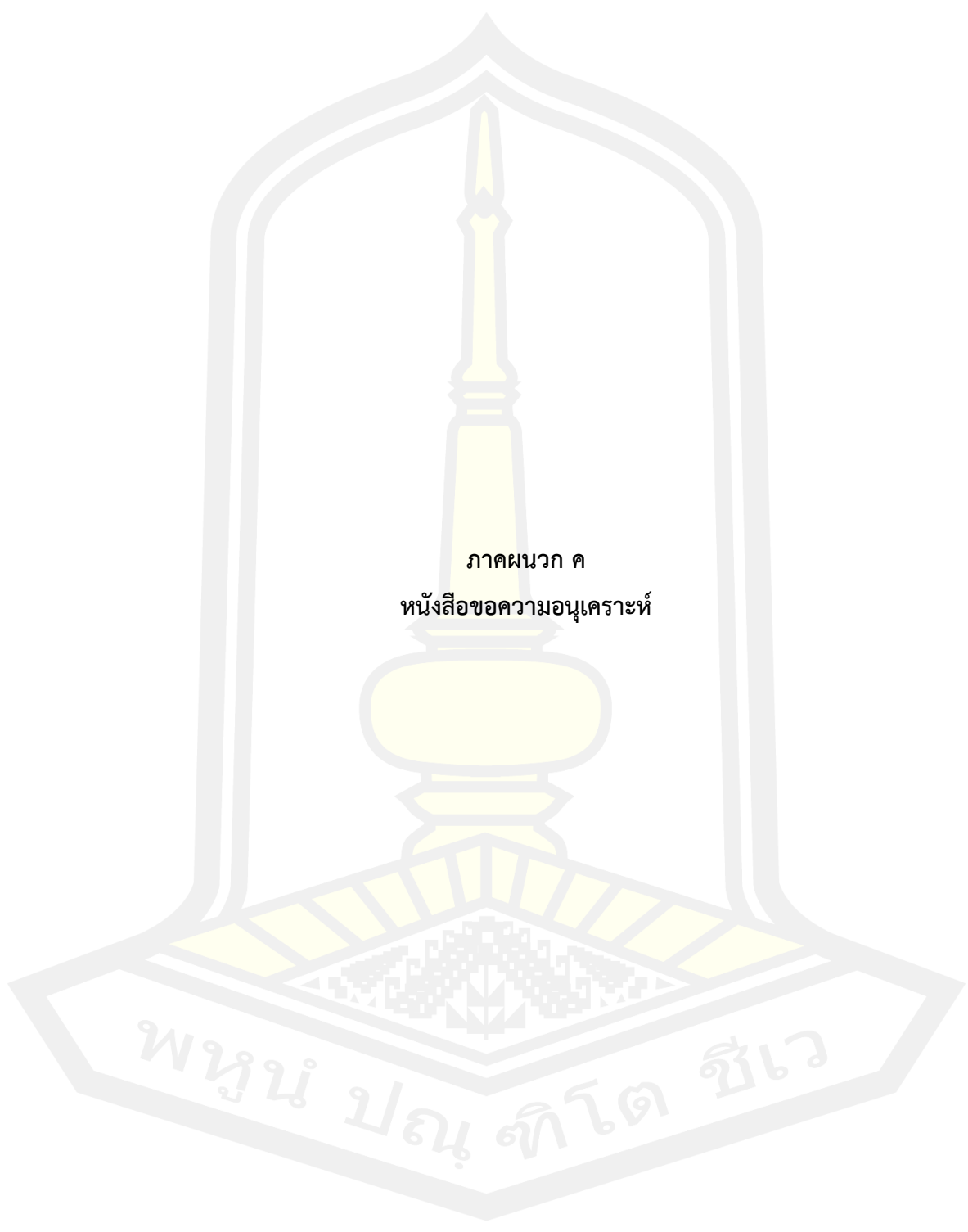
ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที					ผลรวม	เฉลี่ย	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร (ต่อ)								
2.8	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย								
3.1	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
3.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.3	+1	0	+1	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.5	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
3.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
3.7	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
3.8	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
3.9	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
3.10	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร								
4.1	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.2	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
4.3	+1	+1	0	+1	+1	4	0.8	ใช้ได้
4.4	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.5	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.6	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.7	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.8	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.9	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
4.10	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.11	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
4.12	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้

ตาราง 15 (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญคนที่					ผลรวม	เฉลี่ย	แปลผล
	1	2	3	4	5			
ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน								
5.1	+1	+1	-1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.3	+1	+1	-1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.4	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5.5	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
5.6	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
5.7	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
5.8	+1	+1	+1	0	+1	4	0.8	ใช้ได้
5.9	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย								
6.1	+1	+1	-1	+1	+1	3	0.6	ใช้ได้
6.2	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.3	+1	+1	+1	-1	+1	3	0.6	ใช้ได้
6.4	+1	+1	+1	+1	+1	5	1	ใช้ได้
6.5	+1	0	+1	0	+1	3	0.6	ใช้ได้

ภาคผนวก ค
หนังสือขอความอนุเคราะห์

พูน ปณ ทัโต ชีเว

ที่ อว 0605.5(2)/ว2993

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์

เรียน

ด้วย นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อทำวิทยานิพนธ์ เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โฉมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0856933135

ที่ อว 0605.5(2)/ว2992

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ทดลองใช้เครื่องมือเพื่อการวิจัย

เรียน

ด้วย นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้ นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี ทำการทดลองใช้เครื่องมือเพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โนมยา)
รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน
คณบดีคณะศึกษาศาสตร์งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์
โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174
เบอร์โทรนิสิต 0856933135

ที่ อว 0605.5(2)/ว2996

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
อำเภอเมือง จังหวัดมหาสารคาม 44000

28 ธันวาคม 2564

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ศึกษาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice)

เรียน

ด้วย นายสวัสดิพงษ์ ศรีภักดี นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม กำลังศึกษาและทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งเป็น ส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร (กศ.ม.) การบริหารและพัฒนาการศึกษา โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.บุญชม ศรีสะอาด เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ในครั้งนี้

เพื่อให้การจัดทำวิทยานิพนธ์เป็นไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรอบรู้ ความสามารถ และมีประสบการณ์ ในเรื่องนี้เป็นอย่างดี จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเป็นขอความอนุเคราะห์ศึกษาศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กที่มีวิธีปฏิบัติเป็นเลิศ (Best Practice) เพื่อนิสิตจะนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการในขั้นตอนต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม หวังเป็นอย่างยิ่งว่า คงได้รับความกรุณาจากท่านด้วย และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.รังสรรค์ โดมมยา)

รองคณบดี ปฏิบัติราชการแทน

คณบดีคณะศึกษาศาสตร์

งานวิชาการและบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

โทรศัพท์, โทรสาร 0-4371-3174

เบอร์โทรนิสิต 0856933135

ม.น. ส. ๖๗

ภาคผนวก ง

ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีการดำเนินงานตามมาตรฐานศูนย์พัฒนา
เด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

พหุณํ ปณฺ ทิโต ชีเว

ตาราง 16 ผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของวิธีการดำเนินงานตามมาตรฐาน
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จังหวัดนครราชสีมา

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
1	หลักการ	4.76	0.45	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
2	วัตถุประสงค์	4.82	0.39	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวบ่งชี้ที่ 1 การเบิกจ่ายงบประมาณ						
	1. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กวางแผนการใช้จ่าย งบประมาณในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาห้าปี แผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติประจำปี งบประมาณ (Plan)	4.87	0.34	มากที่สุด	4.61	0.72	มากที่สุด
	2. ประชุมวางแผนโดยผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงาน การจัดสถานที่ ลำดับพิธีการ และ มอบหมายหน้าที่การปฏิบัติงานประจำจุด (Plan)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.65	0.71	มากที่สุด
	3. จัดทำขออนุมัติ กิจกรรม/โครงการ พร้อมระบุรายละเอียด เช่น หลักการ เหตุผล กฎหมายที่เกี่ยวข้อง วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะได้รับผู้รับผิดชอบ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	4. จัดทำรายการยืมเงิน เพื่อนำ งบประมาณไปใช้เตรียมความพร้อม สถานที่ วัสดุและอุปกรณ์ ก่อนถึงกำหนด วันดำเนินงาน (Do)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.70	0.70	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.1 ด้านที่ 1 มาตรฐานการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตัวบ่งชี้ที่ 1 (ต่อ)						
	5. ดำเนินการตามแผนที่ได้วางเอาไว้ และ ทำการถ่ายภาพเพื่อเก็บหลักฐานที่ใช้ใน การเบิกจ่าย เช่น วัสดุหรืออุปกรณ์ที่ใช้ใน กิจกรรม/โครงการ สถานที่ เวที อาหาร ว่างและเครื่องดื่มหรือเก็บเอกสาร ประกอบการเบิกจ่าย เช่น รายมือชื่อ ผู้เข้าร่วมกิจกรรม ใบเสร็จการซื้อวัสดุ ใบเสร็จการซื้ออุปกรณ์ เป็นต้น (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	6. ดำเนินการตรวจสอบความถูกต้องของ รูปภาพ และเอกสารประกอบการเบิกจ่าย จากนั้น จัดทำรายการส่งใช้เงินยืม เพื่อ ยืนยันการดำเนินการเสร็จสิ้นและใช้ งบประมาณได้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของ กิจกรรม/โครงการ แล้ว (Check)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	7. ประเมินผลโครงการและรายงานผล การดำเนินการให้ผู้บริหารท้องถิ่น ทราบ ตามลำดับ จากนั้นนำข้อเสนอแนะที่ได้ รับมาปรับปรุง และพัฒนาคุณภาพการจัด กิจกรรม/โครงการให้ดีขึ้นในครั้งต่อไป (Action)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 1)	4.65	0.46	มากที่สุด	4.67	0.52	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ 2 การสรรหาบุคลากรสนับสนุนการศึกษา						
	1. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผน อัตรากำลัง ขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น แล้วทำการวิเคราะห์อำนาจหน้าที่ และภารกิจของงาน (Plan)	4.61	0.50	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	2. สำนักรวความต้องการอัตรากำลัง ข้าราชการครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดย เปรียบเทียบกับข้อกำหนดของกฎหมาย ระเบียบกระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ปริมาณงาน และจำนวนนักเรียน (Plan)	4.68	0.48	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	3. วิเคราะห์วางแผนการใช้กำลังคน โดย ประเมินความสามารถของกำลังคนที่มีอยู่ เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการวางแผน พัฒนาบุคคลให้สามารถดำเนินงานต่อไป ได้ในระหว่าง รอดำเนินการเพิ่ม อัตรากำลัง (Plan)	4.65	0.49	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	4. ประชุม เพื่อจัดทำแผนอัตรากำลัง วิเคราะห์ความจำเป็นและงบประมาณ รองรับอัตรากำลัง ให้สอดคล้อง งบประมาณขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่นในปีถัดไป (Plan)	4.65	0.49	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	5. ดำเนินการขออนุมัติ คณะกรรมการ กลางองค์การบริหารส่วนตำบลประจำ จังหวัด เพื่อเปิดกรอบอัตรากำลัง (Do)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ 2 (ต่อ)						
	6. แต่งตั้ง คณะกรรมการที่เกี่ยวข้องกับการสอบ ดังนี้ 1.) คณะกรรมการสรรหาและตรวจสอบคุณสมบัติ เพื่อกำหนดคุณสมบัติผู้สมัครสอบและตรวจสอบเอกสาร หลักฐานประกอบการสมัคร 2) คณะกรรมการออกข้อสอบ ตรวจสอบคำตอบและสัมภาษณ์ เพื่อกำหนดข้อสอบ ตรวจสอบข้อสอบ ให้คะแนนการสอบและสัมภาษณ์ผู้เข้าสอบ (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	7. ดำเนินการประกาศสรรหา ผู้ประสงค์เข้าการปฏิบัติหน้าที่ตำแหน่งบุคลากรสนับสนุนการศึกษา (พนักงานจ้าง) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่หลากหลาย ทั้งป้ายประชาสัมพันธ์หน่วยงาน เว็บไซต์ หน่วยงาน กลุ่มไลน์ เฟซบุ๊ก เป็นต้น พร้อมระบุช่องทางการสืบค้นรายละเอียดของการสอบแข่งขัน (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.2 ด้านที่ 2 มาตรฐานบุคลากร ตัวบ่งชี้ที่ 2 (ต่อ)						
	8. ตรวจสอบคุณสมบัติผู้สมัคร แล้ว ประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิสอบ และกำหนด วันสอบแข่งขัน (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	9. ดำเนินการออกข้อสอบ และเตรียม ความพร้อมสถานที่สอบแข่งขัน ก่อนถึง วันกำหนดการสอบแข่งขัน (Do)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	10. ดำเนินการสอบแข่งขันตาม กำหนดการที่กำหนดไว้ (Do)	4.74	0.47	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	11. ดำเนินการตรวจคำตอบและประกาศ ผล ผู้ผ่านการสอบข้อเขียน (Check)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	12. ดำเนินการสัมภาษณ์ผู้ผ่านการสอบ ข้อเขียน แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่น ทราบและขออนุมัติคณะกรรมการกลาง องค์การบริหารส่วนตำบลประจำจังหวัด เพื่อออกคำสั่งแต่งตั้งพนักงานจ้าง จากนั้นจัดทำประวัติและสัญญาพนักงาน จ้าง แล้วพนักงานจ้างใหม่ปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ได้รับมอบหมาย (Check)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.84	0.34	มากที่สุด
	13. ประเมินผลการปฏิบัติงานในภาพรวม ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หลังจากที่ได้รับ อัตราพนักงาน ตลอดช่วงปีงบประมาณ แล้วรายงานผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้ เป็นฐานข้อมูลในการกำหนดอัตรากำลัง ต่อไป (Action)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.84	0.34	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 2)	4.65	0.48	มากที่สุด	4.68	0.46	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย							
ตัวบ่งชี้ที่ 3 การบริหารจัดการพื้นที่ภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก							
	1. สำรวจความต้องการ ความจำเป็นของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ ภูมิทัศน์ต่างๆ ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมถึงศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กใน ปีงบประมาณก่อนๆ (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
	2. ศึกษากฎหมาย ระเบียบ กระทรวงมหาดไทย มาตรฐานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก แผนพัฒนาจังหวัด นโยบาย การศึกษาท้องถิ่น ภารกิจและหน้าที่ของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (Plan)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	3. วิเคราะห์ความเหมาะสมและความเป็นไปได้ ของการก่อสร้างอาคาร การปรับปรุงสถานที่ภูมิทัศน์ต่างๆ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายของกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	4. จัดประชุมผู้บริหารท้องถิ่นและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง เพื่อร่วมวางแผน แสดงความคิดเห็น เห็นชอบกิจกรรม/โครงการ และงบประมาณดำเนินงาน (Plan)	4.87	0.34	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
	5. จัดทำแผนการใช้จ่ายงบประมาณ ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่นและข้อบัญญัติงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)	4.87	0.34	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 (ต่อ)						
	6. ดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับงานจ้างเหมาดำเนินงาน เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยของการ ดำเนินงาน (Do)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	7. ทำบันทึกขออนุมัติโครงการ โดยระบุ รายละเอียด วัตถุประสงค์ ผลที่คาดว่าจะ ได้รับ ผู้รับผิดชอบผู้รับผิดชอบ โครงการ ระยะเวลาดำเนินงาน งบประมาณที่ใช้ เป็นต้น (Do)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.70	0.477	มากที่สุด
	8. ดำเนินการตามขั้นตอนกระบวนการ จัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุ ภาครัฐ เพื่อหาบริษัทรับเหมาตามระเบียบ ทางราชการ เมื่อได้บริษัทรับเหมาแล้ว จึง ทำสัญญาจ้างเพื่อปฏิบัติงาน โดยกำหนด วันส่งมอบงานหรือกำหนดวันก่อสร้าง เสร็จสิ้น หากเกินตามที่สัญญากำหนด ต้องการคิดมีค่าปรับกับบริษัทรับเหมา ตามระเบียบของทางราชการ (Do)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	9. ในระหว่างการดำเนินการของบริษัท รับเหมา คณะกรรมการฯ ตามที่ได้แต่งตั้ง ไว้ ต้องเข้าตรวจสอบความเรียบร้อยของงาน ก่อสร้างหรือปรับภูมิทัศน์อยู่เป็นระยะ พร้อมถ่ายภาพงานไว้ใช้ประกอบเอกสาร การรายงานผล (Check)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.3 ด้านที่ 3 มาตรฐานอาคาร สถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ตัวบ่งชี้ที่ 3 (ต่อ)						
	10. เมื่อถึงกำหนดการส่งมอบงาน หรือ กำหนดวันก่อสร้างเสร็จสิ้น คณะกรรมการฯ ทำการประเมินผล โดยทำการทดสอบ คุณภาพงาน ความแข็งแรงคงทนงาน ความสวยงาม ว่ามาตรฐานตรงตาม รูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลกำหนดหรือไม่ หากพบว่าส่วน ใดไม่มีคุณภาพหรือมาตรฐานตรงตาม รูปแบบและสัญญาตามที่องค์การบริหาร ส่วนตำบลกำหนด ให้รายงานผู้บริหาร ท้องถิ่นทราบ และแจ้งบริษัทรับเหมา ให้ มาดำเนินการก่อสร้างและแก้ไขงานให้ได้ มาตรฐานตามสัญญาตามที่องค์การ บริหารส่วนตำบลกำหนดต่อไป (Action)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 3)	4.72	0.44	มากที่สุด	4.70	0.46	มากที่สุด
	3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 4 การจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
	1. ศึกษาหลักสูตรหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัย หลักสูตรสถานศึกษาและเอกสาร ประกอบหลักสูตร หาความสัมพันธ์ของ เนื้อหาที่มีความเกี่ยวข้องกัน เพื่อนำมา กำหนดเป็นปัญหาหรือหัวเรื่องในการ จัดการเรียนการสอน (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 4 (ต่อ)						
	2. วิเคราะห์หลักสูตร ศึกษาจุดประสงค์ ของการเรียนรู้ แต่ละสาระการเรียนรู้ของ เด็กปฐมวัยที่จะนำมาบูรณาการ จะทำให้ เห็นภาพที่ชัดเจนในการดำเนินการเรียน การสอน รวมทั้งวิธีการการวัดและ ประเมินผล (Plan)	4.70	0.49	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	3. จัดทำโครงสร้างเวลาเรียน คำอธิบาย รายวิชาพื้นฐาน โครงสร้างรายวิชา แผนการจัดการเรียนรู้ โดยนำรายละเอียด ที่ได้จากการวิเคราะห์เอกสารประกอบ หลักสูตรมาแยกย่อยเนื้อหา จุดประสงค์ กิจกรรม รวมทั้งกำหนดคาบในการสอน ซึ่งกำหนดการสอนแบบบูรณาการจะเพิ่ม ช่องบูรณาการและมีเนื้อหาบูรณาการ แบบภายในวิชาหรือเนื้อหาบูรณาการ ระหว่างวิชาต่างๆ เข้าไปด้วย รวมถึง จัดทำเอกสารประกอบการสอน (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	4. จัดเตรียมความพร้อมของสถานที่ที่ใช้ ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และ เตรียมความพร้อมของเอกสาร ประกอบการสอน สื่อการเรียนการสอน เอกสารประกอบการวัดและประเมินผล (Plan)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.4 ด้านที่ 4 มาตรฐานวิชาการและการจัดกิจกรรมตามหลักสูตร ตัวบ่งชี้ที่ 4 (ต่อ)						
	5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ตามแผนการเรียนการสอน และสื่อประกอบการเรียนการสอนที่ได้กำหนดเอาไว้ (Do)	4.83	0.39	มากที่สุด	4.83	0.39	มากที่สุด
	6. วัดผลด้วยการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของเด็กปฐมวัย ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยบันทึกลงในแบบวัดผลที่ได้กำหนดเอาไว้ (Check)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
	7. ประเมินผล การปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนที่กำหนดไว้ในแผนการสอน โดยมีการสังเกตพฤติกรรมการเรียนของผู้เรียน ความสอดคล้องสัมพันธ์กันของการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รวมทั้งผลสำเร็จของการสอนตามจุดประสงค์ เป็นต้น โดยมีการบันทึกจุดเด่นและข้อปรับปรุงเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดกิจกรรมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป (Action)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 4)	4.67	0.47	มากที่สุด	4.71	0.45	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตัวบ่งชี้ที่ 5 การประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
	1. ศึกษาข้อมูลชุมชน วิถีชีวิตความเป็นอยู่ ของชุมชน การทำกิจกรรม ประเพณี วัฒนธรรมและความต้องการของชุมชน รวมถึงปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนิน กิจกรรมต่างๆ ของชุมชน (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	2. นำเสนอข้อมูลและปัญหาต่อผู้บริหาร ท้องถิ่น เพื่อประเมินศักยภาพของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กและงบประมาณขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจะทำแหล่ง เรียนรู้และการให้บริการชุมชน (Plan)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	3. ประชุมวางแผนร่วมกับผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนา ชุมชน เพื่อกำหนดแนวทางจัดการแหล่ง เรียนรู้หรือปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ และ แนวทางการใช้แหล่งเรียนรู้เพื่อบริการ ประชาชน (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	4. จัดทำแผน เพื่อจัดการแหล่งเรียนรู้หรือ ปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ในศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาท้องถิ่น และข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.5 ด้านที่ 5 มาตรฐานการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ตัวบ่งชี้ที่ 5 (ต่อ)						
	5. ดำเนินการจัดทำแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชน ตามขั้นกระบวนการจัดซื้อจัดจ้างและการบริหารงานพัสดุภาครัฐ (Do)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	6. ดำเนินการประชาสัมพันธ์และจัดกิจกรรม/โครงการและการให้บริการต่างๆ โดยใช้แหล่งเรียนรู้ของศูนย์พัฒนาเด็กตามแนวทางที่กำหนดไว้ (Do)	4.70	0.47	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	7. สสำรวจผลการใช้แหล่งเรียนรู้ จากข้อมูลสะท้อนกลับ (feedback) ของประชาชน และบันทึกปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ (Check)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	8. ประเมินผลการใช้แหล่งเรียนรู้และการให้บริการ โดยวิเคราะห์จุดเด่นของการใช้แหล่งเรียนรู้และสิ่งที่ต้องปรับปรุง จากนั้นรายงานต่อผู้บริหารท้องถิ่นทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุง พัฒนาแหล่งเรียนรู้และการให้บริการชุมชนต่อไป (Action)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.87	0.34	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 5)	4.67	0.47	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 6 การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
	1. ศึกษาแนวคิด วัตถุประสงค์ ขั้นตอน การดำเนินงาน เครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	4.74	0.45	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	2. ศึกษาบริบทการดำเนินงานของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กและองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ปฏิทินการดำเนินตลอด 1 ปีการศึกษา (Plan)	4.74	0.45	มากที่สุด	4.78	0.42	มากที่สุด
	3. ประชุมร่วมกับเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็ก เล็ก เพื่อกำหนดแผนดำเนินงาน ปฏิทิน การดำเนินงาน แผนดำเนินงาน แนวทางการดำเนินงานเครือข่ายและ การส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เช่น การตั้งกลุ่มแชร์ประสบการณ์พัฒนา เด็กปฐมวัยออนไลน์หรือแชร์ข้อมูลหนังสือ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย การจัด กิจกรรมสานสัมพันธ์ระหว่างเครือข่าย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น (Plan)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด
	4. เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กแต่ละแห่ง จัดทำแผน การใช้จ่ายงบประมาณ เกี่ยวกับการส่งเสริมเครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก ให้สอดคล้องกับแผนพัฒนา ท้องถิ่น และข้อบัญญัติประจำปี งบประมาณของท้องถิ่น (Plan)	4.78	0.42	มากที่สุด	4.65	0.49	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ที่	รายการ	ผลการประเมิน					
		ความเหมาะสม			ความเป็นไปได้		
		ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล	ค่าเฉลี่ย	S.D.	แปลผล
3	วิธีการดำเนินงาน						
	3.6 ด้านที่ 6 มาตรฐานการส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวบ่งชี้ที่ 6 (ต่อ)						
	5. ดำเนินการตามแผนดำเนินงาน ปฏิทิน การดำเนินงานและแนวทางการ ดำเนินงาน ที่ได้วางเอาไว้จากมติที่ประชุม (Do)	4.61	0.50	มากที่สุด	4.80	0.39	มากที่สุด
	6. ตรวจสอบการดำเนินงานว่าบรรลุ วัตถุประสงค์หรือไม่ รวบรวมปัญหาที่ เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินงาน จุดเด่นและ สิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข (Check)	4.65	0.49	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
	7. ประเมินผลและรายงานผลต่อผู้บริหาร ท้องถิ่นให้ทราบ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการ ประชุมเครือข่าย ปรับปรุงการดำเนินงาน และพัฒนาการส่งเครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็กต่อไป (Action)	4.65	0.49	มากที่สุด	4.74	0.45	มากที่สุด
	เฉลี่ย (ด้านที่ 6)	4.64	0.48	มากที่สุด	4.64	0.48	มากที่สุด
	เฉลี่ยรวม (3. วิธีการดำเนินงาน)	4.67	0.47	มากที่สุด	4.67	0.47	มากที่สุด
4	เงื่อนไขความสำเร็จ	4.74	0.45	มากที่สุด	4.70	0.47	มากที่สุด
	เฉลี่ยทั้งหมด (แนวทาง)	0.75	0.44	มากที่สุด	4.77	0.42	มากที่สุด

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสวัสดิพงศ์ ศรีภักดี
วันเกิด	วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2537
สถานที่เกิด	อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 61 หมู่ที่ 7 ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รหัสไปรษณีย์ 45280
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	นักวิชาการศึกษา
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	องค์การบริหารส่วนตำบลทุ่งสว่าง อำเภอประทาย จังหวัดนครราชสีมา รหัสไปรษณีย์ 30180
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2540 ระดับประถมศึกษา โรงเรียนอนุบาลร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2547 ระดับมัธยมศึกษา โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย จังหวัดร้อยเอ็ด พ.ศ. 2555 ปริญญาครุศาสตรบัณฑิต (ค.บ.) สาขาวิชาเคมี มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม พ.ศ. 2565 ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการบริหารและพัฒนการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

พูน ปณ ภัโต ชีวะ